

MICHAEL SINCLAIR

pactul dolarului

MICHAEL SINCLAIL

Pactul dolarului

În româneşte de Costache Popa

Editura Univers
Bucureşti – 1974

Cuprins

Drept lămurire: evenimentele din cartea de față pot fi considerate ca şi cum s-ar întâmpla peste câțiva ani, cu începere de acum. Dar nici pe departe nu e o carte de anticipație, iar acțiunea din ea, în anumite împrejurări, s-ar putea desfăşura chiar şi acum.

Lui M.D.D.S. şi I.S.

Sunt încă departe de a fi expert. Roțile vădeau o voință a lor proprie pe care totuşi trebuia s-o domin atât cât îmi îngăduia puterile. Cu toată asprimea vântului de mare, eram ud leoarcă de sudoare când nu mă aflam decât la jumătate distanță de marginea drumului.

Ingram, spectator indiferent față de pofta mea subită de mişcare şi aer curat, coborî din Rover şi veni în spatele meu. Dar cum Ingram dispune de facultatea de a percepe când eşti ursuz, simțind în ce dispoziție mă aflu, se abținu să-şi ofere ajutorul. Am să ajung acolo şi singur.

În spatele meu, nisipul, stâncile şi fluxul în creştere. Un castel de nisip, clădit cu ştiința de expert a vreunui copil din partea locului, mai experimentat decât oricare puşti venit din capitală, în ciuda pereților bine fortificați cu scoici şi pietricele împotriva mării, era treptat măcinat de valurile ce-l înconjurau.

Mi-am împins căruciorul de invalid spre drum, pe-o pantă pe care un copil de doi ani, neajutat, ar fi putut-o urca într-o clipă, totuşi, ajuns în vârf, am stat să mă odihnesc, satisfăcut de isprava mea. Am pus piedică roților mari şi m-am întors iarăşi cu fața spre mare. Peretele dinspre țărm al castelului de nisip se scufunda încetişor într-o grămadă anonimă de mâl ud, în timp ce mă uitam la el, şi numai turnul central rămăsese nevătămat. Apa ajunsese aproape de marginea de sus a buruienilor maritime şi soarta construcției depindea numai de retragerea neîntârziată a fluxului şi de

potolirea vântului de ianuarie.

Ingram se întoarse la maşină plesnindu-şi mâinile, enervat de frig. Lasă-l să mă aştepte. Aerul de afară ar putea pune o pată de culoare pe fața-i palidă, nesănătoasă, ar putea spulbera duhoarea de fum rece de țigară ce pluteşte întruna în juru-i. Ciudat om şi Ingram ăsta, dar cred că mă respectă şi, cu siguranță, ține la slujba lui.

Am stat acolo mai curând înviorat decât amorțit de vânt. Aveam pe mine o scurtă din piele de antilopă îmblănită; numai picioarele învelite în feşe subțiri trebuie să fi fost reci ca gheața dacă le-aş fi putut simți. Ei! Un pic de îngheț nu mai e în stare să adauge nimic la cele ce s-au petrecut.

Deasupra, spre dreapta, drumul coboară de-a lungul țărmului. Vilelor nu li s-a îngăduit să se răspândească chiar până aici şi o vastă întindere împădurită ocupă încă partea dinspre țărm, cu copacii strâmbați definitiv şi grotesc de vântul dominant de pe uscat. Dincolo de pădure, şi adăpostite de ea, se află câmpurile netede şi negre din soiul fertil de la Berwickshire. În partea de aici a țării viața a continuat la fel de prosperă ca înainte; câțiva s-au ales chiar cu câştiguri de pe urma independenței, nu ca cei ce trăiesc în cenuşiul cordon industrial din nord-vest, cei pe care-i cunosc şi-i înțeleg atât de bine.

Cum şedeam acolo, cu întinderea rece a mării în față, m-am simțit eliberat, ca şi cum n-aş fi fost implicat, ca şi cum n-aş fi putut face nimic ca să găsesc o soluție de uşurare a problemelor care sfâşie unitatea țării. Totuşi povestea nu fusese scrisă decât pe jumătate. Începutul se şi realizase, iar evadarea mea nu putea dura mai mult de câteva clipe, chiar dacă valiza cu corespondența oficială n-ar fi fost acolo pe banca din spate a Rover-ului,

ca un memento permanent. Un capac împodobit cu simbolica emblemă aurită a Scoției şi cu denumirea biroului meu, iar sub el dosarele galben-întunecat ce conțin problemele. Precis şi rece, subalternii mei le studiaseră şi mi le prezentau; dar, înfățişându-se pe hârtia lor rigidă, cu antet albastru, ele mi-erau mie supuse spre soluționare.

Toate astea nu erau decât problemele mele publice. Dar mai erau altele, din care publicul cunoaşte doar câteva... cum e de pildă infirmitatea, căruciorul de paralitic; de altele nu ştie... ruina vieții mele intime şi a căsătoriei, de exemplu. Publicul, cei mai mulți dintre colegi, mă copleşesc cu mila şi atenția lor exagerată pentru primele; dar chiar şi cei câțiva prieteni mai intimi îmi arată prea puțină milă pentru ultimele. Motivul e simplu. Oamenii nu ştiu. Numai doctorii mei cunosc câte ceva şi, bineînțeles, Angela. Angela e soția mea.

Fulgii de lapoviță se vede că mă biciuiau de o bună bucată de vreme, căci haina mi-era albă de tot când Ingram îşi luă inima în dinți şi, tremurând, mă interpelă:

— Vă simțiți bine domnule ministru?

Vocea lui arăta că se teme mai mult de reacția mea decât de starea mea, deoarece firea-mi totdeauna cu toane nu prea s-a îndulcit după infirmitatea provocată de agresiune. Dar Ingram n-avea motive să se îngrijoreze. Voi încerca să mă stăpânesc în relațiile cu el. La urma urmei, el nu e numai şoferul meu ci chiar şi picioarele mele.

— Da, bineînțeles. Ți-e frig? Vocea mi-era încă puțin aspră. Prea bine, atunci. Bagă-mă înăuntru! La trei am întâlnirea aceea.

Traversând drumul, mi-am mânat căruciorul drept lângă portiera din spate a Rover-ului şi procedura minuțioasă a încărcării mele şi a căruciorului în spate

începu iarăşi. Dar, între noi fie vorba, ne descurcam din ce în ce mai bine şi garajul ministerului făcuse o treabă straşnică, mutând unul din scaunele maşinii, ca să câştige mai mult spaţiu pentru manevrarea căruciorului.

Odată înăuntru, tocmai apucasem să scot dopul de argint al sticlei de la şold, când radio-telefonul prinse a zbârnâi.

UNU

O spirală ritmică de apă țâşnind dintr-un jgheab stricat, ascuns sub gresia cenuşie. Aşa cum lovea cornişa de deasupra unei uşi lăsa doar o urmă neînsemnată pe un secol şi jumătate de funingine învechită. Grosul apei se scurgea în şuvoaie pe lespedele mari ale pavajului, dar mai rămânea deajuns ca să procure hrană recoltei de muşchi de-un verde puternic ce năpădise crăpăturile pe unde cărămida roşie murdară se potrivea inegal cu pervazurile.

Cenuşiul apăsător al norilor, doar o idee mai deschis în ton decât clădirile din preajmă, era ajutat de ploaia torențială, estompând într-un contur nesigur linia unde crestele acoperişurilor străzii se întâlneau cu cerul. Toate câte se vedeau erau murdare şi gata să se descompună doar la atingere, iar ploaia, în loc să curețe şi să înviorezе, se molipsea de mizeria noii ambianțe. Curgând printre bolovani, spre canalele blocate, pe lângă bordură, dădea în iazuri poluate, întinzându-se treptat din fiecare parte ca să se întâlnească la mijloc şi să formeze baricade de-a curmezişul străzii.

Apa, ploaia şi pereții înalți şi igrasioşi ai aşezărilor mizere asigurau grupului mic în defilare o capcană mai mult decât eficace. O dimineață umedă de luni, în care era şi a patra aniversare a independenței, iar contingentul Republican din Clydebank, ud până la piele, îşi croia drum prin străzile lăturalnice ca să se

unească cu procesiunea principală pentru marea întrunire din piața Sf. George.

Wraight, sergent de poliție, adus aici din paşnicul său sediu rural de la Lennoxtown, ca să dea cu acest prilej o mână de ajutor poliției oraşului aflată la mare strâmtoare, era unul din puținii exponenți ai agenților destinați reglementării ordinei. Mai târziu, el îşi înaintă raportul. Stilul polițiştilor e neşlefuit şi lapidar.

Numărul devotaților partidului era mult scăzut în comparație cu cifra participanților din anii trecuți. Organizatorii s-au consolat, spunându-şi unul altuia că ploaia sechestrase oamenii în case, dar ei ştiau că greva cea mare, şi cei zece la sută şomeri, arătau la cât de puține le mai rămăsese dispoziția şi energia de a sărbători acea dimineață de luni.

Masa de oameni era îndeajuns de mare ca să intre de la sine în dezordine, fără ca participanții să mai fi trebuit să înoate prin strada inundată. Cei trei cimpoieri din capul coloanei, nici n-au şovăit, nici n-au ieşit din pas, dar cei ce veneau după ei se arătau mai puțin hotărâți şi întreaga procesiune făcu un popas în timpul căruia avea să fie reinstaurată disciplina în flancuri.

Escorta poliției profită de staționare ca să se adăpostească o clipă, două, pe-un prag de uşă. Sergentul de poliție Wraight, scoțian judecând după nume, înjură vremea, murdăria străzii şi stridența muzicii de cimpoi, în egală măsură şi cu egală forță.

Răgazul fu scurt; procesiunea o porni iarăşi, pe şovăite. Ridicându-şi gulerele mantalelor în jurul gâturilor, polițiştii îşi reluară pozițiile, reintrând în ploaie.

Lângă porțile şantierului naval, inactiv şi pustiu, coloana coti pe după un colț ca să intre în altă stradă anonimă şi murdară pe care se înşiruiau prăvălii

acoperite cu scânduri. O clipă ploaia şi mizeria întunecară vederea, Apoi, cei din frunte văzură pe oamenii ce-i aşteptau. O masă de vreo trei sute de grevişti, desfăşuraţi drept cât era strada din faţă de lată, stând tăcuţi cu căştile de miner galbene şi negre lucind în ploaia dimineţii.

Poliţistul de serviciu urlă un ordin. Sergentul Wraight prinse a vorbi grăbit prin aparatul de radio-emisie-recepţie. Îndărăt, la sediul poliţiei sună un clopot de alarmă.

Acum doar cincizeci de iarzi mai despărţeau cele două cete. Republicanii erau întrecuţi în proporţie de cel puţin patru la unu. Greviştii şantierului nu se aflau acolo întâmplător şi n-ar fi lăsat liberă trecerea fără încăierare. Ambele părţi îşi cunoşteau duşmanul. Se întâmplase prea adeseori în trecut.

— Mergeţi înainte! strigă căpetenia procesiunii. Mergeţi înainte. Avem dreptul să trecem mai departe şi poliţia va vedea că noi avem dreptate!

Căutătura omului dezminţea siguranţa vorbelor sale. Vreo şase poliţişti n-ar fi vrut să meargă mai departe.

Încă vreo zece iarzi şi procesiunea iar a şovăit şi a încetinit pasul. Cei trei cimpoieri continuau să sufle cu hotărâre, dar marcau tempoul, aşteptând noi instrucţiuni.

Sergentul Wraight, cu doi dintre colegii lui mergeau în frunte, încercând să-şi croiască trecere prin zidul neclintit de oameni, sinistru de tăcut. Tensiunea atinsese punctul culminant. Nu se mai auzeau decât sunetele cimpoaielor. De deasupra, câteva capete de femei îngrijorate, priveau de la ferestrele etajelor de sus ale locuinţelor.

— Daţi-vă la o parte! Faceţi loc! Procesiunea e autorizată!

Sergentul Wraight, sigur de sine, se adresă grupului de greviști din față. La început niciunul nu s-a clintit, apoi, în chip surprinzător, cu oarecare șovăire, s-a croit în frunte o cărare îngustă, dar disciplinată. Sergentul Wraight șopti optimist câteva cuvinte în aparatul său de radio-emisie-recepție. La sediu, clopotul de alarmă continua să sune.

Procesiunea pătrunse adânc în mijlocul greviștilor, croindu-și drum pe cărarea ostilă dintre oamenii tăcuți. Cei trei polițiști se aflau la câțiva pași înainte și cimpoierii își vedeau bărbătește de cântec mai departe. Până și ploaia păru că se potolește puțin.

Când procesiunea ajunsese cam pe la jumătate în mijlocul greviștilor, sergentul Wraight auzi, venindu-i dinspre stânga, un șuierat strident, anume plănuit, ce-ntrecea sunetele cimpoaielor. Dintr-odată greviștii i-au încercuit: într-o clipă, muzica se stinse. O serie de cimpoaie zburară absurd și la voia întâmplării prin aer. Wraight își apucă aparatul de radio, dar niște mâini puternice îl înșfăcară din spate, un sac îi fu aruncat peste cap și se simți cărat ca un copil printr-o grămadă de trupuri unduitoare. Se auzeau strigăte înăbușite, un țipăt puternic de bărbat în agonie aproape la un pas, apoi tropăitul bocancilor cu potcoave și ținte de fier pe pavajul de piatră.

În câteva clipe, Wraight știu că se află departe de îmbulzeala supremă, dar având brațele și picioarele imobilizate cu pricepere de câteva perechi de mâini, nu era în stare să se împotrivească. Își dădu seama că unul dintre cei ce-l țineau captiv s-a împiedicat, apoi, undeva lângă el, o ușă se trânti și strigătele din urma lui slăbiră din ce în ce.

— N-avem nimic de împărțit cu poliția, o voce joasă îi mormăi în ureche, prin sac. Dar dacă nu-ți vezi de

treabă, ai s-o păţeşti la fel cu lepădăturile de republicani.

Aruncat brutal pe podea, Wraight simţi că mâinile îi sunt legate la spate. Mai urmară încă o serie de mormăieli, dar nu adresate lui, şi apoi se aşternu tăcerea.

Îşi dădu seama că e singur. Încetişor, încercă frânghiile. Fusese legat în grabă şi cu neîndemânare, aşa că se eliberă cu destulă uşurinţă. Se ridică, cu precauţie, şi se descotorosi de sacul de pe cap.

Încăperea mică şi săracă era pustie şi aproape în întuneric, cu toate că un firicel de lumină se strecura printr-un luminator deasupra uşii. Ai fi zis că se află într-o fostă pivniţă de cărbuni. Căută pe bâjbâite aparatul său de radio-emisie-recepţie, dar dispăruse. Se ridică în picioare, clătinându-se, şi atunci un picior hârşâi pe ceva metalic. Rămăşiţele sfărâmate ale aparatului zăceau alături de el pe pardoseala de piatră murdară. Le lăsă şi se îndreptă către uşă. Mai curând înţepenită decât încuiată, uşa cedă cu uşurinţă când se izbi cu umărul în ea. Pătrunse într-un fost coridor al unuia dintre imobilele suprapopulate mărginaşe, şi de acolo ieşi în stradă.

Cu privirile rătăcite prin lumina posomorâtă şi ceţoasă, se întoarse la faţa locului, ajungând exact în aceeaşi clipă cu brigada de maşini a poliţiei. Pe strada plină de apă zăceau în dezordine trupuri şi stindarde rupte. Nici urmă de grevist. Wraight se împletici către colegii lui pe când ieşeau din maşinile lor negre şi lucioase, în cale călcase din întâmplare pe-o garnitură de cimpoi rămasă fără stăpân, care scoase un ultim geamăt grav. În sfârşit ploaia încetase.

DOI

Şeful poliţiei îşi lua ceaiul fără lapte şi fără zahăr. Mi-am adus aminte că în birou la el i se servise ceai într-un pahar din care frunzuliţele fuseseră înlăturate atent printr-o strecurătoare mică de argint, aşa că lichidul luase o înfăţişare de whisky de malţ, decolorat. O afectare, desigur, într-un contrast ciudat cu înfăţişarea lui de militar robust şi cu o lipsă vizibilă de orice soi de subtilitate. Noi ceilalţi fuseserăm serviţi cu acea oarecum dezgustătoare cafea Ness, aşa că şeful avea un avantaj.

Sosisem în centrul capitalei exact la timp pentru miting; o convocare neoficială primită în cabinet la mine. Departamentul meu era plăcut situat la etajul al treilea *în* clădirea Adunării Naţionale, cu o perspectivă luminoasă şi deschisă asupra străzii Princes şi asupra a tot ceea ce Consiliul Municipiului lăsase din Noul Oraş. Secretarul meu permanent, subsecretarul de serviciu al Sectorului şi Secretarul Cabinetului se şi aflau acolo stând de vorbă cu şeful poliţiei. Guthrie, secretarul meu particular, se agita într-un colţ, gata să întocmească raportul confidenţial. Toţi s-au ridicat în picioare când am intrat cu căruciorul, în timp ce mă îndreptam spre birou. Am putut vedea de pe expresia gravă a feţelor lor că şi ei aflaseră despre ciocnire.

— La cât se cifrează? am întrebat impasibil.

— Cinci morţi şi cel puţin douăzeci grav răniţi,

domnule ministru, răspunse secretarul meu permanent.

Preț de o clipă toți păstrarăm tăcere. Era totuşi lucrul cel mai grav. Apoi am atacat pe neaşteptate şi înciudat punctul nevralgic.

— Morala poliției, domnilor. Iată ce-i la ordinea de zi. Alte lucruri mai pot aştepta.

Uneori, ca şi acum, întrezăream de ce mulți mă credeau lipsit de suflet. Oamenii ăştia ocupați, inteligenți, toți ar fi vrut să-i dau înainte, pălăvrăgind despre încăierare. Nu vedeam folosul. Se întâmplase, ştiam de ce, şi cu asta basta.

Şeful poliției a luat cuvântul de-a dreptul şi fățiş, fără să fie întrebat. A fost direct, în felul lui tipic, şi cu toate că doream să stabilesc eu climatul întrunirii noastre, exprimându-mi de la început propriile-mi păreri, l-am lăsat totuşi să vorbească înainte. Ceea ce a fost o greşeală considerabilă.

Era sigur de sine până la insolență sau cel puțin aşa părea. Poliția, nouăzeci şi nouă la sută, e loială față de autoritatea de stat şi, după părerea lui, singura problemă în joc era cea politică, anume de a se asigura ca autoritatea de stat să nu se schimbe. Problema mă privea pe mine, urmă el cu impertinență. Cei unu la sută din poliție sunt nesiguri numai fiindcă în câteva sectoare parlamentare, într-unul sau două districte, presiunile şi tensiunile din sânul colectivelor s-au dovedit a fi prea puternice. Dar şeful poliției ține bine problema în mână. A şi numit un comitet de revizuire a cadrelor, cu o secție politică centrală, pentru revizuirea cazurilor şi stigmatizarea minuțioasă şi drastică a celor în culpă. Două corpuri polițieneşti subdistrictuale au şi fost demise şi reorganizate cu cadre noi.

Şeful poliției şedea răsturnat într-un fotoliu mare de piele cafenie şi sorbea din ceaşcă. Mie, şi aş crede că şi

celorlalți, ni se părea mai curând încântat de sine, decât sigur de sine. Văzusem rapoartele Siguranței Statului care indicau foarte clar prea puțină mulțumire în sectoarele parlamentare. Să nu-i tai oare vorbăria umflată?

O făcu MacDowall în locul meu. Aplecându-se în față, își subție buzele într-un fel ce-ar fi putut fi socotit drept zâmbet. Ochelarii lui fără rame și tăiați în semilună, în același timp eleganți și demodați, erau proptiți drept pe mijlocul unui nas lung și căzut în jos. Erau ochelari de privit mai curând pe deasupra lor decât prin el și simbolizau omul. Înalt, adus de spate, Sir Alexander MacDowall, Secretarul Consiliului de Miniştri, singur deținător al acelui post de la cucerirea independenței încoace, era un om despre care, chiar și în dispozițiile mele mai puțin optimiste de-a mă încrede în procesul de democratizare, recunoșteam că ținea țara în frâu mai mult decât oricare dintre noi. MacDowall, omul ce inspirase spaimă în vechiul regim, pe vremea Ministeriatului Scoției, și care deținuse postul și după schimbare, pentru că era al lui de drept și nimeni nu se simțea în stare sau destul de sigur ca să i-l ia, omul despre care Primul Ministru, luat prin surprindere, într-un moment de indiscreție și de excepțională perspicacitate, spusese că sub acest exterior rece bate o inimă de gheață. Îmi plăcea răceala lui și încercasem să rivalizez cu ea, dar pe dinafară n-am izbutit din pricina firii mele prea iuți, iar pe dinăuntru, cred că mai aveam ceva căldură rămasă pe undeva.

— Am sentimentul c-am putea să ne rătăcim în presupuneri primejdioase, prin atribuirea stării de mulțumire actuală, unui viitor incert, începu el pe departe.

Îi știam tonul și am prevăzut că șeful poliției se va

simți jignit mai târziu, când va înțelege critica tăinuită de vorbele pedante, alese cu grijă. Dar nu încă. MacDowall continua să fie pe cât de diplomat pe atât de obscur.

— Se poate, urmă el, că cei cinci... pardon... dumneata ai spus unul la sută... cei nemulțumiți din cadrele poliției să fie lesne risipiți în cazul unui climat politic static. Dar vezi că noi suntem într-o situație ce evoluează rapid şi n-aş fi onest de n-aş spune ce cred, anume că, pentru o bucată de vreme, ne aflăm în toiul unor încordări şi agitații din ce în ce mai grave. Suntem probabil cu toții de acord în această privință?

Se uită nerăbdător jur-împrejur aşa cum făcea totdeauna la Consiliu şi arareori se întâmpla să înregistreze o opinie separată.

De data aceasta o înregistră.

— Nu-s decât un simplu polițist, începu şeful poliției.

Am urmărit buzele lui MacDowall rostind: „Chiar aşa şi e”. Nimeni altul nu luase aminte la asta.

— Nu pot fi decât un polițist, dar consider că, în unele sectoare, e prea mult pesimism. Am cea mai mare încredere în bunul simț şi în disciplina forțelor polițieneşti.

— Subscriu întru totul la acest ultim punct de vedere, replică MacDowall, dacă vor precumpăni condițiile actuale.

Am intervenit, văzând că şeful poliției începea să țină situația în frâu. Nu voiam s-avem o ciocnire la această primă etapă. Necazul era că MacDowall se obişnuise prea mult să conducă Consiliul, dacă nu chiar să-şi impună voința. Ar fi trebuit să arate mai mult tact.

— Cu toții avem cea mai mare încredere în forțele polițieneşti, am spus eu. Dar, în eventualitatea cea mai proastă, a unei încălcări a legii şi ordinei, puteți face

faţă? N-a mai rămas decât extrem de puţină armată care să vă sprijine şi să chemi sub drapel Rezerva de Voluntari ar fi o prostie în asemenea împrejurări, după cum ştiţi cu toţii. Rezerva de voluntari era loială vechiului regim până la ultimul om şi ar înrăutăţi situaţia pur şi simplu.

— Aceasta e o problemă ce vă priveşte pe dumneavoastră, domnule ministru, răspunse şeful poliţiei cu îngâmfare. Disciplina trebuie impusă pretutindeni... chiar şi-n Serviciile Civile de exemplu... mai înainte de-a ne fi impusă nouă. Se încruntă duşmănos uitându-se la funcţionarii mei în timp ce vorbea. Noi putem face faţă mai cu seamă dacă ne daţi arme.

— Dumneata ştii că aşa ceva e cu neputinţă, i-am tăiat-o scurt.

Hotărârea mea de a face pace între el şi MacDowall s-a spulberat din clipa în care am început să mă înfurii.

Şeful poliţiei se uită la mine cu răceală şi apoi, ca şi cum anume ar fi încercat să mă provoace, urmă:

— În momentul de faţă, poate, domnule ministru. Dar dacă am fi avut arme în anul care-a trecut, o sumedenie de lucruri ar fi putut fi cu totul şi cu totul altfel. Făcu o pauză. Gândiţi-vă la încăierarea de azi da, la Glasgow. Cinci morţi e un număr, nu glumă.

Făcea aluzie directă la opunerea mea, de lungă durată, de a da arme poliţiei; indirect, sugera că eu singur sunt răspunzător de atacul care m-a redus la căruciorul de invalid. Toţi cei de faţă şi-au îndreptat privirile asupra mea. M-am înroşit şi am început să-mi ies din fire. Când am pornit cu căruciorul în jurul biroului ca să-l înfrunt pe şeful poliţiei, am simţit că mi se urcă sângele în cap şi că nu mai am putere să-l opresc. Şi Guthrie a văzut cum mă cuprinde furia.

Atunci îşi împinse dintr-odată, ca din întâmplare, scaunul în faţă şi răsturnă ca din greşeală măsuţa cu cafele. În toiul dezordinei generale provocate şi a scuzelor, m-am potolit iarăşi. Dar din clipa aceea înainte, întrunirea fu un eşec total. Fiecare dintre noi ne debitarăm rolul dar la sfârşit nu s-a convenit în nicio privinţă afară doar că trebuie să rămânem în legătură. Asemenea lucru se impunea în orice caz.

După ce-au plecat cu toţii, Guthrie a chemat un om de serviciu cu o căldare şi o cârpă ca să încerce să şteargă petele de cafea de pe covor.

— Presupun că trebuie să-ţi fiu recunoscător, am spus eu în şoaptă.

Guthrie se făcu că n-aude.

După un ceas irosit de prisos, am plecat şi eu. Un aprod în uniformă mă salută cu o precizie militărească, dar cum planşeul foaierului principal era în pantă uşoară, nu putui ridica mâinile de pe roţi ca să-i răspund. În schimb, drept mulţumire, i-am dat din cap. După ce-am parcurs coridoarele, uşile mari de sticlă se deschiseră automat şi am pătruns cu căruciorul în după-amiaza cenuşie a Edinburgh-ului.

Lângă porţile principale ale clădirii Adunării Naţionale, afişul unui vânzător de ziare arăta ultimele cifre ale procentului de şomeri, cel mai ridicat din 1930 până acum, cel puţin aşa declarau ei. Ducă-se naibii... Ne fuseseră aduse la cunoştinţă la întrunirea de vineri a Consiliului de propunerea mea precaută ca ele să nu fie date publicităţii, din motive tehnice, până după dezbatere, mai că n-a avut niciun ecou. Secretarul Consiliului îi şoptise la ureche Primului Ministru o aşa-zisă revoltată apărare a practicilor democratice şi cu asta problema s-a încheiat. N-am nicio nevoie să-mi

apăr punctul de vedere în chestiunea democrației, dar sunt situații, aşa cum e cea de față, în care clauza interesului național prevăzută în Constituție poate foarte bine să fie aplicată. I-am prevenit la ce consecințe se pot aştepta şi problema a fost consemnată în procesele verbale ale Consiliului, pentru posteritate, ea s-o judece.

Rover-ul meu oficial traversă curtea din față ca şi cum ar fi lunecat şi se opri alături de mine. Ingram coborî, potrivindu-şi stângaci tocul pistolului. Protestasem puțin când Siguranța Statului propusese ca el să poarte armă, după agresiunea suferită de mine, dar în timp ce îmi făceam convalescența, l-au pus să urmeze la Rosyth, timp de trei săptămâni, un curs de tragere cu arme mici. Ingram însă era mulțumit de situația excepțională pe care i-o conferea absolvirea acelui curs. De asemeni, prin asta îşi impresiona şi soția.

Ocoli maşina ca să mă ajute la urcat pe mine cu cărucior cu tot, şi-mi comunică ştirile, rânjind. Îmi închipui c-a socotit c-o să-mi facă plăcere sau că voi încerca o satisfacție aflând că apelul lui MacManus fusese respins de Înalta Curte, că sentința de doisprezece ani temniță împotriva omului care mă ucisese de la brâu în jos rămăsese încă în vigoare.

— De foame n-are să moară în închisoarea Peterhead, spuse Ingram bucuros.

Am rămas nepăsător la spusele lui şi la amintirea faptului că MacManus are şase copii şi că stătuse fără lucru atât de multe luni de zile. Justiția îşi urma cursul, orice-aş fi gândit eu. Nimeni nu mă întrebase cu câți ani de temniță se putea plăti paralizia mea. E de presupus că judecătorii şi juriul cântăriseră minuțios, potrivit cu reperul tradițional al justiției. Două picioare: doisprezece ani; şase ani bucata. În schimb, dacă aş fi

fost eu pe scaunul judecătorului, s-ar putea să fi fost înțelegător, tolerant, să-i fi acordat o eliberare condiționată cu suspendarea sentinței, de hatârul celor şase copii. Dar, fiindcă sunt Ministru de Interne şi un om care fiziceşte numai pe jumătate mai are rost, socot că trebuie dat un exemplu şi că anii lungi dinlăuntrul zidurilor de granit ale temniței Peterhead, nu numai că sunt dați pe drept, dar sunt şi necesari în folosul legilor țării şi al ordinii.

Aşa că, ascultând ştirile, n-am manifestat absolut nimic din emoția pe care Ingram o aştepta. Ca atare l-am văzut puțin cam dezamăgit. Nu din pricină că ar fi fost un om malițios, ci fiindcă aparținea Bisericii Libere şi credea în mânia şi pedeapsa lui Dumnezeu. Din fericire, instanțele judecătoreşti nu pot pronunța sentințe condamnând oamenii la paralizie.

— Suntem în întârziere pentru deschidere, spuse brusc, potrivindu-mă pe banca din spate.

Îmi luasem demult un angajament de a-mi inaugura noua sală de cercetări a Direcției Investigației Crimelor din Glasgow şi era de aşteptat ca după ciocnirea recentă presa să arate un interes deosebit în privința prezenței mele. După ce Ingram trânti portiera maşinii, mi-am fixat în minte să mă interesez cum o duce familia lui MacManus. Puțină caritate n-ar strica.

Coborârăm de pe colina Mound, luând-o către strada Princes, şi ocolirăm spre stânga către Haymarket ca să găsim drumul de acces pe magistrala Glasgow. Trăgându-mi trupul ca să pot sta în capul oaselor, mi-am mutat picioarele într-o poziție mai comodă pe banca îmbrăcată în piele neagră şi m-am lăsat pe spate pentru cursa de o oră. Soarele dispăruse şi câțiva stropi neaşteptați de ploaie împroşcară parbrizul.

M-am gândit din nou la convorbirea de sâmbătă

dimineață cu William Torrance, reprezentantul oficial din Edinburgh al Federației Societăților Americano-Scoțiene. După agreabilele schimburi de amabilități, după ce Torrance m-a întrebat, şovăind oarecum, dacă am putea sta de vorbă între patru ochi şi după ce Guthrie s-a retras în birou la el, comunicarea mi-a fost prezentată destul de deschis, pe neocolite. Era şi bine chibzuită în felul ei, dar necesita gândire şi eu am cerut timp pentru examinarea problemei. Atitudinea mea, cu desăvârşire neutră, l-a enervat pe Torrance. Aş fi putut deduce conținutul raportului său îngrijorat către MacPake, preşedintele lui din New York. Dar nu era motiv să se îngrijoreze. Propunerea era sigură şi garantată. În felul ei, era chiar măgulitoare pentru mine, căci eu eram cel pe care americanii îl aleseseră să şi-l apropie. Am apreciat grija Federației şi am încuviințat-o, împărtăşind-o.

Dar cum să joc asemenea carte? Cum e de conceput că aş putea fi pâlnia prin care să pătrundă un ajutor de milioane de dolari fără ca nimeni să ştie; şi pe deasupra cu Ian Campbell ca Guvernator al Băncii Naționale! Asta ar fi o obligație absurdă şi imposibilă. Aşa cum se cuvenea, ar fi trebuit să-i raportez de-a dreptul Primului Ministru, şi să-mi iau o piatră de pe suflet. Mă săturasem de atâta bătaie de cap. Am şovăit. Nu m-am dus la Primul Ministru. Primul Ministru e depăşit, o relicvă vârstnică de pe vremea Marii Bătălii, mai curând decât *l'eminence grise* [1] cum apare în imaginea sa publică. Dacă aşa stau lucrurile, nu s-ar găsi oare alți câțiva colegi din Consiliu care să poată să mă ajute? Toți sunt la fel cu Dr. McKinnon. Domnia sa e mult prea extremist şi ar fi dat dracului oferta şi promisiunile ce o

---

1 Eminența cenuşie. (fr.).

însoţeau. Oricum, mie nu-mi place McKinnon şi nici McKinnon nu mă place. Cu el n-ar merge. Dar ce-i cu ceilalţi câţiva? Matthews de la Ministerul Comerţului, de exemplu? Un maniac, ce nu iese din legalitatea şi corectitudinea procedurilor, şi care va insista să informăm Consiliul şi pe Primul Ministru. Atunci mi-a venit în minte omul care, mai mult decât oricare altul, are puterea de a înţelege ce merge şi ce nu merge... MacDowall, secretarul Consiliului.

Şirul gândurilor mi-a fost întrerupt de un om pe care l-am văzut pe fereastra maşinii, gesticulând. Oprisem brusc la ultimul stop luminos al traficului, înainte de a pătrunde pe autostradă. Un bătrân îmbrăcat cu o gabardină murdară, cu o şapcă veche de tweed pe cap, cu faţa schimonosită de ură, stătea lângă maşină. Mă recunoscuse... nu sunt unul dintre politicienii care să nu-şi joace rolul... şi, din cine ştie ce motive era cuprins de sentimente duşmănoase. Plin de mânie prinse a bate cu pumnul în geamul maşinii. „Doisprezece ani, l-am auzit strigând. Doisprezece ani din viaţa unui om!” Ingram se întoarse brusc de pe locul lui, ducând automat mâna la pistolul de la şold.

Incidentul fu de scurtă durată. Un poliţist apăru de undeva şi, recunoscându-mă şi el, împinse pe bătrân într-o parte.

Stopul îşi schimbă culoarea şi plecarăm mai departe. Am reuşit să mă ridic şi să mă întorc ca să privesc geamul din spate al maşinii la grupul mic ce se strânsese lângă luminile semaforului. Bătrânul îşi mai flutura încă sălbatic mâinile în direcţia mea.

Ajunsesem imun faţă de insultele politice, deoarece majoritatea lor nu se datorau decât unor probleme superficiale şi nu afectau relaţiile personale. În orice caz răspundem cu aceeaşi măsură cu care primeam, ceea ce

face parte din arsenalul vieții politice. A fost la fel şi cu ultragiile publice; orice politician trebuie să înfrunte demonstrațiile şi interpelările răuvoitoare, dar şi acestea sunt în general impersonale. Cu totul altele sunt lucrurile care m-au jignit şi m-au durut: atacurile individuale, învinuiri şi incriminări atribuite mie personal, la televiziune, în ziare şi altcum, cu alte cuvinte ideea convențională, general acceptată, că, într-un fel, eu, ca Ministru de Interne, am fost şi sunt personal răspunzător pentru multe din nenorocirile căzute pe capul țării. Astea m-au rănit. Fuseseră nedrepte şi neadevărate, iar cei ce ştiau amănuntele şi-au dat seama. Dar asta n-a servit la nimic. Repede ajunsesem să fiu identificat cu inamicul public numărul unu, cu focarul tuturor nemulțumirilor.

Apoi avu loc agresiunea comisă asupra mea de MacManus, un lucrător şomer de la Şantierul Naval. A avut două urmări: m-a ținut în spital luni de-a rândul, lăsându-mă o epavă paralitică, şi a potolit de pe o zi pe alta glasurile defăimătorilor. Publicul nestatornic, mânat de presă, a vărsat o lacrimă de pocăință şi, pe neaşteptate, am fost copleşit de simpatie şi de regrete. Acum, când se vorbeşte despre mine, mi se pun toate acțiunile într-o lumină complet binevoitoare, toate editorialele încep cu aluzii dezgustătoare la invaliditatea mea şi la presupusul meu curaj de a nu lăsa din mână scaunul ministerial. Astfel am devenit martirul, omul care a luptat şi a căzut, făcut să sufere pentru principiile sale care, pe neaşteptate, au ajuns să fie demne de respect. Alții în locul meu s-au ales cu rolul de inamic public.

Poate că bătrânul de la stop n-auzise nimic despre supliciul meu, şi nici că haita vâna acum pe altă pistă. Poate că-l cunoştea pe MacManus sau familia lui; sau

poate că era mai onest decât toți ceilalți şi era încredințat că principiile şi politica mea nu se putuseră schimba atât de repede. Oricare vor fi fost temeiurile lui, pentru mine incidentul apăru ca un memento neplăcut al trecutului şi al favorurilor temporare de care se bucura, cel puțin pe plan politic, starea mea fizică.

În situația de față, totuşi, se creaseră condiții în care nu puteam face nimic rău. Aproape nimic. Dar nici eu nu mă puteam descurca fără ajutor cu proiectul acela de finanțare al americanilor. Aşa că am temporizat. I-am cerut lui Torrance să-mi procure mai multe amănunte: câți bani vor fi investiți, ce termen se prevedea; şi, cel mai important, care sunt clauzele? Oricât de generoasă a fost Federația Statelor Unite în trecut, n-aş putea crede că nu vor fi condiții anexe la un proiect de ajutor economic de asemenea dimensiuni; Torrance nu căuta deloc să nege că asemenea clauze aveau să-şi facă apariția.

Între timp, eu n-aveam de gând să fac niciun demers, afară doar de a discuta oferta cu secretarul Consiliului de Miniştri. M-am arătat neutru, neangajându-mă nici într-un fel, şi i-am spus lui Torrance că e nevoie de o mulțime de argumente ca să mă convingă, deoarece Scoția mai are un drum lung de făcut până să fie nevoită să ajungă să cerşească.

Torrance părea că a sesizat; am ştiut că a apreciat motivele pentru care arborasem un fals optimism.

Am apăsat pe butonul mic care acționează asupra jaluzelelor electrice ca să acopere geamurile laterale ale Rover-ului; m-am liniştit, găsind o poziție ceva mai comodă pe bancă, şi m-am pregătit să dorm. Trebuia să folosesc fiecare minut.

TREI

Luminatorul era desfăcut din belciuge aşa cum i se făgăduise că va fi. Omul cu mănuşi scoase un bidonaş cu ulei şi turnă din el binişor pe cele două balamale ieşite în afară; aşteptă câteva clipe până ce uleiul pătrunse la pojghița subțire de rugină şi apoi, vârându-şi degetele sub ramă, ridică luminatorul cu băgare de seamă. Aproape că nu se produsese niciun zgomot. Sprijini cadrul greu al ferestrei de un coş de sobă din zidărie.

Se cățără peste luminator, se sprijini în mâini de margini, rămânând suspendat uşurel deasupra găurii, apoi îşi dădu drumul încetişor în întuneric. Trebuia să fie o masă dedesubt, puțin mai la stânga, de care avea să dea cu picioarele. O clipă se legănă nesigur în spațiu până ce picioarele-i găsiră reazemul făgăduit, apoi, stabilindu-şi echilibrul, îşi dădu drumul din mâini şi, încetişor, se lăsă de pe masă jos pe podea.

Un creion-lanternă, scos din buzunarul de la piept, aruncă un fascicul subțire de lumină jur-împrejurul micii încăperi. Pereții erau căptuşiți cu vrafuri de gazete vechi, aşezate cu îngrijire pe rafturi de metal. Uşa de sticlă era deschisă şi o emblemă ciobită, gravată pe placa nominativă, indica la lectură Secția Extraselor de Presă. În aer plutea un miros greu de mucegai şi de praf.

De acolo trecu pe palierul acoperit cu linoleum şi apoi coborî două şiruri de trepte. Îşi aminti să sară peste a

doua treaptă de la etajul de jos, din cauză că scârțâia îngrozitor. Nu era cazul să se îngrijoreze, deoarece în clădire n-ar fi trebuit să mai fie țipenie de om. Acum trebuie să se găsească la etajul ce-l căuta. Preşuri groase cafenii înlocuiseră linoleumul zgomotos, iar pe pereți atârnau picturi americane moderne, cam țepene şi dure cumva. Uşa mare, cu două canaturi, din fața lui, aceea trebuie să fie. Se îndreptă către ea, cercetând-o amănunțit, încredințându-se că aşa este. Se lăsă pe vine.

Îşi aşeză lanterna pe parchet aşa fel încât lumina să bată pe perete şi scoase o şurubelniță mică. Ținând-o în mâna înmănuşată, înlătură cu ea un pătrățel din pervaz care se potrivea, aproape fără să se bage de seamă, la partea de jos a uşorului. Pătrățelul cedă cu uşurință. În spatele lui, înşurubată în perete, se afla cutia de joncțiune pentru sistemul de alarmă contra spărgătorilor. Observă sârma desprinsă care îi înlesnise trecerea nesemnalizată. Apucă şurubelnița şi cu băgare de seamă, desfăcu unul din celelalte şuruburi. Însemnat cu un strop de vopsea roşie, acesta alimenta circuitul din jurul uşii duble şi totodată asigura protecția seifului dinlăuntrul camerei. Cel ce întrerupsese contactul pentru luminator nu putuse să-l anuleze şi pe acesta, deoarece seara, la urmă de tot, gardianul verifica încă o dată numai acest contact. Pentru a zecea oară poate, în noaptea aceea, omul cu mănuşi nădăjdui că Biroul Sarcinilor Speciale pregătise terenul bine.

După ce verifică de două ori instrucțiunile, se ridică în picioare şi se întoarse cu fața la uşă. Cheia se afla pe un şnur legat în jurul taliei. Capătul cu veriga era ciudat modelat. Capătul care descuie avea să fie exact cum trebuie. La urma urmei, era o copie turnată după original. Ceara dintr-o tabacheră stricată îşi făcuse

treaba cum era de aşteptat, aşa-i spuseseră. Scoase iarăşi bidonaşul cu ulei şi turnă câteva picături pe cheie. Vârând-o încetişor în broască o răsuci uşurel. Nu se auzi niciun zgomot şi atunci puse mâna pe clanţă.

Preţ de o clipă crezu că ceva nu-i în ordine, că trebuie să mai fie o încuietoare. Dar subestimase greutatea uşii de stejar care se deschise greoi la a doua încercare.

În ciuda mobilierului modern, era o încăpere elegantă, dominată de biroul din lemn de trandafir, ce se afla în centru. Fotolii de nichel şi piele neagră şedeau împrăştiate în jurul unei măsuţe de cafea, joasă, cu faţa de marmură, lângă un cămin în stil englezesc tip Adam. Într-un colţ se afla seiful, singurul lucru ce nici vorbă că nu se potrivea cu încăperea, un soi de ladă de oţel, turtită şi urâtă, prinsă şi fixată de planşeu. Discurile celor două lacăte, cu zăvoare acţionate de două combinaţii numerice, făceau parte integrantă din uşa seifului.

Omul îşi scoase mănuşile. Potrivind combinaţia corectă de numere, va aştepta un semnal luminos şi avea cu el o cârpă udă în buzunar, ca să şteargă toate amprentele digitale după aceea. Apucând în gură creionul-lanternă, scoase o bucată de hârtie din buzunarul de la spate şi reciti numerele înscrise pe ea. Începu să învârtă încet discul de sus, pe rând, în sensul şi contrar acelor ceasornicului. Formă un alt grup de cifre pe discul de jos, răsuci mânerele clanţelor şi uşa seifului se deschise, Dacă munca tuturor spărgătorilor de seifuri ar fi fost la fel de uşoară ca asta, acum ar fi fost un om bogat şi nu eliberat din temniţa Peterhead, pe promisiunea cuvântului de onoare.

Dosarul cu cifra X.K.1739 era o mapă pe raftul de sus. Eticheta *Strict Confidenţial* era lipită în diagonală pe coperta din faţă. Titlul citit suna: *Corespondenţa cu*

Preşedintele Federaţiei. Exact cum îi spuseseră.

Omul se duse la birou şi puse mapa deasupra, îşi descheie haina şi, dintr-un săculeţ de plastic atârnat în jurul gâtului, scoase un aparat foto minuscul cu anexă flash. Îl puse la punct în câteva mişcări, ţinând încă lanterna în gură. Apoi, stingând lumina o clipă, se duse spre ferestre ca să se asigure că storurile erau trase cum trebuie. Întors la birou, începu să fotografieze conţinutul mapei, pagină cu pagină a fiecărei scrisori, apucându-le cu grijă chiar de margine când le întorcea, ca să nu lase amprente. Nu-şi bătu capul să citească ce cuprindeau. Asta nu era treaba lui şi nici nu făcea parte din învoiala cu oamenii care veniseră ieri în celula lui şi-i făgăduiseră într-un chip atât de straniu libertatea în schimbul serviciilor sale profesionale.

După ce se scurse o jumătate de ceas în care schimbă două filme, îşi termină operaţia. Şterse cu atenţie mapa şi o puse la loc în seif, exact în poziţia în care se aflase. Şi, în timp ce făcu acest lucru, băgă de seamă cutia cu bani pe unul din rafturile de jos. Cu oarecare efort se făcu a nu o vedea, nu din vreun scrupul anume, dar fiindcă ştia că mijlocitorii îl vor fi aşteptând afară ca să le raporteze descinderea lui, închise seiful şi răsuci cadranele până când îl încuiară, apoi, cu atenţie şi prudenţă, reconstitui întreaga operaţie, treaptă cu treaptă, verificând fiecare mişcare pe măsură ce o executa. Şterse seiful, părăsi încăperea, încuie uşa la loc cu cheia aceea de formă bizară, restabili contactele sistemului de alarmă împotriva spărgătorilor, puse la loc segmentul de pervaz şi urcă iarăşi scările la etajul de sus.

Ultima etapă fu cea mai dificilă. Trebuia să se caţăre pe masă şi apoi să iasă afară prin luminator. Stând pe masă, abia de putea atinge plafonul. Avea nevoie să stea

pe ceva mai înalt. Se uită distrat jur-împrejur. Comisese o eroare? Pierduse ceva din vedere? Rămase o clipă pe gânduri. Da, va risca. Luă un teanc de jurnale vechi de pe unul din rafturi şi îl puse grămadă pe masă. Când vor veni a doua zi dimineață, vor crede că unul din cadrele de conducere se urcase acolo ca să caute ceva. Îşi scoase încălțările, le legă cu şireturile în jurul gâtului, se urcă pe masă şi, cu o sforțare, fiindcă nu mai era în formă după atâtea luni de zile de cusut la sacii de poştă, se trase şi ieşi pe acoperiş. După ce s-a încălțat iarăşi, închise cu băgare de seamă luminatorul, şterse bine balamalele proeminente de rămăşițele uleiului cu care le unsese mai înainte, apoi presără puțină murdărie de pe acoperiş peste ele. Nici cea mai amănunțită inspecție n-ar fi dat la iveala mare lucru şi ei n-aveau ce bănui. Se odihni puțin, sprijinindu-se de un coş de pe acoperiş, şi parcurse încă o dată în gând toate operațiile întreprinse, reverificându-le cât mai dispunea de timp ca să le corecteze. Totdeauna se dovedise un precaut spărgător. Alții îl dăduseră în gât în trecut.

Înapoi pe creasta acoperişurilor către casa de alături şi apoi în jos pe scara de incendiu, întocmai cum venise. Aflat pe scară la jumătate distanță de baza imobilului, desluşi polițistul şi îngheță, dar când ofițerul îşi ridică ochii în sus şi-l văzu, făcu doar câteva semne cu mâna unor indivizi ce stăteau nevăzuți într-o maşină de alături. Omul coborî mai departe, punând piciorul pe pământ în clipa în care ei veneau către dânsul. Ce înseamnă să fii de partea legii!

Colinele verzi, numite Campsies, ce se întindeau în lanț ca o centură ondulată, la nord-vest de Glasgow, fuseseră alese cu câțiva ani înainte drept amplasament ai pilonului principal ce poartă antena de transmisie a

Societății de Radio Scoțiene, destinată programelor de televiziune adresate maselor largi din zona centrală industrială.

La vremea aceea a nopții, cam la vreo oră după ce omul cu mănuşi coborâse de pe acoperişul din Edinburgh, mica îngrăditură cu sârmă ghimpată ce împrejmuia stațiunea era abandonată ceții. Vreo doi tehnicieni urcau în fiecare zi poteca noroioasă ca să verifice şi să revizuiască instalația care, altcum, era mai mult sau mai puțin nesupravegheată. Exista un sistem eficient de alarmă pentru împiedicarea vandalilor şi, în puținele ocazii când se-ntâmpla să se blocheze ceva în sistemul automat de înaltă tehnică, mecanicii puteau să urce într-un minut-două de-acasă de la ei, din satul de la poale.

Îndărăt la viața tihnită din satul stațiunii, în care doi-trei bețivi într-o sâmbătă însemnau grozava scofală a săptămânii sale, sergentul de poliție Wraight, proaspăt venit din greaua încercare a încăierării din mahalalele oraşului Glasgow, opri motorul şi sări afară din căldura relativă a camionetei sale. Scoase o lanternă puternică şi-i îndreptă fasciculul de lumină înainte şi-napoi, prin gardul înalt de sârmă împletită şi prin poarta îngrădituri. Totul părea în perfectă ordine. Mesajul trunchiat sosit la ziarul „Glasgow Herald” via redacția de actualități. Prevenind poliția în privința unei amenințătoare efracții periculoase, se dovedea a nu fi decât nişte palavre gogonate. Afară doar de copii, nimeni nu mai putea crede în zilele acestea c-ar exista vreo primejdie cât de mică pentru postul emițător, mai cu seamă de când prin noul Protocol ai Radiodifuziunii se căzuse de acord a se atribui ambelor grupări politice spații egale pentru a-şi formula punctele de vedere la televiziune. Cu câțiva ani în urmă, situația era cu totul

altfel şi fiecare post de emisiune din țară fusese sub neîntreruptă pază militară. Acum, aproape fiecare cetățean avea ceva de câştigat de pe urma discursurilor libere. Violența se limitase doar la străzile oraşelor. Provincia, în general, era paşnică.

Wraight se duse până la porți şi le scutură din răsputeri. Totul era în bună stare... Alarmă falsă. Va putea acum să se-ntoarcă înapoi. Soția lui îl aştepta. Se urcă iarăşi în camioneta Rover. Deschise aparatul de radio emisie-recepție şi semnaliza o convorbire. Comunică postului de control că nu-i nimic suspect, totul fiind în ordine. Şeful îi răspunse pe loc despre o a doua comunicare anonimă sosită la redacția ziarului „Herald". Îi ordonă să continue verificările mai departe.

— N-ai vrea ajutoare din Lennoxtown, Z.F. Unu? trosni vocea din aparatul de radio.

— Nu-i nevoie. Aici Z.F. Unu. Convorbirea încheiată, răspunse Wraight furios.

Înapoi la poartă şi apoi de jur-împrejurul îngrăditurii. Cercetarea îi luă doar câteva minute. Se oprea din când în când, scrutând ceața rară. Fasciculul de lumină al lanternei croind o brazdă paşnică în negura nopții. Ferestrele barăcilor erau ermetic închise, niciun foşnet, nici măcar unul de iepure.

Din nou la camionetă, raportă iarăşi, dar Şeful nu se mulțumea cu una cu două. I se spuse să stea la pândă încă o jumătate de oră tocmai cât să se asigure. Wraight îl rugă să comunice soției sale că va întârzia, apoi închise aparatul de radio, se uită la ceas, căscă şi se pregăti să-şi facă datoria. Jumătate de ceas, dar nicio clipă în plus.

Se uită afară, prin parbriz, cu gândurile aiurea. Ce grozavă şansă că ieşise întreg din scurta-i implicare în noroaiele, ura şi încăierarea de la Glasgow. Îi era dragă

viața la țară şi se simțise totdeauna fericit că scăpase de-o numire într-un post din poliția marilor metropole. De vină era doar prietenia localnicilor. Erau de treabă şi cumsecade chiar cu un englez ca el. Dar climatul tot îl mai apăsa, chiar şi după douăzeci de ani de surghiun. Trandafirii puşi de el însă o duceau şi mai rău ca dânsul. Adeseori, îi spunea soției sale că într-o bună zi se va întoarce acasă la Devon. Acolo, grădina e grădină…

Sergentul de poliție Wraight nu-l văzu pe omul îmbrăcat în haină de antilopă albastră urcând în goană spre gard, în partea din fund a îngrăditurii. Dar văzu jetul de flăcări când cutia metalică pe care omul o aruncase izbi pământul lângă turn. O limbă de foc vie, inofensivă, ardea jos printre tufele jilave de iarbă, rămase din anul trecut. Polițistul se aşeză repede în față, pe locul şoferului, şi apucă microfonul. Semnaliză convorbirea, apoi raportă pe scurt despre foc. Anunță că se duce să facă investigații.

Procedând aşa cum i se indicase, Wraight coborî şi se îndreptă spre porți. Din mers, desfăcu pachetul sigilat cu cheile de la grilajul împrejmuitor, care erau ținute de polițistul de serviciu, pentru asemenea eventualități. Găsi cheia Chubb care se potrivea la lacăte şi deschise porțile, împingându-le în lături. Porni în goană, de-a dreptul prin curtea îngrădită, către cutia metalică ce ardea, şi fuga lui neaşteptată făcu pe cei doi bărbați care veneau tiptil în urmă-i să-şi calculeze greşit atacul. Unul din ei se poticni puțin. Wraight îi auzi şi se întoarse. După o scurtă şovăire, amândoi se repeziră la el. În locul loviturii de box ce fusese pusă la cale, avu loc o încăierare scurtă şi nereuşită. Polițistul se degajă cu uşurință; era mult mai antrenat şi mai abil. Alergă către camionetă ca să pună mâna pe aparatul de radio.

Unul dintre bărbați se repezi după el. Celălalt, un

individid tânăr, cu chipul dur, părul de culoarea nisipului şi cu un smoc de barbă, stătu locului. Ținea ceva în mâna dreaptă. Bubuitura împuşcăturii fu absorbită de ceața din jur, înainte ca trupul sergentului de poliție Wraight să fi avut timp să se prăbuşească în iarbă. În mijlocul spatelui, pe uniforma lui Wraight se vedea o gaură urâtă.

— Nebunule! Blestematule! Doamne Dumnezeule! Acum ai făcut-o lată de tot!

Omul care se luase după polițist, se oprise din mers, alb la față ca varul şi țipa la tovarăşul său.

— Ia tacă-ți gura, răspunse printre dinți cel tânăr. Ce-a făcut poliția asta tâmpită pentru tine? Hai, c-avem multe de făcut!

Asprimea vocii înăbuşi orice alt argument. În sfârşit, se întoarse şovăind şi apoi porni repede, ieşind afară pe poartă. Într-o clipă, două, se arătă iarăşi, cărând un rucsac şi o valiză cafenie. Erau grele şi trebui să se oprească de câteva ori, ca să-şi tragă sufletul. Celălalt, la început nici nu se clinti ca să-l ajute, apoi o porni înainte, luând valiza, şi cei doi indivizi se îndreptară tăcuți către postamentul emițătorului.

Înăuntrul camionetei vocea şefului tuna fără întrerupere: „Ascultă Z. F. Unu. Ascultă Z. F. Unu. Mă auzi? Repet: Mă auzi? Terminat”.

Dincolo, în Lennoxtown, la zece mile depărtare, Şeful tocmai semnalizase încetarea alarmei generale, când se auzi bufnitura exploziei.

PATRU

Nu sunt tată de familie. N-am copii şi e ca şi cum n-aş avea nici soţie. Angela se bucură de reputaţia de a fi avut totdeauna ochi de expert pentru tinerii politicieni de viitor şi trebuie să recunosc că mai curând ea m-a ales pe mine decât eu pe ea. În ceea ce mă priveşte, m-am înşelat, crezând că atracţia fizică pentru această femeie, de care eram fascinat, al cărei nume apărea atât de frecvent în rubricile cronicii mondene, nu era altceva decât dragoste. Ambii am descoperit că ne înşelasem, la timp ca să putem evita copiii.

Şi prieteni am avut puţini. Consider că sunt un singuratic, preferând sincer să-mi petrec cea mai mare parte a timpului singur cu mine. Îmi place să recurg la propriile-mi resurse, să port răspunderea când vreau eu şi nu când convine altora. A face compromisurile necesare pentru prietenie sau familie, înseamnă a nu consimţi să porţi răspunderea sau mai curând a te eschiva. Poate că e o slăbiciune, dar aşa sunt eu şi nu-mi pasă că-s aşa. Găsesc că-i mai greu de suportat faptul că sunt prea irascibil şi greu pot să-i suport pe proşti. Ştiu că lumea zice că am o fire sucită. De n-aş avea o fire sucită, aş fi rece şi, ca atare, ar fi mai greu încă de lucrat cu mine decât e acuma.

Aşa că arareori îmi face plăcere să vin acasă. În seara aceea, şedeam în faţa televizorului în biroul mic din locuinţa noastră oficială de pe Charlotte Square. Angela

îmi adresă obişnuitu-i zâmbet chinuit de bun venit, dar privirile-i erau deşarte. Pe fața-i elegantă, subțire, pe care cândva o găsisem încântătoare, se săpaseră în jurul gurii liniile acelea de perfidie care pentru mine reprezentau simbolul caracterului ei.

Mi-am mânat singur căruciorul pe parchet spre focul aprins. Ea se sculă şi depuse în fugă un sărut rece pe fața mea, nu reuşi să mă atingă însă cu buzele dar aşa ceva mai că nu conta. Totul era doar efortul ei de-a salva aparențele şi îşi dădea destulă silință să-şi interpreteze rolul corect. Eu eram mai nepăsător în privința aparențelor, dar eram pregătit să las lucrurile să decidă şi, ca şi cu Ingram, şoferul meu, arareori îmi ieşeam din sărite cu ea. N-ar fi avut niciun rost, pentru că ea îşi putea folosi picioarele şi, în situațiile în care m-aş fi înfuriat, s-ar fi retras pur şi simplu în camera ei de la etaj. Recent, transformasem salonaşul de la parter în cameră de culcare, pentru a veni în ajutorul invalidității mele. Ne convenea la amândoi şi nu mai urcasem la etaj de la întoarcerea mea din spital. Cred că pusese să i se tapeteze şi orneze camerele de sus după propriu-i gust specific, dar am putut să-mi stăpânesc curiozitatea de a le cerceta.

Un whisky cam prea mare. Apoi cina. Luasem obiceiul, când mâncam singuri, să citim în timpul mesei, şi Angela pusese să i se facă două suporturi de cărți din mahon, destul de elegante, confecționate anume să se potrivească mobilierului. Mi le dăruise la Crăciun, în toiul petrecerii, cu mult public de fața, pe câtă vreme cadoul meu pentru ea nu depăşise cecul cuvenit. Îmi plăcea să citesc, savuram ocazia de a mă relaxa: pe de altă parte, lectura preîntâmpina nevoia şi obligația de a sta de vorbă. Menajera, soția lui Ingram, se deprinsese până la urmă să ne servească într-o tăcere totală: nu

mai aveam nevoie nici să ne pasăm sarea de la unul la altul, de când un alegător binevoitor îmi dăruise două solnițe de argint destul de frumoase în stilul epocii regelui George.

Mâncarea era mediocră şi am băut mai mult Beaujolais decât ar fi fost de dorit: dar n-am făcut-o chiar ca să-mi dreg gustul. De multă vreme începusem să bănuiesc că în mine stă ascuns un bețiv, aşteptând să se dea în vileag. Angela, totuşi, era înfuriată din pricina bucătăresei şi rupse tăcerea ca să mă anunțe iarăşi că-i dă preaviz de o săptămână doamnei Ingram. Totdeauna se hotăra să-i anunțe femeii vestea în dimineața următoare, vreme la care, de obicei, furia îi era potolită. Eu n-am spus nimic şi am continuat să citesc, fapt pe care-l interpretă drept opoziție din partea mea la planul ei de a o concedia pe doamna Ingram. Se înşela; în speță eram cu desăvârşire dezinteresat.

După câteva momente, Angela se sculă şi brusc părăsi masa. Dar se stăpâni atât cât să ezite în fața uşii, plângându-se că o doare capul, ba chiar pentru moment am crezut că are să rămână. Părea stânjenită şi mi-am dat seama că vrea să-mi spună ceva. Dar eu eram obosit. I-am propus să vadă un medic, deoarece migrenele ei păreau că-şi potrivesc momentul tocmai când luam masa împreună, numai noi doi. Asemenea propunere, fiind oarecum lipsită de tact în împrejurarea respectivă, o făcu să trântească uşa din răsputeri când părăsi încăperea, iar eu m-am reîntors la linişte, carte şi vin.

Ceva mai târziu, i-am cerut doamnei Ingram să-mi ducă un termos cu cafea în birou şi am rugat-o să-mi lase tava cu băuturi la îndemână. Am pornit cu căruciorul direct la masa de lucru; intenționam să lucrez şi-l rugasem pe Guthrie să-mi trimită acasă valiza

oficială cu hârtiile mele.

Mi-am turnat un whisky fără să mă gândesc, apoi l-am lăsat neatins, deoarece vinul Beaujolais era prea prezent şi aveam nevoie de o minte cât se poate de limpede. Cândva, mai demult, fiind cam băut, rupsesem o mulțime de hârtii oficiale pe care le comentasem, şi ca atare mi-am dat bine seama că judecata mea poate fi considerabil afectată de alcool. Am scos cheița din buzunarul vestei, am descuiat valiza şi, tocmai începusem să răsfoiesc scrisorile şi dosarele, când funcționarul de serviciu de la minister îmi telefonă să-mi comunice despre explozia de la emițătorul de pe Campsie. După care am închis numaidecât telefonul şi încă îmi mai trudeam mintea liniştit şi încet cu ipoteze în privința implicațiilor, când îmi telefonă iarăşi ca să-mi aducă la cunoştință că un ofițer de poliție fusese ucis. Tocmai dăduseră peste cadavrul lui.

Urmă o oră sau cam aşa ceva de discuții telefonice intense şi încordate cu mulți dintre consultanții mei importanți, cu Primul Ministru şi cu şeful poliției, în culmea indignării. În decursul discuțiilor am eliminat vinul din organism, dar l-am contrabalansat, dând un atac susținut sticlei de whisky.

— Nu înțeleg asemenea lucru, strigă şeful poliției la mine, prin telefon. Fanaticii politici, criminali! Credeam că s-a terminat cu toate acestea după ce Parlamentul a aprobat protocolul pe care l-ați transmis Radiodifuziunii. Acum va trebui să ne dați arme, domnule ministru, pot să v-o spun limpede. Va trebui...

— Vom discuta toate acestea mâine, la Comitetul Național de Securitate, l-am întrerupt la fel de înfuriat. Am aranjat să se întrunească la ora zece în Sala Centrului de Investigații. Primul Ministru a spus că poate veni şi el. De aceea aş fi mulțumit să am un raport

complet, cel mai târziu la ora micului dejun. Asta-i tot. Bună seara, domnule şef. Bună seara!

Am trântit brusc receptorul pentru a pune capăt oricărei alte discuţii. Paharul de whisky pe care mi-l turnasem mai devreme se dusese şi i-au urmat încă unul sau două. Nu eram deloc într-o dispoziţie binevoitoare.

Apoi, Inspectorul Radiodifuziunii Scoţiene se băgă pe fir, un omuleţ afectat, destul de capabil însă. Mi-a comunicat că ei dispun de câteva emiţătoare de mică putere pentru cazuri extreme, care s-au şi pus în funcţiune, dar că jumătate din ţară se află în suferinţă. Va fi nevoie pe puţin de trei săptămâni pentru restabilirea energiei, ca să poată funcţiona în plin. Situaţia ar putea fi considerabil uşurată de Corporaţia Bondi, firmă de telecomunicaţii cu sediul în Bathgate, care pusese la dispoziţie potenţialul lor de transmisiuni, remarcabil de puternic. Nici măcar n-au de gând să ceară ceva, strecură inspectorul cu abilitate.

— N-am nicio încredere în milostenie, când statul e cel care-o primeşte, am răspuns puţin cam tăios. Şi ce contracte cu Guvernul vin la rând după aceea?

— Niciunul de care să am cunoştinţă, domnule ministru, veni răspunsul puţin muiat. Într-adevăr, ei pot să ne fie de *cel mai mare ajutor.* Aproape că n-am putea măcar spera să funcţionăm fără ajutorul lor.

— Am să trimit o scrisoare de mulţumire Preşedintelui Corporaţiei în cursul dimineţii.

În timp ce vorbeam, mi-am dat seama că bolboroseam cuvintele, aşa că, după ce l-am invitat pe inspector să vină şi el la întrunirea de a doua zi dimineaţă, am pus receptorul în furcă. Mi-era destul pentru seara aceea.

Mi-am pornit căruciorul de la birou şi m-am îndreptat spre focul din cămin. Fără îndemânare, am răscolit

tăciunii, cât am putut mai bine de pe căruciorul meu, am aşezat cu grijă grătarul de protecție în fața focului şi, după ce mi-am mai turnat un ultim pahar de whisky, ca să mă ajute să adorm, am părăsit camera cu gândul să mă duc direct în pat.

Casa de pe Charlotte Square e cunoscută ca reşedință a Ministrului de Interne şi, în trecut. În fața ei, afară, totdeauna se afla postat un sergent de poliție. Era mai mult o chestiune de prestigiu, şi niciodată nu-şi bătuseră capul să-mi asigure o protecție, când mă duceam să locuiesc în cealaltă casă a noastră din circumscripția electorală. De când cu agresiunea suferită, însă, Poliția Capitalei hotărâse, într-un fel ironic şi crud, să fiu şters de pe lista celor în primejdie, deoarece viața mea nu mai e în pericol, iar pentru paza mea se considerase că e suficient sergentul din post. Nu însă şi în seara asta. Vestea exploziei se răspândise ca fulgerul şi am observat prin geamul de la uşă că acum aveam afară doi polițişti în uniformă.

Într-o nişă de lângă vestibulul în stil Adam, fusese Instalat, în sila Angelei, un tablou de interior mic şi urât, cu butoane, spre a înlesni punerea în contact a apelurilor telefonice cu toate camerele din casă. În drum spre dormitorul meu, m-am oprit automat ca să schimb legătura aparatului de pe birou cu cel de pe măsuța de lângă pat. În timp ce făceam contactul, căruciorul meu o porni singur, încetişor, şi, din întâmplare cât poate şi datorită băuturii, trebuie să fi apăsat pe un buton greşit, fiindcă, ajungând lângă pat şi ridicând receptorul ca să capăt o ultimă informație de la funcționarul de serviciu asupra desfăşurării evenimentelor, am auzit vocea Angelei. Vorbea cu cineva în termeni ce nu puteau fi susceptibili de o interpretare greşită. N-am recunoscut vocea bărbatului; răspundea în monosilabe şi era mult

mai discret decât soția mea în privința detaliilor intimității lor evidente.

După câteva momente, cuprins nu de milă pentru mine, ci mai curând de un dezgust ce-mi spulberase orice curiozitate, am pus liniştit receptorul în furcă. M-am transportat îndărăt în vestibul, am apăsat pe butonul corect şi m-am întors în cameră la mine. Pentru moment mi-am anesteziat cu whisky dramaticele sentimente de soț înşelat, în fața probelor evidente că soția mea îmi pune coarne. Cred că mă aşteptasem la aşa ceva.

După ce m-am întors în cameră la mine, telefonul sună iarăşi. Funcționarul de serviciu îşi ceru scuze; ar trebui să văd numaidecât ceva. Nu... pentru motive de securitate, hârtiile trebuiau să rămână în minister. Aveau să trimită o maşină după mine.

Drumul cu maşina a făcut minuni, trezindu-mă din toropeala alcoolului. Când am ajuns la birou, trecuse bine de miezul nopții, dar fotografiile pe care Birouri de Sarcini Speciale le mărise erau încă ude. Toate paginile tuturor scrisorilor din dosarul Torrance se aflau acolo. Fusese o operație precisă, executată repede şi cu dibăcie de un expert, lăsând la o parte toate scrupulele morale în interesul securității statului. Am semnat revizuirea sentinței, redactată în grabă, prin care i se reducea la maximum pedeapsa spărgătorului de seifuri, apoi am scris o notiță strict confidențială lui Guthrie, secretarul meu particular, cerându-i să ia măsuri ca avertismentul dat spărgătorului, ca nu cumva să scape vreo vorbă despre operația efectuată, să-i fie repetat împreună cu amenințările de rigoare şi urmările ce ar fi decurs din ele, ca să ne asigurăm de totala lui tăcere. Ar fi un adevărat dezastru dacă operațiunea ar fi dată în vileag, chiar dacă s-ar oferi dezmințiri complete.

M-am aşezat să studiez hârtiile. Documentul cel mai important era copia unui raport telegrafiat, datat cu vreo zece zile mai înainte. Era transmis de Torrance lui Lian MacPake, vechi dar nici pe departe vârstnic Preşedinte al Federației Societăților Americano-Scoțiene din New York. Erau relatate toate condițiile, cadrul şi atmosfera apropierii pe care Torrance o încercase pe lângă mine. Am început să citesc:

„Recentele ciocniri din Glasgow dintre grevişti şi Republicani, în privința cărora veți fi primit rapoarte destul de complete de la delegatul meu, începea Torrance, au fost incidente violente şi pe scară foarte întinsă, care demonstrează în ce stare dezastruoasă se află Scoția şi ce profunde adversități există astăzi în sânul ei. Că mulți oameni au murit acum şi foarte mulți au fost grav răniți, e o tragedie de proporții dezolante, care oferă o sumbră perspectivă asupra viitorului. Atâta vreme cât competența şi bunăvoința, ambele scadente, ale Guvernului actual, şi ale marii majorități a Adunării Naționale Scoțiene, de a înfrâna şi aplana exploziva situație actuală nu sunt puse imediat în acțiune, grava situație economică şi numărul de şomeri mult mai mare decât în oricare altă epocă de la „treizeci" încoace, eşuarea completă a negocierilor în multe dintre cele mai importante sectoare ale industriei naționale precum şi problemele nesiguranței continue a balanței investițiilor, trebuie să ducă neapărat la dezastru. Chiar şi aşteptata redresare economică din nord-est, ca rezultat al descoperirilor vaste de zăcăminte de petrol şi gaze naturale din Marea Nordului, n-a fost decât un fenomen înşelător şi de scurtă durată. Odată ce operația capitală a luat sfârşit, forajele fiind efectuate şi conductele instalate pe țărm până în Scoția şi până pe Continent, s-a terminat, mai mult sau mai puțin, şi cu intrarea

banilor în buzunarele scoțienilor. Bogăția aceea se scurge acum prin Scoția, tot atât de iute ca şi petrolul din conducte şi mult prea puțin din total e abătut din drum şi pus la dispoziție pentru nevoile locale.

Nu dramatizez situația când spun că-n aer plutesc semnele unor conflicte civile crâncene şi pe scară întinsă, din care numai cei ce caută să întoarcă timpul îndărăt şi să reîntroneze vremurile Regatului Unit, pot spera un beneficiu. Mulți, enorm de mulți, au şi început să spună că independența a fost o experiență costisitoare care a eşuat şi, când vorbesc de ea, folosesc în mod semnificativ timpul trecut. Sprijinul dat partidului Unioniştilor creşte văzând cu ochii şi, dacă nu se iau măsuri imediate şi ferme, eu nu mai am cum răspunde de urmări. Mulți dintre membrii Unioniştilor au şi intrat mai mult sau mai puțin fățiş în guvern, în industrie, în administrația civilă şi chiar în Biserică. Oameni care ar fi mult prea fericiți să se întoarcă iarăşi la Confederația Engleză sau Britanică, pentru considerente care, după propria lor părere, depăşesc pe cele economice şi politice. În asemenea privință ei pretind că sunt doriți şi vor fi reprimiți bucuros şi cu brațele deschise, lucru pe care eu nu-l prea văd chiar cu atâta optimism. Şi Anglia îşi are problemele ei imense, dar situația şi condițiile sunt în multe privințe mult mai bune la sud de Berwiek şi ar fi absurdă şi necugetată orice acțiune desfăşurată în credința că englezii vor accepta înapoi Scoția cu toate tumorile ei cu tot.

Şi astea nu sunt numai presupunerile mele. Discuțiile pe care le-am avut de curând cu Ministrul de Interne – Malcolm Mockingham – vădesc că şi el este fățiş îngrijorat de situația generală. După cum ştiți, părerile mele relativ la valoarea lui n-au fost totdeauna prea strălucite dar, cu toate că pare uneori nehotărât,

sunt încredinţat că interesele patriei i-au stat totdeauna aproape de inimă. De când a suferit agresiunea despre care v-am raportat în scrisoarea mea din şaptesprezece octombrie, a îmbătrânit vizibil, dar cred că violenţa atacului care i-a cauzat infirmitatea n-a lăsat numai semnele unei causticităţi, ci a aprins o văpaie ce înainte de accident stătea ascunsă în el sau lipsea cu desăvârşire. Scoţia ar putea totuşi beneficia de pe urma crimei săvârşită de omul care va fi sigur condamnat la mulţi ani de muncă silnică, în temniţa Peterhead.

Mockingham a confirmat opinia mea, anume că greutăţile actuale nu sunt cauzate numai de situaţia şubredă fundamentală şi inerentă a economiei scoţiene, dar se datorează în mare măsură şi faptului că prea mulţi din cei ce dirijează economia se întâmplă să fie suporteri de frunte ai Unionismului. Nu numai din incompetenţă ci şi cu un anume scop se joacă o carte dezastruoasă. Campbell, guvernatorul Băncii Naţionale, este, precum ştiţi, în locul de frunte al Unioniştilor şi mi-e cu neputinţă să înţeleg de ce guvernul l-a menţinut în postul pe care-l are. I-am făcut o asemenea aluzie lui Mockingham, dar cu multă băgare de seamă, deoarece cu toţii sunt foarte bănuitori în privinţa oricărei sugestii ce vine de la noi cei de la Americano-Scoţiană, părând că aşa ceva reprezintă un amestec sau o influenţă în treburile interne ale Scoţiei… Mockingham, evident, mai puţin decât alţii.

Trebuie să cer scuze pentru conţinutul voluminos al raportului de faţă, dar consider că e unul dintre cele mai importante pe care titularul acestui birou l-a avut vreodată de scris. Cele ce am de comunicat sunt următoarele: dacă guvernului scoţian nu-i va sta numaidecât la îndemână un flux masiv de capitaluri pentru a-i da posibilitatea să surmonteze dificultăţile în

care se află, Scoția, ca națiune independentă, va înceta de a mai exista. Nu vă cer decât un soi de Mini-Plan Marshall. Numai aşa va putea națiunea aceasta supraviețui.

Dar dacă credeți că noi, cei din Federație, putem găsi fondurile necesare şi putem acorda un asemenea sprijin financiar, căruia, pentru moment, n-aş îndrăzni să-i estimez cifra, voi susține cu tărie că nu trebuie să-l acordăm orbeşte aşa cum, cuprinşi de o euforie generoasă, am înclinat s-o facem în trecut. Nu trebuie înfățişat ca un act de caritate. Nu *trebuie* să fie un act de caritate. Acordarea capitalului trebuie să fie condiționată sigur, dar secret, de promisiunile guvernului scoțian de a remedia toate deficiențele din conducerea economică actuală a țării, prin înlăturarea cadrelor la care am făcut aluzie mai sus. Când şi cum vor fi toate acestea făcute, trebuie, bineînțeles, să formeze subiectul unui studiu atent şi minuțios. Nu prea e timp de pierdut, dar dacă e să reuşească, trebuie să ne alegem calea cu prudență. N-ar avea rost şi ar fi contraindicat să mergem cu o asemenea propunere la Primul Ministru sau la Ministrul de Finanțe. Mai întâi de toate, trebuie să pregătim terenul, altfel totul se va da în vileag în câteva ore şi adversarii – cei prea mândri ca să primească ceea ce ar considera drept un act caritabil şi cei care, din rațiuni Unioniste, se vor teme să reintre într-un regim de stabilitate economică, – adversarii ziceam, se vor putea uni ca să atace oferta noastră ca o formă nouă de neocolonialism american şi de mituire.

Propun, în concluzie, dacă dumneavoastră şi Preşedintele Federației sunteți de acord, să primesc directive asupra felului cum să discut iarăşi cu Mockingham – el este, mai presus de orice, onest – şi să-i cer părerile în privința propunerii. După aceea, poate,

dumneavoastră personal ați putea pune la cale o întâlnire discretă...”

Am pus textul raportului de o parte şi m-am uitat în grabă la hârtiile care urmau. Exista un răspuns scurt din partea Statelor Unite, dând încuviințare potrivit propunerii în nişte termeni uluitor de neglijenți. Torrance găsise şi el răspunsul oarecum improvizat şi scrisese, în asemenea sens, ceva neciteț pe marginea cablogramei. Mai exista un mesaj din partea lui, raportând convorbirea cu mine din sâmbăta trecută şi înşiruind problemele ridicate de mine. Avusesem dreptate socotind că trebuia să le formulez. Nerăbdarea omului se desprindea din cuprins ca şi temerea lui că urgența mesajului anterior nu fusese pe deplin înțeleasă de Federație.

Lăsând fotocopiile din mână, am traversat cu căruciorul încăperea biroului, îndreptându-mă spre cabinetul coctailurilor. Vasăzică asta era tot. Părea destul de deschis, sincer şi cinstit, cu toate că puteam întrevedea primejdiile condițiilor pe care Torrance le propusese să însoțească acordarea creditelor. Bineînțeles, schița caracterului meu mi-a dat puțin de gândit pentru mai târziu. Mi-am turnat whisky într-un pahar mare, adăugând puțină apă dintr-o sticlă. Atenția mi-era concentrată cu totul în altă parte, mâinile îmi tremurau şi am vărsat o mulțime de apă udându-mi degetele şi covorul. Privirile mi-erau ațintite în noapte. Spre surpriza mea, afară ningea şi fulgii prindeau din zbor lumina în trecerea lor prin fața ferestrei mele. Dinspre Mound venea întruna fleşcăitul înăbuşit al nenumăratelor anvelope ce călcau zloata repede topită, un zgomot liniştitor, întrerupt doar întâmplător de zbierătul vreunui claxon sau de mugetul îndepărtat al sirenei vreunei maşini polițieneşti sau a vreunei

ambulanțe.

M-am întors cu căruciorul în birou şi, sub imperiul unui impuls, am ridicat telefonul. În cele din urmă, îmi răspunse o telefonistă adormită.

— Dă-mi la telefon pe Reprezentantul Special, Torrance, am spus eu.

— Da, vă rog. Dar... bun... ştiți, e ceasul două noaptea, se auzi vocea telefonistei, prevenindu-mă cu oarecare ezitare.

— Fir-ar să fie! Scuză-mă. Lasă! am răspuns punând receptorul în furcă şi simțindu-mă puțin cam ridicol. Eram de altfel obosit şi copleşit de-o mahmureală gigantică, adunată după atâta whisky. Mai bine aş pleca acasă.

CINCI

Sala Centrului de Investigații fusese proiectată cu o atenție minuțioasă, în ceea ce privește securitatea, principala trăsătură caracteristică fiind o totală absență a ferestrelor. Totul era cât se poate de bine, afară doar de faptul că personalul de întreținere al sistemului electric se afla în grevă și aerul condiționat nu funcționa. Din nefericire, un generator pentru cazuri de forță majoră ne furniza suficientă lumină pentru ca Primul Ministru să dispună că trebuie să rămânem acolo în continuare, folosindu-ne de sală așa cum s-a convenit.

Eram mahmur după alcool, cum era de așteptat, și nu începusem încă să mă gândesc la problemele mele personale. Raportul șefului poliției cuprindea destule în sine ca să nu-mi mai lase răgaz pentru altele. Sosise odată cu micul dejun pregătit de doamna Ingram, și fusese tot atât de indigest: pagini întregi pline de detalii în privința calibrului glontelui găsit în trupul polițistului și a tipului de exploziv întrebuințat, dar niciun cuvânt, nici un singur indiciu referitor la cel care comisese atacul. Republicanii și Unioniștii erau, și unii și alții, citați în ultimele ediții ale ziarelor de dimineață, cu declarații, acuzându-se reciproc; ceva mai târziu fusesem și eu împresurat de reporteri, care-mi cereau comentarii, după ce plecasem de-acasă spre întrunire.

În sală domnea o stare de spirit de nedumerire și de enervare. Nedumerire, deoarece rapoartele Cabinetului

de Justiție arătau că cel puțin conducerea ambelor grupări era sinceră în protestele ei de nevinovăție. Enervarea era opera căldurii, aerului închis şi lipsei de ventilație din cameră, precum şi a faptului că Primul Ministru, care hotărâse până la urmă să prezideze el întrunirea, era atât de nehotărât. Absența faptelor şi lipsa de aer, îmbinate, nu l-au făcut să tacă şi nesfârşitele lui crize de vorbărie speculativă au constituit un adaos considerabil la o stare de fapt aşa prea lungă şi obositoare. Chiar şi şeful poliției împreună cu Inspectorul de la Radiodifuziunea Scoțiană, chiar şi el, care poate că îl cunoşteau mai puțin bine decât noi ceilalți, şi-au pierdut treptat mândria de a participa la o întrunire cu el şi s-au unit cu ceilalți în sentimentul general de frustrare.

Ca de obicei, când deprimarea atinsese culmea, Secretarul Consiliului de Miniştri luă cuvântul. Pare să fie singurul în stare să întrerupă valul nesfârşit de cuvinte incoerente. Aş fi putut-o face şi eu, dar Primul Ministru nu-i un om pe care să-i poți uşor întrerupe fără să rişti. Are o memorie care nu iartă.

— Atunci, dacă acceptăm că organele de conducere ale ambelor grupări sunt nevinovate, domnule Prim Ministru, nu mai poate fi vorba decât de o facțiune mică, necunoscută, a uneia dintre cele două organizații, sau, – aici MacDowall şovăi uitându-se jur-împrejur ca să se asigure că atenția tuturor era concentrată asupra lui, cum obişnuia să facă profesorul meu de latină – sau de vreun al treilea partid care...

— Nu pot accepta ultima ipoteză. Am avea cunoştință de existența lui, întrerupse şeful poliției.

— ...care, necunoscut totuşi, sau necunoscuți în momentul de față, urmă MacDowall ca şi cum n-ar fi luat în seamă întreruperea, pot fi mai curând sau mai

târziu uşor de identificat, datorită mobilului lor. Nu mulți pot spera să câştige...

— Vreun anarhist? Vreun maniac?

De data aceasta Primul Ministru întrerupsese.

— O treabă prea mare pentru un singur om, domnule Prim Ministru, făcu şeful poliției, şi echipa mea specializată în bombe socoate că atentatul a fost întreprins de o mână prea expertă pentru vreunul din grupurile de anarhişti pe care-i cunoaştem.

— Cu toate acestea, am ieşit eu din muțenie, poate c-ar fi mai bine să sugerăm presei că vreo organizație de soiul acesta e bănuită a fi în spatele atentatului.

— Niciun temei pentru aşa ceva, nici urmă până-n prezent, interveni polițistul caustic.

— Dacă adoptăm alternativa de a acuza pe una sau pe cealaltă din părți, potrivit sugestiilor lui Sir Alexander MacDowall, am continuat eu, atunci ne vom trezi sugrumându-ne unii pe alții, cât ai clipi. Majoritatea cea tăcută nu va sta tăcută dacă nu-şi recapătă emisiunile de televiziune şi radio cât mai curând. Dacă nu le putem furniza pâinea, trebuie să le asigurăm circul.

Aluziile la primejdiile unor ciocniri viitoare provocate de şomeri, au găsit un ecou pozitiv până şi la şeful poliției.

— Foarte bine atunci, zise Prim Ministrul, suntem aşadar de acord că aceasta este linia pe care purtătorul de cuvânt al presei trebuie s-o adopte.

Se uită fericit, de jur-împrejur, la membrii transpirați ai Consiliului Securității Naționale ca şi cum problema se soluționase, căzându-se de acord asupra liniei ce trebuia indicată presei. Primul Ministru n-a fost niciodată în stare să facă neverosimilul verosimil. Nu eram singurul în momentul acela care gândeam că-i venise timpul să plece. Ba chiar şi trecuse.

— Şi, între timp, rugăm pe şeful poliţiei să continue cercetările cu cea mai mare urgenţă, spuse MacDowall.

Îşi făcea însemnări pe un bloc din faţa lui şi nici măcar nu-şi ridică ochii în timp ce vorbea.

— Bineînţeles, bineînţeles, făcu Primul Ministru radios, către noi. Acum, vă rog să mă scuzaţi, eu trebuie... Malcolm, nu te superi să prezidezi în locul meu şi să lămureşti toate detaliile, bucată cu bucată?

De n-aş fi fost atât de plictisit, privirea plină de superioritate cu care mi s-a adresat, m-ar fi făcut să mă simt jenat în locul lui. Oricum, un suspin general de uşurare se simţi, fără să se audă, atunci când părăsi încăperea.

Primul dintre detaliile, bucată cu bucată, fu să ne mutăm într-o cameră cu destul aer. După ce se făcu mutarea, pasul şedinţei se înteţi simţitor. Revăzurăm ordinea de zi aşa cum trebuie, hotărârăm asupra măsurilor viitoare de securitate, stabilirăm să se facă cele mai complete investigaţii cu putinţă şi apoi discutarăm cum să punem iarăşi în funcţiune Societatea de Radiodifuziune Scoţiană.

— Şi-acum oferta asta a Corporaţiei Bondi? Ce părere aveţi? am întrebat.

S-a bucurat de o bună primire din partea tuturor, iar ipoteza că făcuseră oferta cu scopul de a pune mâna pe câteva contracte de la noi fu înlăturată cu toată tăria. Eu tot mai nutream în adâncul meu o îndoială ciudată şi o nelinişte la gândul de a accepta să ne folosim de avantajele şi înlesnirile oferite, dar nimeni altul nu păru să-mi împărtăşească temerile. După care, Inspectorul Radiodifuziunii Scoţiene, puţin cam jenat, ne aduse la cunoştinţă că operaţiunea era chiar în curs de desfăşurare. Cu ajutorul lor se va asigura recepţionarea programelor T.V. Chiar în seara aceea, aproape pentru

toată lumea, şi, în orice caz, termenul de trei săptămâni, pe care-l menționase el pentru repunerea în funcțiune a instalației emițătorului de la Campsie se pare că fusese estimat într-un mod foarte optimist, deoarece în prezent e îndoielnic dacă firma germană, care manufacturase marea parte din echipament, va putea face față unei livrări atât de urgente.

Lăsând totul în asemenea fază, am suspendat şedința. Nu eram grozav de mulțumit cu cele ce se hotărâseră, dar ne aflam încă prea în întuneric ca să fi putut face altceva. Mi-am strâns încetişor hârtiile, făcându-mi câteva însemnări între timp şi, ca atare, rămăsesem aproape ultimul în sală. În timp ce-mi puneam căruciorul în mişcare ca să plec, Sir Alexander MacDowall veni în spatele meu.

— Oare am putea schimba două cuvinte chiar acum, domnule ministru? mă interpelă el.

— Dar bineînțeles. Să vin în biroul dumneavoastră? E pe acest palier, nu-i aşa? Nu trebuie să urc la etaj?

El îmi împinse căruciorul pe coridor către biroul său. Ca şi al meu, era unul dintre cele mai plăcute birouri din bloc, cu o vedere panoramică a profilului capitalei. Pereții erau îmbrăcați cu rafturi pline de colecția Hansard [2] legate încă de pe timpurile dinaintea independenței, la care se adăugau cele câteva volume noi, legate în roşu, cu dările de seamă ale Adunării Parlamentului Scoțian.

O fată, aşezată într-un fotoliu enorm de piele de lângă fereastră, se ridică la intrarea noastră în birou. Înaltă, brunetă, cu o față bine proporționată când zâmbea, aşa cum făcu de altfel când ne văzu, era pe deasupra şi

---

[2] Colecție oficială a rapoartelor şi procedurilor Parlamentului britanic.

foarte atrăgătoare de la prima vedere. Trebuie să fi avut vreo douăzeci de ani.

— Fiica mea, Ealasaid, domnule ministru.

Mormăirăm câteva expresii convenționale aşa cum e obiceiul, dar ne strânserăm mâinile cu putere. Nici nu s-a uitat la mine cu milă, dar nici nu s-a silit să-şi ferească ochii de căruciorul meu de invalid, aşa cum fac mulți, ca şi cum n-ar exista. Astea sunt cele două gesturi care urmează atât de des prezentărilor străinilor şi pe care am ajuns să le urăsc.

— Mi-ar părea rău să vă deranjez pe amândoi, domule ministru, zise ea deodată. Vin mai târziu, tată, când eşti liber. E vorba de munca mea. Nu mai pot s-o rabd.

Acum vorbea cu tatăl ei ca şi cum eu n-aş fi fost acolo şi zâmbetul i se ştersese de pe buze.

— Nu acum, Ealasaid, spuse brusc MacDowall.

— Iartă-mă, aştept afară.

Preț de o clipă păru necăjită, apoi veni un alt zâmbet silit şi mai curând formal decât încântat şi ieşi. Mă pomenii privind stăruitor la uşa prin care dispăruse.

MacDowall îşi împinse ochelarii în formă de semilună ceva mai sus pe spinarea nasului.

— Probleme, rosti el ca pentru sine, ceea ce-l făcu să pară aproape uman. Apoi se întoarse deodată şi se uită la mine:

Ealasaid participă cu atâta ardoare!

Merse de-a dreptul şi se aşeză la birou, fără să dea alte explicații, punându-şi iar masca profesională. Căutătura-i de mai înainte dispăruse, iar eu n-am stăruit să aflu ce şi cum.

— Nu-mi place afacerea asta, domnule ministru, spuse el după o scurtă pauză.

— Nici mie, am răspuns.

— Eh! nu fac chiar o afirmație precisă. În ciuda celor

spuse adineaori la şedinţă, nu sunt anarhiştii, nici... şi asta-i şi mai important... nici nu cred să fie Republicanii sau Unioniştii; ăştia n-au nimic de câştigat. Nici unii din ei n-au nevoie de haos în conjunctura actuală. Republicanii îşi mai ling încă rănile după ciocnirea de la Glasgow şi ei ştiu că nenorocirile ţării n-au să fie soluţionate cu acte de felul ăstuia.

— Unioniştii n-ar avea decât de câştigat, dacă, peste toate dificultăţile economice, s-ar produce şi acte de violenţă. Totul e calculat de aşa manieră încât să-l facă pe alegător să dorească întoarcerea la timpurile de altădată. Masa cetăţenilor pune prea mare preţ pe securitatea lor.

Mi-am împins căruciorul peste covor spre biroul lui.

— În mod normal ar trebui să cred şi eu la fel. Dar de data asta nu. Liderii unionişti ştiu că aşa-zisele forţe paşnice ale şomerilor vor face treaba în locul lor. Asemenea crime odioase îi fac pe suporterii moderaţi ai Unioniştilor, de felul lui Campbell, să treacă din simpatie de partea lor. Acest lucru îl ştiţi şi dumneavoastră, domnule ministru. Campbell şi cei de-un soi cu el n-au nimic de-a face cu violenţa propriu-zisă.

Campbell e Guvernatorul Băncii Naţionale.

— Atunci...? Gândisem că-i cel mai bun lucru să-l las pe el să continue fără să-l întrerup.

— Atunci există un alt grup care are de câştigat. Şi nu-i din Anglia. Englezilor le-ajunge cât au în farfurie. Aşa că... aşa că cine ar putea beneficia, cine ar putea fi convins să facă ceva ce ar putea duce la catastrofă prin această bruscă ameninţare suplimentară împotriva stabilităţii noastre?

Cuvintele-i erau rostite cu o voce măsurată şi răspicată.

În clipa aceea mi-am dat seama că Secretarul Consiliului de Miniştri se uita la mine fix şi sever. Şi iarăşi mi-am adus aminte de profesorul meu de latină, când mă descoperea că nu reuşisem să-mi fac tema. Mahmureala mi se spulberase. Şi atunci am înțeles unde voia MacDowall să ajungă.

— Nu cumva voiți să spuneți că Torrance împreună cu Federația Societăților Americano-Scoțiene sunt factorii din umbră ai atentatului?

— Nu, nu chiar. Fiindcă veni vorba de asta, vă mulțumesc că mi-ați trimis fotografiile dosarului Torrance. Primul lucru, azi de dimineață, le-am citit de la un capăt la altul. Aud c-ați stat aici aproape toată noaptea.

— Documentele nu ne-au dus foarte departe, cu toate că e bine să cunoaştem motivele de fond ale apropierii lor de mine în privința ajutorului oferit. N-am găsit nici urmă de aluzie în ele în privința vreunei manevre secrete. De fapt a fost un efort enorm, o acțiune murdară pentru nimic.

— Da. Dar un raport negativ poate folosi la limpezirea atmosferei.

MacDowall se uita țintă la mine pe deasupra ochelarilor. M-am simțit puțin deconcertat, neştiind unde vrea s-ajungă. Mâinile-mi neliniştite nu-şi mai găseau locul pe roțile de comandă ale căruciorului meu.

— De acord. Aşadar, dacă nu-s Republicanii şi nici Unioniştii şi, cum din dovezi apare că nici Federația n-ar avea vreun amestec cât de cât, atunci cine a fost factorul din umbră al dinamitării emițătorului?

Mi-am întors căruciorul şi-am privit afară pe fereastră.

— Cercetați, şi-n altă direcție, urmă încet MacDowall. Poliția n-are nimic, nici măcar un raport, o dare de

seamă niciun punct de reper substanțial. Asemenea lucru, desigur sunteți de acord, ar putea fi foarte semnificativ în sine. Nici măcar o singură ipoteză în dezlegarea enigmei, repetă el. Nicio amprentă de picior, nici urmă de vehicul străin sau de oameni la fața locului.

— Foarte dibaci... sau poate pus la cale din interior?

— Din interiorul poliției? Nu, aşa ceva e-n afară de discuție.

Rămaserăm tăcuți o bucată de vreme. Telefonul de pe biroul lui sună. Era, inevitabil, şeful poliției. MacDowall mă puse în legătură cu el. Şeful poliției îmi aduse la cunoştință că sosiseră rapoarte oficiale cum că emițătorul principal din nordul Scoției, instalat pe coasta Moray Firth, suferise aceeaşi soartă ca şi cel de pe Campsie. E încă prematur ca să se ştie cu siguranță, dar până acum nicio ştire nu pomenea de victime omeneşti. Nu se comunicase niciun fel de ştire presei.

Am pus receptorul jos şi i-am relatat veştile lui MacDowall, care le-a primit cu indiferență.

— Se află şi-acolo pe alături vreun emițător al Corporației Bondi? întrebă el aşa deodată.

Îmi îndreptai privirile mirate spre el.

— Glumiți! am exclamat eu.

— Nu glumesc, sunt doar curios. Dar pot să mai aştept.

Se îndreptă către un dulap mare, stil victorian, cam urât la vedere, instalat într-un colț al camerei, îl deschise şi scoase din el o sticlă de whisky şi două pahare.

— Beți un pahar cu mine?

Am dat afirmativ din cap. Cui pe cui se scoate mi-am spus eu, gândindu-mă la durerea mea de cap. Îmi făcu impresia că MacDowall arată mai posomorât ca de obicei.

— Mă tem că mâine la Consiliu vor fi iarăşi presiuni împotriva dumneavoastră. Iar se vor întoarce să ceară înarmarea poliției. Cred c-ar trebui să ne pregătim puțin terenul, dacă mai aveți puțină răbdare, urmă MacDowall.

Am încuviințat obosit şi plictisit.

— Mai este un lucru, domnule ministru. Cred c-ar trebui să plecați curând la New York. Foarte curând. Poate chiar fără a mai aştepta răspunsul Federației la întrebările dumneavoastră.

Trebuie să fi arătat uluit cu desăvârşire, pentru că el adoptă pe moment o atitudine binevoitoare şi plină de răbdare, începând să-mi explice ce-nțelesese el că se află în umbra exploziilor şi ce socotea el bizar în cuprinsul scrisorilor din dosarul strict confidențial al lui Torrance.

ŞASE

Solul era îngheţat tare şi groparii se folosiseră de cazmale ca să ajungă la pământul moale de sub suprafaţa dură. Aveam în faţă unul dintre cele mai sumbre cimitire cu putinţă, aşezat cam pe la jumătatea unei coline şi destul de departe de biserică, într-o paragină, împestriţată cu mesteceni bătrâni, argintii. Mai sus şi dincolo de el se întindeau colinele îmbibate de apă şi acoperite de buruiană.

Aşezaseră o serie de platforme mici de lemn neted peste rigolele de scurgere pe cărarea lungă, acoperită cu zgură, pentru a-mi putea manevra căruciorul de invalid într-un chip cât se poate de demn, către locul cu pricina. Dintr-un punct de vedere, cel puţin, eram oaspetele de onoare la înmormântare.

Am sosit tocmai când apăruse şi cortegiul. Sicriul, înveşmântat într-un soi de drapel, era purtat de şase poliţişti cu capetele descoperite. Pe undeva pe-aproape, ascuns vederii, cineva bătea toba şi bătaia aceea, lipsită de ritm, aproape dezordonată, răsuna monoton şi plictisitor printre morminte. Vreo trei sute de oameni, mulţi dintre ei în uniforme de poliţie, stăteau în jurul mormântului. Familia poliţistului mort şi alte rude de-aproape, într-un şir negru de-a lungul unei singure laturi, iar la capătul gropii preotul în roşu şi negru, cu veşmintele fluturându-i în vânt. Părea molâu dar pompos. Ar fi păcat să fie aşa; înmormântările pot fi

emoționante.

M-am oprit la respectabila distanță de câțiva iarzi, roțile sprijinindu-se în marginea unei brazde de iarbă udă. Guthrie, aflat cu mine pe toată ziua, se aplecă şi puse piedica la cărucior, fără să fie nevoie, ca să nu intre în noroi. Mi-am aranjat cu grijă cravata neagră pe care tocmai o împrumutasem de la Ingram. În graba mare de-a ajunge la timp, a mea rămăsese la birou.

Mă aflam aici deoarece Consiliul de Miniştri hotărâse că trebuie să fiu. Guvernul trebuia reprezentat la înmormântarea polițistului împuşcat pe la spate, când emițătorul fusese aruncat în aer. Consiliul de Miniştri socotise că e absolut necesar pentru morala din ce în ce mai şubredă a forței publice, fără a mai pune la socoteală decența gestului. Asemenea hotărâre arăta tuturor că noi, guvernul, am rămas cutremurați în fața odioasei crime.

Dar nu eram noi singurii în a aprecia necesitatea de a fi reprezentați. Atât Unioniştii cât şi Republicanii se aflau de față, în număr impresionant, ca să arate în mod public că erau cu mâinile curate. Am recunoscut chipurile mai multora din cele două clici, exagerat de abătuți, aşezați în rânduri ordonate în spatele contingentelor polițieneşti de o parte şi de alta a mormântului. Prezența lor în împrejurarea respectivă ar putea da credit rapoartelor Biroului de Sarcini Speciale, că niciuna dintre cele două bande n-a avut nimic de-a face cu faptul săvârşit. Eu unul am alungat gândul că una sau alta din cele două părți s-ar putea afla la fața locului pur şi simplu ca să se asigure că victima lor era cu-adevărat şi de-a binelea băgat în pământ, aşa cum se spune că face Mafia.

Valuri de lumină prinseră a se revărsa asupra mea şi reflectoarele se aprinseră simultan. Reporterii

cinematografici şi fotografii de la ziare îşi îndreptară aparatele spre mine: sezisaseră potența dramatică a ființei mele, în căruciorul de infirm, atunci când sicriul trecuse pe lângă mine. Am avut dreptate presupunând că diferitele variante ale tabloului ce reprezenta infirmul şi mortul la un loc vor umple a doua zi dimineața primele coloane ale ziarelor; de aceea m-am arătat tocmai cât trebuie de grav, aşa cum se cuvenea să fiu. În multe privințe eram chiar aşa.

Preotul era plicticos, pompos şi nemaipomenit de închipuit. Se umflă în fraze elocvente, cu toată conştiința periculoasă a proeminenței sale temporare. S-a îndepărtat de la ritualul funerar ca să țină o predică mulțimii şi, pe calea televiziunii, chiar țării întregi, despre oroarea lui îndreptățită. Reuşi să rateze ocazia cu metaforele sale amestecate şi cu pasiunea-i falsă, înscenată. Era ca un şoim fără gheare ce caută răzbunarea, închipuindu-şi că insuflă un sentiment similar în rândurile asistenței captive.

Dar, treptat, ajunse şi mai primejdios. Mi-am rotit privirile asupra chipurilor asistenței, toate încordate să urmărească vorbele oratorului. Fețe încruntate, teribil de îngrijorate, ba chiar şi câteva lacrimi în ochii bărbaților. Preotul începu să strige în gura mare că sergentul de poliție Wraight va deveni un martir pe calea reîntoarcerii la însănătoşirea sufletească, la disciplină şi la responsabilitate morală. Rosti şi cuvintele: „Mie mi se cuvine să împart pedepsele, grăit-a Domnul”. Era un autentic adept al teoriei „ochi pentru ochi”, chiar dacă omenirea toată ar fi ajuns oarbă. Începu să vorbească şi despre înarmarea poliției, arătând cât de vitală e acum asemenea măsură.

Şeful poliției va dispune la şedința viitoare de mai multe argumente. Poate că şi aranjase asta. Mi se făcu

silă.

Ploaia începu să cadă pe neaşteptate, îmi potoli mânia şi-l preschimbă pe preot într-un măscărici nenorocit şi cam murat, el care fusese motivul central al enervării mele. La sfârşitul sermonului său, după ultimul semnal de goarnă trâmbițat prost şi nepotrivit de vreun soldat oarecare de la fața locului, şi după îndeplinirea ritualului lopeții de țărână aruncată peste țărână, m-am hotărât chiar să-i strâng mâna şi să bolborosesc câteva cuvinte de mulțumire pentru slujba săvârşită. Drept răspuns îmi zâmbi cu condescendență, iar eu mi-am întors brusc căruciorul, îndepărtându-mă ca să evit să-mi ies din fire şi să-mi pierd cumpătul efemer.

Soția polițistului decedat se apropie cu un băiat de vreo cincisprezece ani, cel mai mare dintre copii. Amândoi erau cu ochii secătuiți de lacrimi, copleşiți de eveniment. Am dat mâna cu ei în ploaie, însoțit de lumina mai multor reflectoare ale fotografilor. Câteva clipe, schimbarăm nişte vorbe formale, lipsite de sens. Mi-au lăsat doar impresia a două ființe fără sprijin, şi am fost mişcat de vorbele neînverşunate ale soției la despărțire, cum că soțul ei nici măcar nu era scoțian şi că fusese vina ei şi numai a ei că veniseră în nord de la graniță.

Se isprăvise totul. Preotul s-a îndreptat către mine iarăşi. Am presimțit că vrea să mă invite la el. Spunându-i lui Guthrie printre dinți s-o luăm din loc numaidecât, am strigat un rămas-bun neaşteptat care-a țintuit individul în loc şi am pornit-o în sus, pe panta lungă, înspre biserică şi maşină. Şeful poliției îşi făcu şi el apariția ca din pământ. Mă aşteptasem să-l văd pe-acolo. Începu să laude predica preotului, dar i-am tăiat-o scurt. Ştiam cu precizie ce are de gând să spună.

Armele poliţiştilor pot să mai aştepte încă douăzeci şi patru de ore.

Mersul era încet şi anevoios. Guthrie scoase o umbrelă de pe undeva, căutând curtenitor să mă apere de ploaia torenţială şi, în acelaşi timp, încercând să-mi împingă căruciorul. Am elaborat un sistem în care eu ţineam umbrela ce ne ferea în parte de ploaie pe amândoi, cu toate că Guthrie trebuia să se aplece ca să poată pătrunde sub ea. A fost silit să suporte o mulţime de sarcini grele şi neplăcute de felul ăsteia, dar le-a îndeplinit destul de bine, cu o politeţe şi-o bunăvoinţă surprinzătoare. Bărbat negricios, cadaveric la faţă, de treizeci şi doi de ani, primele impresii despre el, puţin cam neplăcute, ascundeau o autentică timiditate, dar toate acestea erau compensate când veneai într-un contact serios şi eficient cu munca pe care-o desfăşoară. Colegii lui de birou se pare că ţin la el destul de mult, ba chiar e simpatizat şi de fetele de la secretariat, atât din cauza, cred eu, întâmplătoarele scăpărări de umor sec şi a unei surprinzătoare absenţe de emfază, cât şi a celorlalte atracţii fireşti de celibatar.

A intrat în administraţia civilă mai târziu decât marea majoritate a colegilor lui, după ce şi-a luat doctoratul în problemele Investiţiilor Financiare la Institutul Comercial Harvard, dar adevărata lui reputaţie în cercurile academice se întemeia pe un expozeu pe care îl scrisese când nu era decât student, despre corupţia şi incompetenţa din felurite centre binecunoscute ale învăţământului. Succesul lucrării i-a subminat orice proiect de carieră academică şi, cum nu avea nicio chemare serioasă pentru o activitate comercială a hotărât în cele din urmă că, după părerea lui, cariera administrativă e la fel de bună. În orice caz, mie mi-e drag şi e un secretar particular de mâna întâi.

Până la urmă, am ajuns la maşină cu mult mai uscat decât Guthrie şi Ingram. Amândoi s-au luptat în plină ploaie să-mi plieze căruciorul, deoarece mecanismul articulațiilor se blocase, iar eu, de pe bancheta din fundul Rover-ului, le ofeream nişte soluții nu grozav de potrivite.

Am pornit, Guthrie alături de Ingram în față, şi am trecut prin fața bisericii, prin mulțimea ce se împrăştia, îndreptându-ne spre maşinile şi autobuzele lor, când deodată am văzut-o pe Ealasaid MacDowall în picioare, oarecum la adăpostul unui copac, cu gulerul de la impermeabilul sportiv ridicat împotriva ploii. Se uita în juru-i, îngrijorată. Am făcut semn lui Ingram să oprească, am lăsat geamul din spatele maşinii, şi am strigat-o ca s-o întreb de vrea s-o las undeva. Surprinsă pentru moment, m-a recunoscut şi mi-a zâmbit prin ploaie.

— Îmi pare că m-am pierdut de restul grupului, îmi strigă ea. Erau într-o furgonetă mare, albastră, a Radioteleviziunii Scoțiene.

Apoi dădu cu ochii de Guthrie.

— A, bună! făcu ea, într-un fel cam jenat.

El îi răspunse cu un zâmbet timid.

— Ei bine, de vreme ce ne cunoaştem cu toții între noi, nu putem oare să-ți dăm o mână de ajutor? am întrebat-o, surprins atât de faptul că țineam ca ea să accepte, cât şi de neaşteptatu-mi sentiment, nu prea departe de gelozie, că secretarul meu particular o cunoştea.

Fata îți provoca asemenea şoc.

Repezindu-se de sub adăpostul unde era, se urcă în spatele maşinii, alături de mine.

— Mulțumesc. Poate – au crezut că m-am întors cu maşina regiei sau cu alta; sunt asistentă externă de

regie pe lângă Societatea Radioteleviziunii Scoțiene, adăugă ea ca explicație suplimentară.

— Nu una dintre cele mai plăcute sarcini, şi m-am uitat la ea de-aproape.

— Îngrozitoare, răspunse fata, adresându-se în parte şi lui Guthrie. O detest. Dar mi se spune că te oțeleşte.

Ingram se uită la mine peste umăr, întrebător. Mi-am dat seama că încă nu pornisem, că aştepta să-i dau instrucțiunile necesare.

— La Edinburgh? am întrebat-o.

— Vai, scuzați-mă! Da, mulțumesc din suflet.

Ingram, amuzat, ridică imperceptibil din umeri în direcția lui Guthrie, vârî repede maşina în viteză şi pornirăm. Ealasaid MacDowall se uita afară, în direcția dinspre mine şi, pe când treceam prin fața ultimelor maşini de lângă biserică, am omis să-i spun că văzusem furgoneta albastră a Radioteleviziunii Scoțiene aşteptând lângă bordură, cu şoferul afară, uitându-se atent în jurul lui, căutând pe cineva. Cred că şi Guthrie a observat-o, dar a păstrat-o pentru el.

A fost una dintre cele mai plăcute plimbări cu maşina din câte-mi amintesc, numai că mult prea scurtă. Amândoi şedeam şi, ca atare, lipsa-mi de picioare tefere nu era atât de evidentă ca de obicei. Am putut chiar să uit de ele. Nu mai sunt sigur despre cele ce-am vorbit, afară doar că a fost o convorbire relaxantă şi plăcută, mai ales după ea Guthrie, cu tact sau din calcul, a ridicat geamul despărțitor dintre noi şi compartimentul din față al maşinii. Nu l-am eliminat intenționat din convorbire, dar nu-i venea uşor să ia parte la discuție din locul în care se afla. Numai când am ajuns la periferia Edinburgh-ului şi când privirile mi-au căzut pe silueta castelului, conturată pe cenuşiul închis al cerului, am reintrat în autocontrolul obişnuit, lăsând la

o parte conversația, şi mi-am reluat tehnica de apărare. Fata a fost, în definitiv, prima făptură cu care am vorbit în felul acesta, de la atentat încoace, ba chiar cu mult înainte de el.

Am lăsat-o la capătul dinspre apus al străzii Princes. Ştiam că ultimele-mi cuvinte şi rămasul-bun aveau să fie prețioase şi distante. Se uită la mine nedumerită o clipă, două, după ce coborî, apoi îmi zâmbi şi eu i-am înapoiat zâmbetul. Se întoarse şi se îndepărtă repede, dispărând din văz, până ce nici n-apucase Ingram să intre iarăşi cu Rover-ul în şuvoiul traficului.

ŞAPTE

Totdeauna am fost fascinat de procedeul guvernării prin comitete şi, în perioadele în care gândirea intelectuală s-a dovedit mai puţin energică, urmăream comportarea socială a membrilor comitetelor. Oameni cu privirile vigilente, oameni adormiţi, oameni atenţi, oameni ce pur şi simplu păreau că sunt aşa. Oameni mici de statură, în marea lor majoritate adevăraţi Napoleoni, cercetând în jur cu atenţie exact pe deasupra scurtimei lor; oameni înalţi, tolănindu-se alene, cu aroganţă şi ca din întâmplare, mai curând de-a curmezişul fotoliilor decât decent în fotolii. Tot felul de manierisme, subtilităţi şi procedee de a fi membri de comitete, de a reuşi sau de a da greş; dar mai presus de toate, arta preşedintelui de a închide gura celor vorbăreţi, fără să ofenseze; de a încuraja pe cei vagi şi şovăielnici, dacă-i convenea, pentru a obţine avantajul maxim de la adunare, în loc să aibă de-a face cu cel mai mic numitor comun al talentelor prezente. Îmi plac grozav comitetele, mai ales când mă aflu la conducere, când pot să le iuţesc mersul sau să li-l frânez.

Acolo unde nu sunt în prezidiu, ca în Consiliul de Miniştri, de exemplu, încerc să aplic metoda de a influenţa hotărârile de pe poziţiile mai puţin influente de la marginea mesei cu postav verde. O obiecţiune ridicată cu grijă, la timpul oportun, poate face minuni, chiar într-o adunare incoerentă, cu un preşedinte potrivnic şi

aş pretinde chiar că în asemenea situaţii am avut frecvente succese, ce-i drept, modeste. Dar convin că nu mă pot măsura cu MacDowall, Secretarul Consiliului de Miniştri, care, cu abilitatea lui de a dirija discuţiile colegilor oficiali mai vârstnici şi mai importanţi, a împins asemenea ştiinţă până la nişte dimensiuni surprinzătoare, ba chiar, încântătoare. În Consiliul de Miniştri actual cel puţin, el mai curând decât Primul Ministru e *primus inter pares.*

Discuţiile Consiliului de Miniştri din dimineaţa următoare, în privinţa crizei, fură manevrate de MacDowall ca şi cum ar fi fost rezultatul celor conspirate de mine cu dânsul, mai înainte. Aşa încât, chiar dacă rezumatul discuţiilor expus de Primul Ministru n-a fost tocmai pe măsura celor dorite de noi, procesul-verbal al şedinţei Consiliului de Miniştri, semnat în fugă numai cu iniţialele de un Prim Ministru grăbit după un prânz încărcat... şi nu uitaţi că mai e de făcut un efort suplimentar pentru sincronizarea unor asemenea acţiuni... fusese elaborat cu meticulozitate spre deplina noastră satisfacţie. Partea împricinată a citit cele ce urmează:

„După lungi discuţii, Consiliul de Miniştri a aprobat în unanimitate că, deşi securitatea naţiunii stă în mod evident şi serios sub semnul riscului, atâta timp cât sursa ameninţării nu e cert cunoscută, nu e de importanţă imediată a înarma poliţia, a pune armata în stare specială de alarmă sau a concentra rezerva de voluntari. Hotărârea de faţă va trebui ţinută continuu în reexaminare, dar Consiliul de Miniştri a decis în unanimitate că a lua una din măsurile mai sus menţionate ar crea doar alarmă pe scară întinsă şi disperare în rândul maselor. Hotărârea de faţă, fără îndoială, nu va prejudeca prerogativele existente ale

şefului poliţiei de a distribui arme, pe o bază strict limitată, membrilor forţelor poliţieneşti în vederea unor misiuni speciale. De asemenea, s-a aprobat în continuare ca şeful poliţiei, şeful Cabinetului de Instrucţie; precum şi conducătorii celorlalte departamente implicate să fie obligaţi să se întrunească zilnic sub preşedinţia Secretarului Consiliului de Miniştri, pentru a ţine situaţia sub observaţie şi pentru a coordona eforturile de a descoperi pe autorii celor două atentate. Consiliul de Miniştri aprobă în încheiere să accepte oferta Corporaţiei Bondi şi să uzeze de emiţătorul sus-zisei societăţi, din Nordul Scoţiei, de la Elgin, cât şi de cel de la Bathgate, pentru a ţine în emisie programele Societăţii de Radiodifuziune Scoţiană. Secretarul Consiliului de Miniştri este însărcinat să asigure aducerea la îndeplinire a hotărârilor de mai sus."

Avură loc, bineînţeles, mult aşteptatele şi foarte înfierbântatele argumente în favoarea reînarmării. Dr. McKinnon m-a acuzat de slăbiciune catastrofală şi de optimism ridicol, şi a părăsit adunarea ca o furtună. Nici pe departe nu m-am lăsat impresionat de-o asemenea demonstraţie, deoarece înlesnea aprobarea propunerii ca MacDowall, în calitatea de Secretar al Consiliului de Miniştri, să prezideze pe viitor întrunirile zilnice în problemele securităţii, şi nu eu. L-am lăsat pe MacDowall să anunţe foarte natural că, în vederea păstrării aparenţelor de calm şi pentru a asigura publicul că nu există niciun indiciu cum că Guvernul ar fi fost tulburat de atentate, va trebui să aduc la îndeplinire obligaţia de mult prevăzută de a pleca a doua zi la New York, ca să fac o vizită Secretarului General al Naţiunilor Unite şi, întâmplător, să mă întâlnesc şi cu

Preşedintele Federației Societăților Americano-Scoțiene. Mai că n-a fost urmă de împotrivire în privința aceasta, în ciuda faptului că pentru toți cei prezenți constituia o noutate existența unei asemenea obligații, prevăzută cu atâta vreme înainte. A fost încă o dovadă de felul în care MacDowall ştia să manevreze lucrurile.

Într-o oarecare măsură, am bănuit că MacDowall n-a prea dormit în noaptea aceea, atât din cauza convorbirilor telefonice cât şi a telegramelor cu New Yorkul menite să actualizeze invitația reală a Secretarului General al Națiunilor Unite, dar atât de frecvent amânată. Aşa lucrează guvernul cel mai adeseori. Problema constă numai în prezentare, temporizare şi în asigurarea că nu există fisuri în aspectul veridic al lucrurilor. Guthrie şi doi dintre funcționarii mei superiori permanenți, singurii care, în afară de MacDowall, ştiuseră despre subita mea schimbare de plan, dar nu şi motivele complete, se şi apucaseră cu hărnicie de lucru, în efortul de a asigura înlăturarea oricărei urme de surpriză în privința vizitei sale. De propria lor surpriză avusesem eu grijă, cu o poveste născocită la iuțeală, sprijinită de MacDowall, cum că întâlnirea cu Secretarul General al Națiunilor Unite avea loc pentru a dejuca posibilele acțiuni ale Angliei, printre altele şi pentru a pune în discuția Consiliului de Securitate situația internă din Scoția. O temere cu desăvârşire lipsită de temei, dar un referat confidențial al Londrei, inventat şi el în graba mare, confirma ipoteza. Dă oamenilor impresia că-i atragi într-o conspirație extraordinară şi insondabilă, şi sunt în stare să creadă orice.

Trecuseră de mai bine de zece zile de când surprinsesem convorbirea telefonică ce-mi dezvăluise

aventura amoroasă a soției mele, perioadă în care o văzusem destul de des, dar în decursul căreia făcusem toate eforturile posibile ca să nu rămân niciodată între patru ochi cu ea. Adusesem planul de îndeplinire cu uşurință; participasem la mese cu invitați, la câteva recepții, iar în afara lor, avusesem grijă să fiu reținut de treburile ministerului, lucrând până târziu; în restul timpului, trăiam şi dormeam separați cu desăvârşire. Nici ea n-avea vreun motiv să dorească altceva.

Dar seara ce ne sta în față, promitea un gol de rău augur. Trebuia să plec a doua zi dimineața la zece, în zbor direct de la Prestwick la New York şi m-am văzut silit să mă întorc acasă ca să-mi fac valiza şi să-mi aranjez nişte probleme personale. Nu puteam decât să sper că Angela va fi plecat sub vreun pretext sau altul.

Însă când am ajuns acasă, pe la şapte, ea se afla în birou, privind la televizor o comedie oarecare, stupidă. S-a plâns că recepția e proastă, la care i-am explicat sarcastic că, dacă nu aflase încă, să afle acum despre cele două explozii care distruseseră posturile de emisie. N-a reacționat atât de rău pe cât bănuisem, ci a zâmbit şi s-a scuzat pentru ignoranța ei. M-am cam mirat de-aşa ceva.

— Doamna Ingram e plecată în seara asta, mă anunță ea, sculându-se şi închizând televizorul. Am constatat că m-am dezobişnuit de bucătărie; totuşi am gătit cina noastră aşa cum am putut. Mi-a luat mult timp.

A zâmbit iarăşi, o idee cam nervos, mi-a părut.

— Da, am zis eu, trecând cu căruciorul mai departe şi servindu-mă cu un pahar de whisky din bufet. N-aveam nicio poftă să joc rolul familiei fericite.

— Malcom, vreau să-ți vorbesc.

— Da? am repetat. Era ultimul lucru pe care aş fi dorit să-l fac.

Te rog, e important. Zâmbetul dispăruse.

M-am uitat de-a dreptul în ochii ei, prima oară după luni de zile.

— Şi? am întrebat-o cu răceală.

— Poţi să-mi dai şi mie un pahar de whisky?

Era nervoasă. I-am turnat whisky într-un pahar mare şi i-am pus două cuburi de gheaţă. M-am îndreptat cu căruciorul spre ea şi i-am înmânat paharul.

— Ei? am întrebat iarăşi după o pauză de câteva clipe.

— Malcolm, te părăsesc.

— Înţeleg.

Vestea ei mai că nu mă surprinsese. Dar ar fi putut să mă scutească de gătitul cinei acasă.

— Te rog, Malcolm, doresc să înţelegi. Nu-i din cauza... Aş fi plecat cu mult înainte, de n-ar fi fost la mijloc accidentul. Mi-a părut tare rău, vorbesc sincer. Trebuie să-ţi dai seama de asta. Faţa ei de obicei aspră şi perfidă, se înduioşase şi, spre surprinderea mea, am văzut bine că era gata să plângă. Poate că acum, ajungând să vorbească cu mine, cuvintele-i erau mai curând o surpriză pentru ea decât pentru mine.

— De la micul dejun mai că n-am pus nimic în gură, am spus eu categoric. N-am putea discuta problema pe stomacul plin? Atunci vom fi în stare să ne dăm seama cât de fericit va fi bărbatul, oricine ar fi el, care se va bucura de priceperea ta culinară.

A început să plângă, dar mie prea puţin mi-a păsat. Am trecut tăcut înainte spre sufragerie şi ea a venit după mine, tare afectată. Într-un fel, aşteptam cu nerăbdare ca lucrurile să se dea în sfârşit pe faţă.

Masa era pusă pentru două persoane şi lumânările ardeau la mijlocul ei. Era peste puterea mea de-a înţelege cum de-şi închipuise că un asemenea decor

casnic ar putea ajuta la rezolvarea situației. Poate că se aştepta nu atât la îndulcirea pilulei cât la a mă face pe mine să-mi dau seama ce mult am să-i duc lipsa.

Cum doamna Ingram era plecată, ea a trebuit să mă servească, aşa încât contactul între noi a fost încă mai insolit. Avusese necazuri evidente la bucătărie, dar sufleul era excelent şi îmi devalizase pivnița de vinuri cu incontestabil succes. Suporturile de mahon pentru cărți fuseseră strânse cu discreție şi puse pe bufet.

Prima jumătate a cinei se petrecu în tăcere. Îmi pusesem mintea cu o sticlă şi-acum destupam alta. Atunci a început ea să vorbească, debitând totul de la capăt încă o dată şi neîntrebată. În afară de faptul c-am strecurat o remarcă explicativă de la bun început, c-a s-o las să afle că-mi dădusem seama cu zece zile în urmă de socotelile ei, n-am mai întrerupt-o deloc. Continuă să-mi spună cât era de îndrăgostită. Mi-a povestit cum începuse romanța, mi-a adus la cunoştință că se mută la Londra, ca să fie departe de mine. Singurul lucru omis a fost doar numele iubitului, ceea ce mă făcu să bănuiesc că trebuie să-l cunosc.

De la o vreme n-am mai ascultat-o, dar tăcerea mea totală, departe de a o fi deconcertat, păru că-i dă avânt. Continuă şi iar continuă să se justifice. Din timp în timp, îmi repeta şi fraza că nu mai era nimic de făcut cu mine, eu nemaifiind decât un schilod. Asta măcar mi s-a înregistrat în minte; evident, o enerva şi pe ea. Totuşi mă lăsă rece, şi nu mi-am făcut niciun fel de gânduri, deşi pe jumătate mi-am dat seama că mai târziu va trebui să înfrunt implicațiile. A doua zi dimineața aveam să plec la New York, şi între timp ea putea face ce poftea, cum de altfel a făcut întotdeauna. Privirile mi-au rămas ațintite asupra paharului gol de vin.

— Nu ai nimic de spus, nu reacționezi deloc, nu faci

ceva?

Atunci, trezindu-mă, am văzut-o că stătea în picioare la capătul celălalt al mesei, albă la față, tremurând, cu pumnii încleştați în şolduri. Vocea i se făcuse stridentă şi neplăcută.

Am ridicat din umeri.

— Dar ce-aştepti să fac? Să izbucnesc în plâns sau cam aşa ceva? Scuză-mă, Angela. Eu nu te pot constrânge. Acum, dacă nu te superi, mai ales că ți-ai luat piatra de pe suflet, eu mai am ceva bagaje de făcut. Tu, probabil, ți le-ai şi făcut pe ale tale.

Am cârmit încetişor căruciorul, întorcându-i spatele.

Mi-am putut da seama că era încă nehotărâtă şi am rămas în loc, pe jumătate aşteptând o nouă explozie. Timp de-o clipă m-am întrebat dacă n-are să arunce vreo farfurie sau altceva, dar aşa ceva nu-i era deloc în fire. Totdeauna a fost extrem de grijulie şi atentă cu avutul nostru. După un minut, două, am auzit-o plecând din cameră. Nici măcar n-a trântit uşa.

Am turnat restul din sticla a doua de vin în pahar. Mă va ajuta să dorm; ceva ce n-am mai făcut niciodată înainte de-o călătorie. Abia atunci am încercat un soi de scurtă curiozitate inutilă asupra identității celuilalt bărbat.

OPT

În zborurile transatlantice, deîndată ce urc în avion îmi potrivesc ceasul după timpul locului meu de destinație. De la Prestwick până la aeroportul Kennedy sunt cam şapte ceasuri de zbor pe tipul de avion ce zboară sub viteza sunetului şi pe care-l prefer, şapte ceasuri în cursul cărora am timp să-mi reglez organismul în raport cu schimbarea orarului şi a ritmului.

Ca mai toate zborurile de cursă lungă din zilele noastre, avionul era pe trei sferturi gol şi am putut să mă întind pe două locuri de clasa întâi. Mi s-a părut nejust, deoarece Guthrie călătorea în clasa turist: cu toate că am făcut tot ce se putea ca să-l iau cu mine, regulamentul se aplică chiar şi secretarilor particulari ai miniştrilor şi le interzice să călătorească într-a întâia, pe motiv de economie. Reuşea să vină cu regularitate din ceas în ceas, sau cam aşa, ca să se încredințeze că mi-e bine.

Era prima mea călătorie mai mare de la atentat încoace. Mă obişnuisem cu plimbările scurte în maşină, cu inconvenientele mutărilor mele din cărucior în maşină şi din maşină în cărucior, dar aproape că nu mă gândisem la posibilitatea unor asemenea probleme ca acelea implicate de transporturile aeriene. Între timp, totuşi, Guthrie şi respectivii funcționari de la transporturile aeriene puseseră totul la cale, şi am fost

îmbarcat cu căruciorul de pe o rampă de scânduri la o înălțime telescopică, după care căruciorul meu a fost strâns cu abilitate şi pus într-o despărțitură, la îndemână, în spatele fotoliului pe care-l ocupam.

Cam vreun ceas mi l-am petrecut răsfoind pe îndelete ziarele de dimineață, un schimb plăcut față de cele exact cinci minute pe care le acordam lecturii lor într-o zi obişnuită. Cu toate menționau călătoria mea, cele mai multe fără niciun comentariu. Numai unul singur obiecta, sugerând că am întors crizei spatele, insinuând, deşi nu explicit, c-aş fi depăşit, că un om mai tânăr ar trebui adus ca să mă elibereze de sarcinile melc actuale, urmând să mi se dea un post ce necesită – după cum formulau ei – un rol fizic de *mai mică anvergură. Mai tânăr...* ei confundau vârsta cu infirmitatea, de vreme ce ar trebui să ştie că n-am decât patruzeci şi doi de ani.

O stewardesă cu înfățişare delicată mi-a oferit un mic dejun la o oră târzie, dar am optat în favoarea a două pahare de suc proaspăt de portocale. Cu taxele mărite de import pe care am fost nevoiți să le introducem anul trecut, portocalele, ca şi majoritatea bunurilor importate, erau prea scumpe ca să poți recurge prea des la asemenea lux. După ce am sorbit amândouă paharele, m-am simțit plăcut relaxat în ciuda loviturilor primite în cele câteva zile din urmă şi, la vreo două ore de la plecare, vibrația zborului şi soarele strecurându-se prin găurile storurilor trase ale cabinei m-au învăluit într-o uitare de sine agreabilă, în care plecarea iminentă a soției mele, precum şi irealitatea misiunii mele, aproape că nu mă mai importunau.

După ce m-am deşteptat, ceva mai târziu, stewardesa veni să-mi înmâneze o carte de vizită. William Torrance, de la Federație se afla într-o cabină mai depărtată a

avionului şi mă întreba dacă ar putea veni la mine ca să bem ceva. Nu eram dispus să discut afaceri, dar am primit şi fata a plecat să mi-l aducă. Nu puteam să-i întorc spatele, fiindcă aveam să mă văd cu Preşedintele lui, şi el, probabil, făcea călătoria din cauza mea, ca să-i pună în prealabil la curent în privința celor ce presupunea că am să le spun. Ştiam din scrisorile lui că avea un stil judicios şi inteligent şi că se afla de partea celui mai tare. E de la sine înțeles că unele dintre lucrurile pe care le spusese despre mine nu erau de natură să mă facă să-l îndrăgesc dar, pe de altă parte, nu trebuia să ştie că îi văzusem corespondența.

Veni numaidecât; un om corpolent, jovial, cu părul tăiat foarte scurt, de un roşu aprins, care-i trăda originea-i celtă. American de trei generații, fost agent de bursă, mai păstra încă oarecari legături comerciale în branşă, cu toate că avea poziția semioficială de ambasador în Scoția a concetățenilor săi americani de origină scoțiană. Numai bărbia-i proeminentă şi maxilarele-i dezvoltate îi clădeau de departe caracteristica tipică de american, pe care totdeauna am presupus-o că se datoreşte copilăriei în timpul căreia muşchii maxilarelor se supradezvoltă din cauza patimii de a mesteca *chewing gum.*

Amândoi am comandat, cu oarecare bravadă, un amestec de Bourbon şi bere de ghimber, o băutură gustoasă deşi cu un miros puțin cam neplăcut, fără să aibă niciun fel de asemănare cu whisky-ul şi, după aceea, începu să vorbească. Nu chestiuni de afaceri de la început, ci inevitabil, despre golf, motivul principal, pare-se, pentru care William S. Torrance Junior primise atât de bucuros oferta actualei sale funcții. Mai departe, a vorbit şi despre fiul său, William Torrance al Treilea care, după descrierea pe care i-o făcu. Apărea ca băiatul

tipic american, dar şi inteligent. Încep să-mi pierd răbdarea când oamenii stăruiesc în a-şi descrie familiile. După cum am mai spus, nu sunt eu omul care să aibă de ce ține la familie.

Urmară apoi glume, dacă le putem numi aşa, după care ajunse la problemă. Nimeni mai bine ca el n-ar fi putut ghici motivul principal al vizitei mele, care, doar în parte, putea avea legătură cu invitația Secretarului General al Națiunilor Unite, în ciuda celor ce i se spusese de către Secretarul Consiliului de Miniştri. Schimbarea rapidă a planului meu a trebuit să-l facă să presupună că vizita la Preşedintele Federației sale nici vorbă că nu putea fi pe-al doilea plan. Trebuie să fi bănuit că mă ademenise suficient cu oferta ajutorului lor financiar pe scară întinsă.

La început, Torrance a fost prudent, iar eu m-am ținut ferm pe linia pe care o adoptasem. Dar, pe măsură ce călătoria înainta şi după ce apărură un al doilea şi un al treilea rând de băuturi, omul s-a încălzit şi s-a mai deschis, arătând cum ar vedea el că trebuie prezentat Adunării Naționale Scoțiene şi publicului un asemenea act, fără să dea naştere unor suspiciuni de luare de mită sau de acceptare a carității americane. Eu am fost reținut, lăsându-l pe el să se desfăşoare, stimulându-l doar din când în când, ca să nu-şi micşoreze debitul secretelor confidențiale. Până la sfârşit, totuşi, n-a mai avut nicio idee pe care eu să nu i-o fi înlăturat, ca nefiind soluția posibilă.

Apoi, în căutarea unei compensații, se întoarse la ultimele evenimente: dinamitarea celor două posturi de emisie. Am insistat să aflu ipotezele lui în privința vinovaților. Destul de interesant, nu credea că vreunul dintre candidații fruntaşi ar fi vinovatul, ceea ce, de n-aş fi fost dinainte convins de evidența documentelor, mi-ar

fi confirmat părerile că el, cel puțin, joacă ferm. Dacă Federația ar fi implicată într-un fel, aşa cum am crezut la un moment dat, dacă ar fi fost o încercare disperată a lor de a-mi forța mâna, atunci cu siguranță că şi-ar fi dat silința să mă convingă fie de vina Unioniştilor sau de cea a Republicanilor extremişti. L-am îndemnat să continue.

Începu să vorbească liber şi nestingherit, până la urmă uşor amețit de alcool. Trebuie să mai fi luat un pahar două, înainte de a fi venit să mă întâlnească.

— Absolut strict confidențial, se porni el, sunt extrem de îngrijorat. Nu-i vorba de o simplă plăcere, pe cât s-ar părea. Viitorul Scoției are o mare importanță pentru mine. Uneori mă simt mai devotat față de ea, decât față de propriii mei patroni. Este... ceva ce se petrece şi nu-mi place deloc.

Cuvintele lui erau neclare.

— Ce vrei să spui? am întrebat cu calm.

— Noi americanii ne lăudăm, sau cel puțin ne place să credem că cunoaştem problemele economice şi politice ale Scoției tot atât pe cât le cunoaşteți şi dumneavoastră. Trebuie să admiteți că adeseori e mai uşor pentru un străin să vadă ce se petrece înăuntru.

Am încuviințat încetişor cu capul, nerăbdător să-l văd c-ajunge la problemă.

— Totuşi, rămân foarte nedumerit, urmă el. Părea surprins şi chiar uşor ofensat. Există un element nou, pe care n-am reuşit să-l izolez complet. Sunt câteva indicații încotro merg lucrurile; au fost chiar şi înainte de dinamitarea posturilor de emisie. Cineva e pus să provoace tulburări. Am primit o ştire neconfirmată de la un prieten din Statele Unite că există un grup mic, plătit să pună la cale şi să producă nemulțumiri în rândul membrilor noştri de-acolo. Nu trebuia să vorbesc despre

asemenea lucru, de aceea vă rog să-l păstrați strict pentru dumneavoastră. Am avut oarecare motive să cred că o persoană din acest grup s-a aflat în Scoția, în cursul săptămânii trecute, când posturile de emisie au sărit în aer. Apoi am mai avut şi câteva dovezi care mă fac să cred că în birourile noastre din Edinburgh s-a pătruns cu forța: se pare că n-a dispărut nimic, dar poate c-a fost o încercare să se ajungă la documentele noastre.

Veştile despre acel grup şi despre vizitatorul nedorit din Scoția erau vădit interesante, tot aşa cum bănuielile sale asupra pătrunderii cu forța erau indezirabile.

— De ce ar dori un asemenea grup să facă aşa ceva, şi de ce ar fi atât de interesați în privința întreprinderii dumneavoastră? am întrebat eu, sperând că interesul meu subsidiar nu se va dezvălui. Ce vă face să suspectați că cineva a pătruns în sediul întreprinderii prin efracție?

— Unele lucruri mici sugerează un intrus. Nicio amprentă pe sistemul cifrat al încuietorilor de la seiful meu, doar un teanc de gazete într-o încăpere mansardată a clădirii, părând să fi fost folosit drept prag şi brusca plecare a unuia dintre funcționarii noştri care ar fi putut prea bine să pună totul la cale.

Ultimul amănunt era un element nou pentru mine, dar bănuisem eu că Biroul de Sarcini Speciale din ministerul meu trebuie să se fi folosit de un ajutor dinăuntru.

— Povesteşte-mi ceva mai mult despre acel grup. Cine stă în spatele lor? De ce metode se folosesc ca să provoace disensiuni?

— Nu am date complete, domnule ministru. De fapt, n-aveam nimic precis ca să ne orientăm. MacPake, Preşedintele Federației, are să vă dea probabil mai multe informații când îl veți vedea mâine. Dar v-aş rămâne

îndatorat dacă nu-i veți spune că v-am făcut cunoscute bănuielile noastre. De fapt, eu mi-am depăşit rolul şi mă gândesc că poate doreşte el să vă pună la curent. Apropo, pe lângă că veți avea o conferință cu toți preşedinții Federației, MacPake mi-a spus că vrea să vă vadă şi singur, numai pe dumneavoastră, cu privire la una sau două probleme mai delicate. Sunt manevre de culise, înțelegeți, şi unele dintre rapoartele mele au o circulație limitată. Nu sunt sigur şi nu ştiu cât de tare s-a întins putregaiul.

Eram gata să mai insist, dar difuzorul de deasupra capetelor noastre a trosnit şi a urmat anunțul că intrăm într-un strat în care starea atmosferică e proastă. Înregistrasem între timp câteva goluri de aer, dar când m-am întors iarăşi către Torrance, am băgat de seamă că el era verde la față. Se porni să spună ceva; apoi, cerându-i brusc scuze că nu-i decât un biet călător neputincios, se ridică şi se repezi într-un salt febril spre ajutor.

Am început să fiu zgâlțâit tare de tot şi mi-a părut rău, gândindu-mă la Torrance care sigur că trecea acum prin grea încercare. Stewardesa veni spre mine clătinându-se şi-mi spuse că întârzie servirea prânzului până ce ieşim din vijelie, dar între timp n-aş dori cumva să mai beau ceva? Simțeam că era destul, chiar şi pentru mine, ceea ce băusem şi în loc de alcool am cerut dacă poate să-mi aducă, fără prea mare greutate, o ceaşcă de cafea neagră.

Mi-o aduse după un minut sau două şi tocmai o aşeza cu băgare de seamă pe măsuța pliantă din fața mea, când avionul suferi o izbitură destul de puternică. Inevitabil, cafeaua clocotită s-a răsturnat şi mi-a curs pe picioare.

Stewardesa s-a repezit după o cârpă. „Ducă-se

dracului de tâmpită neîndemânatică! mi-am zis în gând. Nu se cuvine oare ca stewardesele să învețe cum să evite asemenea incidente?” Dar dintr-odată a trebuit să strâng din dinți din pricina durerii neaşteptate care mă săgetă când cafeaua clocotită mi-a trecut prin pantaloni.

Când s-a întors, fata s-a uitat la mine foarte nedumerită, fiindcă şedeam şi rânjeam la ea ca un nebun. Nu, nu fusese închipuire. Simțisem de-a binelea durerea în picioare. Asta trebuie să fie o mică urmă de speranță că picioarele mele nu sunt moarte cu desăvârşire aşa cum le crezusem eu de-atâta vreme.

NOUĂ

Aşa cum mă aşteptasem, întâlnirea mea cu Secretarul General al Națiunilor Unite a fost scurtă, formală şi neconcludentă, cum se cuvine să fie o întrevedere între el şi un simplu Ministru de Interne. Cum fixasem pe programul meu, în grabă şi fără să cuget, un ceas şi jumătate pentru vizita de mai sus, am constatat că aveam înaintea mea timp din belşug până la prânzul cu directorii Federației. Văzând şoferul şi maşina pe care mi le puseseră cu amabilitate la dispoziție, am avut ideea să plec cu Guthrie într-o scurtă plimbare, să vizitez metropola, fiindcă nu mai fusesem pe aici de multă vreme. Dar ca turist în New York lesne te înşeli când e vorba să alegi cel mai potrivit timp de plimbare şi, după o bună jumătate de ceas pe care am petrecut-o înțepeniți într-o blocare a traficului, drept urmare a unor demonstrații politice, timp în care am înaintat numai cât am putut trece prin fața blocului de lângă sediul Națiunilor Unite, am renunțat la ideea plimbării.

Ca atare, în timp ce, ca prin minune, traficul s-a deblocat, am sosit la sediul din Madison Avenue cu o jumătate de oră prea devreme şi a trebuit să suport să fiu distrat cam mult – dacă distracție se poate numi – de o domnişoară Matheson, o scoțiană extrem de acidă, de vreo patruzeci de ani, care pretindea că e secretara personală a lui MacPake. Cheltui timpul într-o criză de

limbuție, mai mult decât neobişnuită, după cum am descoperit mai târziu, ponegrind, potrivit sportului național. America, pe americani şi toate lucrurile americane. Mai păstra încă o urmă din accentul nobilimii scoțiene, în invectivele-i prescurtate, în ciuda celor douăzeci de ani de exil, din nordul districtului Berwick. Guthrie mă părăsise la uşă, deoarece el nu fusese invitat la prânzul acela şi trebuia să se întâlnească cu un oarecare prieten din timpul când făcuse Colegiul Harvard, aşa că m-am găsit fără nicio protecție până când Makpake şi ceilalți îşi făcură apariția. După cele câteva răutăți inutile de la început, îmi strămutasem atenția de la femeia aceea aşa că, în timp ce mă avea ca auditor captiv din punct de vedere fizic, antrenamentul meu după o viață de ani de zile cu Angela îmi fu de mare ajutor.

În cele din urmă sosiră şi ceilalți, secretara se topi într-o tăcere eficientă, aducându-ne nişte Martini excelent, la fel de sec ca şi temperamentul ei, şi cu toții şezurăm în cerc, în biroul lui Makpake, vreun ceas sau cam aşa ceva, înainte de a trece în sufrageria-i personală, pentru prânz. Ce ciudat obicei la americani să bea o grămadă înainte de masă şi apoi, în timpul prânzului, nimic decât apă cu gheață; eu, totuşi, am supraviețuit.

În afară de MacPake şi de Torrance, nu mai erau decât trei membri din direcția Federației: Lindsay, Carlyle şi de Laski, cu care mă mai întâlnisem cel puțin o dată, înainte, în Scoția. Ceilalți doi membri statutari din Comitetul de Direcție, după cum îmi spuse cu mărinimie Makpake, erau directori doar cu numele, mai mult din cauza filantropiei lor din trecut, decât din cea a vreunei activități prezente.

MacPake, om în putere la cel şaizeci şi cinci de ani ai

lui, nu fusese decât un agent imobiliar, care se bucurase de o reuşită pe scară întinsă: bogat, înalt şi uscat, începuse tocmai să dea semne de uzură. Dar îmbătrânea cu eleganță şi ştiam că era încă deplin stăpân pe mintea lui. Şedea, rotindu-se într-o parte şi-n alta pe scaunu-i negru prezidențial, cu un elan mai curând de şcolar decât de director al întreprinderilor Rubin, Corvo şi MacPake Inc. şi de Preşedinte al Federației Societăților Americano-Scoțiene. Era cu desăvârşire onest şi sincer. Locuise la mine în Edinburgh când venise prima oară peste ocean, iar nu s-a înțeles cu Angela, ca s-o spunem în termeni delicați, aşa că acum prefera Hotelul George.

Din clipa în care am auzit despre oferta de ajutor, m-am întrebat dacă ideea venise chiar de la MacPake. Aveam motive mai curând să mă îndoiesc de-aşa ceva. Nu era tocmai el omul care să conceapă asemenea gesturi. Aflasem din scrisorile de la dosarul Reprezentantului Special că propunerea scrisă pornise de la sediul din Edinburgh, dar nici asta nu-i deplin concludent şi ceva din scrisoarea originală a lui Torrance arăta că nu pornea totul numai de la el. E un subterfugiu vechi. Dacă nu eşti persoana cea mai indicată în poziția cea mai indicată ca să-ți influențezi colegii în sensul unei anumite acțiuni, atunci cauți pe altcineva s-o facă pentru tine. Nu vreau să spun că Torrance fusese pus s-o facă dar, în împrejurări normale, unui om în poziția lui i-ar fi peste putere să facă asemenea demersuri de mare răsunet fără să aibă certa siguranță că va fi acoperit.

MacPake şedea la stânga mea; de cealaltă parte îl aveam pe Lindsay, un soi de moşier cumpătat, elegant îmbrăcat, nehotărât, cu ochelari, părând prietenos şi amabil, aşa cum părea şi MacPake. Mai că nu puteam să-l iau în serios, în orice caz nu în contextul unei Scoții

moderne, deoarece, în ciuda unei genealogii scoţiene infailibile, se născuse în Alabama şi, cu vocea-i tărăgănată şi antipatică îşi exprimă câteva păreri înspăimântător de ciudate, de o concepţie riguros victoriană, care-mi arătau că nu puteam simpatiza politiceşte cu el. Potrivit zvonurilor, se afla aici ca unul ce contribuia cu generozitate la fondurile Federaţiei.

Carlyle, care şedea în faţa mea, era cu totul altfel: un afacerist din New York, îndrăzneţ şi urâcios, după aparenţă mai mult obraznic decât inteligent. Era un asociat nepotrivit şi de când îl cunosc m-am tot întrebat dacă a făcut vreodată ceva din filantropie, fără să fie plătit, aşa cum ar fi de exemplu munca sa în conducerea Federaţiei. Nu părea să fie el un asemenea tip. Mi-am adus aminte şi m-am gândit o clipă la spusele lui Torrance în privinţa manevrelor de culise. Apoi, mi-am reamintit că prieteni de-ai mei, care fuseseră în Statele Unite partizani mai înfocaţi în a sprijini independenţa Scoţiei, decât am fost eu în anii din ajunul dezmembrării Regatului Unit, îmi spuseseră că acest Carlyle fusese de-un ajutor de nepreţuit pe atunci, şi nu-i deloc de mirare, deoarece avea o ranchiună bine-cunoscută şi veche împotriva englezilor, de când cu o serie de tranzacţii comerciale catastrofale încheiate la Londra cu vreo zece ani în urmă.

În sfârşit, mai era şi de Laski. El pretindea că şi Maltezul din genealogia lui, care-l lăsase cu un nume atât de neverosimil, descindea dintr-un neam vechi de proprietari ai unei prăvălii de îngheţată din Glasgow. Restul familiei sale venise din Inverness. Era mic de statură, negricios şi zicea că seamănă a scoţian cu toate că s-ar fi putut tot atât de bine să fie mediteranean; fără să i se potrivească deloc, era un fumător fidel de pipă, având o preferinţă pentru cele mai necorespunzătoare,

din categoria celor îndoite în jos, ca ale lui Sherlock Holmes. Membru novice, era cea mai recentă achiziție în conducerea Federației şi nu intrase pe-o cale procedurală normală, ca fost preşedinte sau director de birou al vreunei societăți afiliate. Apăruse dintr-odată, nu se ştie de unde, cu nişte garanții impecabile, din cele mai neverosimile locuri, şi fusese cooptat fără nicio opunere.

În ansamblu, un lot ciudat, dar am luat o masă plăcută, de genul celor mai opulente. Ei i-au dat numele de prânz de lucru; dar în timp ce s-au discutat o grămadă de afaceri, iar ei abia dădeau propunerilor lor nişte elemente de referire mai precise, eu n-am aflat aproape nimic nou, şi cu atât mai puțin mi-au putut oferi o bază de a plasa colegilor mei ideea ajutorului. Totuşi am auzit cifra totală la care se gândeau ei, şi m-a lăsat cu gura căscată. De fapt, banii erau lucrul de seamă şi am putut aprecia, chiar fără detalii, că un sprijin de asemenea fel, distribuit pe câțiva ani, ar pune economia scoțiană pe picioare într-un fel foarte semnificativ.

Cu excepția lui MacPake, cu toții părură indiferenți față de preocuparea şi grija mea privind tehnica livrării creditelor. Carlyle declară pe un ton sec că totul va merge de la sine de îndată ce vom fi de acord cu problema în principiu; chiar şi Torrance, despre care ştiam că e perfect conştient de realitățile politice ale situației, chiar şi el şi-a dat asentimentul general în privința planului; el îşi pusese în mare parte prestigiul în joc.

Cam pe când isprăviră să-şi expună punctul de vedere, veni şi rândul cafelei şi se făcu o pauză în timpul căreia mi-am dat seama că aşteptau cu toții un răspuns. Am început, recapitulând dificultățile aşa cum îmi apar

mie, imposibilitatea de a trasa un mod precis de comportare între Republicani şi neorepublicani, de tipul McKinnon şi Unionişti de tipul Ian Campbell de la Banca Naţională. Am subliniat că-i numisem pe cei doi de mai sus numai cu titlul de exemplu. Mai erau mulţi alţii, am continuat eu, în toate domeniile vieţii, care de-abia aşteptau să culeagă recompensele politice de pe urma respingerii şi condamnării unui astfel de ajutor financiar. Încă o dată mi-am dat seama că nu făceam altceva decât să mă pun la adăpost, aşteptând până ce ei aveau să vină cu propunerea lor foarte exactă şi amănunţită. În ciuda celor ce spuseseră, simţeam că trebuie să fi pus ceva la cale.

Torrance întrerupse discuţia pe neaşteptate cu o remarcă însoţită de oarecare compătimire în privinţa posibilităţilor şi potenţialului de care dispune Ian Campbell ca să provoace tulburări şi exact atunci am început să observ tensiunea ce exista între ceilalţi din cameră. Fuseseră nişte semne ciudate mai înainte, nimic serios, doar cam prea multe zâmbete silite şi remarci înţepătoare, care ar fi putut fi interpretate într-un fel neplăcut. Dar trebuie să fiu scuzat dacă n-am citit mai adânc în asemenea manifestări; mă aflam într-un mediu străin şi toţi cei de faţă se aflau acolo ca să-mi fie mie de folos. Nu eram câtuşi de puţin iniţiat în problemele şi tulburările lor interne.

Carlyle fu cel ce strică echilibrul cu intervenţia bruscă:

— Destul, Torrance. Putem să-i facem faţă domnului Campbell. Acum, dacă n-ai nimic împotrivă, vorbeşte domnul ministru.

Torrance băuse iarăşi cam prea mult, nu înţelese aluzia şi continuă.

— Scuză-mă Carlyle. Ai dreptate. Până ieri credeam,

domnule ministru, că Ian Campbell e un semn de întrebare; am trimis rapoarte înainte, în asemenea sens, destul de des. Dar nu fiți îngrijorat, – şi-mi zâmbi bucuros – de când am vorbit cu dumneavoastră ieri în avion, lucrurile s-au clarificat, s-au mai uşurat. Să nu vă faceți griji în privința lui Campbell. Aşa cum zice Carlyle, colegii mei îl au la mână...

— *Destul,* ți-am spus, Torrance!

Carlyle aproape că a strigat cuvintele de mai sus. Am băgat de seamă că de mânie îi apăruseră pete aprinse pe umerii obrajilor. Ceilalți se mărginiră să fie simpli spectatori, fără să scoată o vorbă. MacPake părea îngrijorat.

Torrance făcu o pauză scurtă, dar încă nu fusese redus la tăcere.

— Dă-i drumul, Carlyle, continuă el cu un rânjet teribil. Trebuie să fii cinstit cu domnul ministru. El va înțelege, mai curând ori mai târziu, unde vrei să ajungi. Ai putea s-o recunoşti fățiş chiar de pe acum. Poate doar să spună nu, aşa cum am spus şi eu. Să vă povestesc, domnule ministru...

De data asta, de Laski îl întrerupse.

— Dacă ai terminat, Torrance, nu te supăra şi lasă-i pe membrii conducerii Federației singuri cu domnul ministru, spuse el calm, scoțându-şi pipa din gură.

Felul lui de a vorbi, lent, n-a ascuns nuanța de amenințare. MacPake şedea tăcut, alb ca varul. Lindsay părea surprins; evident era cu totul străin de uneltiri.

— Eu... hm!... Nu mă puteți da afară ca pe... începu Torrance. Se făcuse roşu şi era destul de nervos.

— *Afară,* strigă Carlyle şi Torrance se ridică în silă de la masă, îmi ceru mie scuze cu o surprinzătoare eleganță şi părăsi liniştit camera.

Urmă o tăcere jenantă, timp de o clipă, două, apoi

MacPake spuse:

— Îmi pare rău, domnule ministru. Se pare că Torrance a băut cam prea mult Martini. În ultima vreme a muncit prea din greu.

În atmosferă, tensiunea era încordată. Eu am dat din cap, în semn de asentiment.

— Nu mai e deprins cu băuturile noastre tari americane, interveni de Laski. E cu totul altceva să sorbi un whisky bun de malț la un ceas târziu al serii...

Toți au râs uşurați, iar tensiunea s-a spulberat. Dar odată cu ea şi scurtul meu răstimp de euforie.

ZECE

E o condiție fizică penibilă, o situație neplăcută în sine să stai de vorbă cu cineva aflat într-un cărucior de invalid. Îmi dau prea bine seama de acest lucru. Dacă grupul în mijlocul căruia se află e mai mare de doi, atunci cei ce stau în picioare se simt jenați, pentru că, sau trebuie să se aplece uşurel şi să vorbească încovoiați la nivelul invalidului silindu-l intenționat să converseze, adresându-i-se de fiecare dată lui; sau, dacă rămân în picioare şi vorbesc între ei, iar se simt jenați, dându-şi seama că discuția lor se desfăşoară la un nivel la care omul din cărucior n-o poate auzi, fața lui aflându-se pe aceeaşi linie cu ombilicul lor. În consecință, se alege calea uşoară, lăturalnică, iar invalidul se vede ignorat, exceptând doar gazda, obligată de conveniențele sociale, şi alți câțiva, care emană caritatea şi compasiunea.

Caut, de aceea, să evit coctailurile şi recepțiile, afară de situațiile, ca aceea de acum, când sunt oaspetele de onoare. În asemenea împrejurări adopt o poziție strategică, aşezându-mă lângă un perete şi înconjurându-mă de scaune de o înălțime anume aleasă. Acolo țin întrunirea, îndemnând oamenii să ia loc şi să discute. Ei întâmpină cu bucurie procedeul, deoarece îi scuteşte de greutatea de a sta în picioare şi, totodată, de răspunderea de a hotărî dacă e cuviincios să stai jos ca invitat la un coctail.

După tensiunea prânzului de lucru, recepția asta

specială era binevenită şi plăcută. MacPake e o gazdă excelentă şi adunase o societate plăcută de americano-scoţieni, ca să mă cunoască. Erau, bineînţeles, inevitabilele personaje ciudate de la ambele capete ale spectrului, pe de o parte pretinsele căpetenii scoţiene, cu fustanele, peste măsură de înzorzonaţi, veniţi de-a dreptul de la vastele lor ferme de vite din Texas sau din fruntea societăţilor de asigurări, cărora le-ar fi venit şi le-ar fi stat mai bine pălăriile neozeelandeze trase pe-un ochi sau costumele din Noua-Anglie. Pe de altă parte, un număr neobişnuit de indivizi ce parcă n-aveau ce căuta acolo, negustori şireţi şi încăpăţânaţi, mulţi dintre ei având destul de autentice nume scoţiene, dar cu o înfăţişare înrudită cu ideea unui copil despre gangsterii din New York. Se afla chiar şi un negru care pretindea că bunica lui e din Aberdeen. Până şi MacPake bombănea în coasta mea, debitând fel de fel de comentarii, de tipul: „Secretul situaţiei mele e că niciodată n-am făcut caz cu adevărat de whisky, dar m-am învăţat să spun whisky în loc de Bourbon”. După care izbucnea într-un hohot de râs şi oaspeţii îi ţineau cu toţii isonul. Evident, MacPake era o gazdă ce se bucura de popularitate.

Cu toată ipocrizia asta, domnea o atmosferă amicală şi o dată pot spune că m-am bucurat şi eu să fiu centru de atracţie. Lăsasem în suspensie pentru seara aceea problema referitoare la credite, dar mă gândeam cu plăcere să intru în adevăratele ei amănunte, împreună cu MacPake, în cursul dimineţii următoare, ducând până la capăt câteva din ideile lui MacDowall.

Totuşi, pe măsură ce petrecerea se desfăşura, mă simţeam din ce în ce mai indiferent şi mai plictisit de nesfârşitele discuţii în privinţa amplasării apropiatei comemorări a lui Burns în Alabama, pe care trei dintre

interlocutorii mei de moment şi-o disputau de zor. Mi-am abătut atenția înspre Guthrie, prins într-o discuție aprinsa cu un bărbat scurt şi îndesat, durduliu, cu ochelari groşi de miop, în partea opusă a camerei. Guthrie părea îngrijorat ascultându-l. Apoi, grasul se uită la ceas, spuse ceva lui Guthrie şi ieşi în fugă din cameră. Guthrie se întoarse, uitându-se jur-împrejur ca unul ce se vede părăsit într-o lume străină. Văzu că eram cu ochii pe el, şi preț de o clipă îmi păru că e în încurcătură. Se încruntă şi veni repede de-a dreptul la mine. M-am scuzat față de admiratorii fanatici ai lui Burns, în timp ce Guthrie se aplecă prin spatele căruciorului ca să-mi şoptească în ureche:

— Un ziarist, cronicar de scandaluri, pe care probabil l-ați văzut stând de vorbă cu mine, mi-a spus chiar acum că Torrace a fost călcat de o maşină. Se află în spital şi e în stare gravă.

— O, Doamne! Am observat că nu-i aici. De unde naiba ştie omul acela? Ceilalți ştiu şi ei...?

— A văzut în noutățile transmise prin telex şi a venit direct s-aducă ştirea. Umblă după o declarație în exclusivitate de la MacPake şi mă prinsese pe mine ca să afle cum veți reacționa dumneavoastră.

— Cum s-a întâmplat? am început să întreb.

Dar chiar în momentul acela apăru MacPake alb ca varul. Se urcă pe masă şi bătu din picior ca să se facă linişte.

— Am a vă da o veste foarte tristă, anunță el cu voce scăzută. Tocmai acum am aflat că William Torrace, pe care cu toții îl cunoaşteți bine, a fost victima unui accident şi acum e internat în spital, în stare gravă. După cum ştiți, abia sosise ieri împreună cu domnul ministru Mockingham.

MacPake ridică mâinile în sus ca să se facă linişte,

pentru că un murmur de uimire se înălță jur-împrejurul încăperii.

— Încerc acum să obțin mai multe amănunte. Nimeni dintre dumneavoastră nu poate face nimic. De aceea vă rog să continuați şi, de îndată ce aflu ceva, vă voi comunica tuturor.

MacPake sări jos de pe masă şi veni spre mine.

— Aş dori să vă spun cât de rău îmi pare, am început eu în mod formal. Poate c-am putea trece pe la spital. Pot să vă fiu de folos cumva?

— Nu cred, domnule ministru. Au să-mi telefoneze de îndată ce vor avea ştiri mai precise. Dar dacă doriți, vă rog, duceți-vă. Am să-l caut pe Carlyle, sau pe altcineva, să meargă cu dumneavoastră. Eu nu-mi pot părăsi, pentru moment, oaspeții.

— Cred că nu prea are rost să vă duceți la el, domnule ministru. De Laski venise lângă noi în timp ce vorbeam. Torrace e inconştient şi medicul n-are să vă lase să intrați la el. Am impresia că aşa ceva i-ar mări întrucâtva încordarea.

Am dat să pledez ca să-l conving, dar m-am oprit. Nu voiam să le fiu o pacoste pe cap şi, unde mai pui că, tocmai în clipa aceea, Guthrie veni iarăşi însoțit de gazetar. Era un om scund, respingător, neglijent îmbrăcat şi cu gura mirosindu-i îngrozitor de urât. Se recomandă singur pe numele de Walt Tesco, reprezentant al unei neînsemnate agenții de presă, dar mai mult în silă am convenit să vorbesc cu el. Nu-mi mai amintesc exact ce-am spus, dar m-am referit la categoria de sentimente fireşti provocate de şocul celor ce se întâmplaseră şi, pe deasupra, am făcut o serie de comentarii asupra prieteniei manifestate de Torrance față de Scoția. Cam pe la jumătatea interviului, MacPake se urcă iarăşi pe masă şi anunță că Torrance murise fără

să-şi mai fi recăpătat cunoştinţa. Fără să mă gândesc, am schimbat timpul, începând să vorbesc despre el la trecut.

L-am întrebat pe Tesco dacă ştia cum s-a întâmplat accidentul. El îmi spuse despre o maşină care n-a oprit şi care încă nu fusese identificată. Se întâmplase cu vreun ceas mai devreme, ceva mai sus de marginea cartierului Harlem. M-am mirat de-un asemenea amănunt. Nu ştiam mare lucru despre viaţa intimă a lui Torrance, dar îmi părea ciudat că se aflase oarecum atât de departe când ar fi trebuit să fi fost de mult la recepţie. Gândurile m-au purtat înapoi la încordarea nervoasă din timpul prânzului şi mă întrebam dacă nu s-a dus în vreun local să-şi înece supărarea. Accidentul s-ar fi explicat mai uşor dacă el ar fi fost beat.

— Pot să vă întreb, domnule ministru, în mod strict confidenţial, dacă domnul Torrance avea obiceiul să tragă la măsea?

Întrebarea directă a lui Tesco pentru moment m-a luat prin surprindere, mai cu seamă fiindcă se potrivea atât de bine cu ceea ce gândisem.

— Nu, după câte ştiu. Dar eu... hm!... cred că întrebarea dumitale n-are nicio legătură cu faptul şi e lipsită de delicateţe, i-am răspuns tăios, arătându-i limpede prin asta că interviul s-a terminat.

Eram numai noi doi, şi Tesco a insistat.

— Scuzaţi-mă, domnule ministru. Puţin cam din topor, dar teamă mi-e că asta e pâinea mea cea de toate zilele.

Tesco era aşa de scund că nici măcar faţă de căruciorul meu de invalid nu reuşea să fie cât trebuie de înalt, aşa că mă izbi un val rău mirositor din gura lui.

— Atunci află că pâinea dumitale nu-i pe gustul meu. Acum te rog să mă scuzi.

— O.K. în ceea ce mă priveşte. Tesco zâmbi stupid, cu o privire vagă, pregătindu-se să plece. S-ar putea să vă intereseze totuşi să aflaţi, şi-şi coborî glasul în timp ce se pregătea să plece, că se răspândeşte zvonul că domnul Torrance era beat criţă când şoferul dispărut l-a lovit. Dar eu am şi găsit un martor care e absolut sigur că mortul nu era băut cum nu suntem nici noi doi acum. Şi încă nici n-am început să investighez adevărul, domnule ministru.

Cu asta, Tesco se întoarse şi plecă legănându-se cu înfumurare.

L-am urmărit plecând şi am încercat să înţeleg ceea ce spusese. L-am văzut pe MacPake că se duce spre el în timp ce străbătea camera şi l-am auzit întrebându-l dacă mai doreşte să-i ia interviul. Evident, răspunsul fusese nesatisfăcător, fiindcă MacPake a ridicat din umeri mânios pe când Tesco trecu ţanţoş mai departe şi părăsi camera.

Preţ de câteva clipe am fost lăsat singur, apoi Lindsay şi un număr de alţi oaspeţi se adunară în jurul meu. Porniseră să şi vorbească despre colecta pentru coroane şi pregătirea înmormântării. Cineva m-a întrebat dacă aş putea rămâne la înmormântare, în cazul că se va aranja aşa fel ca să aibă loc cât mai repede cu putinţă. Indiferenţa lor imediată mă dezgustă; le-am dat nişte răspunsuri vagi şi tăioase, după care m-am scuzat şi m-am îndreptat cu căruciorul către un colţ unde se afla Guthrie singur. Fără voia mea am observat că vorbeam în acelaşi fel şi cu acelaşi ton.

— Fă un concept de telegramă către Primul Ministru – relatând moartea lui Torrance, ai auzit, Guthrie, şi apoi trimite încă una, formulată în termeni adecvaţi, din partea mea soţiei sale. Cred că MacPake i-a şi comunicat prin telefon, biata femeie. Vino înapoi imediat ce vei fi

terminat. Vreau să plec de la recepția asta cât mai curând posibil. Va trebui să hotăram dacă mai rămân aici pentru înmormântare. Mă aştept ca Primul Ministru să dorească să rămân, iar Ministrul de Finanțe poți fi sigur că-l va sprijini, pentru că îi costă mai puțin decât să trimită pe un altul". Guthrie dădu din cap şi dispăru ca să-şi îndeplinească misiunea. Am luat încă un whisky de la un chelner şi m-am pregătit să fiu sociabil pentru o ultimă jumătate de oră. N-o aşteptam cu plăcere. Doream tihnă ca să pot gândi.

. . . .

Când cortina se lăsă pentru pauză, mi-am dat seama că prea puțin lucru îmi plăcuse din prima parte a piesei. Era una din intrigile acele inutil brutale în jurul luptei unui tânăr negru într-o societate coruptă. Regizorul şi autorul îşi permiseseră cu de la ei putere toate libertățile pe care toleranța modernă le încuviința.

De vreme ce n-am avut niciun fel de reacție complexă față de piesă ca operă dramatică, am rămas doar cu o mulțime de imagini destul de vii a unor femei goale şi bărbați goi, împreunându-se fără nicio emoție într-un cadru şi o atmosferă de sadism şi violență.

Era în seara de-a doua zi după recepție. Şedeam singur în căruciorul meu, tras la nivelul primului rând de scaune din stal; locul din capătul de rând de-alături de mine era gol. MacPake mă invitase dar, în ultimul moment, şoferul lui venise ca să mă conducă la teatru, cu vestea că MacPake trebuise să se ducă undeva pentru rezolvarea unei probleme neprevăzute. Mi se propusese ca unul dintre delegații lui să mă însoțească în locul său, dar m-am opus perspectivei de a avea o escortă nedorită. MacPake aranjase ca şoferul să se întoarcă să mă ia mai

târziu. Nefiind în stare să mă duc la bar în timpul antractului, am făcut ceea ce nu fac niciodată, adică am cumpărat o îngheţată de la un vânzător ambulant din personalul de serviciu al teatrului. Şi, în timp ce-o consumam încetişor cu linguriţa, treceam în revistă încă o dată ciudăţeniile acelei zile. Avusesem lunga şedinţă promisă, cu MacPake, în cursul dimineţii, dar departe de a se fi încheiat cu succes.

Când am ajuns la ora zece, de Laski se afla cu MacPake în biroul acestuia şi am avut impresia că avusese loc un diferend, cu toate că amândoi m-au salutat călduros. Chiar de la început, MacPake se arătă foarte impresionat şi tulburat de moartea lui Torrance, dar eu am citit ceva mai mult în profunda lui îngrijorare atât de evidentă. Ne-am aşezat la o cafea şi, curând, s-a văzut că de Laski intenţiona să rămână cu noi. După ce-am lăsat să-mi scape câteva aluzii pe care MacPake se făcu intenţionat că nu le ia în seamă, am ajuns să înţeleg că de Laski, mai mult decât MacPake, era cel însărcinat cu conducerea. Dar eu am stăruit şi, după un timp, după ce arătasem limpede că n-am de gând să trec la discutarea afacerilor cât timp de Laski rămâne de faţă, el se retrase mai mult de nevoie şi în silă, spunând la plecare că organul de conducere al Federaţiei aşteaptă un expozeu amănunţit al discuţiilor noastre, cât mai curând cu putinţă. Îşi scosese din gură pipa încovoiată, şi zâmbi spunând cele de mai sus, dar am avut impresia că era mai curând un ordin şi nu o rugăminte adresată preşedintelui Federaţiei.

Plecarea lui de Laski nu aduse mare schimbare şi MacPake rămase mai departe tăcut şi reticent. I-am spus făţiş că n-am zburat până la New York degeaba, după care încercă să se adune, cerându-şi scuze pentru absenţa şi indiferenţa lui, referindu-se iarăşi la cele

întâmplate lui Torrance.

Dar rămase mai departe vag reticent şi distant şi atunci m-am hotărât să-l silesc să iasă din mutismul lui, punând toate cărţile pe masă. Iarăşi am adus pe tapet cunoscuta situaţie… starea în care se află economia Scoţiei, cât de îngrijoraţi şi de neliniştiţi suntem, Alexander MacDowall şi cu mine cu privire la implicaţiile ultimelor dinamitări… şi am repetat cât de greu ar fi să explic Primului Ministru şi guvernului ideea lor în privinţa ajutorului financiar. El mă ascultă într-o tăcere desăvârşită. Când însă m-am apucat să vorbesc deschis despre bănuielile noastre asupra celor ce s-ar putea ascunde în spatele provocării deliberate de agitaţie şi nemulţumiri în ţară, am observat că a încetat să mă asculte şi a început să scrie în grabă pe un bloc de hârtie în faţa mea. Îmi strecură hârtia pe care scrisese, intercalând în acelaşi timp câteva comentarii vagi, referindu-se la cât de interesante sunt punctele mele de vedere, asta ca să acopere ezitarea din vocea mea, pricinuită de surpriză.

Pe notiţă am putut citi: *Continuaţi să vorbiţi. S-ar putea să fim ascultaţi, aşa că amânaţi toate discuţiile delicate pe mai târziu. Vă voi explica atunci.*

Din Clipa aceea înainte, după ce-am reuşit să-mi înlătur uimirea plină de spaimă şi presupunerea iniţială că MacPake înnebunise pe neaşteptate, am purtat discuţiile numai pe generalităţi. El îmi dădea răspunsuri ursuze şi am încheiat convorbirea, iarăşi fără să fi luat vreo hotărâre. După asta m-am întors la hotel şi mi-am petrecut toată după-amiaza în pat, păstrându-mi forţele pentru seară, în vederea, speram eu, a unei convorbiri intime cu MacPake, cu mult mai folositoare pentru mine, care încercam să pătrund în miezul unei situaţii ce devenea din ce în ce mai extraordinară.

Privind îndărăt, era inevitabil să nu se mai întoarcă. Cineva, şi probabil de Laski fusese acela, reuşise să ne împiedice să fim împreună numai noi doi. Se temea oare că MacPake avea să-mi spună ceva ce nu trebuia? Cum se potrivea asta cu cele ce-i scăpaseră lui Torrance? Ce semnificație putea să aibă remarca de ieri a gazetarului Tesco? Presupunerile mele începuseră să devină ridicol de fanteziste; am socotit că e peste puterile mele să caut a înțelege ce însemnau toate acestea, iar tensiunea şi încordarea vieții din New York începuseră să mă apese greu. Mă simțeam în permanență obosit, băusem prea mult şi prea des şi, ca rezultat, aveam dureri de cap aproape continue. Iar pe deasupra, durerea pe care o simțeam în picior şi pe care o salutasem cu atâta bucurie în avion, fusese înlocuită cu ceva ce ajunsese să fie mai mult sau mai puțin permanent. Nu o durere violentă, dar o durere continuă ba chiar enervantă, fără să aibă niciun soi de legătură cu cafeaua vărsată în avion. Presupuneam că o rețea de nervi din picior se redeşteptase şi de-abia aşteptam să stau de vorbă cu doctorul meu în această problemă. Nu eram pregătit să consult niciun doctor de pe-aici şi, în consecință, am recurs la cantități serioase de aspirină ca să-mi amuțesc durerea şi să pot dormi. O scuză în plus ca să beau.

Acum mâncam o înghețată şi mi se părea surprinzător de gustoasă. O mâncam încetişor ca s-o pot prelungi până la ridicarea cortinei. Eram cufundat în gânduri şi mi-a trebuit oarecare timp până ce-am putut să observ că cineva se strecurase pe locul gol al lui MacPake de lângă mine. M-am întors să văd cine-i.

— Bună seara, domnule ministru. Pot să stau o clipă cu dumneata sau e locul ocupat?

Ealasaid MacDowall se aşezase, zâmbindu-mi. Era primul lucru plăcut ce mi se întâmpla de zile în şir,

totuşi de-abia am reuşit să-i mormăi în şoaptă surpriza şi încântarea c-o văd aşa, pe neaşteptate.

— Am venit pe ceea ce se va numi o lebădă, îmi explică ea. Noul zbor direct Edinburgh-New York a fost inaugurat ieri şi direcția liniei aeriene ne-a oferit, la o sută de gazetari, ocazia de a-i face publicitate. De obicei, eu nu fac astfel de lucruri, dar şeful avusese tocmai un conflict cu administrația şi, furios, a refuzat să se ducă, aşa că, bucuroasă, i-am luat locul pentru a degusta plăcerile vieții de peste ocean.

— Ce dibace eşti că m-ai dibuit! Eşti singură? am întrebat plin de speranță.

— Aici, la teatru? Nu. Sunt cu câțiva prieteni. Cât despre faptul că te-am văzut, dumneata te evidențiezi...

— Căruciorul de invalid?

— Da. Dar am şi-un ochi în stare să descopere într-o mulțime de oameni pe cei pe care-i cunosc. Şi tata are acelaşi talent. Poate dibui un prieten între miile de spectatori, la un meci internațional de rugby.

Un clopoțel sună în foaier semnalizând sfârşitul pauzei.

— Trebuie să mă duc la locul meu, spuse ea când luminile din sală începură să scadă.

— Te rog, rămâi. M-aş bucura să rămâi, am rostit dintr-o pornire, dar numaidecât după aceea m-am simțit jenat. Nu trebuie s-o despart de prietenii ei. Ea desigur c-ar fi rămas dacă o rugam, doar aşa, din politețe. Nu, scuză-mă, am continuat, e foarte egoist din partea mea. Poate după...

— Ssst... făcu ea, apucându-mă de mână firesc, ca pentru a înlătura protestele mele şi, când luminile se stinseră, se găsea încă pe acelaşi loc.

Ne-am desprins mâinile doar când cortina se ridică pe o nouă cacofonie de sunete şi de mişcări. În ceea ce mă

priveşte, mi-am desprins cu părere de rău mâna din mâna ei.

A doua jumătate a piesei a degenerat şi mai tare, participanţii înlocuind orice brumă de talent cu obscenităţi din ce în ce mai ridicole. Nu sunt un puritan şi accept orgiile acolo unde le e locul, dar nu acelea lipsite de gust sau de pricepere. Piesa era ca un film pornografic prost; acţiuni animaliere fără nicio concepţie despre erotism, care trebuie, mai presus de toate, să fie subtil. Chiar şi pornografia trebuie să pornească de la un nivel mai înalt, mai rafinat.

Am întâmpinat cu uşurare şi plin de speranţe căderea cortinei pe finalul piesei. În timpul părţilor celor mai anoste din scena finală hotărâsem s-o invit pe Ealasaid să cineze cu mine după spectacol, aşteptându-mă aproape sigur să mă refuze, iar dacă va primi, să încep să construiesc o mulţime de probleme personale. În asemenea împrejurări, arareori procedezi raţional.

Invitaţia îmi fu primită cu o plăcere, după cât se părea, destul de sinceră, chiar ţinând seama de aşteptările mele firesc pesimiste, şi Ealasaid dispăru ca să dea explicaţii prietenilor care o aduseseră la teatru. Am aflat mai târziu că nu erau decât nişte rude depărtate de-ale maică-sii, ba că era chiar prea bucuroasă să se despartă de ei. N-am întrebat-o cum s-a scuzat în faţa lor.

Şoferul lui MacPake s-a întors, aşa cum fusese convenit, şi i-am cerut să ne conducă pe amândoi la singurul restaurant unde ştiam că poate fi uşor manipulat căruciorul meu. E un local spaţios, de modă veche, cu nişe separeuri de-a lungul zidurilor şi cu luminile estompate. După ce am intrat, m-am temut ca Ealasaid să nu creadă că alesesem un decor prea romantic.

Dar chiar dacă a avut oarecari îndoieli, n-a dat niciun semn. N-am băut, cu toate că mă dureau picioarele, şi conversaţia noastră a fost degajată, îmbrăţişând un câmp vast. Către sfârşit am început să mă reţin, arătându-mă rezervat, ştiind că dacă aş fi procedat altfel aş fi suferit. Ducând o viaţă fizică vegetativă, trebuia să-mi asigur oarecare protecţie pentru eul meu afectiv.

Mi-a plăcut Ealasaid mai cu seamă fiindcă îşi dădea seama de lucrul ăsta. Înţelesese numaidecât, de cum am început să manifest simptomele de reţinere. Dar în loc să le accepte, să le ignore, sau să se tulbure din cauza lor, ea le puse în discuţie. Mi s-a părut cu neputinţă să răspund şi, după un timp, renunţă şi ea. Mi-am dat seama ce se întâmplă, dar nu mă puteam opri de a mă mira ce-o determina să-mi dea atâta atenţie, ea o fată încântătoare, plină de viaţă, cu un bărbat schilod şi amărât, cu vreo zece ani mai vârstnic şi, pe deasupra, căsătorit pe jumătate. Drept rezultat am redevenit rezervat, distant şi mi-a fost silă de mine din pricina asta. Am observat-o cum rămâne nedumerită, apoi, la rândul ei, cum bate în retragere. Am vrut să-i explic de ce, dar până la urmă n-am putut. M-am simţit obosit, am comandat şi-am băut un coniac prea mare şi seara s-a încheiat dezastruos, ea trebuind să se îngrijească de întoarcerea mea, într-un taxi, la hotel. Îmi mai amintesc cum se uita trist la mine când ne-am despărţit, eu fiind împins cu căruciorul în camera mea, de către portarul de noapte. Şi totul pornise atât de bine!

UNSPREZECE

Simțeam perfect cauciucul de sub cearşaful meu. De ce naiba mi-l mai pun? Doar am un control deplin asupra băşicii udului şi nu numai că drăcia asta e incomodă dar e şi înjositoare. Am să încerc s-o corup pe sora Rogers.

Totuşi, rezerva mică în care mă aflu e veselă şi dă asupra unei porțiuni plăcute dintr-o grădină. Înăuntru, pretutindeni, sunt vaze cu flori, cu toate că mi-am dat toată silința să păstrez cât mai secretă cu putință reîntoarcerea mea la spital.

Am venit chiar în dimineața asta! E prima mea reîntoarcere, demult plănuită, de la convalescența de după atentat. Din toate punctele de vedere, nu poate fi decât un control obişnuit şi banal, dar Profesorul Taller de la Facultatea de Medicină, chirurgul meu, are cu mult mai multe în vedere. Mi-a vorbit în mod delicat despre aşa ceva, cu o săptămână mai înainte, după ce-i povestisem despre durerile mele continue de picioare, despre revenirea sensibilității pe care o descoperisem când se vărsase cafeaua fierbinte peste picioarele mele. A avut loc o explicație lungă, la nivel tehnic înalt, bazată pe numeroase teste pe care, după aceea, avea să le încerce pe mine. Ele necesitau o operație. Medicul fusese sincer în această privință: operația îmi oferea o şansă de cincizeci la sută de a părăsi căruciorul de invalid, dar însemna un lung şir de suferințe şi, la sfârşit,

posibilitatea de a mă simți cu mult mai rău. Dacă plăcile ce trebuiau grefate aveau să fie expulzate de vreo parte din coloana vertebrală, atunci m-ar fi aşteptat un viitor în care spatele meu urma să fie fixat într-un dispozitiv permanent, iar eu aş fi rămas tot în căruciorul de invalid. Urma să fie o operație în două etape, aceasta dintâi mai scurtă şi mai puțin complicată. Voi fi scos din circulație între trei săptămâni şi o lună şi, dat fiind că Adunarea Națională se afla în vacanță, era cel mai oportun moment din câte puteau fi. Am acceptat operația, dar numai atunci când am fost convins, atât cât puteam să fiu, că Primul Ministru nu va face schimbări inspirate de adversarii mei din partid, ca să se asigure de înlăturarea mea în lipsă. Fuseseră câteva încercări în trecut, deoarece erau câțiva cu ochii pe postul meu dar, în momentul de față, am fost de acord să intru în spital cu încrederea fermă că aş putea găsi sprijin împotriva unei asemenea manevre în sânul Adunării Naționale, al Consiliului de Miniştri sau al țării întregi. Am socotit că n-ar fi nevoie de cine ştie ce pregătire ca să scriu câtorva ziarişti bine aleşi, şi să mă asigur că orice asemenea manevră va fi înăbuşită de un protest popular împotriva înlăturării mele atât timp cât mă aflam lipsit de apărare.

Sora Rogers, o infirmieră micuță şi drăguță, cu un slab şi plăcut accent West Highland, intră cu ceaiul şi cu un teanc de scrisori şi telegrame. Asta apropo de secret. M-am lăsat pe spate în perne şi am început să le parcurg. Cele mai multe erau de la colegi şi de la muncitorii din circumscripții electorale, dar erau şi câteva scrise de diferiți oameni din public. Guthrie va aranja ca răspunsurile de mulțumire să fie trimise chiar în cursul dimineții. Una, numai una, venea, din partea unui maniac; era plină de o ură feroce, de insulte şi

injurii. Oamenii care nu participă la viața publică nu-şi pot închipui cât de multe scrisori anonime injurioase, ba chiar obscene primesc uneori personalitățile politice, şi cât de repede devin imuni.

Se împlinise o săptămână de când părăsisem New Yorkul, doar o săptămână de la înmormântarea lui Torrance, cu toată ceremonia ce-o însoțise. Fusese impresionant, mii de oameni se înghesuiseră, umplând Biserica Scoțiană, în semn de ultim omagiu. Poliția nu reuşise să dea de urma şoferului, dar nimeni nu se mai aştepta să se continue cercetările pe-asemenea cale minuțioasă, de vreme ce aproape unanim se acceptase ipoteza că Torrance era beat criță când fusese lovit. În ceea ce mă priveşte, n-aveam niciun motiv să mă îndoiesc, în ciuda tuturor celor spuse de gazetarul Tesco, deoarece îmi aminteam prea bine de ieşirea lui Torrance de la prânzul acela.

După seara de teatru cu Ealasaid, am considerat că toată şederea mea la New York n-a fost decât o adevărată pierdere de timp. N-am mai avut nicio ocazie să discut problemele între patru ochi cu MacPake şi, cu toate că l-am văzut de mai multe ori, totdeauna se găsea însoțit de ceilalți şi nu mi-a dat deloc a înțelege c-ar lua vreo inițiativă pe propria-i răspundere. În ciuda prezenței neîntrerupte a lui de Laski şi a lui Carlyle, n-am desluşit niciun mobil de rău augur, doar c-am atribuit totul unei lupte pentru putere în sânul Federației şi dorinței ca luarea deciziilor să fie o treabă comună a tuturor celor din conducerea Federației. Până la urmă, am plecat, spunându-le că voi lua în considerație propunerea lor de îndată ce voi fi cercetat temeinic modalitățile prin care aş putea-o populariza. Nici pe Ealasaid n-am mai văzut-o, cu toate că aş fi putut să-i dau de urmă dacă m-aş fi simțit destul de sigur pe mine. Cea mai mare parte din

timpul rămas, am petrecut-o în camera mea de la hotel, citind şi aşteptând înmormântarea, gata pregătit să plec în momentul când se va fi isprăvit cu ea. Am luat câteva cărți de la Biblioteca Universității şi am studiat câte ceva despre economiştii scoțieni dinainte de Adam Smith, în vederea unui studiu pe care nădăjduiesc să-l scriu cândva asupra unuia dintre ei; dar n-am avansat prea mult. I-am îngăduit lui Guthrie să se ducă să-şi vadă prietenii la Harvard, aşa c-am rămas complet singur câteva zile. A fost o relaxare, dar mi-am făcut multe griji inutile, iar picioarele m-au durut îngrozitor. Am început să beau de unul singur. Dac-aş fi avut prilejul s-o fac mai mult decât în cele câteva zile, ar fi putut deveni într-adevăr îngrijorător.

Şi-acum, iată-mă îndărăt, în aşteptarea operației. Între timp, au avut loc dezbateri lungi şi inutile cu MacDowall, pentru limpezirea atmosferei. Iarăşi n-ajunserăm la niciun rezultat. Cât despre ultimele cifre în materie de comerț şi industrie precum şi odioasele crime ale dinamitărilor, le-am luat ceva mai uşor şi-am hotărât că n-are să fie nicio pagubă dacă lăsăm lucrurile să meargă de la sine o bucată de vreme. Totodată, aşteptam să vedem pe cine va alege Federația pentru a-l înlocui pe Torrance ca Reprezentant Special.

O bătaie în uşa camerei mele, şi Guthrie a intrat aducându-mi mai multe scrisori şi o mapă roşie cu corespondența oficială, plină de hârtii de la birou. Operația n-avea să aibă loc până a doua zi dimineața la ora nouă, şi eu mă hotărâsem să lucrez până în ultimul moment.

— Cum vă simțiți, domnule ministru? mă întrebă el politicos.

— Minunat, afară de drăcia asta de traversă de cauciuc. Dar operația are loc abia mâine dimineață.

După aceea să mă întrebi, am zâmbit eu.

Guthrie aşeză mapa jos, pe masa de lângă pat. Părea îngrijorat.

— Ce s-a întâmplat? l-am întrebat eu glumeț. Mahmur după beție sau te-ai certat cu iubita?

— Hm, nu tocmai, domnule ministru, doar că...

A ezitat. Cred că n-am fost destul de receptiv, aşa că n-a continuat.

Am discutat câteva minute despre problemele curente din minister după care el îmi spuse:

— Am cercetat cu de-amănuntul mapa dumneavoastră cu corespondență oficială, ca de obicei, domnule ministru şi-am sortat hârtiile într-o oarecare ordine. Am citit raportul pe care l-ați cerut domnului Matthews de la Ministerul de Comerț. E foarte îngrijorător şi neliniştitor.

A ezitat din nou.

— Da, este? Hm! Am să-l citesc şi eu cândva. Apoi am făcut o pauză. Ascultă, Guthrie, pentru Dumnezeu, ce te roade? M-am repezit la el. Nu-l mai văzusem până atunci comportându-se astfel.

— Scuzați-mă domnule ministru. E vorba de acel raport. Mi-a amintit de ceva ce auzisem. Dar nu-i nimic important.

Brusc şi cu dibăcie, schimbă subiectul şi eu am uitat de valul lui de îngrijorare nesemnificativă. Am continuat cu o grămadă de alte probleme, i-am spus cum mi-ar place să se răspundă la anumite scrisori, şi-aşa mai departe, iar apoi, după ce mi-a dorit o cât mai bună reuşită a operației, a plecat aproape numaidecât, cu un teanc de scrisori la care urma să răspundă. M-am lăsat pe spate în pat ca să citesc puțin.

Am deschis mapa şi am aruncat în grabă o privire asupra hârtiilor ce-mi fuseseră trimise. Erau obişnuitele

formule curente şi solicitările subalternilor mei, cerând aprobarea ministerială pentru hotărâri pe care, în cea mai mare parte, le şi luaseră. Pentru moment, le-am lăsat la o parte şi-am scos documentul menționat de Guthrie, un memorandum voluminos adresat mie de colegul meu Matthews, Ministrul Comerțului. M-a îngrijorat mai ales faptul că în timp ce schema economică pe termen scurt nu arăta prea rău, tendințele şi orientările pe termen lung nici pe departe nu se profilau în roz. Din cuprinsul memorandumului reieşea că şi funcționarii superiori permanenți din Ministerul Comerțului şi Dezvoltării Industriale erau de asemenea îngrijorați. Am luat act de o mulțime de dovezi atestând creşterea îngrijorării cu privire nu numai la ritmul în care sporeau dificultățile de echilibrare a balanței plăților, dar şi la cel în care firmele noastre mai mari şi industriile erau treptat înghițite de societăți străine cu sediul în țara noastră. La prima vedere, părea firesc ca, în situația precară în care se aflau proprietarii scoțieni, să vândă pe bani gheață oricui le-ar face oferte. Nu sunt nici pe departe un naționalist cu vederi înguste şi pun preț pe faptul că întreprinderile internaționale au înflorit mult şi vor continua să prospere. Nicio țară nu mai poate să fie vreodată cu desăvârşire independentă din punct de vedere economic şi financiar. Toate profețiile de tip Cassandra[3] şi toate îngrijorările de tip De Gaulle în privința dominației economice străine nu vor avea niciodată efect mare asupra economiei țărilor din vest, în care banul merge totdeauna într-acolo unde se poate obține cel mai mare beneficiu. Totuşi, lăsând la o parte considerațiile de-asemenea soi, am avut sentimentul că

[3] Aluzie la personajul Cassandra, din mitologia greacă, ale cărei preziceri de viitor nu se adevereau.

fluxul acesta neobişnuit năvălea şi inunda mai repede decât ar fi fost firesc; de aceea rugasem pe Matthews şi Ministerul său să-mi trimită o situație cu analiza tuturor societăților cu capital străin. Şi îmi fusese trimis memorandumul de față. Ca economist calificat mi-am îndreptat atenția înainte de toate la statisticile din anexe. Statisticile uşor pot fi făcute să mintă, dar nu chiar atât de uşor precum concluziile trase din ele.

Presupun că înțelesesem asemenea lucru, dar cu uimire, ca să nu spun cu groază, am luat aminte cât de justificate erau suspiciunile mele privind numărul copleşitor al industriilor noastre de bază aflate acum în principal sub control sau apartenență americană. Astea veneau să se adauge la interesul transatlantic bine susținut în cea mai mare parte a presei din întreaga noastră țară şi la relațiile excelente, de o natură foarte unilaterală, dintre anumite întreprinderi financiare americane şi cele două bănci comerciale scoțiene mai importante.

Nu erau o noutate asemenea investiții americane în Scoția şi ne fuseseră de un ajutor copleşitor în trecut. Sunt primul să recunosc că fără acest ajutor, fără imboldul pe care ni l-a dat acea enormă afluență de dolari, n-am fi avut niciodată nici tăria şi nici puterea să ne folosim de prilejul de a ne câştiga independența. Dar ajutorul şi încrederea acordată nouă ca o zonă de potențială dezvoltare e una, şi dolarii, care ne cumpărau cu ridicata acum când ajunsesem la sapă de lemn, e cu totul alta.

Am petrecut aproape o oră studiind documentul respectiv, lăsând concluziile pentru la urmă; şi concluziile m-au liniştit oarecum. Cifrele erau alarmante, dar concluziile subliniau împrejurările contextuale şi erau în acelaşi timp şi precaute şi

încurajatoare. Am simțit că mi s-a luat o povară de pe suflet, că îngrijorările mele erau mai puțin întemeiate decât m-aşteptasem. Doctorul îmi făcuse o injecție cu un soi de drog înaintea operației şi eram gata să cred că îmi afectase judecata. Totuşi, cifrele erau acolo şi când voi părăsi iarăşi spitalul, voi urmări evoluția evenimentelor. Matthews, ministrul de resort, nu-i unul dintre cei mai inteligenți sau mai ageri oameni şi n-ar fi observat un lucru până ce nu-i era băgat sub nas.

M-am lăsat pe spate şi-am închis ochii. Poate am şi dormit un timp. Când i-am deschis iarăşi, Ealasaid MacDowall era în cameră. M-am aşezat în capul oaselor, cuprins de plăcere.

— Credeam că n-am voie să primesc vizite, am spus zâmbind.

— Am fost colegă cu Sora Rogers. Mi-a spus că dacă dumneata nu ai nimic împotrivă, ea se face că se uită în altă parte. Ai avea ceva împotrivă?

— Dumneata ce crezi? Sunt încântat că te văd.

— Ți-am adus câteva flori. Dar se pare că ai primit o grămadă. Se uită jur-împrejurul camerei cu un aer de încuviințare.

— Se hotărâse să nu se ştie că sunt la spital.

— Tata a pomenit ceva azi-dimineață, la micul dejun, şi-am încercat o şansă minimă de a reuşi să te văd. Credeam că te-au şi operat.

— Nu mi-a fost dată încă asemenea fericire. Totdeauna au nevoie de tine cu douăzeci şi patru de ore înainte, să te îndoape, să te verifice şi-aşa mai departe. Dar să nu mai vorbim despre asta. Când te-ai întors din Statele Unite?

— Abia ieri. Pleci pentru una şi dai peste alta. Au încercat din răsputeri să mă facă să rămân. Am primit

două-trei oferte de serviciu.

— Îmi pare bine că te-ai întors.

— O! Încă nu-i sigur. Oferta foarte ispititoare e încă pe tapet. Şi ăsta a fost unul din motivele pentru care am sperat să stau de vorbă cu dumneata. Ştiu că-i foarte necugetat din partea mea. Dumneata aştepţi să te taie şi eu vin aşa, deodată, şi-mi dau drumul încercând să te împovărez cu grijile şi suspiciunile mele.

— Ce tot vorbeşti? Pe jumătate mi-ai şi făcut introducerea drept ca-n povestirile din revistele pentru femei.

— Şi-apoi unde mai pui faptul că dumneata eşti om important, un ministru cu vază; tatăl meu s-ar supăra foc, dac-ar şti.

— Fără îndoială, fără îndoială! Şi dumneata care nu eşti decât o nulitate! Începi să vorbeşti de parc-ai fi chiar un personaj din povestirile acelea despre care am vorbit, din revistele feminine, leit din cap până-n picioare şi cu tot cortegiul de scuze, am început eu să glumesc; apoi mi-am dat seama că fata nu părea deloc fericită.

Trase un scaun lângă patul meu, se aşeză cu un aer hotărât şi prinse a-mi spune:

— Foarte bine! Ai ceva împotrivă? Am să încep chiar de la început... Doamne Dumnezeule, ai dreptate; abia acum vorbesc de parcă aş fi gata să spun o poveste de seară, la ceasul culcării.

N-am scos niciun cuvânt, m-am lăsat pe spate şi-am aşteptat, urmărindu-i ezitarea cu o nedumerire din ce în ce mai mare.

— Sunt trei lucruri, urmă ea. Nu ştiam cu cine să vorbesc despre ele, dar mi-a trecut prin minte că, deoarece şi dumneata abia te-ai întors din Statele Unite, unde ai cunoscut pe câţiva dintre oamenii implicaţi, ai putea începe să înţelegi. M-aş fi dus la tatăl meu, dar el

ar crede că sunt născociri ale fanteziei mele.

Pe când vorbea, îşi mişca nervos degetele pe mânerul genţii de parc-ar fi cântat la vioară. Fără s-o întrerup, m-am întors şi-am apucat-o de mână, ca s-o liniştesc. Mă prinse şi ea de mână şi mă ţinu strâns, dar continuă să vorbească de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat.

— Mai întâi de toate să vorbim despre slujbă. Cineva încearcă să mă cumpere. Oferta mi-a venit din partea câtorva dintre oamenii pe care i-am cunoscut la recepţia de la Federaţie. E vorba de-un bărbat pe care-l cheamă de Laski. Când m-a chemat la telefon, mi-am făcut repede o seamă de socoteli ca să văd dacă, oferindu-mi postul ăsta, nu cumva e pur şi simplu un vânător de fuste, dar am găsit că nu e. E un om serios. E vorba de o slujbă aici în Scoţia, plătită magnific, cu atribuţia de şef al protocolului şi relaţiilor comerciale într-o organizaţie de telecomunicaţii numită Corporaţia Bondi şi al cărei director e chiar el. Bondi e doar o parte dintr-un concern enorm, cu acelaşi nume, cu sediul în Dallas Texas.

— Ştiu şi eu ceva despre ei, am spus. Ne-au ajutat simţitor de când cele două posturi emiţătoare au fost dinamitate. Dar mie nu mi se pare chiar atât de ciudat. Aşa ceva înseamnă c-ar trebui să fii flatată, sau că cineva, în sfârşit, a văzut adevărata dumitale valoare, am adăugat.

— Zâmbetul mi-a camuflat o nelinişte subită.

Ealasaid se uită îndârjită.

— Marile întreprinderi nu lucrează în asemenea fel. În niciun caz nu firme ca asta. Nu aleg oameni ca mine, dintr-alt aliaj, aşa cum e cazul acum, afară doar dacă cineva doreşte cu disperare să se culce cu mine sau dacă umblă după altceva.

Mi-a trecut prin minte să fac o remarcă frivolă, dar în loc de-aşa ceva m-am hotărât s-o tratez cât mai serios cu

putință.

— Poate că doresc s-ajungă la tatăl dumitale... am început.

— M-am gândit la asta, îmi răspunse ea numaidecât. În trecut mi s-a întâmplat de multe ori ca oamenii să vadă în mine un mijloc de-a căpăta o avansare de la tata. Totdeauna vor fi oameni de soiul ăsta, care se împrietenesc cu tine pentru relațiile importante pe care le ai. Şi în cazul de față s-ar putea să fie la fel. Dar lucrul important în privința ofertei acesteia nu e atâta motivul, cât felul în care s-a alergat după mine. N-a fost o ofertă de serviciu obişnuită, întâmplătoare. Oamenii care mi-au telefonat mi-au adus contracte gata scrise, cerându-mi să mă hotărăsc. Au venit la mine din mai multe părți deodată. Hotărât lucru, după mine umblă şi nu cred că am de ce să fiu prea flatată. Ba, de Laski a ajuns chiar la prieteni intimi de-ai mei, prin alte legături de-ale lui, ca să încerce să mă determine să accept. Dar, la drept vorbind, pentru ce sunt eu atât de importantă? Nu poate fi numai pentru tata. Nici n-am eu aşa mare trecere la el.

— Cu el ai vorbit?

— Nu încă, aşa cum am spus mai înainte. N-am vrut să-l amestec pe el. De altfel, tata e un tip foarte realist şi lipsit de imaginație şi s-ar putea, după toate, nici să nu fie cine ştie ce în asta. Poate că omul ăsta, de Laski, vrea totuşi să se culce cu mine.

Şi schiță un uşor rânjet.

— Mă simt flatat că te-ai gândit să stai de vorbă cu mine, dar cred că-l subestimezi pe tatăl dumitale. Îmi spuneai că sunt trei lucruri?

M-am întors pe o parte ca s-o urmăresc mai bine şi am reuşit, fără să-i dau drumul la mână.

— Da. Ai întâlnit un tip, un gazetar pe nume Tesco?

— Un om scurt, gras, miop şi care miroase oribil?

— Vai, dar nu-i chiar atât de îngrozitor. E cu siguranță un om de treabă. Ei bine, a descoperit cine sunt eu şi a venit de-a dreptul la mine cu o poveste şi anume că Torrance, fostul om de bază al Federației de-aici din Scoția... ei bine, pare puțin cam exagerat, dar el zice c-a fost asasinat. Tesco spune că există dovezi că n-a fost un accident, şi mi-a demonstrat un lucru: Torrance nu era beat când a fost călcat de maşină.

— Tesco începuse să-mi spună şi mie ceva asemănător. Maniaci se găsesc pretutindeni. Torrance era, cu siguranță, pe cale de a se îmbăta criță încă de la prânz, i-am răspuns eu. Îmi stau dovadă chiar proprii mei ochi că aşa a fost.

— Asta se poate să fie aşa, urmă Ealasaid. Dar după ce a plecat de la dejunul acela, s-a dus de-a dreptul să facă o baie de aburi şi un masaj, după care şi-a petrecut ceasurile următoare înotând. M-am întâlnit cu fiul lui, care susține sus şi tare că tatăl lui era nebăut şi asta n-o spune doar fiindcă e vorba de tatăl lui. Se ştie că Torrance ar fi spus c-a plecat să se dezbete. Când a plecat de la stabilimentul băilor, administratorul a spus că omul era tot atât de treaz pe cât eşti dumneata sau eu acum.

— Şi chiar dacă e aşa, cum de-a ajuns omul ăsta, Tesco, la concluzia lui fantezistă că n-a fost accident?

— Pentru că, un lucru e sigur, o mulțime de oameni care au susținut că n-a fost beat au dat de bucluc. Apoi, maşina care l-a călcat a urcat pe trotuar ca să-şi facă treaba, încât nici vorbă nu poate fi că Torrance umbla clătinându-se prin mijlocul străzii, iar maşina şi şoferul, bineînțeles încă nedescoperiți, au şters-o repede şi cu dibăcie după ce şi-au executat maşinația la perfecție. Tesco m-a dus la un martor ocular, care putea să jure că

totul a fost intenționat şi dinainte plănuit. Dar lucrul cel mai ciudat, când ne-am reîntors a doua zi ca să luăm de la el o depoziție scrisă, omul dispăruse de pe meleagurile lui obişnuite şi, când în sfârşit am dat de el, a retractat tot ceea ce spusese mai înainte. Individul era speriat din cale-afară. Evident, i se pusese în vedere să tacă.

— Pare puțin cam dramatic, am spus eu calm, bătându-i delicat mâna pe care i-o țineam strâns.

— Nu încerca să mă linişteşti, făcu Ealasaid cu o voce tăioasă, trăgându-şi mâna supărată. Eu încerc să-ți relatez întâmplarea cu obiectivitate, pentru că am nevoie de sfatul dumitale. Dacă nu m-asculți sau nu mă crezi, pot perfect de bine... Se sculă şi se duse la fereastră.

— Aşteaptă un pic, am protestat eu. Nu încerc să liniştesc pe nimeni. Încerc doar să te fac să-ți dai seama de situație. E puțin cam pripit şi cam fără temei să spui că Torrance a fost asasinat. În mod normal, lucrurile nu se petrec aşa.

— În mod normal. Exact. E tocmai ceea ce vreau şi eu să spun. Lucrurile sunt departe de a fi normale. Ăsta-i punctul al treilea despre care ți-am vorbit.

— Vino şi aşază-te iarăşi. Mă enervează să te tot văd umblând aşa, în sus şi în jos.

Mai mult în silă, veni şi se aşeză iarăşi, dar cu scaunul tras mai la o parte de pat acum.

— Hm, perfect. Aşa cum spuneam, de la New York n-am venit decât abia ieri dimineața. Atât la birou cât şi acasă, mă aşteptau câteva rânduri de la un vechi prieten de-al meu. Un funcționar. Îmi spunea că vrea să mă vadă numaidecât. În sfârşit, a venit la mine acasă. De data asta a fost cazul cuiva care mă ruga să vorbesc cu tata în interesul lui. La început, am fost şocată. Nu era deloc în obiceiul lui de a se folosi de cineva. E... e un tip serios, independent. A pornit să vorbească cu mine

direct, cu multă furie, despre neocolonialism, dominația economică străină, tot soiul de asemenea lucruri. Mi-a spus c-a citit un fragment dintr-un studiu în profunzime privind categoria şi proporția industriilor şi firmelor din țara noastră care se află sub controlul capitalului străin şi, ceea ce a descoperit el, e enorma extindere la care s-a şi ajuns, atât de mult încât aproape toate industriile noastre de bază precum şi toate societățile noastre cu obiective tehnologice avansate sunt acuma în mâna străinilor.

Coincidența îmi păru bizară şi i-am spus:

— Fără îndoială în orice democrație lucruri de asemenea soi sunt supravegheate cu grijă şi îndeaproape. Se efectuează un control de către ministere, bănci şi aşa mai departe. Asemenea situație nu poate merge prea departe fără să fie depistată.

I-am zâmbit cu un aer liniştitor.

— Dar... prietenul meu... a descoperit că multe dintre grupuri şi societăți au făcut tot ce-au putut pentru a se sustrage de la controlul financiar, ajutate şi sprijinite chiar de câțiva dintre câinii de pază birocrați la care tocmai te-ai referit. Ealasaid făcu o pauză în chip dramatic. După cum ți-am spus, prietenul meu nu-i un tip isteric, aşa că l-am întrebat de ce-a venit la mine. Bineînțeles, ar fi trebuit să-şi manifeste bănuielile în ministerul în care lucrează. El mi-a răspuns că tocmai asta a şi făcut, dar a fost repezit cât colo. Ştii, el a aflat dintr-un număr de surse că o parte din adevăr a fost trecut sub tăcere, pe ce scară, nu ştie prea bine. Toată problema constă în faptul că documentul cu investițiile care a fost înaintat este completamente mistificat. Băiatul voia să-i povestească tatei tot ce ştia şi m-a rugat pe mine să aranjez ca să ajungă la el în secret. El crede că la mijloc e o conspirație ca să...

— L-ai pus în legătură cu tatăl dumitale?

Începusem să sesizez cum stau lucrurile.

— Încă nu. Tata nu-i omul la care să poată ajunge foarte uşor un funcţionar tânăr ca prietenul meu. El e un partizan foarte strict al modalităţilor formale de comunicare. Chiar de la început i-ar sta prietenului meu toate împotrivă, chiar dacă... hm... Ş-apoi, tata, ştii, nu-l prea poate înghiţi, dintr-o seară târzie când l-a prins stând sub fereastra mea.

— Are şi el perfectă dreptate, am făcut eu zâmbind. Aşa că ai venit la mine în locul lui. Dar ce pot eu face? Sunt pe punctul de a ieşi din circulaţie pe o perioadă de trei săptămâni.

— Hm, el zice că dumneata eşti ministrul care a cerut referatul acela în primul rând.

— Asta aşa e. Am documentul chiar aici la mine. Mie îmi pare că-i totul în ordine, am reacţionat eu uşuratic.

Nu-mi dau bine seama de ce n-am fost foarte sincer cu ea în privinţa îngrijorărilor mele imediate, referitoare la raport. Poate c-am vrut s-ascult părerea ei despre toată povestea asta înainte de a mi-o destăinui pe-a mea. În orice caz, am fost precaut. Una e când un funcţionar tânăr vorbeşte despre asemenea lucruri, dar pentru un ministru să facă aşa ceva e un caz cu mult mai semnificativ şi grav. Chiar dac-ar discuta confidenţial, fie chiar şi cu un prieten.

— Vrei să-l vezi? întrebă ea. Într-un cadru neoficial?

Dintr-odată am înţeles despre ce şi despre cine vorbeşte.

— Guthrie e secretarul meu particular. Poate vorbi cu mine oricând, i-am spus eu tăios.

Rămase cu răsuflarea tăiată.

— Cum de-ai ştiut că-i vorba de el?

— Încă n-am ajuns la azilul de geriatrie.

Mă cam înfuriasem puțin acum după ce îmi confirmase că e într-adevăr vorba de Guthrie. N-avusese dreptul să vorbească cu ea despre nişte probleme atât de confidențiale.

Ealasaid văzu că sunt furios.

— Oh, te rog, făcu ea. El nu ştie ce ți-am cerut. Are să fie foarte tulburat şi necăjit.

— Sunt sigur c-are să fie.

Părea gata să plângă.

— El mi-a spus că dumneata eşti singura persoană, dar nu se poate hotărî să vină la dumneata. Nu intră în atribuțiile lui de secretar particular să alerge la dumneata cu toate bănuielile lui şi, în orice caz, relațiile lui cu dumneata, sunt zice el… distante şi formale.

Amintindu-mi că Guthrie încercase să-mi spună ceva, exact cu vreun ceas mai înainte, n-am mai zis nimic. Am început să mă gândesc cum să găsesc o cale de a-i spune că e cu desăvârşire greşit să scormoneşti lucrurile, şi totuşi să i-o spun fără s-o jignesc. Din fericire, sora a intrat tocmai atunci şi mi-a adus la cunoştință că doctorul vine pentru câteva teste clinice. Ealasaid va trebui să plece. Nu trebuie să fie de față când vine el.

Ealasaid începu să mă convingă să-i dau un răspuns. Mi-am dat seama c-o dezamăgesc, dar i-am spus cât am putut mai stăpânit şi mai amabil că mi-e cu neputință, că sunt pe punctul de a suferi o operație. Atunci i-a venit mintea la loc şi şi-a cerut iertare pentru nesocotința ei. M-a rugat să nu-i port pică lui Guthrie. I-am spus să nu-şi facă nicio grijă în privința asta, dar în sinea mea nu eram chiar atât de sigur că n-am să i-o port. El n-ar fi trebuit să… sau să fi fost oare gelozie? La gândul acesta din urmă, am adăugat cu oarecare intenție vinovată că o voi chema de îndată ce voi fi în măsură să primesc iarăşi

vizite.

— Sper c-o vei face, spuse ea cu tristețe. Între timp, ce trebuie să fac în privința slujbei şi a...?

— Guthrie poate aştepta, am răspuns. Şi, dacă aş fi în locul dumitale, aş primi postul la Bondi.

Gândeam serios acest lucru, dar când Ealasaid plecă repede din cameră şi doctorul îşi făcu apariția, mi-am dat seama, încă o dată, că nu ne-am despărțit chiar în cei mai buni termeni.

DOISPREZECE

Era o dimineață ca oricare alta din cursul săptămânii. Sir Alexander MacDowall, secretarul Consiliului de Miniştri plecase de-acasă la ora nouă precis cu maşina sa Rover, condusă de şofer. Casa lui mare, în stil victorian, aşezată destul de departe de drum, îndărătul unor ziduri înalte de granit, la şase mile sud de Edinburgh, rămăsese goală. N-avea slujitori, fiică-sa era la serviciul ei cel nou cu sediul în capitală, iar soția-i se afla la Inverness, unde avea să petreacă cu sora ei văduvă o vacanță săptămânală prelungită.

Ca om ordonat şi metodic ce era, MacDowall şedea totdeauna pe locul din spate al Rover-ului, în dreapta, aşa cum se cuvenea rangului său. Servieta şi gazetele de dimineață erau puse pe locul din stânga. Când era plecat în interes de serviciu şi avea şi un însoțitor secretar, fie bărbat sau femeie, respectivul ştia totdeauna că trebuie să şadă în față, alături de şofer, ca să-i lase şefului loc cât mai mult. Dar, de data asta, ca totdeauna dimineața, era singur. Unica deosebire din ziua aceea aparte fu doar că, plecând de-acasă, îşi aduse aminte că lăsase o carte pe care o citea seara în pat, şi se întoarse de la maşină s-o ia, după ce mai întâi înmână servieta şi ziarele şoferului, ca să nu le mai care cu el inutil în casă. Era un lucru perfect normal pe care-l făcu în mod firesc. Cartea era o biografie nouă a lui Disraeli, din care citise până noaptea târziu şi, cum ştia că-l

aşteaptă o zi grea, se gândise să-şi rezerve măcar o jumătate de oră de destindere citind-o în timp ce-şi va lua gustarea de prânz, la birou.

Când se întoarse iarăşi la maşină, observă, cu un pic de plictiseală, că şoferul, într-o clipă de neatenţie, pusese fără să se mai gândească servieta şi ziarele pe locul din dreapta din spatele maşinii. S-a gândit întâi să-i spună omului să le mute, sau pur şi simplu să le împingă el alături dar, până la urmă, s-a hotărât să nu mai facă zarvă numai pentru atât. Dimineaţa era frumoasă, iar el din ce în ce mai cusurgiu; şi, la urma urmei, ce importanţă avea asemenea fleac? Se urcă în Rover şi se aşeză pe locul din stânga.

Maşina întoarse ca s-o ia pe un drum lateral mai scurt, şi-apoi o apucă spre nord, pe calea directă către Autostrada Nr. 1, o şosea dublă nouă şi strălucitoare, care-i îngăduia lui Sir Alexander să ajungă în voie la sediul Consiliului de Miniştri, în funcţie şi de trafic, într-o jumătate de oră. Lui MacDowall nu-i plăcea viteza, preferând să plece de-acasă ceva mai devreme, preferând de asemeni, în timpul mersului, să poată arunca o privire pe ziarele de dimineaţă, cât mai comod. Cu toate că sub capota motorului stau o mulţime de cai putere, şoferul conducea cu reţinere şi cumpătare. Ştia că trebuie să nu se abată de pe culoarul din centrul şoselei, mai tot drumul, şi că poate să depăşească doar întâmplător câte-un camion de mare tonaj, şi numai când era absolut necesar.

Un bloc înalt şi neinspirat, cu apartamente de locuit, înalt poate de cincisprezece etaje şi vechi de cinci ani, situat în prezent mult prea aproape de curbura autostrăzii pentru a se bucura de tihnă. Un zid înalt de piatră fusese ridicat ca să despartă blocul de autostradă, care nici vorbă că nu putea să înăbuşe larma traficului

pentru locatari, dar juca rolul de barieră oprind să se pătrundă din imobil pe autostradă şi invers. Fațada de beton a clădirii era groaznic de pătată şi, deşi numai de cinci ani, întreaga construcție luase un aspect mizer şi deteriorat. Imobilul era unul dintre exemplele tipice şi des repetate ale acelor superperiferii structurate pe înălțime şi prost amplasate, pe care profesiunea de arhitect le-a lăsat moştenire națiunii într-o perioadă de demență colectivă regretabil de prelungită. Nişte ferestre fără perdele la etajul al doilea indicau un apartament nelocuit. Locatarii anteriori câştigaseră ciudat şi neaşteptat lozul cel mare şi acum trăiau incomod într-o casă urâtă, cu acoperişul roşu, în Morningside.

Bărbatul solid, îmbrăcat cu un hanorac, purtând un sac de pânză groasă în care avea sculele de instalator, s-a apucat de lucru la apartamentul nelocuit imediat după ora opt. Femeia oxigenată ce locuieşte în apartamentul din fața scării, tocmai îşi cicălea soțul, făcând remarca amară că lucrătorii de la municipiu nu vin niciodată la timp atunci când se defectează conductele.

Odată ce s-a văzut intrat în apartament, bărbatul în hanorac nu şi-a mai frământat mintea să afle cum de-au făcut ei rost de cheie. Că vreun funcționar inferior de la primărie fusese mituit, asta nu-l mai privea pe el. Îl asiguraseră că nu va fi deranjat; cu toate acestea, omul nostru încuie şi zăvorî uşa după dânsul.

Traversă bucătăria goală şi se uită cu ochi de expert pe fereastră, în lungul autostrăzii. Trebuia s-o facă din bucătărie sau de la toaletă şi, după o inspecție sumară, optă pentru prima; era mai mult spațiu. Se aplecă, desfăcu sacul de pânză şi scoase micul aparat de radio. Îl deschise; la început se auzi un susur uşor, dar era gata pus la punct în mod automat. Aşteptă un moment,

două, după care aparatul de radio a emis şapte semnale minuţios transmise. Asta se va repeta, cu precizie, din două în două minute. Ele nu se vor putea observa în eter. Vorbitul, deşi ar fi fost de preferat, fusese de la început exclus din motive de securitate.

Omul se întoarse la sac şi scoase un trepied, întinzându-i picioarele în aşa fel ca partea de sus să vină drept deasupra nivelului ferestrei. Se uită la ceas. Mai era de aşteptat o bună jumătate de oră, în cazul în care ţinta s-ar ivi ceva mai devreme. Scoase arma din tocul ei şi o potrivi pe trepied. Apoi, anexând şi fixând bine amortizorul de zgomot, de o formă foarte neobişnuită, se aplecă asupra armei, ţintind un punct ales cu grijă pe pista culoarului depărtat al autostrăzii, şi puse la punct imaginea telescopică. Traiectoria glonţului era destul de mare pentru o precizie perfectă, dar omul nostru nu era un amator şi arma era un exemplar de profesionist. Cu piedica pusă, făcu câteva probe de formă asupra unor maşini particulare, nevinovate, calculându-le viteza şi poziţia pe autostradă, apăsând uşor pe trăgaci în momentul precis în care şoferii lor atinseră centrul crucii de pe lentila telescopică. După zece minute, dacă arma ar fi fost încărcată şi fără piedică, omul era sigur că ar fi lovit nouă din zece maşini. Avea să fie uşor; o poziţie extraordinar de avantajoasă, cu niciun fel de imobil care să aibă vedere asupra ferestrelor apartamentului.

Ar fi fost o bagatelă chiar şi fără ajutorul pe care-l văzu venind pe autostradă. Nouă fără cinci, şi un camion dungat, roşu cu galben, cu o lumină galbenă de semnalizare pe acoperişul cabinei şoferului se apropie, apoi se opri puţin mai sus de blocul cu apartamente. Doi oameni coborâră şi se apucară repede să pună două placarde pe care era scris „Drum în reparaţie“ şi să aşeze

nişte conuri-pivoţi de plastic, cu dungi roşii şi albe fosforescente.

Omul în hanorac se uită iarăşi la ceas. Trecuse un minut sau două peste ora plănuită a sosirii. Speră să nu se fi ivit nicio piedică în cale. Din două în două minute, aparatul de radio continua să emită cele şapte semnale. Omul scoase un bidonaş de Coca-Cola din sac, trase capacul ca să-l deschidă şi bău conţinutul pe nerăsuflate. După ce termină de băut, aparatul de radio porni să emită semnale repezi şi continui. Maşina trecuse peste podul ce se afla la o milă mai sus pe autostradă. Omul puse încetişor bidonaşul gol jos, fără nicio urmă de îngrijorare vizibilă, şi îşi luă poziţia în spatele armei.

Şoferul încetini când văzu primele semnale indicând maşinilor să înainteze pe o singură bandă carosabilă de pe autostradă. MacDowall ridică ochii în mod automat de pe revista „Scotsman”, luă aminte la semnalele rutiere precum şi la şirul lung şi regulat de conuri semnalizatoare, îşi aruncă privirea la ceas şi se încruntă uşor. Întârziase cu câteva minute. În fiecare dimineaţă, se uita în mod inconştient la ceas şi-şi nota ora când trece prin faţa blocului mare şi urât cu apartamente de locuit, ce se afla pe dreapta autostrăzii. De acolo până la biroul său mai sunt exact cincisprezece minute bune de maşină. Dacă sunt şi mai departe lucrări rutiere de autostradă, sigur va întârzia. Îşi dădu seama de neastâmpărul care începuse să se manifeste în el. Ce însemnau cinci minute în plus sau în minus pentru un om în situaţia lui? Nu mai departe decât alaltăieri auzise pe unul din gardienii de securitate zicând, cu o înjurătură inutilă, că ei toţi îşi pot pune ceasurile după precizia timpului său de sosire. Să fi fost o calitate chiar

atât de mare?

Patru sau cinci gloanțe răpăiră în capota mașinii, unul rătăcit spărgând geamul lateral. Câteva dintre ele străbătură cu precizie pielea de pe spătarul locului din spate din partea dreaptă, iar două găuri rotunde se iviră exact în servieta lui MacDowall și în ziarele împrăștiate alături. Încă un glonte întâmplător, deviat se vede de unghiul capotei, își găsise adevărata țintă și se implântă adânc în umărul lui. Altul ricoșă puternic pe coperta lucioasă a biografiei lui Disraeli. În ciuda șocului, mâna stângă sănătoasă strângea automat cartea sfâșiată.

Singur șoferul, instruit în tinerețea lui la unitățile de tancuri, pentru un folos minimal în viața civilă, înțelese ce se întâmpla, cu un discernământ remarcabil, și puse piciorul repede pe accelerație, răsturnând în pornirea-i bruscă șirul de conuri-pivoți semnalizatori din plastic. Un cauciuc din spate explodă, dar asta n-a fost decât un fleac fără importanță și șoferul n-a oprit la margine decât când s-a văzut în siguranță la adăpostul unui pod ce traversa autostrada. MacDowall, gârbovit în spatele mașinii, palid la față ca un mort, dar conștient, ținea morțiș să se întoarcă pentru a constata de unde veniseră împușcăturile.

— Din blocul acela mare din spate, domnule ministru, etajul doi sau trei, judecând după unghi. N-ați pățit nimic, domnule ministru?...

Omul tăcu din gură, apoi văzu sângele. Lăsându-l pe MacDowall unde se afla, sări repede din mașină, dădu fuga până la marginea drumului și prinse a încerca să oprească mașinile care treceau. De notat că la acel timp al zilei nicio mașină nu se aflase prin preajmă când avusese loc atentatul și, ca atare, nu era de găsit niciun martor care să fi văzut că s-a petrecut ceva anormal.

Două-trei mașini și un camion trecură inaccesibile pe

dinainte, îngăduindu-şi, fără pic de generozitate, să se cruțe de plictiseala de-a ajuta un om în pană. În sfârşit, o maşină cu polițişti, care-şi făceau patrularea obişnuită pentru supravegherea imperioasă şi presantă a automobiliştilor în depăşire de viteză, sosi la fața locului şi şoferul le istorisi pe nerăsuflate toată pățania. Câteva momente prețioase se pierdură până ce polițiştii, stârniți, în cele din urmă, de figurile de stil din limbajul cu care şoferul le caracteriza indolența, ieşiră din căldura maşinii ca să inspecteze Rover-ul. Să le dăm şi lor dreptate; graba şi viteza măsurilor lor ulterioare au lăsat puțin de dorit, dar asasinul şi-a ales foarte bine locul şi s-a gândit la avantajul zidului despărțitor atât de înalt care mărginea autostrada, imposibil de escaladat la iuțeală din locul în care se aflau ei, iar până ce altă echipă de maşini, convocate prin radio, a ajuns la imobil şi a determinat apartamentul nelocuit de unde s-a tras, locul era pustiu de-a binelea. Nici măcar amprente digitale pe bidonaşul de Coca-Cola, lăsat la fața locului, nu se găsiră. O operație perfect plănuită, afară doar că schimbarea, absolut întâmplătoare, a locului celui din maşină, făcuse să se soldeze cu o nereuşită. Şi când îl conduseră pe Secretarul Consiliului de Miniştri la spitalul de urgență – secția accidente – accidentatul, înfuriat la culme, ținea încă strâns în mâna stângă, cea sănătoasă, rămăşițele biografiei lui Disraeli.

Trecuse în jur de o oră. Încăperea mică şi goală, ascunsă în fundul clădirii sediului greu de caracterizat al Biroului Sarcini Speciale, lipită de docurile Leith, era rece, în ciuda caloriferului dublu. Zidurile netencuite ale blocului de beton armat îşi răspândeau răceala în atmosferă. Încăperea avea o uşă de incendiu din metal şi nicio fereastră. Sus de tot, lângă tavan, se afla un grătar

de ventilație prin care venea zumzetul grav de la instalația de aer condiționat. Pe un perete, singurul semn ornamental, cineva lipise cu scotch poza centrală cu chipul unei fete frumoase dintr-un număr al revistei „Playboy"; o fetiță fără nume în numărul de iulie, încă o păpuşă bucălată şi asexuată cu o piele imaculată ca de plastic şi cu o coafură impecabilă. Un ceasornic pe perete arăta ora zece şi treizeci. O masă cu picioarele laminate stătea lipită de un perete şi pe ea se aflau două, trei pahare ciobite, pline de zaț înnegrit, o sticlă de lapte pe jumătate plină, câteva flacoane de Nesscafé şi nişte pungi de ceai şi de zahăr răsucite la gură. Centrul încăperii era ocupat de ceea ce ai fi putut crede la început, să fim iertați pentru greşeală, că e o mică centrală telefonică. Lițe şi fire de racord nici vorbă că se aflau, dar mai era şi o serie ciudată de discuri cu numere şi contoare fixate în corpul instalației. Din timp în timp, lumini roşii se stingeau şi s-aprindeau, semnalizând stăruitor.

În fața aparaturii se aflau trei scaune cu scheletul din tuburi de oțel, dintre care două erau ocupate. Un bărbat de vârstă mijlocie stătea cu ochii fixați asupra seriei de discuri, cu o cască prinsă peste urechi. Nu avea microfon, încorporat la cască, aşa cum au telefoniştii operatori, deoarece el n-avea altă treabă decât s-asculte. În fața lui avea un bloc, pe care, din când în când, îşi făcea însemnări. În dreapta lui, pe o măsuță lăturalnică, se găsea un magnetofon destul de operativ şi activ, pe care omul respectiv îl cupla din când în când pentru înregistrare. Celălalt bărbat din cameră, mult mai tânăr, cu părul lung şi unsuros, şi cu o față neplăcută, plină de coşuri, şedea răsturnat în scaun, răsfoind un exemplar vechi al revistei „Playboy", poate acelaşi număr furnizase podoaba de pe perete. Părea plictisit. Pe cadranul din

față-i nu scânteiau lumini roşii, el având o sarcină foarte specială.

Deodată, un semnal sonor bâzâi şi o lumină se aprinse în fața tânărului. Apucă repede casca şi o puse la urechi. În acelaşi timp cuplă magnetofonul pe care-l avea şi el alături. Începu apoi să ia note stenografiate.

Cam la o milă depărtare, într-un cartier foarte select al oraşului, Ian Campbell, Guvernatorul Băncii Naționale, ridică receptorul telefonului, ascultă o clipă, şi-apoi spuse:

— A, dumneata eşti, da? Bună dimineața – cu un accent tărăgănat după modelul aristocrației engleze. Da, sunt bine, mulțumesc.

Vocea la capătul celălalt rostea cuvintele rar şi premeditat, şi tânărul cu părul lung, interceptând convorbirea, n-avu nicio greutate să-şi însemne toate cuvintele rostite. Atât de des vorbesc oamenii nu numai repede dar şi neclar, şi el trebuia să-şi verifice însemnările în funcție de banda de magnetofon mai înainte de a-şi înainta raportul.

— Am socotit că te-ar interesa să afli că păşim în faza a doua, spuse tărăgănat vocea. Nu era un accent tipic american, cu toate că, din când în când, apărea, doar ca o părere, câte o vocală transatlantică. Începem să deconectăm puțin jocul.

— Da? întrebă Ian Campbell, prudent.

La telefon totdeauna era prudent şi, pe deplin justificat, cu toate că niciodată nu ştia în ce măsură.

— Îți telefonăm ca să aflăm noutăți.

— În ce privință?

Tânărul cu fața plină de coşuri şi cu părul lung, însemnă pe bloc că vocea lui Campbell trăda temere. Lectorii lui erau mari amatori de comentarii.

— Despre o vânătoare… O tragere la țintă. Ai auzit

cumva cine a fost ținta?

— Vai, Doamne... Urmă o pauză de o clipă.

— Mai eşti pe fir?

— Da... Aşadar... dumneata ai făcut-o, da?

— Da.

Urmă o pauză lungă. Tânărul plin de coşuri lovi nerăbdător cu creionul în blocul de notițe.

— Dar, de data aceasta, nu la nivelul dumitale obişnuit de specialist, spuse Campbell în cele din urmă, cu stăpânirea de sine aparent recâştigată.

— A dat greş?

— Mai mult sau mai puțin. S-a întors la birou, cu brațul în eşarfă, nu mai târziu de amiază, cel puțin aşa se spune. Dar de ce naiba tocmai el? Şi de ce cu atâta cruzime? Mai sunt şi alte căi de convingere.

— Nu oricine dispune de superba dumitale lipsă de principii, răspunse monoton şi egal vocea cu izul transatlantic. Urmă o pauză. Dar ai dreptate. A fost ceva uşuratic. Vom vedea însă dacă l-a demontat. Poate că va fi mai înțelegător față de îndemnuri şi de sugestii. Onoarea adeseori dispare când frica intră în oase.

— Mă îndoiesc; cu el nu merge.

— Şi eu cred la fel, dar vom încerca. Sau, mai bine zis, vei încerca.

— Nu, eu nu, protestă Ian Campbell enervat.

— Ba da, fir-ar să fie! Chiar dumneata. Vocea sună dintr-odată tăios şi brusc. Fixează o întâlnire şi du-te să-l vezi chiar astăzi. Diseară raportezi, domnule Guvernator.

Titulatura îi fu aruncată cu un sarcasm fără perdea.

— Eu... eu...

Tânărul cel plin de coşuri îşi însemnă timpul precis când se întrerupse convorbirea. Îşi însemnă şi invectivele rostite de Guvernatorul Băncii Naționale în

receptorul mut. Tânărul părăsi camera rece şi goală, rugându-şi colegul să aibă grijă şi de convorbirile lui, cât timp lipseşte. În camera alăturată, era o maşină de scris mai veche; cel mai bine ar fi să expedieze fără întârziere convorbirea interceptată. Cum nu aflase încă de tentativa de asasinare, nu-şi putea da seama în întregime de sensul convorbirii telefonice. Dar nu era chiar atât de tâmpit cât părea la prima impresie şi ştia că Guvernatorii Băncilor Naționale nu erau interpelați de obicei în asemenea termeni neprotocolari. Se aşeză în fața maşinii de scris, coborî banda pe jumătate roşie şi începu să bată mai întâi de toate cuvântul *Urgent* cu litere mari, subliniate.

Sir Alexander MacDowall era un om extrem de capabil: altfel n-ar fi ajuns şi n-ar fi rămas unde se afla. Nu făcea parte din categoria celor atât de des ridicați la un rang înalt, care e numit nivelul lor de incompetență. Dacă în viața lui ar fi fost ranguri mai înalte de atins, acest deosebit Secretar al Consiliului de Miniştri le-ar fi obținut.

Poate că cea mai remarcabilă calitate pe care-o avea consta în a aprecia şi a-şi cântări semenii. De altfel, o bună parte din viața-i oficială, consta în a recomanda şi alege omul potrivit pentru postul potrivit. Regretul său era că, dispunând de-asemenea putere şi uşurință de a judeca, nu avea niciodată prilejul de a alege personalitățile politice pentru care lucra oficial. Cu candoare şi sinceritate, şi fără nicio urmă de modestie, îşi dădea seama cu cât ar fi fost mai bun guvernul țării, dacă el, şi nu Primul Ministru, ar fi fost cel ce-ar fi trebuit să aleagă actualul Consiliu de Miniştri şi să-i numească la departamentele respective. Majoritatea numirilor în posturile din străinătate de competența

Statului şi toate numirile în posturile importante din serviciile administrative erau făcute după alegerea sau cu acordul lui. Nu exista decât o singură numire importantă la care el recunoştea că greşise grozav: anume, numirea Guvernatorului Băncii Naționale. După părerea lui, domnul Ian Campbell era un dezastru total. Dar, cel puțin până în acea zi, considerase că latura tragică a numirii stă în slăbiciunea şi prostia titularului. Campbell, un tip neevidențiat în niciun câmp de activitate, fusese la început pierdut cu desăvârşire în lumea internațională a finanțelor, deoarece formația lui de afacerist bancar, în cadrul unui negoț de titluri cu legături comerciale restrânse, la care se mai adăuga şi decadența aristocratică a mediului său înconjurător, îl făceau nepotrivit pentru rolul său influent de acum. Mai târziu, păşise în cea mai primejdioasă etapă, mult prea frecventă în lumea politicienilor, aceea de a cupla incompetența cu o anume activitate frenetică. Iar acum de curând, mai intraseră pe fir mulți alți factori dubioşi şi sinuoşi.

MacDowall, suferind îngrozitor din cauza rănii de la umăr, se afla la birou, încercând în chip brav, sau cu încăpățânare, să-şi continue lucrul. Plecat către amiază dintr-un spital ce i se împotrivea şi în ciuda protestelor medicilor, se întorsese la birou ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat. Ieşise tocmai dintr-o şedință scurtă şi neconcludentă cu Primul Ministru care, prevenitor, îl felicitase că scăpase teafăr. Primul Ministru, destul de mărinimos, păruse tipic de indiferent față de reala semnificație a atentatului şi chiar în ceea ce-l privea, aproape că nu-şi da seama de eveniment, părând încă mai senil ca de obicei.

După încheierea întrevederii cu Primul Ministru, MacDowall trebui să facă față fluxului de simpatizanți,

prieteni şi alţi solicitatori îngrijoraţi şi dornici să afle noutăţi, pe măsură ce vestea atentatului se răspândise. Întocmai o relatare anodină, lipsită de caracter senzaţional, pentru ziare, în încercarea de a potoli ceva din rumoarea pricinuită de împrejurare. Soţia lui, înnebunită de spaimă, îi telefonă de la Inverness, insistând să se întoarcă numaidecât; fiică-sa, Ealasaid, veni ca să se încredinţeze că totul e în ordine; şeful poliţiei telefona din jumătate în jumătate de oră, dând rapoarte negative în privinţa evoluţiei urmăririi asasinului; începuse, în sfârşit, şi el o dată să se simtă în oarecare tensiune.

Şi-acum, culmea, şefa sa de cabinet intră cu vestea că Ian Campbell doreşte să-l vadă numaidecât. În alte împrejurări, ar fi aranjat să-i trimită vorbă că-i prea ocupat. Dar, pe de o parte, tocmai citise textul convorbirii telefonice interceptate, ce-i fusese prezentat urgent într-un plic plin de sigilii de ceară roşie, iar pe de altă parte, uşa se deschise în timp ce secretara parlamenta, şi Campbell intră nepoftit; asta în ciuda protestelor poliţistului în uniformă care, în prezent, staţiona în faţa uşii. Campbell era alb la faţă şi schimonosit, captându-i pe moment – cel puţin aşa gândi MacDowall – o urmă de interes faţă de un om de obicei anost.

Începu să debiteze o serie de felicitări formale pentru norocul pe care-l avusese MacDowall. Urmă apoi o pauză foarte lungă. În cele din urmă, MacDowall îşi ridică privirile de pe birou, întrebător.

— Doreşti ceva, domnule Guvernator?

— Da, aşa e, am venit să... vă previn. Din nou urmă o pauză.

— În ce privinţă, te-aş întreba? E puţin cam târziu, de pildă, să mă previi că voi fi victima unui atentat.

MacDowall se uită necruțător la Campbell, pe deasupra ochelarilor săi fără rame.

— Au încercat să vă ucidă.

— Aşa îmi închipui şi eu.

— Trebuie să fiți mai maleabil cu ei, mai înțelegător. Asemenea lucru îl datorați persoanei şi familiei dumneavoastră, precum şi țării.

— Despre ce vorbeşti dumneata?

— Ştiți doar. Eu am cunoştință că ei... oamenii ăştia, au încercat să vă convingă...

— ...să le dau mână liberă să facă ce poftesc; să pună mâna pe țară. Despre asta vrei să vorbeşti?

— Ca națiune, ne prăbuşim. Din punct de vedere politic şi economic, suntem distruşi fără ajutorul lor. Asta ştiu eu.

— Ştii într-adevăr, domnule Guvernator? Ştii într-adevăr? Ei te-au trimis? Ei? Sunt prietenii dumitale, domnule Guvernator? Sunt? Ți-ai ales nişte tovarăşi primejdioşi, dacă-ți sunt tovarăşi. Poate că eu ar trebui să te previn. Sau e prea târziu?

Secretarul Consiliului de Miniştri se sculă în picioare. Simți că o mânie neobişnuită începuse să-i clocotească în vine. Pentru firea lui, asemenea ieşire era cu totul neobişnuită.

— Eu încerc să vă vin în ajutor, zise Campbell cu voce stinsă.

Se cutremurase de vehemența neaşteptată a lui MacDowall. Preț de-o clipă, MacDowall se întrebă dacă celălalt n-are să se prăbuşească la pământ.

— Vor căuta să intre în legătură cu dumneavoastră din nou, domnule Secretar. Vă rog, fiți înțelegător. E... socotiți-o ca pe-o tranzacție comercială. Alții, mai... mai marcanți decât dumneavoastră... s-au dovedit oameni de înțeles. Dumneavoastră le stați în cale. Ştiu ei că

sunteți prea puternic, aşa că... aşa că de nu voiți să cooperați, sunt sigur că vor încerca iarăşi.

— N-am nevoie de dumneata să mă înveți ce să fac, domnule Guvernator, răspunse MacDowall cu vocea stăpânită acum şi rece ca gheața. Nu doresc să mai discut asemenea problemă cu dumneata.

— Trebuie să le spun că refuzați să cooperați? întrebă Campbell.

— Mai există ceva ce se numeşte morală, răspunse MacDowall rar şi apăsat. Şi-acum, te rog pleacă.

Guvernatorul Băncii Naționale începu să mai spună ceva, dar dădu cu ochii de figura aceea aspră şi rece. MacDowall se întoarse să se uite pe fereastră, cu privirile duse peste vârfurile acoperişurilor cenuşii ale oraşului. Campbell mai şovăi o clipă, apoi se întoarse şi el şi părăsi încăperea, cu pas nesigur.

După plecarea lui, MacDowall se lăsă iar pe scaunul de la birou. Îşi şterse fruntea cu dosul mâinii sănătoase. Îmbătrânise, pierduse o mulțime de sânge în dimineața aceea, şi ştia bine că ar fi trebuit să stea încă în pat. Dar faptele păreau să fie importante şi el trebuia să gândească. Fapte, fapte despre care de mult ştia şi pe care le suspecta, oferte ciudate de patronare, de bani, niciodată directe, niciodată pe față, nimănui de atribuit, erau evocate una câte una. Sub ochii lui, avea de multă vreme întruchiparea corupției în creştere, şi totuşi nu reuşise să acționeze. Asta fusese altă eroare de judecată din partea lui. Acum era cam prea târziu. Trebuia să presupună că Ian Campbell ştia ce spune, că se infiltraseră profund în guvern. Dacă astfel stau lucrurile, în cine să se mai încreadă? Trebuia să presupună că multe nume faimoase, mulți dintre colegii lui apropiați, din conducere, fuseseră demult cumpărați. De mult le bănuise pe toate, dar se lăsase înşelat până

acum. O mafie, o francmasonerie de sperjuri. Înțelesese din rapoartele confidențiale şi din constatările făcute cu propriii săi ochi că o serie de oameni dispăruseră unul câte unul. Nu oricine era abordat: numai cei mai influenți, cei mai importanți şi poate şi cei mai slabi. Prin asemenea metode, cei într-adevăr puternici ajungeau să fie izolați şi singuri.

N-avea sens, îşi dădu el seama, să se tulbure şi să se înfurie pe oameni ca Guvernatorul Campbell. Ian Campbell era un om din frontul celor slabi, poate unul dintre primii ce erau de corupt. Cei din spatele său…

MacDowall ridică de pe birou copia convorbirii telefonice a lui Campbell. Îl costase un efort enorm să se stăpânească şi să se controleze, ca să vorbească, chiar în termenii aceia civilizați în care vorbise, cu un om care se afla într-un contact atât de evident apropiat cu persoanele, oricare ar fi fost ele, care hotărâseră atentatul la viața lui. Având copia convorbirii, însemna că era cu un pas înainte; mai bine informat. Dar până la urmă, nu-l ajuta să rezolve enorma problemă care-l înfrunta.

Preț de o clipă, din pricină că durerea din umăr îi crescuse în intensitate, simți că nu mai poate îndura. La urma urmei, nu era decât un funcționar de stat. Dacă politicienii voiau situația în asemenea fel, cine era el ca să le stea în cale? Putea să demisioneze. Putea foarte simplu să se dea la o parte şi să nu mai acționeze împotriva forțelor financiare şi politice care căutau să pună stăpânire pe țară. Dar această stare de spirit se spulberă. Poate că nu era încă prea târziu. De unul singur n-ar putea face față. Mai are nevoie şi de alții. Unde-s oamenii puternici şi necorupți? Trebuie să-i descopere. Are nevoie de aliați, de oameni în care să se poată încrede.

Sub imperiul unui impuls, puse mâna pe telefon.

— Când iese Ministrul de Interne din spital? îşi întrebă brusc şefa de cabinet.

Ian Campbell, prăbuşit pentru moment, raporta prin telefon nereuşita lui. După ce termină, cel care-l asculta, îi spuse brusc:

— Atunci trecem la stadiul următor. Ştii ce vrem noi să faci. Nu fi îngrijorat. Te vom ajuta din spate tot timpul. Îți vom da instrucțiuni precise. Şi sunt sigur că întotdeauna ai dorit să deții postul.

— Eu... eu... da... mormăi Campbell.

— Sunt tare bucuros, mormăi celălalt. Altfel ne-ar fi cauzat oarecare dificultăți.

— Dar fără asasinate. Fără dinamitări.

— Ei, asta ți-o garantez eu, Campbell. Mâine nu va mai fi nevoie, câtă vreme fiecare se poartă cum trebuie şi ascultă de legile țării ăsteia a voastre.

TREISPREZECE

Mi s-a dat drumul de la spital pe la 9,30 dimineața. Ingram şi un om de la minister, numit Dobbs, care din când în când îi ținea locul lui Guthrie, de câte ori acesta din urmă era liber, mă aşteptau la uşa principală, unde se mai aflau un singur reporter fotograf şi un operator bărbos pentru jurnalul televiziunii, care luară câteva instantanee neinspirate, cum dam mâna cu intendenta spitalului şi cu un funcționar bătrân de la arhivă.

Eram tot în căruciorul de invalid. Afară de doctorii mei şi de sora de la fizioterapia musculară, nimeni din afara spitalului nu ştia că operația se dovedise surprinzător de eficientă şi că din nou câştigasem puțină putere în muşchii de la picioare. Unde mai pui şi secretul profesional medical, aşa încât nimeni n-avea nevoie să ştie. De fapt, mă aflam în primele zile după operație şi ipoteza că aş putea ajunge într-adevăr în stare să merg neajutat era încă departe; aveam dureri mari şi nu voiam ca toată lumea să ştie cum îmi merge. La drept vorbind, era o problemă strict personală şi voiam să evit cu orice preț vorbăria de prisos asupra unei presupuse vindecări, apoi efuziunile presei şi-ale publicului, care ar fi urmat după asemenea destăinuire.

O parte din prețul pe care l-am plătit pentru un atare succes parțial, a fost o şedere în spital vădit mai lungă decât o anticipasem. Se împliniseră exact patru săptămâni, şi, în tot acest răstimp, n-am avut încotro,

dar nu mi s-a îngăduit să-mi îndeplinesc întocmai atribuțiile. Abia dac-am văzut câteva hârtii oficiale; Guthrie, secretarul meu particular, luase concediu, profitând de lipsa mea – aşa mi s-a spus – deşi eu mi-am închipuit că s-ar fi putut să se ferească de mine şi o parte chiar din corespondența personală şi cea cu circumscripția mea de alegeri, deşi îmi trecea prin mâini, era rezolvată, cu caracter prevenitor, de biroul meu. M-am înfuriat, bineînțeles, dar e greu să-ți impui voința într-un climat de clinică unde nu există decât docilitate şi supunere, iar vizitatorii mei ocazionali – ca de pildă Secretarul Consiliului de Miniştri – în conspirație evidentă cu medicii şi cenzurați de către ei, țineau să mă liniştească, făcându-mă să înțeleg că, pe primul plan, venea sănătatea. De soția mea n-am mai auzit nimic, nici măcar o dată. Nu m-a prea afectat, dar eram căsătoriți de multă vreme şi timpul nu-i un factor de prisos, nici chiar când eşti în relații proaste cu cineva. Nici de Ealasaid n-am auzit nimic şi asta m-a afectat.

Mă simțeam ca într-un vis şi ca pe altă lume în dimineața aceea, pe când eram scos din spital. Abia aşteptam să mă văd iarăşi la masa mea de lucru, cu hârtiile mele, dar eram ținut în asemenea ignoranță, încât nici măcar nu ştiam dacă mi se aranjase vreun program de obligații oficiale şi care era acela. Într-un fel sporadic, Dobbs începu să-mi explice pe scurt câteva probleme minore, prin geamul de la compartimentul maşinii. Chiar şi în cele mai bune clipe ale lui. Era un individ morocănos şi grosolan, dar în ziua asta îmi păru mai urâcios ca de obicei. Totuşi, am pus totul pe socoteala dispoziției mele, mai curând decât pe-a lui. Îmi vorbi vag despre întruniri, în două, trei cuvinte, ajungând până la zi, fără ca de fapt să intre în miezul problemelor sau în vreun detaliu. Am întrebat enervat

unde e Guthrie. Sigur că nu mai era în concediu. Într-un chip puțin cam ciudat, Dobbs îmi aduse la cunoştință că-i fusese prelungit concediul, lucru despre care voi afla mai târziu. Apoi am întrebat despre raportul ultimelor cercetări cu privire la atentatul comis asupra Secretarului Consiliului de Miniştri, dar chiar şi-n această privință Dobbs fu surprinzător de zgârcit la vorbă. Mi-a trecut prin minte c-ar trebui să propun direcției personalului să-mi găsească în viitor un alt om care să țină locul lui Guthrie, mai vioi şi mai vesel, fie el chiar mai puțin eficient.

Am hotărât să amân orice discuție până vom ajunge la birou. Am împins fereastra dintre compartimentul meu şi al şoferului, închizând-o, şi, pe furiş, mi-am lăsat picioarele în voia lor, mai întâi unul şi-apoi celălalt, ca să-mi dovedesc că mişcarea lor nou găsită nu era legată, în mod misterios, numai de spital. Picioarele se întorceau înapoi la viață în spasme încete şi dureroase şi, după ce mi-am dovedit asemenea lucru mai mult mie, m-am lăsat pe spate, satisfăcut într-o oarecare măsură. Uitându-mă cu privirea pierdută, distrat, pe fereastră, m-am mirat puțin pe ce drum o apucase Ingram, tocmai prin cartierele periferice, ca să meargă de la spital la biroul meu, situat în centrul capitalei. Ploua, şi casele şi fabricile înnegrite din regiunile industriale prin care treceam, păreau toate mai dezolate şi mai sinistre. Ce plăcut era, totuşi, să te întorci iarăşi la munca zilnică! Mă simțeam aproape fericit şi, pe deasupra, aveam şi satisfacția perversă, aş putea spune, că mă dureau picioarele.

Un semn alb de circulație la o răscruce, şi Ingram a cârmit la stânga în loc de dreapta, depărtându-ne evident de oraş. Am tresărit, neliniştit oarecum. Mă aşteptau sarcini grele. Ce se întâmpla oare? L-am înțeles

greşit pe Dobbs? M-am aplecat în faţă şi-am tras deoparte fereastra ce ne despărţea:

— Unde ne ducem, Dobbs? Am înţeles că mergem direct la minister, l-am întrebat cu asprime.

Spre uimirea mea, n-am primit niciun răspuns, şi-am crezut la început că nu m-auzise. Ridicând glasul, am repetat întrebarea. Din nou Dobbs mă ignoră. Mi se părea că visez. Oare individul surzise sau adormise?

M-am adresat furios lui Ingram:

— Unde ne ducem, Ingram?

Ingram îşi abătu pentru moment atenţia de la drum şi, aruncând nervos o privire lui Dobbs, izbucni:

— Mă iertaţi, domnule ministru. Ordinul e ordin... Mă iertaţi, repetă el.

Spre uimirea mea, Dobbs reacţionă cu toată vehemenţa la replica de mai sus, totalmente misterioasă pentru mine, se întoarse către Ingram şi-i spuse cu asprime să-şi ţină gura şi să-şi vadă de drum.

— Ce mama dracului te-ai apucat să faci, Dobbs? M-am aplecat iarăşi în faţă şi am zbierat: Ţi-ai ieşit din minţi?

Spunând cele de mai sus, am izbit cu mâna inutil şi fără niciun efect în fereastra pe jumătate deschisă.

Dobbs se răsuci pe locul său şi, întorcându-şi faţa către mine, îmi spuse pe un ton de-o obrăznicie care să te scoată din sărite, totuşi precis:

— Nu slujeşte la nimic să vă înfuriaţi, domnule Mockingham. Timpurile s-au schimbat... începând de astăzi. Vă sfătuiesc să staţi liniştit. Lucrurile vă vor fi explicate la locul şi momentul potrivit. Sunteţi un infirm la urma urmei.

Atunci am explodat:

— N-am nevoie de explicaţiile dumitale, Dobbs. Mi-e destul. Consideră-te concediat din clipa de faţă. Ingram,

întoarce şi mergi direct la Minister! Şi fără alte neplăceri, te rog.

Cum mă aşteptasem într-o oarecare măsură, ieşirea mea nu avu niciun efect, şi ordinul meu nu fu nicidecum luat în seamă. Poate faptul că Dobbs mi se adresase cu *domnule Mockingham,* şi nu cu *domnule ministru,* mi-a slujit de avertisment. Aveam impresia că trăiesc unul din visurile acelea fantastice, în care simţi că n-ai nicio putere ca să previi cine ştie ce situaţie şi atunci te trezeşti ca să scapi de ea. În acelaşi timp, mi-am adus aminte de o întâmplare reală de pe când eram în armată cu gradul de locotenent şi comandam un pluton. Aveam un soldat cam refractar în pluton, cu care am avut multă vreme bătaie de cap şi am dat peste el într-o dimineaţă, când era de santinelă, că sta culcat pe jos şi dormea în post. Am zbierat la el. N-a răspuns. M-a cuprins pe moment panica la gândul că autoritatea mea era călcată în picioare. O străfulgerare a unor titluri posibile de ziar, despre răzvrătire, îmi scăpără prin minte, până când mi-am dat seama că omul nu era rebel. Era mort. N-am descoperit nici până astăzi pe ucigaş, cu toate că mi-a împuşcat şi sergentul în timp ce pornisem să cărăm înapoi la bază trupul neînsufleţit al ostaşului.

M-am lăsat pe spate în scaunul maşinii, ţinându-mă strâns cu mâinile de suporturile de piele, căutând mai mult un sprijin psihic decât fizic, şi am încercat să ghicesc cele ce se întâmplau. Neplăcut, sudoarea mi se prelingea printre palmele mâinilor şi suporturile de piele. Dac-ar fi fost numai Dobbs, aş fi pus-o pe seama unei tulburări mintale, sau cam aşa ceva. Dar Ingram, un om sănătos la minte cum nu-i altul, era şi el amestecat. El, cel puţin, era evident amărât de cele ce trebuia să execute. Şi totuşi o făcea, refuzând, din anumite motive, să mi se supună, şi fără a vădi vreun

efort real de a-l înfrunta pe Dobbs.

Câteva momente am rămas amorţit şi tăcut. Apoi, cu o voce pe care-o speram să sune cât se poate de calm, am întrebat liniştit ce se întâmplă.

— Unde mă duceţi? Sunt răpit sau ce se întâmplă?

M-am hotărât să nu mai pun vreo întrebare, pentru că iarăşi n-am primit niciun răspuns. Mi-am dat seama că, dac-aş continua în asemenea stare sufletească, aş ajunge să mă înjosesc, pierzându-mi autocontrolul, mai cu seamă că acum mi se părea limpede că răpirea era singurul cuvânt la care m-aş putea gândi ca să descriu ceea ce mi se întâmplă.

Mi-am amintit că citisem despre experienţele unui oarecare diplomat răpit de rebeli, undeva în Africa de Sud. Povestea cum nu putuse să creadă ceea ce i se întâmpla şi cum a continuat să nu creadă, până ce-a văzut un poliţist împuşcat, prăbuşindu-se în praful cafeniu al străzii, din cauză că încercase să oprească maşina răpitorilor. După incidentul de mai sus, mintea diplomatului s-a concentrat minunat de bine. Poate c-ar trebui să mă consider fericit că n-am avut niciun incident asemănător, care să-mi apese conştiinţa.

Am încercat să mă relaxez, să găsesc un sens al tuturor acestor întâmplări. Era prea mult deodată după săptămânile de pace şi linişte din spital. Dar prea puţin aş fi avut de câştigat făcând supoziţii. O clipă m-am gândit să-ncerc să-mi exercit voinţa cu forţa, folosindu-mă ca de un aliat de puţina putere din picioare, de curând descoperită. Dar o parte din subconştient mă împiedică s-o fac. S-ar putea să am nevoie mai târziu de asemenea cantitate neînsemnată de efort.

Ce-ar fi făcut altul în locul meu? Iarăşi mi-am adus aminte de experienţa diplomatului. El încercase să-şi

fixeze în memorie drumul pe care era dus. Dar eu nu prea aveam nevoie să fac aşa ceva, fiindcă eram dus chiar prin circumscripţia mea electorală, în care mă mândream că ştiu aproape toate străzile, şi toate cotiturile. Trecuseră vreo zece minute. Ne aflam acum afară din oraş, în plină regiune rurală. Recunoşteam multe dintre fermele particulare şi casele de ţară pe unde treceam. M-am întors iarăşi cu gândul la Dobbs. De ce o fi procedând oare aşa? Ce are cu mine? Totdeauna am fost în termeni destul de buni, când lucra pentru mine, chiar dacă nu intimi sau prietenoşi. Părea un funcţionar util, aşa morocănos cum era. N-ar avea de ce să poarte ranchiună. În tot cazul, nu oamenilor politici. Pentru funcţionarii de carieră, oameni ca mine nu înseamnă decât nişte factori suplimentari de luat în consideraţie în procesul general de luare a deciziilor. Un ministru rău sau dificil e ca un dezastru natural, sau ca un act al Providenţei. Funcţionarii nu se opun unor asemenea eventualităţi; fac ce fac ca să se sustragă, ocolindu-le pe căi paşnice. Şi-aşa ar fi trebuit să fie şi cu Ingram; ba chiar mai mult decât atât. Afară doar dacă, fără să ştiu eu, soţia mea nu se va fi hotărât cumva să-i concedieze soţia – bucătăreasa şi menajera noastră. Dar aşa ceva nu poate sta în picioare, nici ca fapt şi nici ca motiv. Am băgat de seamă că mă uit ţintă la ceafa lui Dobbs. Păr gros la fir, negru şi tuns scurt. O cicatrice de la o tăietură, în carnea îndesată a cefei, drept unde se termină părul. Semn de la un furuncul din adolescenţă, mai curând decât de la o rană. Avea şi multă mătreaţă.

M-am uitat curios jur-împrejur, când am cotit brusc de pe şoseaua principală, în faţa unei case cu două rânduri de porţi. Ce ciudat. Casa asta mare o ştiam atât de bine! De-a lungul secolelor aparţinuse aceleiaşi familii nobile. Apoi, cu timpul, şi familia şi casa, ca

multe altele la fel, se înstrăinaseră. Familia s-a împrăştiat, iar casa asta mare a fost vândută. Mi-am amintit că acum vreo patru ani o cumpărase Corporaţia Bondi ca să facă în ea o şcoală pentru pregătirea cadrelor administrative.

Porţile grele de fier forjat, cu o lucrătură complicată şi încărcată, fuseseră renovate şi revopsite. Vechiul blazon, fixat pe sculptura în piatră a stâlpilor, rămăsese la locul său, iar acum, colorat în roşu aprins şi auriu, sărea în ochi cu oarecare stridenţă. Porţile erau închise, însă Ingram a claxonat şi, numaidecât, îşi făcu apariţia un individ din loja portarului, curată şi bine întreţinută. Insul purta o uniformă albastră de campanie şi avea pe cap o şapcă cu cozorocul mărginit cu alb, de felul acelora purtate de paznicii din America. Alături de el, păşea un câine poliţist din specia alsacienilor, ţinut cu un lanţ scurt. Omul descuie porţile şi veni la maşină. Dobbs scoase un document ce părea să fie o carte de identitate de un soi cum nu mai văzusem până atunci. O fotografie ca cele de pe paşapoarte era capsată într-un colţ. Gardianul se uită pe o listă pe care o ţinea în mâna neocupată, şi bifă un nume.

— Sunteţi aşteptaţi, spuse el brusc, cu un evident accent american. Apoi salută şi se întoarse ca să deschidă larg porţile, iar Ingram porni, trecând dincolo de porţi şi apucând-o pe o alee lungă. Pe moment, mi-a sărit în ochi un gard înconjurător, nou şi înalt, ce pornea de la poartă întinzându-se spre stânga, până hăt departe. Era atât de arătos, încât m-am mirat că nu-l observasem dinainte, deoarece pe drumul ăsta trecusem destul de des. Dar după aceea mi-am dat seama că fusese aşezat ceva mai în spatele vechiului zid original ce împrejmuia proprietatea, cu discreţie, ca să nu fie văzut

printre copaci.

Aleea de la poartă spre casă şi peluzele de o parte şi de alta erau frumos întreţinute, încât nu mai aduceau nici pe departe cu sălbăticia şi părăsirea în care se aflau când fusesem ultima oară aici, cam cu vreo cinci ani în urmă. Străbătând calea prunduită spre casă, am observat cel puţin doi, trei grădinari lucrând printre straturile de trandafiri, tăindu-i pentru primăvară şi săpându-i la rădăcină. Şi casa îşi recâştigase vechea eleganţă, sau poate chiar mai mult, fiindcă mă îndoiesc să fi arătat vreodată atât de imaculată. Două, trei maşini, ce arătau a fi scumpe, erau parcate afară, un Rolls-Royce, pe puţin două maşini americane, din cele enorme, şi una sau două marca Rover, ca a mea.

Ingram parcă maşina în faţa scărilor. Călătoria noastră, evident, se încheiase. Dobbs şi cu Ingram coborâră şi începură să scoată căruciorul meu de invalid, de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic neobişnuit. Eu n-am făcut nicio mişcare, luând hotărârea, pe moment, să mă încăpăţânez. Dar mai înainte de a-mi pune în aplicare hotărârea, Dobbs deschise uşa maşinii şi mi se adresă aspru şi tăios:

— Dac-aş fi în locul dumitale, domnule Mockingham, aş colabora fără nicio rezervă. Acum totul ţi se va explica, spre ştiinţa, dacă nu spre satisfacţia dumitale. Ar fi de nedorit să ne sileşti să te cărăm înăuntru şi mai neputincios decât eşti de obicei.

Stătea în spate, nepăsător şi distant, iar eu mă hotărâsem şi să-mi păstrez rămăşiţa de demnitate şi să fac cum spunea el. Am putut doar presupune la ce s-a gândit când s-a slujit de cuvântul ciudat „de nedorit”.

Am fost scos şi instalat în cărucior; apoi Ingram şi Dobbs m-au dus ca de obicei pe sus, urcând treptele largi către intrarea principală. Eram cu spatele spre

casă, căci aşa e mai uşor de manipulat un cărucior de invalid, încât abia când am ajuns sus am putut să apreciez cine erau cei ce m-au întâmpinat.

Erau doi la număr: Carlyle şi de Laski. Negustorul pripit şi iute din New York şi maltezul scund şi negricios din Glasgow cu pipa-i à la Sherlock Holmes, cei doi membri ciudaţi din Consiliul de Administraţie al Federaţiei, pe care-i văzusem ultima oară la New York, cu mai bine de-o lună şi jumătate în urmă.

— Bună dimineaţa, domnule Mockingham. Mă bucur că aţi ieşit din spital. Aţi fost scos din circulaţie timp de câteva săptămâni.

Într-un fel absurd de ridicol, Carlyle îmi zâmbea ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat. Doar acel *domnule Mockingham,* iarăşi mă izbi puţin.

— Aţi avea ceva împotrivă să-mi spuneţi cu precizie dacă ştiţi, ce se întâmplă? Dobbs, aici de faţă, care-l înlocuieşte pe Guthrie, secretarul meu particular, pare că şi-a ieşit din minţi, am izbucnit eu pe un ton ridicat.

— Noi îl cunoaştem bine pe domnul Dobbs. A avut un lucru greu de îndeplinit. Ne-am gândit că domnul Guthrie n-ar fi fost persoana cea mai potrivită pentru asemenea sarcină răspunse Carlyle, ca şi cum asta ar fi explicat totul. Mie… nouă… ne-ar părea rău dacă v-aţi simţi oarecum inoportunat. Poftiţi înăuntru şi am să văd dacă putem pregăti o ceaşcă din fiertura aceea oribilă care trece drept cafea în ţara asta. Domnule Dobbs, *trebuie* să facem numaidecât ceva în privinţa furnizorilor.

Începusem să spun ceva, să întreb de Guthrie, dar Carlyle s-a întors şi a plecat, intrând în vestibul, iar eu am fost împins după el. Mi-am stăpânit furia reînnoită şi surprinderea. Dac-aş putea să-mi joc de-acum înainte rolul de om rece cu desăvârşire, aşa cum îmi umbla

vorba!

Vestibulul frumos era aşa cum mi-l aminteam. Plafonul bogat împodobit şi aurit fusese de curând restaurat, iar capetele de cerb şi colecția de armuri, cumpărate odată cu casa, încă mai împodobeau pereții într-o profuziune ostentativă. Singurele noi adaosuri erau un birou de recepție, îndărătul căruia şedea o fată foarte drăguță, şi-n spatele ei, într-o nişă care pe vremuri găzduise o statuie de marmură, un panou de control mare, din metal, cu multe semnale luminoase instalate pe el: contorul indicator al unui vast sistem de alarmă împotriva spărgătorilor. Fata îmi zâmbi când i-am trecut pe dinainte.

Am fost mânat cu căruciorul, fără să protestez, din vestibul în încăperea în care mai era încă biblioteca. Şi ea fusese schimbată considerabil, mai arătoasă acum, mai curată, iar prin cameră se găseau răspândite mai multe măsuțe şi scaune noi, într-un stil modern, cu mult gust, menite să înlocuiască mobila veche şi deteriorată de care-mi aduceam aminte. Am fost dus în mijlocul încăperii în fața unei mese mari, ca acelea pentru conferințe. Carlyle şi de Laski s-au aşezat în fața mea, de-ai fi zis că vor să-mi ia un interviu. Dobbs şi Ingram, după ce m-au aşezat în fața mesei, au părăsit camera, închizând uşa după ei.

— Cafea? m-a întrebat Carlyle numaidecât, întinzând spre mine un platou de argint cu o ceaşcă şi o cafetieră pe el.

Le-am ignorat cu răceală.

— Prea bine, izbucni Carlyle brutal. Sunt de acord că vă datorăm mai întâi de toate o explicație. Politețele, sper, vor urma după aceea. De Laski vă va explica.

Se aşeză iarăşi pe scaun şi-şi încrucişă brațele. M-am uitat lung la el, neînțelegându-l. Picioarele au început să

mă doară fără să le pot face nimic, dar durerea îmi ajută într-un chip ciudat să-mi ascut simțurile.

— Nu-i vorba de un *coup d'état*[4], începu de Laski liniştit. Aşa ar suna mult prea dramatic. Luați-o mai curând ca o tentativă de preluare a puterii.

Trebuie să fi făcut, fără voia mea, un gest de neîncredere, fiindcă de Laski şi Carlyle s-au întors unul către altul, zâmbindu-şi vag, într-un fel ocrotitor, aşa cum faci față de un copil care a spus ceva ridicol sau absurd.

— Nu mi se pare necesar, cred, să încep chiar cu începutul, continuă de Laski, după un moment. Trebuie să vă fi dat seama, în poziția pe care ați avut-o, chiar dinainte de a fi intrat în spital, că aşa ceva era pe cale de a se întâmpla. Credem că ați mers până acolo încât ați cerut şi un raport. Dar ca să nu mai lungim vorba, situația actuală este de-aşa natură încât, într-un fel sau altul, am şi pus mâna pe majoritatea acțiunilor în aproape toate industriile mari din Scoția şi în foarte multe din cele mici.

Ascultam cuvintele rostite, fascinat de accentul lui de Laski. Era aspru atât cât de-abia să se simtă, o amestecătură bizară de intonații americane, mediteraneene şi scoțiene; vocalele amestecate şi deformate într-un fel neaşteptat, dar nu neplăcut. Rostirea îi era adeseori umbrită de obiceiul lui de-a ține pipa în gură în timp ce vorbea. Apoi am început să mă concentrez asupra semnificației, amintindu-mi iarăşi de raportul pe care îl cerusem chiar înaintea operației mele, lui Matthews din Ministerul Dezvoltării Comerțului şi a Industriei. Mi-am mai adus aminte de cele ce-mi spusese Ealasaid MacDowall, cam în acelaşi timp,

---

[4] Lovitură de stat (fr.).

referitor la îngrijorările lui Guthrie. Unde era oare el acuma?

— Apoi, printr-o pregătire abilă şi stăruitoare, am reuşit să punem mâna pe toate mijloacele şi căile de difuzare a ştirilor din întreaga ţară.

De Laski continua să vorbească.

— Dumneavoastră eraţi în spatele dinamitării emiţătorilor radioteleviziunii? mi-a scăpat întrebarea.

De Laski făcu un gest scurt de încuviinţare, de parcă întrebarea mea n-avea nicio legătură cu problema.

— Cine sunteţi dumneavoastră? am continuat eu.

Eram conştient că vorbeam aproape în şoaptă.

— Corporaţia Bondi este, după cum probabil vă daţi seama, un foarte mare trust, cu baza în S.U.A., şi în al cărui sediu scoţian vă aflaţi acuma. În timp ce şi alte câteva companii subsidiare au fost şi sunt mult implicate şi interesate în această acţiune, e de ajuns pentru informaţia dumneavoastră să vă spun că această Corporaţie Bondi...

— Aţi sărit să ne oferiţi ajutorul când emiţătoarele au fost dinamitate.

Semnificaţia remarcii mele se vădea de la sine de cum am rostit-o, dar eram complet uluit de enormitatea celor ce mi se spuneau.

— Asta a fost la început, domnule Mockingham. Aşadar, acum să vă formulăm totul pe îndelete: dispunem de baza economică, suntem stăpâni pe mijloacele de difuzare a ştirilor şi am căpătat o majoritate enormă în Consiliul de Administraţie al Federaţiei, înlăturând, fiindcă veni vorba, pe domnii MacPake şi Lindsay, în răstimpul care s-a scurs de la ultima noastră întâlnire. Singurul lucru de care mai aveam nevoie era... guvernul scoţian. Dar, vorbind în general, îl avem acum şi pe el, cu permisiunea

dumneavoastră şi încă a unuia sau doi.

— Intenționați... vreți să-mi spuneți... că încercați să puneți mâna pe toată țara?

A trebuit numaidecât să-mi stăpânesc un subit impuls de-a râde, dar senzația trecu repede. Mi-am adus aminte limpede de MacPake şi de Torrance, de vechile suspiciuni, ridicole la vremea aceea.

— Acum, luați puțină cafea, domnule Mockingham, interveni Carlyle. Păreți cam epuizat. Ați dori o băutură mai tare, sau e prea devreme?

Fără să mă gândesc, am făcut ceea ce mi se spunea, şi mi-am turnat puțină cafea, dar n-am mai ajuns s-o beau.

— E de necrezut, am spus eu după câteva clipe. E ca un complot gigantic pus la cale de mafia.

— Nu e vorba de o crimă pe scară gigantică. Noi nu suntem mafia.

— Deosebirea nu-i nici măcar cât un vârf de ac, am răspuns eu.

E urât din partea dumneavoastră, domnule Mockingham. Trustul nostru multinațional a făcut asemenea lucruri de ani de zile.

Da, şi numai în țările în curs de dezvoltare. Asta făcea parte din lupta dumneavoastră de după război de-a vă infiltra în Africa, în Asia, şi aşa mai departe. Dar până acum nu v-ați călcat încă în picioare prietenii.

— Noi nu reprezentăm guvernul Statelor Unite, nici Serviciul Central de Securitate. Nu cred că ei ar fi de acord cu acțiunea noastră. Noi suntem doar o societate mare ce achiziționează bunuri pentru activul nostru, şi care oferă sprijin, aşa am făcut întotdeauna. În cazul în care dumneavoastră credeți că aşa ceva e o imposibilitate, îmi voi îngădui să vă citesc un fragment din revista săptămânală „Economist”. Citez: *Soldurile*

anuale ale Trustului General Motors au atins acum o cifră mai mare decât venitul național net al oricărui stat din lume, cu excepția a douăsprezece state numai. O simplă statistică, nu-i aşa domnule Mockingham? Ei bine, noi, cei din Corporația Bondi nu suntem chiar atât de tari, dar am parcurs o bună distanță din drumul nostru.

— Şi Scoția e ultimul bun achiziționat pentru activul dumneavoastră. E o achiziție mai mare decât ați evaluat-o la început, cu siguranță.

Acum eram într-adevăr sincer curios.

— Achiziționăm în mare, gândind în mare, interveni Carlyle cu mândrie.

— Undeva, cumva, e un soi de clişeu Dale-Carnegie[5], am atacat eu scurt.

— E un adevăr evident, urmă de Laski. Poftim, domnule Mockingham, am să dau cărțile pe față. Noi ținem la dumneavoastră. Nouă... mie mi-e dragă Scoția şi scoțienii. Eu nu doresc, şi Corporația Bondi nu doreşte să vă lezeze mai mult decât ați fost lezat. Veți *beneficia* din situația de față, da, şi dumneavoastră şi Scoția veți beneficia.

— Ne faceți chiar o favoare? Ce grozav de drăguț din partea dumneavoastră. Şi asta vine direct din bunătatea inimii dumneavoastră corporative, presupun?

— Fără îndoială că şi noi vom beneficia, spuse de Laski volubil şi abil. Pentru noi, în America, a fost o situație destul de ambiguă după ce dumneavoastră ați intrat în Piața Comună europeană, dar acum vom deveni şi noi membri *ex-officio,* ca să zic aşa.

— Nu prea merge, am răspuns eu. O societate care nu urmăreşte decât profitul, aşa cum evident este

---

[5] Scriitori americani, autori, printre altele, ai unor îndrumare de cucerire a prieteniei oamenilor.

Corporaţia Bondi, trebuie să aibă nişte scopuri destul de palpabile ca să preia asupră-şi o ţară falimentară şi politiceşte instabilă, cum e Scoţia.

— Aş putea să vă ţin un logos în privinţa motivelor noastre domnule Mockingham, spuse de Laski încet. Am făcut-o adeseori în America. Dar întâmplător acum n-am timp. În orice caz, dumneavoastră sunteţi destul de inteligent ca să vedeţi multe dintre motive. De ce oare, ca să citez doar unul dintre ele, să ne batem capul cu nişte fleacuri de principate, pentru acordarea drepturilor de acostare în porturi, când putem avea un stat în plin avânt, pe măsura nevoilor noastre? Într-un viitor foarte apropiat, Scoţia are să fie o foarte comodă rampă de lansare pentru o mulţime din tranzacţiile noastre financiare internaţionale. Şi dacă trecem cândva peste semn, adică încălcăm dispoziţiile legale, ca să zic aşa, ei bine, n-avem nevoie să ne facem sânge rău că guvernul se tulbură din temelie de proasta noastră comportare. N-avem deci să distrugem regulamentele. Noi vedem Scoţia ca un soi de Elveţie fără restricţiile guvernului... sau cel mult numai cu restricţiile care ne convin nouă. De vreme ce eşti bancher internaţional ce-ai putea dori altceva? Mai sunt multe alte considerente, bineînţeles. Piaţa Comună pe care am menţionat-o, care nu-i nicidecum un factor minor. O mulţime de filiale de-ale noastre vor canaliza mărfurile spre piaţa europeană de acum înainte, fără să mai aibă bătaie de cap cu plata taxelor vamale cerute de ţările Pieţei Comune. Desigur, Scoţia va trebui să-şi plătească taxele ei. S-ar putea ca acum să apară şomajul. Da, domnule Mockingham, au să mai fie încă multe. Investiţiile, cheltuielile guvernului pentru opere sociale şi aşa mai departe... asemenea probleme vor trebui reduse substanţial. Aşa cum aţi spus, profitul este

mobilul nostru şi va continua să fie chiar dacă o serie de oameni vor avea de suferit în cursul acestui proces. Aşa e viața, domnule Mockingham. Dar vă asigur, Scoția în ansamblu, va avea de câştigat.

— Materialiceşte, economiceşte, sunt sigur că un oarecare număr de indivizi din Scoția ar putea să tragă beneficii... dar cu ce preț? Am ezitat. Vă amintiți să fi văzut în revista „Punch“ o caricatură a culesului recoltei Primului Război Mondial? E celebră în felul ei. Belgia a fost ocupată. Caricatura îl arată pe regele Belgiei părăsind Bastimentul Statului. Kaizerul, cu un rânjet pe față, se apleacă peste bordul navei şi-i spune cam aşa ceva: *Vezi, ai pierdut totul;* iar regele îi răspunde: *Dar nu şi sufletul.*

— Gogoşi romantice, domnule Mockingham. Mofturi sentimentale. Nu-s de dumneavoastră. Sunteți om practic.

— Şi dumneavoastră sunteți, evident, numai că prea practic. Totul mi se pare fascinant, deşi înspăimântător. Aproape aş crede că gândim pe-aceeaşi lungime de undă. Aşa că trebuie să înțelegeți ce vreau să spun. O țară ca Scoția, care şi-a recâştigat independența atât de recent, nu-i ca o mare societate comercială. Nu poate fi pur şi simplu preluată.

— Doriți să punem un pariu, aşa cum se spune de obicei în filme? De Laski zâmbi. Dar sigur că ați şi început să vă dați seama de situație.

— Doar nu vă puteți muta în Scoția şi folosi aceleaşi procedee ca pentru o preluare, am continuat eu. Să înlocuiți Consiliul de Administrație, să pliviți cadrele administrative mijlocii de toți devotații şi credincioşii, şi alte lucruri de soiul ăsta.

— Şi la urma urmei de ce nu? Sunt de acord că e un proces mai lent. N-avem să facem nimic drastic.

Adunarea Națională n-are decât să continue cât timp va şti să se comporte. Sunt sigur că veți conveni că reprezentanții poporului arareori au putut opri organul administrativ să facă ceea ce doreşte. Adunarea e un soi de supapă de siguranță ce nu produce altceva decât discursuri; dar cu oameni ca dumneavoastră trebuie s-avem mai multă grijă. Pe cei ce contează, sau îi convingem sau îi îndepărtăm. Restul ne vor urma.

— De ce nu? De vreme ce e democrație, am spus eu convins.

— Aveți înțelepciunea de a zâmbi când folosiți asemenea cuvânt. Democrația e o vorbă goală.

— Nu o folosesc în forma-i cea mai simplă. Dar o țară nu-i chiar numai un organism alcătuit din două părți: patroni şi patronați.

— Iarăşi greşiți, domnule Mockingham. Vă pierdeți detaşarea intelectuală.

— Acțiunile simple nu sunt de vânzare.

— Ba sunt. Şi cele preferențiale sunt de vânzare. Doar de aceea vă aflați aici.

PAISPREZECE

Un număr de oameni, ale căror acțiuni viitoare aveau să joace un rol important în desfăşurarea evenimentelor, îşi vedeau de treburile lor, ca de obicei, în ziua aceea. Printre ei era şi un bărbat cu numele de Walt Tesco, om scund şi gros, cu nişte ochelari puternici de miopie; un individ căruia precis îi mirosea gura grozav de neplăcut. Walt Tesco era ziarist profesionist. Nu în sensul major al profesiei, ci un soi de gazetăraş cu penița numai pe jumătate liberă, folosit în parte de o agenție, care, din când în când, îl trimitea după subiecte din cele mai puțin plăcute, pentru articole de bârfă pe marginea unor poveşti ce priveau nume mari şi ştiri importante şi senzaționale. Tesco era specialist în a culege subiectele de *interes uman* pentru revistele senzaționale mai puțin respectabile, dar mult mai citite, şi pentru ziarele ieftine adresate marelui public din Europa şi din America.

Walt Tesco lucrase în America cele câteva luni precedente şi abia sosise în Edinburgh. Mai fusese aici o dată ori de două ori în viața lui, şi oraşul ăsta rece şi cenuşiu îi era şi drag şi urât. Treptat, însă, se obişnuise cu el, găsise un hotel care-i plăcea şi, pe deasupra, în strada Rose se găseau două baruri în care se simțea mai la largul său ca nicăieri. Când se îmbătau, scoțienii i se păreau destul de accesibili şi lesne de vorbit cu ei, iar în actuala situație economică se găseau la tot pasul o mulțime de ziarişti şomeri care nu s-ar fi sfiit nicidecum

să primească un pahar, două de alcool de la un străin oarecare.

Walt Tesco se afla de astă dată pe urmele mai multor zvonuri interesante. Se ştia de altfel, că o bună parte din mijloacele de existență şi le câştiga, urmărind întruna scandalurile şi clevetirile, dar de curând alcătuise şi un dosar aparte într-o anumită problemă, cu totul de altă natura. Totul începuse de mult, tocmai în New York, pe urmele unui om care deținuse postul de reprezentant extraordinar al Federației Societăților Americano-Scoțiene din Edinburgh, fusese călcat de o maşină şi ucis fiind beat mort. Una ori două ciudățenii se desprindeau din întâmplarea aceea şi, într-un fel, una din ele duse la cealaltă, iar Tesco s-a văzut angrenat în urmărirea accidentului, ceva mai mult decât ar fi putut s-o facă altcum. Din întâmplare însă, sau cel puțin aşa ar fi putut să pară. Tesco fusese în acelaşi timp solicitat să scrie un reportaj pentru o revistă în culori din Washington, în privința unui număr de societăți de naționalitate străină cu sediul în Statele Unite şi, îşi alesese ca subiect tocmai Federația Societăților Americano-Scoțiene. Când le-a trimis primele scrisori, consultându-i în privința articolului, le specificase că doreşte să ia un număr de interviuri de la scoțienii plecați din patria lor. Interviurile respective aveau să fie ilustrate cu fotografii lăcuite de moşieri americano-scoțieni, dintre cei cu fustanele şi cu câini ciobăneşti, stând în fața fermelor lor din Texas sau a conacurilor din Noua Anglie. Aspectul trebuia să pară mai scoțian chiar decât în Scoția.

În felul acesta, se apropiase de Consiliul de Administrație al Federației, dar nu ajunsese la niciun rezultat. Fusese foarte surprins că i se respinsese oferta de a da publicității eforturile pe care Federația afirma că

le-a făcut în decursul anilor, pentru a-i menține pe scoțienii expatriați şi pe prietenii Scoției, în contact cu cele ce se petreceau în vechea patrie. Un zid de tăcere a întâmpinat cererea lui de a lua interviuri forurilor conducătoare ale Federației, aşa că a trebuit să se mulțumească să ia interviuri câtorva din cei o mână de foşti exponenți ai biroului Federației. De aici a pornit totul. La început, Tesco se gândise că geloziile de castă sau cele personale, ca în majoritatea organizațiilor benevole, au jucat rolul de căpetenie. Dar unanimitatea de opinii a foştilor exponenți ai direcției cu privire la alcătuirea noului Consiliu de Administrație al Federației era de-aşa natură, încât Tesco şi-a dat numaidecât seama că buba e mult mai adâncă şi mai fundamentală. Atât de puternic era sentimentul lor că Federația o apucase pe un *drum greşit,* încât înflăcărații scoțieni care fuseseră într-un fel sau altul înlăturați de la conducerea Federației erau gata să constituie un organism rival, care să promoveze interesele Scoției într-un chip mai tradițional. Se găsise un om cu numele de MacPake, fostul preşedinte al Federației, şi mai era un oarecare Lindsay, care, plin de mânie, furniza fondurile. Tesco a cheltuit un important număr de ore discutând cu oamenii aceştia şi ascultându-i. Apoi începu să-şi organizeze materialul în aşa fel încât, pe de o parte să-i slujească evident pentru un articol, dar să-i furnizeze totodată o seamă de informații privind anumite aspecte ale vieții scoțienilor din Statele Unite şi din Scoția, cu mult mai numeroase decât le-ar fi putut folosi gazetăreşte într-un cadru mic.

De data asta, Tesco se afla iarăşi în Edinburgh, dar bine aranjat. Un birou fusese închiriat în partea de sus a unui bloc, drept în dosul străzii Princes; avea un tânăr ca ajutor şi o secretară. Celor ce-l cunoscuseră înainte,

poate li s-ar fi părut puțin cam ciudat să vadă că își înființase o agenție proprie de știri, înregistrată cu grijă la Ministerul Comerțului și Dezvoltării Industriale. Un anchetator scrupulos s-ar fi putut întreba cu mirare ce produce pe piață Agenția Presei Federative, dar erau o mulțime de dovezi răspândite în sala de așteptare a biroului, din cele pe hârtie lucioasă, referitoare la cronica mondenă, aveau darul de a liniști pe oricine cu privire la natura materialului cu care se ocupa agenția. Era așa cum se cuvenea să fie. Tânărul asistent al lui Walt Tesco, un băiat tipic american, din cap până în picioare, circula sub numele de William T. Sedge. Sedge era numele de fată al mamei sale. T. ținea locul lui Torrance, iar tatăl băiatului fusese ucis nu de multă vreme într-un accident bizar de mașină în Manhattan. Secretara era o fată ca multe alte secretare, cu talente și posibilități foarte reduse. O chema Deirdra; și asta era așa cum trebuia să fie.

Walt Tesco se afla instalat în biroul din spate, cu William Sedge alături, când sună telefonul. Tesco ridică receptorul, Sedge ascultă într-o cască cu prelungire.

— Pentru la noapte, zise vocea. Tesco și Segde n-aveau nevoie să întrebe cine vorbește. Pe Mockingham l-au și ridicat, continuă vocea la celălalt capăt al firului. De-a dreptul din spital. Sunt mai grăbiți decât mi-am închipuit. Acum pleacă după MacDowall, așa că e prea târziu ca să-l mai putem ascunde. Dar vezi ce poți face pentru fiică-sa, da?

Tesco mormăi că va face ce poate, apoi vocea interveni iarăși.

— Nu-ți mai pot telefona. Biroul de Sarcini Speciale mi-a comunicat că poliția a pus pe cineva pe urmele mele. L-am făcut destul de ușor să-mi piardă urma, pentru telefonul de-acum, dar nu-ți pot garanta

asemenea lucru de fiecare dată. Am să dispar timp de o zi, două.

A urmat păcănitul unui declic şi telefonul a amuţit.

După o clipă, Sedge se întoarse către Tesco şi izbucni:

— Poftim, asta-i! Am venit prea târziu. Totul s-a terminat şi ei au câştigat.

— Nicidecum, nicidecum, a exclamat enigmatic, cu vocea ca un şuierat, Walt Tesco. Dacă ne putem încrede în acest produs al Colegiului Comercial Harvard, şi cred că ne putem încrede, îmi pare că abia acum începe.

Cele douăzeci şi patru de ore precedente aduseseră în viaţa Ealasaidei MacDowall o dislocare serioasă. Ultima săptămână funcţionase la noul ei serviciu, în biroul acela mare de sticlă şi oţel şi, în linii generale, îi plăcuse. Şezând la masa ei de lucru din lemn de trandafir, în colţul vastei încăperi în care, conform prevederii, lucrau cu toţii în comun, singura schimbare pe care o putuse aduce până atunci fusese reaşezarea a două, trei plante de interior, mari şi stufoase, ce se aflau în preajmă, în aşa fel încât să-i asigure, cât de cât, mai multă izolare. Nu că i-ar fi fost dragi plantele, dar ducea lipsa sistemului fiecare cu biroul lui, chiar de n-ar fi fost decât o simplă firidă.

Ca una ce învăţase trucurile şi jargonul relaţiilor comerciale, era preocupată în momentul acela de prima încercare de mare importanţă, un scenariu de reclamă pentru magnetofoanele Bondi. Începuse să intre în plin ritm al scrisului, când unul din colegii ei, un tânăr rotofei şi insipid, cu o predilecţie vădită pentru glumele pornografice, veni la ea să flecărească şi s-o tachineze. În cursul vorbăriei sale, făcu în treacăt oarecare remarci în privinţa atentatului la viaţa Secretarului Consiliului de Miniştri, ce avusese loc în dimineaţa aceea. Zicea că

tocmai auzise rezumatul ştirilor. La început, Ealasaid n-a înregistrat vestea şi tânărul, necunoscând legăturile ei de rudenie cu victima, continuă încercările de a o persifla pe noua lui colegă, atât de atrăgătoare. Ea îl puse repede la punct; prin câteva întrebări concise şi îngrijorate află de la el tot ce ştia, după care, dându-i explicațiile de rigoare, îl puse în încurcătură, îl făcu să roşească şi-l reduse la tăcere. Ca să-i dăm şi lui ceea ce i se cuvine, tânărului nostru îi ieşi din minte faptul că bodegile tocmai se deschiseseră şi că avea o întâlnire la un pahar cu câțiva amici buni, aşa că se oferi s-o ducă la spital. Când ajunseră acolo, tatăl fetei părăsise spitalul, aşa că tânărul grăsuliu se văzu silit s-o conducă cu feribotul la biroul tatălui ei, spre regretul său din ce în ce mai mare, deoarece simpatia lui pentru Ealasaid între timp se micşorase, dându-şi seama că nu va putea pătrunde nicicum în clasa ei socială. Odată ajunşi acolo, se scuză prompt şi-şi văzu de drum, plecând cel puțin cu o prea frumoasă poveste de cavaler rătăcitor, la activul său.

Ealasaid trebui să aştepte câteva clipe în biroul şefului de cabinet, în timp ce tatăl ei se întreținea cu unul din valul de prieteni şi simpatizanți de vază, dar, după aceea, incapabilă să se mai stăpânească, dădu buzna înăuntru ca să-i vadă. Stătea în picioare şi era tot numai zâmbete şi voie bună, totuşi ea îl cunoştea prea bine ca să nu-şi dea seama că sub cele ce se vedeau la suprafață erau ținute în frâu şi efortul şi durerea. Până la urmă, se lăsă convinsă de el că rana era doar o bagatelă, că pretinsul asasin era mai mult ca sigur un maniac şi că toate lucrurile mergeau de minune. Consolată pentru moment, se linişti, şi abia mai târziu îşi dădu seama că lucrurile n-au fost chiar atât de simple cum le înfățişa tatăl ei.

Restul zilei şi-l petrecu prinsă de ocupații profesionale, cu toate că nu se mai întoarse la birou. Se întâlni cu maică-sa la sosirea acesteia cu avionul de la Inverness, o însoți până ce se instală iarăşi, în toată siguranța, în căminul familiei şi, când se încredință că totul e în ordine, o lăsă acasă să-l aştepte pe taică-său, care avea să se întoarcă de la birou către sfârşitul zilei. Apoi Ealasaid se repezi să prindă un autobuz înapoi spre oraş. Avea o invitație la o cină prelungită, pe care, față de încrederea în sine manifestată de tatăl ei, cât şi de atitudinea destul de relaxată a maică-sii, simți că poate s-o mențină, fără să se simtă vinovată.

Indivizii care au venit mai târziu şi-au ridicat-o pe maică-sa, au văzut că se înşelaseră. Au declanşat o alarmă pe scară întinsă, după şapte patruzeci şi cinci. Primiseră instrucțiuni s-o aducă şi pe Ealasaid, împreună cu taică-său şi cu maică-sa; se formulaseră amenințări foarte explicite referitoare la ce aveau să se aştepte în caz de nereuşită. Şeful poliției, adept recent al noii cauze, a cărui înclinare spre lege, ordine şi guvernare perenă făcuse din el un convertit convins, întocmise el personal instrucțiunile.

Între timp, Ealasaid petrecuse cu prietenii ei o seară de relaxare, ca să nu spunem de plictis, la periferia oraşului. Cum pe ei nu-i interesa nicidecum viața publică şi nici nu păreau a fi aflat despre atentatul de dimineață la viața tatălui ei, Ealasaid se abținu să le împărtăşească problemele care o frământau. Către zece şi treizeci, se scuză că trebuie să plece de la petrecerea lor suburbană, iar prietenii telefonară după un taxi ca s-o ducă înapoi la apartamentul ei din centru.

Taxiul a lăsat-o la capătul străzii. În partea aceea a oraşului era un sistem rutier complicat, cu sens unic şi, dacă taxiul ar fi adus-o drept în fața uşii, făcând un ocol

mare, ar fi însemnat o sumă cu mult mai mare înregistrată pe contor. La colțul unde a coborât, în adăpostul unei intrări, se afla aşezată una din boxele acelea galbene, pe care patronii le dau vânzătorilor de ziare ca să țină marfa la loc uscat şi să afişeze pe ele reclama ziarelor pe care le vând. Un singur exemplar rupt al unui ziar de seară flutura deasupra boxei, în vântul umed al nopții. În timp ce trecu, Ealasaid zări titlul în litere de-o şchioapa a articolului de fond: *Epurarea Guvernului.* Se opri, se întoarse şi apucă ziarul, punând automat câțiva bani în cutie. Se mută sub lumina unui bec de stradă şi parcurse în fugă textul. Nu era mare lucru. Ştiri neconfirmate despre o criză guvernamentală, despre o serie de miniştri demisionați, despre funcționari înlăturați. Văzu numele tatălui ei menționat, dar nu într-un context precis. Asta o nelinişti. Plecă mai departe, ținând strâns ziarul în mână.

Doi polițişti erau postați la uşa blocului cu apartamente în care locuia ea, stând de vorbă cu bătrânul portar, întors cu spatele spre ea. Bătrânul era cam surd şi, în tăcerea nopții, vorbele lui străbăteau nealterate drumul. Cele ce citise şi cele ce auzea acum o făcură să ezite pentru a doua oară în cursul zilei aceleia, nesigură încă dacă înțelesese bine. Şocul celor întâmplate în cursul dimineții o făcuse mai ales să înțeleagă că ceea ce pare extraordinar e posibil, iar împreunarea numelui ei şi a cuvântului *arestare,* o determinară să se retragă brusc în umbra caselor. Se întoarse înapoi pe strada pe care venise. Oprindu-se la colțul străzii, pătrunse într-o cabină telefonică şi încercă să telefoneze părinților. Mai bine de o jumătate de minut telefonul sună fără niciun răspuns. Începuse să se neliniştească la gândul că-i trezeşte la o oră atât de

târzie, în puterea nopții, cu întrebările şi bănuielile ei absurde, când iată că se făcu auzită la capătul celălalt al firului o voce bărbătească necunoscută, confirmându-i că i se răspunde de la numărul format. Brusc fu întrebată cine telefonează. După un moment de ezitare, nu spuse nimic şi închise telefonul. Înfiorată de groază, rămase câteva minute încremenită în cabina telefonică, neştiind ce trebuie să facă. Apoi se apucă să caute febril un număr în cartea de telefoane. Îi luă câtva timp. În cele din urmă, găsi numărul şi telefonă unui prieten din echipa de noapte a personalului de redacție a ziarului „Scotsman". Când în sfârşit i se dădu legătura cu el, băiatul fu, evident, uluit cu desăvârşire. Pe urmă o puse în cunoştință de cauză. Tatăl ei fusese arestat. Tocmai li se dăduse autorizarea de a publica alte noi ştiri, ținute totuşi încă în suspensie, cum că şi ea fusese reținută pentru interogatoriu. Ce însemnau toate astea? întrebă el. N-ar putea oare să-i acorde un interviu personal, dacă-i trimite un gazetar? Atunci Ealasaid îşi repezi enervată prietenul ziarist şi trânti furioasă receptorul. Întâmplarea de mai sus o constrânse la o apreciere mai realistă a situației în care se afla.

Glasul unei sirene polițieneşti vui gemând în tăria nopții şi farurile unei maşini se rotiră într-un balans, măturând apoi strada în lungul ei. O lumină albastră străfulgera din când în când. Instinctiv, Ealasaid se gândi că poliția s-ar fi putut pune pe urmele telefonului dat de ea părinților. Se întrebă dacă într-adevăr umblau după ea, pentru cine ştie ce motive. O clipă, logica o convinse că n-avea de ce se teme de poliție, chiar dacă tatăl ei s-ar fi găsit în vreun soi de încurcătură şi că trebuia să aştepte acolo unde se afla ca să se lămurească. Apoi, alt instinct, mai puternic, o făcu să se strecoare afară din cabină şi să dispară în negura nopții.

Pândi, adăpostită în vestibulul unui imobil alăturat. După câteva clipe, maşina sosi câţiva poliţişti ţâşniră numaidecât din ea şi lanternele lor străpunseră întunericul din jurul cabinei telefonice.

E surprinzător cât de repede ies la iveală instinctele animalice de supravieţuire. Nu înţelegea nici de ce vor fi umblând după ea şi nici de ce se ferea de ei. Totuşi, şi ea şi poliţiştii procedau conform acestor premize. Iar ei informaseră presa că şi ea fusese reţinută.

Se mişcă uşor din umbră în umbră, cunoscând terenul foarte bine. Ajunsă după colţ, şi destul de departe de ei, putu în sfârşit să se relaxeze. Cu oarecare şovăire, ieşi în lumină la marginea străzii.

O maşină trase la trotuar alături de ea. O fereastră se lăsă în jos şi cineva, pe care nu-l putu dibui, întrebă în şoaptă printre dinţi:

— Domnişoara MacDowall?

Ealasaid se trase înapoi.

— Urcaţi. Nu-i vreme de pierdut, continuă vocea. Pe dumneavoastră vă caută. Chiar acum am interceptat o convorbire radiofonică pe reţeaua poliţiei; aflaţi că au împânzit aproape toată zona asta cu cordoane. Urcaţi. Repede! Intraţi!

Încetişor, se întoarse înapoi spre maşină şi făcu ceea ce i se spuse. De unde-i ştiau numele?

Pentru tatăl el, arestarea a fost un fapt controlat, lipsit de dramatism. Stătuse până târziu la birou ca urmare a unui apel al Primului Ministru, care dorise să se întâlnească cu el la Reşedinţa Consiliului, la orele opt. Era, într-un fel, o lipsă de consideraţie din partea Primului Ministru, dar MacDowall presupusese că bătrânul, în senilitatea-i din ce în ce mai accentuată, uitase cu desăvârşire de atentatul de dimineaţă. Cu

simțul datoriei dus până la ultima limită, după ce-i telefonase soției ca să-i spună că va întârzia, MacDowall, palid din cauza oboselii, aştepta aşa cum i se ceruse. Subalternii săi plecaseră de mult acasă.

Valul arestărilor a fost sincronizat la perfecție. În circumstanțele respective era important să se reducă publicitatea la minimum. Trei bărbați se prezentară la biroul Secretarului Consiliului de Miniştri exact la şapte şi patruzeci şi cinci de minute. N-a fost niciun soi de problemă. MacDowall era singur, moțăind agitat pe scaunul său, iar cei trei indivizi erau cu toții nişte necunoscuți.

CINCISPREZECE

Mă aflam într-un dormitor cât se poate de plăcut şi nici gând să semene a celulă de închisoare. Şedeam aici de la convorbirea cu Carlyle şi de Laski, care luase sfârşit cam în jurul amiezii. Acum se făcuse vreo şase seara, iar afară era întuneric de-a binelea. Un chelner, gătit cu jachetă albă şi papion negru. Îmi adusese la vremea prânzului nişte bucate acceptabile şi mi se anunțase cina la ora şapte. În cameră îmi stătea la dispoziție un stoc abundent de lecturi uşoare, dar aveam prea multe de gândit ca să mai am timp de romane. Am stat întins pe pat, aproape fără să mă mişc, de când îmi isprăvisem prânzul. Mi se spusese să nu părăsesc camera fără a înştiința pe unul dintre gardienii permanenți şi am găsit că n-are niciun rost să-mi permit vreo înscenare fără de sens.

Am simțit un şoc dezastruos când am descoperit că tot ceea ce mi se spusese nu era altceva decât purul adevăr. Abia acum începeam să mă silesc să mă deprind cu el. Desfăşurarea evenimentelor din cursul zilei, de la convingerea de scurtă durată că Ingram şi Dobbs înnebuniseră, până ce am realizat că *un coup*[6] de proporții enorme reuşise mai mult sau mai puțin, reprezenta un salt uluitor, dar trebuia să încerc să-l înfrunt cu mult curaj. Cu o pricepere plină de zel, ei au

[6] O lovitură. (fr.).

căutat să-mi arate că toate cele spuse cu privire la preluarea tuturor sectoarelor importante ale puterii industriale şi comerciale a ţării erau întru totul adevărate; pe deasupra, toate fermele mari, proprietăţile de teren, şi aşa mai departe, care erau puse în vânzare, aveau să fie cumpărate de ei cu legitimă îndreptăţire. În momentul de faţă, erau, nici vorbă, cei mai mari deţinători de terenuri din ţară. Evident, erau în curs de a anihila, cu succes, maşinăria politică a ţării, înlocuind-o, om cu om, cu propriul lor regim de marionete. Şi-au dat osteneală să-mi explice chiar cât de departe merseseră, cum încercau acum să grăbească procesul, ajungând la *căpeteniile politice,* aşa cum îi numise de Laski, personalităţi de felul meu, puternice în sine, dar părând a fi greu de învins, de înşelat sau corupt.

Puseseră totul bine la cale şi-ar fi fost greu să-i vezi că nu reuşesc. Mesajul simplu adresat mie fusese: te uneşti cu noi sau eşti înlăturat; una ori alta. Nu mai erau folosite mijloace de mână forte; mi se vorbise politicos. Încercarea de a-l asasina pe Secretarul Consiliului de Miniştri fusese, după cum mi se dovedise, plănuită şi pusă la cale la un nivel inferior. Directorii Corporaţiei Bondi fuseseră mai mult decât şocaţi. De aci înainte se renunţase la violenţă. Nu mai era nevoie. Asasinarea fiinţei morale e mai uşoară şi mai curată.

O bucată de vreme rămăsesem distant, fascinat, totuşi, în ceea ce mă privea, detaşat de un atare expozeu fantastic, ferm pe poziţia mea morală şi neabătut de la hotărârea de a demasca acest complot, dacă mi-ar fi fost îngăduit să fac aşa ceva. Apoi au început cu mine; cu sânge rece şi eficienţă, mi-au înfăţişat documente cu probe despre presupusa-mi complicitate la întreaga operaţiune, chiar de la început. Ieşea totul la iveală

dintr-un dosar de probe adunate şi rânduite cu dibăcie. Mi s-a dat şi mie un exemplar să-l iau cu mine şi să-l studiez. Potrivit documentelor aranjate cu grijă, acceptasem oferta de ajutor, supusă mie de către Torrance cu mult în urmă, chiar de la început. Dacă aş fi făcut într-adevăr aşa, situaţia întreagă ar fi fost mai uşoară pentru ei, deoarece Corporaţia Bondi avusese anticipat ideea lui Torrance, aproape mai înainte ca el să fi ajuns s-o formuleze. Altminteri, de Laski mi-a spus că, dacă Torrance şi-ar fi continuat calea pe care o apucase, ar fi ajuns într-adevăr să ofere un panaceu pentru jena financiară în care se afla ţara, ceea ce le-ar fi făcut mult mai grea încercarea lor de a acapara şi prelua Scoţia. Denaturarea consta în faptul că la dosar se afla o scrisoare aparent semnată de Torrance, acum bineînţeles decedat, care atesta solemn nu numai că acceptasem propunerea lui dar că – în acelaşi timp – pusesem condiţia să mi se ofere o mită, făcându-se aluzie la o sumă considerabilă oferită mie personal. Torrance se opusese totalmente acestor metode şi, în cele din urmă, trebuiseră să se descotorosească de el. De Laski îmi spuse toate acestea ca şi cum ar fi fost un aparteu.

Când de Laski mi le povesti pe toate, cât se poate de liniştit, eu am făcut haz şi am ridiculizat asemenea invenţie. Dar după aceea mi-au arătat extrasele mele personale de cont din bancă pe anul anterior, în general, precise şi exacte, afară doar de nişte depuneri lunare, a unor sume mari, efectuate în contul meu. Îmi refăcuseră cu trudă şi dibăcie bilanţul, cu însuşi ajutorul băncii mele, al cărei director, un vechi prieten de-al meu, era acum sub tutela lor. Viziunea aceea rapidă a unei neaşteptate şi meschine corupţii m-a şocat îngrozitor. Şi-au dat cu minuţiozitate atâta osteneală! Copiile mele

după extrasele de cont din bancă, pe aceeaşi perioadă, fuseseră şi ele percheziționate, ridicate de acasă de la mine şi substituite toate cu noile versiuni. Totul a fost atât de simplu şi totuşi înspăimântător de eficient. Se gândiseră la toate, până în ultimul amănunt. De n-aş fi fost atât de amețit în această etapă a dezvăluirilor, aş fi putut prea bine să mă duc dracului. În sfârşit, m-au trimis la mine în cameră ca să mă gândesc şi să chibzuiesc asupra situației.

— Aveți deplină libertate de alegere, domnule Mockingham, conchise Carlyle.

— Ca Tawney, care vorbea despre libertatea sărmanului de a lua masa la restaurantul Ritz, răspunsei eu cu mai multă fanfaronadă decât simțeam că e cazul sau decât merita împrejurarea.

— E de altfel foarte agreabil, domnule Mockingham, mi se răspunse laconic. Ritz e destul de plăcut.

MacDowall stătea gârbovit într-un fotoliu adânc şi n-am reuşit să-i observ bandajul până ce nu s-a ridicat ca să mă salute.

— Trăim timpuri interesante, îmi schiță el un zâmbet.

— Un antic blestem chinezesc… am început eu să spun. De Laski intră în urma mea şi începu să vorbească în gura mare înainte de-a putea să termin ce-aveam de spus.

— Îmi pare rău, domnilor, că am fost nevoiți să vă aducem împreună într-o situație ce nu poate fi considerată drept o destindere deplină, dar, pentru motive exclusive de economie, nu avem decât un singur aparat de televiziune în partea aceasta a clădirii, şi cred că nici unuia dintre noi nu i-ar conveni să piardă declarația. Doreşte cineva să bea ceva?

Apăsă pe-o sonerie şi un bărbat în jachetă albă intră

numaidecât. MacDowall refuză cu răceală invitația, dar eu mă deprinsesem, în oarecare măsură, cu coşmarul acesta şi am comandat un whisky mare cu sifon.

Ceasurile petrecute între timp se scurseseră încet. Cina venise şi trecuse, bine servită la mine în camera. Apoi, chiar înainte de nouă şi treizeci, de Laski venise să mă invite să văd ceva la televizor. Va fi, îmi spuse el, de-un interes considerabil pentru mine, în ce priveşte viitorul meu. Nu-mi venise în minte să refuz. Nici n-am încercat să-i întreb la ce se referea programul. Puteam aştepta.

Aparatul era deschis, dar cu sunetul redus. Un film cu *cowboy* atinsese spasmul final. Eroul, mut şi rănit, zăcea în poalele unei fete. În fund, un bandit era târât afară din scenă de oamenii Şerifului. Treptat, imaginea cu titlurile suprapuse slăbi, până ce dispăru de tot. De Laski se duse la aparat şi dădu drumul sunetului, tocmai când crainicul, pe care-l cunoşteam foarte bine, apăru pe ecran şi anunță că pe canalul respectiv, în circuit comun cu toate celelalte posturi de radio şi televiziune existente, se va difuza un comunicat special al guvernului. După care, absurd şi deplasat, se porni intonarea imnului național.

— O notă cât se poate de binevenită, nu eşti de părere? l-am auzit pe de Laski şoptind în fund.

Îşi adresase observația lui Carlyle care tocmai reapăruse.

Imaginea slăbi, după care veni alta la rând, de data asta eu Ian Campbell pe ecran. Evident că era puțin cam nervos şi nu prea bine pregătit. Îşi aruncă privirile într-o parte, căutând îndrumarea vreunui regizor de emisie ascuns, ca să afle dacă era sau nu în emisie. Apoi se întoarse către camera de luat vederi şi începu să vorbească. Şchiopătând, la început, apoi mai curgător

de îndată ce începu să se concentreze asupra prompterului din fața lui. Cravata-i era fugită într-o parte, ceea ce adăuga la nota de nesiguranță nervoasă ce se desprindea din înfățişarea lui.

— Bună seara. Vă vorbesc în seara aceasta, în urma unei mari crize. Au existat tensiuni şi conflicte considerabile în culise, care, pe nenumărate căi nefaste şi nevăzute, căutau să distrugă întregul mecanism al societății noastre. Într-adevăr, forțele acestea erau până într-atât de organizate, încât întreaga existență a țării ca stat a fost pentru o bucată de vreme într-o foarte mare şi gravă primejdie.

Preț de o clipă, Campbell a ezitat, dându-şi nervos într-o parte un smoc de păr de pe frunte.

S-ar cuveni de asemenea să vă spun, chiar de la început, că vă vorbesc în calitate de noul dumneavoastră Ministru de Interne. Primul Ministru, care se va adresa națiunii mâine, mi-a făcut cinstea de a mă numi în acest post de importanță capitală, abia astăzi dimineață, după ce i s-au adus la cunoştință câteva fapte foarte grave privind pe deținătorii câtorva funcțiuni dintre cele mai importante şi mai înalte din stat. Amănuntele complete ale faptelor la care m-am referit sunt pe cale de a fi publicate chiar în seara aceasta sub forma unei Cărți Albe, care vă va fi pusă la dispoziție gratuit la oficiul poştal în raza căruia vă aflați, precum şi la alte instituțiuni publice. De aceea n-am să intru aici în toate amănuntele atât de triste şi de distrugătoare. E destul să vă spun că o conspirație de cel mai înalt grad era pe cale să submineze constituția – şi nu-i prea mult dacă spun – să vândă țara unei clici de indivizi profitori şi interesați, fără de niciun scrupul sau cu prea puține.

Ca urmare a informațiilor culese şi adunate timp de multe luni în şir de către slujitorii leali ai statului, noi,

reprezentanții puterii de stat, am izbutit să înăbuşim complotul în faşă. Acest *coup d'état,* şi folosim asemenea termen cu cea mai profundă repulsie, deoarece trebuie să vă sune ca una din melodramele petrecute în țările puțin dezvoltate, acest *coup d'état,* spun, a fost dejucat. Vă veți aminti desigur că în multe părți ale țării, de la o vreme încoace s-au ivit considerabile tulburări, mereu în creştere, atât în activitățile industriale cât şi în cele cetățeneşti. Sunt încredințat că nu mai trebuie să vă amintesc de uciderea mai multor membri ai forțelor noastre de securitate, de dinamitarea emițătoarelor noastre sau de alte nenumărate acte de sabotaj şi calamități criminale. Acum vă pot dezvălui că toate incidentele de mai sus făceau parte dintr-un complot pus la cale şi executat cu grijă şi migală, care ar fi reuşit de nu s-ar fi izbit de vigilența forțelor noastre de securitate.

Veți descoperi, când veți examina Cartea Albă, că multe nume ilustre, nume sinonime în țara noastră cu forța, sunt implicate în chip tragic în giganticul complot. Sub conducerea curajoasă şi distinsă a Primului nostru Ministru, forțele acelea ale răului au fost în sfârşit descoperite. Aveți să mai aflați, când veți citi, că au fost şi alți oameni, mai puțin primejdioşi, dar slabi şi induşi în eroare, oameni, îmi pare rău s-o spun, cum e Malcolm Mockingham, deținătorul de mai înainte a înaltului şi distinsului departament în fruntea căruia mă aflu în prezent: El, vai, a fost unul dintre aceştia. Este, după cum cu toții o ştiți, infirm, şi poate că în mare parte cauza fundamentală a comportării sale din ultima vreme constă tocmai în asemenea dificultate fizică. Cine suntem noi ca să putem judeca...?

Campbell se întrerupse o clipă, urmărind ca asemenea tertip să dea o notă dramatică celor spuse.

Ascultam cele ce debita, de parc-aş fi fost într-un vis. O clipă, mi-am îndreptat atenția iarăşi asupra televizorului. Campbell apucase să vorbească despre Secretarul Consiliului de Miniştri.

— ...cu toții ați aflat despre mişelescul atentat împotriva Secretarului Consiliului de Miniştri. Pot, cred, fi sigur că vorbesc în numele tuturor domniilor voastre când spun cât de mult deplâng asemenea întâmplări şi suntem în curs şi vom continua să facem toate eforturile până ce vom vedea vinovatul adus în fața justiției. Sir Alexander MacDowall, v-o spun cu multă părere de rău, a fost cu mult mai grav rănit decât s-a crezut la început, dar există încă speranțe şi, atâta timp cât există speranțe...

Mi-am aruncat privirea la subiectul acestei dezgustătoare parodii. MacDowall şedea cufundat în fotoliul sau, cu ochii aproape închişi, fără să se mişte. Am ştiut şi am putut să-mi dau seama că personajul respectiv era departe de-a fi suferind, ba era chiar foarte ager şi sprinten. Avea o reputație prea mare, era prea bine cunoscut şi de prea mare încredere ca să fie stigmatizat drept unul dintre indivizii funeşti din spatele presupusului complot, şi nici drept unul dintre cei prea slabi de fire sau prea egoişti ca să evite dezastrul, cum eram socotit eu. Brusc, m-am ridicat în capul oaselor la asemenea gând, fierbând în mine de mânie, cu o putere cum nu ştiu să mai fi avut vreodată până atunci. M-am sprijinit în mâini, ținându-mă de brațele căruciorului meu şi, pentru o clipă, am simțit că aş putea să mă ridic în picioare neajutat. Am ştiut-o cu precizie, cu toate că nu m-am ridicat de-a binelea. Apoi m-am lăsat iarăşi pe locul meu, conştient că starea mea fizică se ameliorase într-adevăr. Într-un fel bizar, şocul mă făcuse să-mi dau seama mai repede de primejdia în care mă aflam acum.

Mi-am aruncat privirile asupra mâinilor: articulațiile erau albe de cât strânsesem brațele căruciorului. Mi-au trebuit câteva clipe şi-am suferit un spasm puternic până ce-am putut să-mi relaxez mâinile.

Întâmplarea asta strict personală, când mă gândesc la ea, îmi pare să fi durat câteva minute. Dar când mi-am revenit, am văzut că abia de trecuseră câteva secunde şi, aproape sigur, nimeni n-o băgase de seamă. Cu toții erau atenți să-l asculte pe Ian Campbell, fostul Guvernator al Băncii Naționale, în prezent Ministru de Interne.

— De aceea am găsit necesar – urmă el – deşi cu multă neplăcere, să înființăm lagăre de concentrare şi să introducem legea marțială. Poliția va avea puterea de a acționa într-un chip mai amplu şi, din păcate, mai atotcuprinzător decât până acuma. Am dat dispoziția să poarte arme; au primit ordine să tragă numaidecât, dacă la somările lor legale nu sunt ascultați sau dacă, în alte circumstanțe, sunt nevoiți să procedeze astfel în exercițiul funcțiunii. Şi în această privință, detalii complete ale acestor noi dispoziții sunt de găsit în Cartea Albă a Guvernului, care apare în seara aceasta.

Vă pot încredința că, de îndată ce va fi posibil, chiar din prima clipă, vom anula din codul regulamentelor toate măsurile acestea noi şi regretabile. Ne aflăm într-o țară liberă şi democratică. Trebuie să încercăm a păstra asemenea moştenire. Noapte bună şi Domnul să vă binecuvânteze pe toți.

Imaginea dispăru şi noi rămaserăm privind ecranul gol ce licărea. Cred că până şi Carlyle şi de Laski erau profund impresionați de emisiune, cu toate că ei trebuie să fi avut un amestec substanțial în elaborarea şi conceperea ei. După asta, crainicul apăru iarăşi pe ecran, aducând la cunoştință, după cum spunea el, un

program complet şi special de informații asupra dramaticelor evenimente ale zilei. Urmă un reportaj televizat al evenimentelor ce-au determinat criza. Evident, fusese special pregătit cu mult înainte. Urmă apoi filmul cu grevele de la Clydebank şi cu secvența de la dinamitarea şi explozia emițătorului de radio. Era şi o reconstituire a tentativei de a-l asasina pe MacDowall, secondată de filmul de astăzi al arestărilor anumitor vârfuri politice suspecte, secvența cu mine părăsind spitalul azi-dimineață, *sub escorta armată* a lui Dobbs şi Ingram, după cum glăsuia reportajul. Oare e sigur că asemenea baliverne n-au să prostească pe nimeni din cei ce mă cunosc? Totuşi erau atât de bine şi de convingător făcute! Fuseseră folosiți reporteri de cinematograf experți şi ca prezentare, se dovedea a fi un film de propagandă făcut cu cea mai desăvârşită competență. Mâinile mi se încordaseră iarăşi pe brațele căruciorului.

Secvențele din finalul filmului arătau formarea noului guvern de către Primul Ministru. Se succedară mai multe scene cu el, alese cu multă băgare de seamă, ca să vădească îngrijorarea-i serioasă şi să evite acele aspecte fugitive care ar fi putut trăda publicului credul lapsusurile lui de senil. Tot timpul, comentatorul debită baliverne insidioase şi perfide, ca să arate până la ce profunzime pătrunsese procesul de putrefacție şi cum fusese silit Primul Ministru să numească în posturi înalte persoane ca Ian Campbell care, deşi nu erau membri în Parlament, demonstraseră anterior, în posturile lor oficiale, o lealitate trainică şi constantă. Campbell, ni se aducea la cunoştință, va fi adoptat în Parlament de îndată ce se va ivi un loc vacant, şi aşteptarea nu va fi chiar atât de lungă, deoarece un decret ulterior al guvernului nu mai permitea

persoanelor aflate în lagărele de concentrare să continue a rămâne încă membri ai Adunării Naționale.

Şi a tot mers aşa, când legendă, când născocire, până ce nici n-am mai ştiut ce să cred şi ce să nu cred. Unele părți din program erau nefalsificate, autentice, secvențe asupra stării economice a țării, de exemplu, inserate ca să le dea, celor ce-ar fi putut nutri suspiciuni, anumite fapte de netăgăduit cu care să le spulbere pe loc îndoielile. Dacă eşti pus pe minciună, atunci minte grandios.

Apoi Carlyle prinse a vorbi, sculându-se şi reducând sunetul televizorului din nou. Ne-a spus că-şi închipuie că ne-om fi săturat de privit. Luminile, în cameră, se aprinseră. Am clipit şi mi-am întors capul ca să mă uit la MacDowall. Părea că nici nu s-a mişcat, împietrit, cu ochii ca nişte fisuri îndărătul ochelarilor lui în semilună. Totuşi mi-am dat iarăşi seama că are un creier cu mult mai ager şi mai sprinten decât al meu, lucrând fără oprire în subterană; am fost sigur că atât Carlyle cât şi colegii lui îşi dădeau prea bine seama că-i aşa.

— Din nenorocire trebuie să vă ținem, Sir Alexander, într-o închisoare secretă, zise Carlyle, ca şi cum mi-ar fi citit gândurile. Veți înțelege că măsura e inevitabilă.

Zâmbi cu blândețe. MacDowall nu reacționa deloc.

Întorcându-se către mine, Carlyle adăugă:

— Dumneata, domnule Mockingham, eşti propriul dumitale captiv, nici că se poate mai perfect. Şi se uită insistent în jos la picioarele mele. Fiindcă veni vorba, acum vei înțelege de ce ne-am opus să acceptăm părerea lui Torrance asupra rolului lui Ian Campbell în această afacere.

Am simțit iarăşi valul năprasnic de mânie oarbă față de atitudinea dezagreabilă a individului. Dar de data aceasta, ştiam că eram în stare să mă stăpânesc, atât

cât să nu se observe aproape nimic din ceea ce simțeam. Învățasem de la Secretarul Consiliului de Miniştri, dar şi din însăşi suferința mea psihică şi fizică, să nu-mi trădez emoțiile deoarece n-aş fi avut nimic de câştigat prin asta.

— Aş mai adăuga încă un lucru. Dumneata, domnule Mockingham, ai o singură rudă apropiată, soția dumitale. După câte ştiu, în momentul de față se află la Londra, urmându-şi drumul ei sinuos. Nu te deranjează că vorbesc în felul acesta? Nu, mi-am închipuit că nu. În privința asta n-ai de aşteptat cine ştie ce necazuri. Cred că n-ai mai auzit nimic despre ea de-o bună bucată de timp.

Carlyle se întrerupse scurt, sună chelnerul şi comandă încă un rând de băuturi. De data asta eu am refuzat să beau. Avea dreptate. Faptul că a pomenit de soția mea nu m-a afectat deloc.

— Dar, în ceea ce vă priveşte, Sir Alexander, urmă el, mă tem că lucrurile stau cu totul altfel. Carlyle vorbea rar şi precaut.

MacDowall schiță prima mişcare, semn pe care nu-l mai arătase de când începuse programul de televiziune. Întorcându-se uşor în fotoliu, deschise ochii o clipă, îşi potrivi ochelarii fără ramă pe mijlocul nasului său lung, şi-şi fixă privirea stăruitoare asupra lui Carlyle. Chiar şi-n asemenea circumstanțe unilaterale privirea-i era puternică, una dintr-acelea ce se ştia că înspăimântă pe oamenii mai puțin neînduplecați. Carlyle şovăi preț de-o clipă, apoi se întoarse într-o parte ca să continue ceea ce începuse să spună.

— Sunteți o familie strâns unită şi asta atrage şi presupune primejdie. De aceea veți înțelege rațiunea noastră de a vă pune soția şi fiica într-un – ca să spun aşa – *arest de protecție,* în funcție de buna comportare de

care veți da dovadă.

În ciuda brațului în eşarfă, MacDowall se desprinse de pe locul său cu iuțeala fulgerului şi înaintă spre Carlyle, aruncând văpăi din ochi. Numaidecât apăru chelnerul şi-un alt paznic american cu chipiu alb, amândoi cu armele în mâini şi MacDowall fu îmbrâncit cu sălbăticie departe de locul în care se afla Carlyle. S-a creat o situație încordată, cu atât mai mult cu cât niciun cuvânt nu fusese rostit. Apoi totul trecu şi MacDowall îşi reluă locul. Dar ochii îi erau acum mai larg deschişi şi-l pândea pe Carlyle, ca un şoim.

— Să continuăm, Sir Alexander, de mi-e îngăduit…

Carlyle încerca să pară sarcastic, dar fusese zăpăcit de neaşteptata violență amenințătoare şi buimăceala nu-i trecuse încă.

— Soția şi fiica dumneavoastră sunt amândouă cazate confortabil în altă clădire a complexului. Mă tem că până ce lucrurile nu vor fi reintrat în normal, nu vă putem îngădui să stați împreună. Dar sper că în câteva zile…

— Dacă li se întâmplă cel mai mic lucru… MacDowall, fără să vrea, lăsă să-i scape printre dinți o replică neterminată.

În nişte circumstanțe normale, asemenea ieşire ar fi fost mai mult decât eficientă, dar eram departe de a fi în circumstanțe normale.

— Vă pot încredința că totul depinde numai de dumneavoastră. Ele sunt, dacă vreți, ostaticele bunei dumneavoastră comportări. Carlyle zâmbi mieros, se înclină uşor în fața lui MacDowall şi apoi zise: Acum, însă, mă tem că nu vă pot lăsa pe dumneavoastră amândoi împreună, pentru moment. Situația actuală se află în primul său stadiu, după cum vă veți convinge, şi nu ne putem îngădui opoziție, chiar dacă cei din ea sunt,

ca să zicem aşa, castraţi, ca nu cumva să conspire împotriva noastră tocmai în momentul triumfului.

Nimeni nu scoase o vorbă şi, încă o dată, preţ de-o clipă, Carlyle păru pus în încurcătură. Poate că aştepta nişte felicitări din partea noastră în momentul acela al triumfului său, cum îi plăcea să-l numească, deoarece pentru el, din toate punctele de vedere, era ocazia cea zdrobitor de importantă. După aceea se uită la de Laski, îşi recăpătă stăpânirea de sine, zâmbi şi spuse cu o voce energică:

— Treceţi în camerele dumneavoastră, domnilor. *Treceţi în camerele dumneavoastră.*

ŞAISPREZECE

— E-n regulă, dumneata poţi pleca, domnule Mockingham.

— Poftim?

Era şapte dimineaţa şi eu abia mă deşteptasem.

— Poţi să pleci, să te duci acasă. Eşti liber. O maşină vine să te ia peste un ceas. Te rog să fii gata.

De Laski se întoarse şi ieşi din cameră, iar eu m-am ridicat din pat. Ce se întâmpla? Fusesem prizonier efectiv timp de-aproape trei zile, trei zile de trândăvie silnică, fără să vorbesc cu nimeni, fără să văd pe nimeni, afară doar de omul care-mi aducea mâncarea şi-mi ajuta când doream să mă spăl şi-aşa mai departe. Din seara aceea când, în jurul aparatului de televiziune ascultasem discursul succesorului meu, n-am mai văzut nici urmă de Carlyle sau de Laski, fără să mai vorbim de MacDowall. Dar mi-au lăsat la dispoziţie tot timpul de care aveam nevoie ca să mă gândesc la ce însemnau toate acestea. Asemenea meditaţie, totuşi, nu m-a dus prea departe. Acum mi se spunea că pot să plec de-aici. Să plec unde? Afară dacă n-a fost totul un soi de farsă ridicolă, că doar n-aveam să mă întorc la viaţa mea dinainte.

Omul care mă servea intră cu micul dejun pe-o tavă şi-mi aduse la cunoştinţă că i se dăduse dispoziţia să-mi ajute la împachetatul lucrurilor. O sarcină minimă! Lipsa tuturor obiectelor utile, afară de cele pe care le

avusesem cu mine la spital, fusese unul din factorii ce mă scosese cel mai tare din fire în decursul captivității mele. I-am pus întrebări omului, dar nu mi-a răspuns nimic sau poate că nu ştia nimic. M-am îmbrăcat singur şi astfel se scurse ceasul. De Laski îşi făcu iarăşi apariția.

— Unde merg? l-am întrebat într-o doară.

— Bunurile dumitale personale au fost mutate din reşedința oficială anterioară în care locuiai şi acum se află în propria-ți casă din circumscripția dumitale electorală anterioară.

Punea un accent deosebit pe cuvântul „anterioară”. Păstrasem casa noastră veche, soția mea şi cu mine, uneori ducându-ne acolo ca să ne petrecem câte un *week-end* în tihnă în timpul alegerilor şi uneori în vacanță. Dar în lunile din urmă, nemaiavând nimic din ceea ce s-ar fi putut numi o viață conjugală, casa rămăsese pustie, afară doar că din când în când venea o femeie din sat s-o aerisească.

— Menajera dumitale, doamna Ingram, s-a mutat în ea. Am avut grijă să aranjăm totul. Soțul ei, după cum ai să-ți dai seama, e în serviciul nostru şi va locui şi el tot acolo. Ingram, cu ajutorul unora dintre oamenii noştri din securitate, va trebui să supravegheze ca să te conformezi. Nu vei primi niciun fel de oaspeți, cel puțin până ce lucrurile nu se mai aşază puțin.

— Domiciliu forțat?

Am simțit că mi se usucă gâtlejul. M-aş fi putut descurca şi fără soții Ingram.

— Un fel de. În situația în care te afli, în ciuda… hm… prăbuşirii dumitale, publicul, probabil, n-are să se prea înduioşeze de dumneata atâta timp cât eşti ținut într-un arest sever.

— Sigur că nu vă pasă vouă de public… Nu faceți voi

mare caz de democrație, nu-i aşa?

— Bineînțeles, răspunse de Laski scurt. În afacerile uriaşe nu-i loc pentru democrație, asta e, vezi dumneata. Dar trebuie totuşi să-i facem pe acționari fericiți, ca să zic aşa, şi dumneata te bucuri de-o mulțime de simpatie, în ciuda eforturilor noastre. Cum spuneam, accidentul dumitale…

— Nu-i nevoie să continui. Ai fost prea clar, mai mult decât era necesar.

Mi-am întors capul într-o parte ca să-mi ascund mânia în primul rând.

— Prea bine. La revedere, domnule Mockingham. S-ar putea să ne mai întâlnim cândva. Poate să mai fie util să-ți readucem chipul în viața publică, cândva în viitor. Am putea fi în stare să-ți găsim o slujbă. O, apropo, vei primi nişte bani, plătiți cu regularitate. Tot publicul… Tăcu o clipă şi zâmbi într-un chip neplăcut. *Bază de îngrijire şi întreținere,* denumim aşa ceva, noi cei din Corporația Bondi.

Era un Ford dintre cele mai ieftine şi cu greu am putut intra în spate. Ingram apăru şi mă ajută. Nu m-am putut hotărî să mă uit la el dar am simțit că era stânjenit. Mai era un bărbat, cel din securitate – tânăr, bine clădit, cu ochii prea apropiați ca să denote inteligență, fost polițist în New York, după cât se pare.

Ingram conducea; gardianul meu şedea pe locul din față, alături de cel al şoferului. A fost binevenit aerul curat, cu toate că era teribil de frig şi plutea ceva în vânt, ce nu părea să fie nici negură compactă, şi nici ploaie fină. Se întâmplă adeseori să fie aşa în acel timp al anului. Drumul n-a durat decât trei sferturi de ceas şi mi-am bucurat ochii de pitorescul peisajului, în timpul parcursului, căutând cu disperare ceva ce nu ieşea la

iveală. Ciudat lucru! Prin cele câteva sate prin care trecurăm, nu se vedea nici urmă de vreo schimbare, fie cât de mică.

Fără îndoială, cele trei luni au fost cele mai lungi din viața mea. Nu mi se spusese dinainte că nu-mi vor fi permise ziarele, televizorul şi radio. De asemeni, nicio vizită şi, cu toate c-am fost de când mă ştiu un om retras, era firesc să simt cu disperare lipsa cuiva inteligent cu care să schimb o vorbă. Aveam, ce-i drept, cărțile mele şi începusem să-mi însemn câteva amintiri personale: n-aş putea spune că era un jurnal intim, de vreme ce îmi dădeam seama că sunt prea tânăr ca să m-apuc serios de-o treabă cum e scrisul memoriilor. Mi-am petrecut de asemeni o grămadă de timp cu un studiu pe care îmi pusesem de mult în minte să-l fac când voi avea vreme. Studiul meu privea teoriile unuia dintre cei mai timpurii economişti scoțieni, pe nume John Law, căruia i se datora, printre altele, întemeierea Băncii Franței. Nu a prea avut succes în aplicarea sistemelor sale, dar eu îi împărtăşeam într-o oarecare măsură ideile. N-am ajuns nici cu el cine ştie unde, mi-am scos doar note ample, clasate pe index alfabetic, dar asta mi-a ținut mintea ocupată.

Singura excepție în singurătatea la care eram supus, consta în faptul că parohul local, un preot al Bisericii Scoțiene, un lungan sfrijit, cam bătrâior şi prostănac, avea voie să vină pe la mine în cadrul îndatoririlor sale preoțeşti. M-aş fi putut lipsi de el. Chiar dacă ar fi avut o minte cultivată, condițiile în care aveau loc vizitele lui, cu unul dintre gardienii mei stând țeapăn pe-un scaun la uşa biroului, semănau mai mult cu întrevederile pe care le primesc deținuții din închisori. Preotul, convins din toate punctele de vedere de vinovăția mea, şi

considerându-şi evident vizitele întocmai ca pe cele făcute unui arestat, îşi luase asupra lui sarcina de-a încerca să mă convingă să-mi ispăşesc greşeala şi avea obiceiul, care mă scotea din sărite, de a-mi debita la despărțire câteva fraze alese cu grijă, îndemnându-mă să mă căiesc cât încă mai e timp. Începusem să mă întreb de nu cumva vizitele sale mi-erau îngăduite de cei ce mă țineau captiv ca un anume soi de tortură spirituală.

Dar am avut şi o bucurie pe care, în timpul acelor luni, am crezut că trebuie s-o țin secretă. Încet şi trudnic, atât simțurile cât şi puterea mi-au revenit într-o oarecare măsură în picioare. Făceam necontenit exerciții dimineața şi noaptea. Îmi amintesc ce emoție am avut când am reuşit într-o seară, în dormitor, să stau în picioare aproape drept, ținându-mă de marginea patului cu toată puterea, dând de ceasul morții. Procesul a urmat în chip normal, fiind mai mult incomod decât dureros, dar într-o dimineață, după vreo două luni de claustrare în casă, m-am deşteptat cu nişte dureri teribile. În urma unor pledoarii stăruitoare, gardienii mei, după ce se consultară cu autoritățile lor superioare, cu rea-voință şi în silă, aranjară venirea de la spital a profesorului Taller, specialistul meu, ca să mă examineze.

Taller, de felul lui din Glasgow, un tip roşcat, dintr-o bucată, era fiul unui sudor de la şantierul naval din Clydeside şi îşi croise drum potrivit celor mai bune tradiții, luptând din greu ca să treacă prin Universitate. Era un om evident foarte puțin sociabil, şi pentru un ochi neexperimentat era aparent lipsit cu desăvârşire de blândețea medicului la căpătâiul bolnavului, dar eu m-am înțeles totdeauna bine cu el şi am întreținut împreună relații cam bruşte dar sincere şi joviale, chiar

din clipa în care atentatul m-a adus pentru prima oară la el ca pacient.

În ziua aceea i se încuviinţase să vină cu condiţia strictă de a se mărgini numai la problemele clinice. Dar cum el este un om necomplicat, cu un temperament propriu şi-un stil personal, conştient cu siguranţă că totul nu poate fi chiar atât de simplu pe cât se pare, restricţiile ce i se impuseseră l-au iritat. Am putut vedea de cum a apărut pe uşă că-i era scârbă de întreaga situaţie şi mi-am dat seama că simţul său profesional fusese profund ofensat. Chiar de la început, gardianul din securitatea americană se postă în cameră. Când Taller voi să înceapă a mă examina, îi ceru răstit individului să părăsească încăperea. Cererea lui se izbi de un refuz categoric. Taller şi-a ieşit din fire. Cu constituţia lui robustă de atlet, a prins a-l înjura şi a-l ameninţa pe gardian că-l aruncă afară pe fereastră. Individul plecă în fuga mare să ceară instrucţiuni. Clipele erau preţioase.

— Slavă Domnului, făcu Taller, mormăind pe şoptite. Îmi călca pe nervi de mi s-a urcat sângele la cap. Dar ia să văd. Cred că stai acuma pe propriile-ţi picioare şi curând de tot ai să umbli. Nu-i aşa?

Felul în care mi-a spus cele de mai sus era mai mult un pronostic decât o întrebare.

Am ezitat, apoi am spus:

— Mi-ar place s-o cred şi eu.

— Hm, sunt şaizeci la sută sigur că-i aşa. Cu siguranţă că operaţia n-a fost o nereuşită totală. Dar cred că dumneata nu vrei ca ei să ştie.

Părea mulţumit.

Am dat uşor din cap, afirmativ.

— N-am crezut nici măcar o iotă din tot ce-au spus pe socoteala dumitale. Şi nici acum nu cred. Taller avea

prudența să vorbească în şoaptă. Să n-ai grijă. N-am să spun nimănui cum stai cu picioarele. S-ar putea să ai nevoie de ele mai curând decât crezi. Am fost rugat să-ți spun, dacă te găsesc singur, că sunt...

În momentul acela uşa se deschise brusc şi intră înăuntru gardianul cu un ofițer superior din securitatea americană. Urmă o scenă încordată şi neplăcută dar, până la sfârşit, profesorul Taller n-avu altă ieşire decât să-şi încheie furios examenul medical în tăcere. Când termină fu condus afară, lăsându-mă să meditez la partea nerostită din propoziția sa.

Puține lucruri care să alunge monotonia s-au petrecut în săptămânile acelea. În fiecare dimineață mă sculam devreme, de frică să nu mă moleşesc la trup şi la minte. Eram destul de bine îngrijit de Ingram şi de soția lui, banii soseau cu regularitate pentru cheltuielile de întreținere şi, în privința celor de-afară, toate semnele arătau un curs normal cu desăvârşire. Bucatele doamnei Ingram erau, dacă nu altcum, cel puțin mai oribile decât le țineam eu minte, dar asemenea lucru nu mă mai deranja. În zilele în care mâncarea era neînchipuit de rea, beam pur şi simplu mai mult decât cantitatea mică pe care o consumam în zilele normale. Băutura nu mai conta acum când n-aveam un lucru anume de făcut care mi-ar fi putut întrerupe mahmureala de-a doua zi. Aveam în pivniță vin bun şi câteva lăzi cu whisky, ce-mi fuseseră aduse de la casa din Edinburgh; pe lângă altele, băutura îmi ucidea timpul şi-mi potolea durerea de picioare. Ceva, însă, cred c-am învățat în timpul lunilor acelora, anume, să-mi stăpânesc iarăşi firea, lucru pe care-l scăpasem cu desăvârşire din mâini de când cu infirmitatea mea. De fapt, nu prea aveam de ce mă înfuria.

Nici nu m-am plâns şi nici n-am încercat să vorbesc

cu vreunul din soții Ingram sau mai ales cu ceilalți gardieni americani, care se schimbau în post; dar nici ei n-au încercat şi nu s-au oferit să intre în vorbă cu mine. Privirile vinovate ale lui Ingram au dispărut treptat, făcând loc unei rezerve generale atotcuprinzătoare.

În afară de vizita scurtă a profesorului Taller, care m-a lăsat nesatisfăcut, şi de trecerile stânjenitoare ale scârbosului aceluia de preot scoțian, n-au mai fost decât unul sau două incidente de care-mi amintesc c-ar fi avut oarecare semnificație în timpul cât am avut domiciliu obligatoriu. E greu de închipuit experiența pe care am trăit-o în acel răstimp, deoarece arestatului, în împrejurări normale, îi sunt îngăduite ziarele şi aparatul de radio, dar eu într-adevăr, habar n-aveam de nimic din cele ce se petreceau în lumea de-afară. Existența mea se desfăşura într-o totală lipsă de informații.

Într-o seară, totuşi, după ce petrecusem o zi destul de activă, în cursul căreia revăzusem tot materialul pe care-l aveam la dispoziție în biblioteca mea cu privire la prăbuşirea finală a lui John Law, m-am hotărât să mă duc la bucătăria care se afla la parter, cu biroul meu ca să-i spun doamnei Ingram să-mi facă nişte cafea. Bucătăria era goală, dar pe masă se găsea un pachet cu coloniale şi câteva foi din ziarul „Scotsman“ apărut cu o zi mai înainte, în care erau învelite nişte zarzavaturi. M-am aplecat şi le-am tras fără să le rup, le-am mototolit până ce le-am făcut cocoloş şi le-am vârât sub perna căruciorului, tocmai când se întorcea doamna Ingram. Nu păru să observe jena şi încurcătura mea ca de copil când i-am cerut peste măsură de grăbit cafeaua. După asta, m-am întors într-o agitație nemaiînchipuită în camera mea, unde mi-am petrecut ceasurile următoare, citind până şi cele mai mici articolaşe de pe cele trei patru foi boțite şi murdare pe care izbutisem să le

şterpelesc. Totuşi e interesant cât am fost în stare să reconstituiesc din tot tabloul, numai cu ajutorul unui număr de informații selecționate dintr-o singură zi. Pagina principală lipsea, dar aveam coloanele articolului de fond şi ale corespondențelor şi e uluitor în ce mare măsură dezvăluiesc acestea din urmă lucrurile asupra cărora se concentrează cu adevărat atenția publicului.

Editorialul dezbătea subiectul şomajului. Suna tare ciudat. Comentariul searbăd, indulgent, în privința acțiunilor guvernului pentru redresarea şi îmbunătățirea situației, mi-a amintit de termenii folosiți în publicațiile de reclamă comercială. Nu era nimic în cuprinsul lui. Al doilea articol de fond, oricât ar părea de necrezut, era o justificare a unui moratoriu privind activitățile tuturor partidelor politice. Fusese el pus cu adevărat în aplicare? Şi dacă da, acțiunea nu merita decât un articol de fond secundar? Dar poate că toate informațiile acestea erau vechi la ora actuală. Publicul s-ar fi putut plictisi de repetarea lor. Al treilea articol dezbătea problema primului cântat de cuc din anul acela, aşa că unele lucruri nu se schimbaseră.

Scrisorile către redacția ziarului, puținele articole şi numărul informațiilor semnificative mi-au îngăduit să înjgheb o imagine destul de exactă a ceea ce se întâmpla. Era exact ca şi cum aş fi dezlegat cuvinte încrucişate.

Imaginea ce se contura era simplă de tot: cea a unui stat polițienesc. Avusese loc *un coup d'état,* urmat de o epurare a celor ce fuseseră în administrația anterioară, a celor ce nu erau pregătiți să-şi calce jurământul în picioare. Se petrecuse conform tradiției celor mai reuşite lovituri de stat, cu singura deosebire că nu avusese loc în Africa sau în America de Sud, ci aici, şi justificarea-i nu era ideologică, nici măcar politică – la drept vorbind – ci uriaşele afaceri ale Corporației Bondi.

Punerea în aplicare a loviturii se desfăşurase aproape fără vărsare de sânge, cu toate că se înregistraseră câţiva poliţişti morţi şi alte violenţe pe parcurs. În loc de preluarea prin forţă, se adoptase tactica *inamicului dinăuntru.* Oamenii fuseseră cumpăraţi, mituiţi, şantajaţi sau, ca în cazul meu, discreditaţi şi-apoi înlăturaţi.

Însuşi faptul că lovitura nu fusese politică ci comercială, însemna că dificultăţile nu se iviseră în cursul procesului de preluare a controlului de la cei relativ puţini în mâinile cărora se afla, ci în lansarea, în rândurile marelui public, a ideii schimbării, îmbrăcată în termeni politici. Majoritatea tăcută, a trebuit să fie adusă, printr-o propagandă atentă, să accepte că a avut loc o schimbare de putere, fără să se mai fi recurs la urna de votare sau la noi alegeri. Ceea ce trebuia cu orice preţ să li se ascundă cetăţenilor, era faptul că ţara fusese obiectul unei gigantice acaparări. Ar fi fost într-adevăr grozav, dacă aveau s-ajungă vreodată să realizeze aşa ceva.

Lectura acelor câteva foi de gazetă boţite, păreau să-mi arate că şefii lor ca de Laski sau Carlyle subestimaseră mai curând acest aspect. Depăşea experienţa lor normală în materie de acaparare. Lucrurile trebuie să le fi scăpat din mână şi, ca atare, duseseră la acea apariţie tardivă a unor mult mai normale simptome de lovitură, cum ar fi interzicerea pe motive de securitate, a oricăror activităţi politice în afara acelora aparţinând mecanismului guvernamental. Moratoriumul activităţii politice, despre care citisem în articolul de fond al ziarului „Scotsman” părea să se extindă, deşi aşa ceva se citea doar printre rânduri, sugrumând efectiv activitatea Adunării Naţionale. Mai târziu aveam să descopăr că ghicisem întocmai şi că

Adunarea Națională fusese suprimată pe un termen nelimitat, prin dispoziție guvernamentală.

Judecând după dările de seamă din ziarul „Scotsman”, referitoare la tranzacțiile comerciale şi la Bursă, viața comercială din țară se desfăşura în mare măsură ca şi înainte, cu toate că părea să fi intervenit nişte modificări a unor taxe privind activitatea unor companii, care, după cum aveam să descopăr, fuseseră introduse numai pe socoteala acelor firme şi industrii ce nu făceau încă parte din Corporația Bondi.

Erau goluri mari în tabloul pe care reuşisem să-l reconstituiesc din cei câțiva centimetri pătrați de hârtie de ziar. Poliția, evident, trecuse de partea lor, sau cel puțin conducerea ei trecuse. Dar ce se întâmplă cu celelalte servicii şi instituții din stat, cu armata, mică ce-i drept dar bine echipată, cu Siguranța statului, cu Biroul Sarcini Speciale şi, în sfârşit, cu instituțiile administrative? Mergeau oare toate aşa, ca pe roate? Numai fiindcă se schimbaseră doar şefii, infrastructura activa supusă ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic? Asta trebuia să caut singur s-o ghicesc. Ştirile mărunte, anunțurile despre încetările de muncă, greve şi închiderile fabricilor şi întreprinderilor, toate arătau considerabile tulburări în industrie, dar asta nu era ceva nou. Ar fi fost ceva cu adevărat surprinzător dacă asemenea lucruri ar fi dispărut peste noapte. Apoi, şi poate cel mai important, era de văzut cum fusese prezentată şi acceptată situația pe plan internațional! De vreme ce ştirile şi căile de informație erau totalmente sub controlul statului, reuşea oare adevărul să depăşească granița mai mult decât reuşise, aici în țară, să pătrundă la om în casă?

Când am văzut că ținând seamă de circumstanțe – storsesem din gazeta aceea cât putusem mai mult, am

împăturit foile cu băgare de seamă şi le-am ascuns în paginile unei cărţi. Şi apoi, mi-aduc aminte că am dat la o parte cafeaua rece ca gheaţa, care rămăsese uitată pe biroul meu, şi mi-am turnat vreo patru degete de Scotch.

În aceeaşi seară ceva mai târziu. Îmi terminasem exerciţiile şi mă pregăteam de culcare, când am auzit un zgomot la fereastra camerei mele de dormit. Toate săptămânile acelea locuisem la parter; la început, n-am luat aminte la zgomotul acela, crezând că e un şoarece sau unul dintre gardieni care-şi făcea plicticosu-i rond de noapte. Dar după puţin timp, se auzi un ciocănit regulat şi m-am hotărât să văd ce e. Cu oarecare efort, m-am mutat de pe parchet, unde-mi făceam exerciţiile, înapoi în cărucior. M-am mişcat mult mai încet decât eram în stare, aşa încât dacă, cine ştie cum, vreun gardian m-ar fi pândit printre perdele, să nu mă vadă mai vioi şi mai în putere decât doream eu să se creadă că sunt.

Cu precauţie, mi-am îndreptat căruciorul spre fereastră. Un timp bătăile au încetat. Am aşteptat. În sfârşit, se porniră din nou şi atunci am dat perdelele într-o parte. În cameră nu era lumină prea mare, dar la început n-am putut vedea nimic în întunericul nopţii. Apoi, treptat, am desluşit forma unei mâini de bărbat, deosebit de albă în lumina aceea slabă; apăru în cadrul geamului, făcându-mi semn să deschid. Am stat încremenit parcă o veşnicie, neştiind la ce să mă aştept. Apoi căruciorul trebuie să fi alunecat puţin în timp ce încă mă ţineam prins de perdele şi mişcarea le-a făcut să se desfacă mai mult decât intenţionasem. O clipă doar, o rază de lumină căzu pe faţa bărbatului aceluia. Era a unui tânăr, o figură plină de coşuri, încadrată de un păr lung şi murdar. Părea speriat şi apoi, aproape în aceeaşi

clipă, se auzi o împuşcătură. Încerc şi acum impresia aceea vie, neaşteptată, când închid ochii şi-mi amintesc de gura-i deschisă într-un strigăt mut de moarte, mai curând de uimire, decât de agonie; apoi fața-i plină de coşuri, capul împovărat de păr, dispărură încetişor, prăbuşindu-se din bătaia ochilor, sub nivelul ferestrei. Am privit afară dar n-am putut vedea nimic. Un gardian intră în cameră, veni în spatele meu şi-mi porunci să plec de la fereastră. Am făcut ce mi s-a spus, m-am dezbrăcat şi m-am culcat. Dar somnul veni greu în noaptea aceea. Am auzit strigăte confuze afară, zgomotul unei maşini venind aproape, şi-apoi vocea comandantului gardienilor americani, autoritară, spunându-le unor oameni nevăzuți să fie cu băgare de seamă şi să nu lase sângele să se vadă.

Dimineața, prundişul de sub fereastra mea fusese de curând răscolit şi greblat.

Trecu iarăşi mult timp fără să se întâmple nimic. Lucram la John Law. Dar îmi pierise entuziasmul şi nu mai aveam nici material; mi se pusese în vedere că nu-mi pot procura referințele şi extrasele de care aveam nevoie de la Biblioteca Națională. Mi s-a spus că s-ar putea să fie altfel, mai târziu. Aşa că am început să citesc romane. Am citit o grămadă. N-am mai auzit nimic despre omul care fusese împuşcat, şi acolo, în închisoare, nici nu doream să aflu. Într-o zi veniră lucrători şi puseră rețele de sârmă ghimpată pe deasupra zidului înalt care-mi înconjura grădina. Sosi şi o baracă pe roate în care au fost cazați gardienii în condiții mai confortabile şi într-un punct avantajos, adică lângă aleea principală. Montară şi câteva reflectoare dar n-au ajuns niciodată să le pună în funcție.

Între timp m-am distrat cu un teanc de romane de Walter Scott şi tocmai terminasem de citit *Ivanhoe*. Nu e o literatură profundă, dar tocmai asta mi se potrivea în dispoziția în care mă aflam; însă ceea ce mă ținea în putere era faptul că picioarele mele îşi dobândeau iarăşi puterile proprii. Din când în când, mă simțeam cuprins de chinurile iadului. Durerile erau groaznice. Recurgeam la o combinare de resurse, sticla şi o supradoză de pilule pe care mi le lăsase doctorul Taller, la plecare. Îmi spusese că va veni să-mi facă un nou control, lucru pe care nu l-a mai făcut. Abia mai târziu am aflat că şi el fusese arestat; dar în închisoarea Peterhead el a fost mai puțin norocos.

Îmi cheltuiam puterile cu nişte exerciții simple şi prudente. Într-o seară, mai ales, am atins culmea triumfului, reuşind să stau un moment în picioare neajutorat. Apoi am forțat o mişcare a picioarelor, care, pentru mine, a însemnat tot atât de mult cât şi pasul unei sentinele. Mi-a stors puterea, dar m-am umplut de fericire. Atunci am făcut ceva ce mai făcusem destul de des în ultima vreme. Mi-am turnat whisky ca să celebrez evenimentul, repede şi bucuros. Am golit o sticlă întreagă din stocul meu ce scădea văzând cu ochii. Asociată cu pilulele, avu un efect dezastruos, pentru că în aceeaşi noapte, mai târziu, aproape că m-am întors la stadiul inițial. În culmea sărbătoririi alcoolice, şi de unul singur, am încercat isprava păşitului încă o dată dar am încheiat-o prăbuşindu-mă beat pe parchet. În cădere, mi-amintesc că mânerul metalic al frânei căruciorului mi-a agățat pantalonii şi i-a rupt, făcându-mi şi o rană superficială la picior, şi a curs o grămadă de sânge.

Zgomotul prăbuşirii mele i-a adus în cameră pe Ingram şi pe soția lui. Fură întâmpinați de mine căzut pe parchet, într-o criză de vomare violentă, şi le-a luat o

bună bucată de vreme până m-au curățat şi m-au văzut în sfârşit în pat. Eu mă simțeam pe altă lume şi trebuie să fi debitat o mulțime de vorbe fără şir, de drogat sau de om beat. Cei doi au început să vorbească deschis între ei, fiind siguri că n-am să înțeleg, nici n-am să-mi amintesc ce spuneau. Dar când au plecat, în timp ce închideau uşa şi chiar înainte de a fi căzut în starea de inconştiență a omului beat, am auzit-o limpede pe doamna Ingram zicând furioasă:

— Din toate nopțile, a trebuit să se întâmple asemenea comedie, tocmai acum, în noaptea asta!

Poate să fi fost unu noaptea: soții Ingram erau iarăşi în camera mea şi mă îmbrăcaseră pe jumătate înainte de a mă fi trezit măcar un pic. Mă simțeam îngrozitor de prost; ora sau somnul acela anulase efectul superficial al pilulelor, dar sticla de whisky mă lăsase cu un început teribil de mahmureală. Când mi-am revenit, am încercat o senzație puternică de vomă. După aceea, am pus-o în practică. Doamna Ingram a reacționat cu un calm desăvârşit şi cu o ceaşcă de ceea ce trebuie să fi fost nişte supă Bovril, turnată din flaconul unui termos. Piciorul mă durea în locul în care mă lovisem când am căzut. Ce naiba aveau de gând să facă? Am început să răcnesc protestând, dar Ingram îmi luă numaidecât piuitul dând drumul unor imprecații furioase.

— Băgați-vă mințile în cap! Tăceți din gură... Ce naiba, nu înțelegeți, v-ați îmbătat... Cristoase! De ce a trebuit s-o facă tocmai în noaptea asta?

Îmi părea ciudat cât de palid şi încordat arăta. Aproape de parcă i-ar fi fost frică. Soția lui era mult mai stăpânită.

Iată că un alt om şi-a făcut apariția ca din senin. La început nu l-am recunoscut, apoi, treptat, pastorul acela bătrân şi oribil de la biserica din localitate mi s-a

înfăţişat în carne şi oase. Am început să rostesc nişte vorbe grosolane, să-l înjur, dar un nou acces de greață m-a copleşit. Când mi-am venit în fire, toanele îmi trecuseră şi eram gata îmbrăcat. Pastorul îşi scoase mantia-i neagră şi grea, precum şi pălăria-i clericală cu panglici late. Nu cumva vor să-mi pună pălăria pe cap? Nu mai purtasem pălărie de ani de zile.

— Plecăm de-aici? am rostit inteligibil, cu sughițuri şi râgâieli, gata să vărs. Greața mi-a venit întrucâtva în ajutor.

— Dă-i mai multă supă, mormăi Ingram către nevastă-sa. Trebuie să-l dezmeticim, măcar atât cât să stea liniştit.

Încă o ceaşcă de supă Bovril fierbinte mi-a fost turnată pe gât cu sila. Am încercat să mă opun dar ei au stăruit. Mi-a fript gura, însă asta a fost de folos.

— Ce dracu faceți? am strigat eu.

— Tăcere!

Vocea lui Ingram era aspră şi răguşită. Pastorul se încruntă puțin.

— Nu...?

— Trebuie să-i punem căluş în gură? întrebă Ingram, L-am putea camufla cu un fular.

— De ce nu încerci să-i explici? zise pastorul cu linişte. N-ar fi bine să încerci? La urma urmei aşa a fost planul.

Ingram începu să-mi vorbească repede, cu vocea înceată. N-am putut înțelege ce-avea de gând să facă. Capul îmi vuia.

Apoi am sesizat. Aveau să mă scoată afară. Trebuia să evadez. Lucrul fusese pus la cale cu săptămâni înainte. Împuşcătura de-afară, de la fereastra mea, în urmă cu câteva săptămâni, fusese prima încercare a unui amator. Asta se petrecuse mai înainte ca Ingram şi soția

lui să se fi înrolat în asemenea acțiune, mai înainte ca babalâcul şi bufonul acela de pastor să fi fost şi el vârât în combinație, ca să dea o mână de ajutor. Atunci, şi mai târziu, mi s-a clarificat totul. Niciunul dintre soții Ingram nu fuseseră încântați de rolurile lor de temniceri. Pe lângă asta, le mai era şi urât să trăiască în provincie şi, cu toate problemele lor din trecut, se simțiseră grozav de neleali față de mine. Era plăcut să asculți asemenea lucruri, cu toate că nici nu le credeam şi nici nu le acordam cine ştie ce greutate la început. Mai târziu m-am convins de contrariu. Ingram se dusese de vale în sat. Pastorul bisericii scoțiene, ştiind cu precizie ceea ce se urmărea, a intrat în vorbă cu el. Nu fusese chiar o potrivire exactă de păreri, deoarece Ingram nu e nici pios din fire şi niciunul dintre cei mai bravi oameni, dar cu vechea metodă de a-l atrage încetul cu încetul, până la urmă se convinse să facă din necesitate o virtute. Dar el nu e om curajos. Pastorul însă este. Multă vreme fusese unul dintre cei mai leali membri ai Marelui Sinod al Bisericii şi, în ciuda vârstei şi a înfățişării sale, sau poate tocmai de aceea, fusese ales ca să mă ajute să evadez. Nimeni n-ar fi putut suspecta că o vârstnică față bisericească e amestecată cumva în asemenea afacere.

Toate amănuntele mi s-au relatat mai târziu. Acum nu era timp de alte explicații mai amănunțite şi nici mintea mea nu era în stare să le înțeleagă. Faptul că ajunsesem atât de vegetativ în cursul acelor ultime luni, m-a făcut să-mi pierd curiozitatea şi nici n-am întrebat unde aveam să fiu dus şi de ce... dacă într-adevăr povestea lor era cât de cât adevărată. Modalitatea plecării mele devenise punctul central cel mai important şi cel mai dificil. Aveau să mă scoată afară, dar pe picioarele mele, ca şi cum aş fi mers, ca şi cum eu aş fi fost pastorul. Faptul că aş fi mers, ar fi fost cea mai bună

deghizare din câte puteau exista. Gardienii ştiau că sunt imobilizat într-un cărucior. De aceea, în afară de soții Ingram, nu mai era decât un singur om în toată casa şi unul la poartă. Aveam închisoarea clădită în trup, aşa că paznicii erau acolo mai mult de formă şi ca să-i țină la distanță pe cei din afară.

Ca să pună la cale evadarea, imaginaseră nişte amănunte uluitoare. Veniseră cu un soi de jug şi de ham. Eu trebuia să atârn între soții Ingram, cu picioarele spânzurând inutil în jos, simulând un mers. Doamna Ingram era o femeie ce-i drept destul de voinică, dar eu simțeam că nu va fi în stare să mă ducă mult timp. M-au îmbrăcat cu haina preoțească şi mi-au pus pe cap pălăria. Apoi m-au sprijinit cu spatele pe pat, iar pastorul s-a aşezat în căruciorul meu. Priveam prosteşte cum soții Ingram începură să-l lege în cărucior. Apoi i-au pus un căluş în gură. Pastorul era bătrân. El trebuia să le spună gardienilor mai târziu că n-avusese putere să se împotrivească. Soții Ingram se întoarseră către mine cu hamurile acelea. Îmi spuseră că le încercaseră. Avea să fie destul de uşor. Şi-au potrivit jugul de metal pe umeri şi-au venit fiecare de-o parte şi de alta a patului. Încercând din răsputeri să-mi stăpânesc un nou val de greață, mi-am petrecut brațele prin hamurile respective. Cei doi m-au ridicat din pat. Picioarele au început să mi se târâie pe parchet. În întuneric, trebuie să fi părut ca trei oameni mergând în rând.

Am trecut pieziş prin uşă, pătrunzând în holul de la intrare şi lăsându-l pe bătrân în căruciorul meu. Pălăria mi-a căzut de pe cap şi s-a dus de-a rostogolul pe carpetă. Însoțitorii mei au lăsat-o acolo unde căzuse. Nu era timp de pierdut. Afară era întuneric beznă. Luna plină era învăluită în nişte nori întunecoşi şi cădea şi o

uşoară burniță. Am ieşit pe uşă afară şi-am apucat-o pe cărare spre o maşină ce stătea parcată. Picioarele mi se târau, poticnindu-se şi tropăind pe prundiş. La un moment dat, m-a cuprins o durere în picioare, ca de cârcei, care, preț de o clipă-două, m-a trezit din mahmureală. O lanternă a licărit slab din baraca pe roate de lângă drum şi sentinela din post a strigat ceva, la care Ingram a răspuns, tot strigând, că-l duce pe pastor cu maşina acasă. Atât de simplu a fost. Sau cam atât. Intrarea în maşină punea probleme, dar ne-am dus pe partea ce nu stătea cu fața spre santinela, care, după ce se asigurase că totul e în regulă s-a întors la căldura din baracă. Au urmat încă vreo câteva minute febrile de zbucium prin întunericul nopții, după care ne-am văzut cu toții în maşină şi plecați. Maşina, cu Ingram la volan, coborî aleea şi claxona la poartă. Santinela ieşi afară şi deschise. Mai că nu s-a uitat la noi. Astfel am părăsit domiciliul forțat, după aproape trei luni.

ŞAPTESPREZECE

Una din cele mai mari plăceri a fost reîntoarcerea ziarelor în viața mea. Altă mare plăcere, să stau iarăşi de vorbă cu oamenii. O mulțime de lucruri de aflat din urmă.

Din alte puncte de vedere. Ravenscliff era o reşedință mult mai puțin comodă, deoarece mecanismul administrativ ce o conducea era rudimentar. În timpul domiciliului forțat fusesem bine îngrijit şi supravegheat, dar acolo se dăduseră ordine stricte ca să fiu ținut numai înăuntru şi nu care cumva să fiu văzut. Ravenscliff era o casă mare în stil georgian, o clădire plăcută, din piatră cenuşie, cam la vreo şapte mile la sud de districtul Border. Departe, pe un drum retras printre coline, acolo se afla casa, bine ascunsă în desişul plantațiilor sădite şi îngrijite de Comisia Forestieră.

Ingram şi cu soția lui m-au depus acolo, istovit şi gata să vomit, cam pe la cinci dimineața, după care ei aveau să plece cu maşina mai departe înspre sud. Din fericire, dobândirea independenței nu dusese la controlul imigrărilor la graniță şi numai vama avea de-a face cu asemenea operațiuni la punctul de control de la Carter Bar, aşa că nu era nicio greutate să treci în Anglia. Un tânăr, pe care nu-l mai văzusem niciodată până atunci, m-a întâmpinat şi, împreună cu Ingram, m-au dus pe brațe într-o cameră şi m-au aşezat pe un pat. Sleit de vlagă din pricina băuturii şi a drumului, m-am cufundat

într-un somn adânc de opt-nouă ore.

M-am deşteptat, simţindu-mă surprinzător de în putere şi neînchipuit de curios. Reminiscenţele şi întâmplările din noaptea ce trecuse mi s-au prezentat încetul cu încetul. Mi-am amintit mai cu seamă de bătrânul pastor, legat burduf şi cu căluşul în gură, stând neputincios în cărucіorul meu. Lungit pe spate, în tihna patului, am prins a cerceta încăperea. Era goală, afară doar de o masă pe care era aşezată o valiză cu câteva lucruri de-ale mele. Soţii Ingram trebuie s-o fi adus; de altele nu-mi amintesc. M-am ridicat în capul oaselor pe pat. Călătoria din timpul nopţii se soldase cu ceva bun, mahmureala, a cărei urmare, o aşteptam, nu s-a materializat. Am dat aşternutul la o parte şi am lăsat să-mi atârne picioarele peste marginea patului. Dar mai important decât toate… să fi fost oare închipuire? M-am lăsat binişor jos pe picioare, ţinându-mă în echilibru cu amândouă mâinile de pat, până ce m-am încredinţat că picioarele-mi vor suporta greutatea trupului. Încetişor, am mişcat un picior şi apoi l-am mutat pe celălalt. Aşadar, vasăzică era adevărat. Nu fusese numai imaginaţie; şi nici nu mă lovisem prea tare când am căzut.

De bucurie, m-am pornit pe un râs şi tot mai chicoteam de unul singur când Ealasaid MacDowall intră în cameră. Aducea o tavă cu micul dejun. Mă văzu stând în picioare fără să fiu ajutat, şi-mi zâmbi ca şi cum ar fi fost cei mai natural lucru din lume.

Mai târziu îmi explică. Şedeam împreună în ceea ce fusese pe vremuri biblioteca Ravenscliff. Rafturile-i de stejar, bine potrivite, erau încă în fiinţă, dar goale, în afară doar de câteva teancuri legate şi deteriorate din revistele „Punch” şi „Illustrated London News”. Camera

slujea acum drept centru de operații. Înăuntru doar câteva mese şi scaune vechi, pe podea linoleum, dar un televizor modern era aşezat într-un colț, alături de un aparat de radio transmisie pe unde scurte, după aparență înzestrat cu o puternică forță de acțiune. Senzația pe care ți-o lăsa, de cameră părăsită, plină de praf, fusese înveselită de un buchet de flori proaspete, abia culese, aşezat pe polița căminului. Ferestrele spațioase, fără perdele, dădeau asupra unor terenuri de asemenea spațioase, sălbăticite cu desăvârşire. Dar tot era mai bine aşa decât nimic, şi-aş putea zice că nu eram în situația de a ne plânge, având reşedința Ravenscliff gratuit la dispoziție, prin bunăvoința lui Lindsay, moşierul din Alabama, în a cărui proprietate se afla. Lindsay nu fusese niciodată pe acolo, dar ne oferise generos folosința reşedinței pentru cauză.

Ealasaid începu să mă pună la curent cu evenimentele. Am încercat din răsputeri să mă concentrez, dar asemenea lucru ar fi cerut timp şi amândoi ne-am dat seama de asta. Mi-a turnat ceaşcă după ceaşcă de cafea neagră, ceea ce a fost de folos. Cam după vreo jumătate de ceas, a intrat un bărbat şi a venit la noi. Omul la care mă aşteptam cel mai puțin, Walt Tesco.

Au trecut minute până l-am recunoscut. Era jurnalistul, individul acela care ne-a adus la cunoştință moartea lui Torrance, la cocktailul de la New York. Mi-am amintit că l-am trimis la plimbare când îmi dăduse a înțelege că nu-i vorba de un accident. Am început să explic.

— Nu vă mai bateți capul cu asta, spuse Tesco, privind cu mărinimie din dosul ochelarilor lui cu lentile groase. A fost puțin cam brusc din partea mea, trebuie

să recunosc. Dar de când mă ştiu am fost bănuitor din fire. În presa de scandal e un lucru absolut esențial. Ştiți urmă el cu mulțumire, n-am păreri grozave despre profesia mea.

— Walt a fost straşnic, îl întrerupse Ealasaid. M-a salvat drept la timp. Au încercat să mă cumpere. De fapt, pornisem să lucrez pentru ei, ştii, apoi s-au hotărât să mă aresteze cu orice preț, din cauza tatei. Walt organizează acum un soi de operațiune à la *Macul Roşu.* El a pus la cale evadarea dumitale, ba chiar a plecat de aci şi ți-a adus un cărucior nou.

— Sunt foarte... începui eu, dar Tesco mi-o tăie scurt.

— Nu sunt decât catalizatorul, făcu el cu oarecare volubilitate, de parcă ar fi descoperit tocmai cuvântul. Fac o treabă şi sunt plătit pentru ea. Un mercenar, dar, sper, în cel mai bun sens al cuvântului. Şi, hm, presupun că nu sunt singur de tot în asemenea acțiuni, acum.

Ne dădu lămuriri că fusese recrutat la New York, de un grup de scoțieni-americani devotați cauzei Scoției. MacPake şi Lindsay erau şefii mişcării. Cu sprijinul lor financiar, el se stabilise şi lucrase la Edinburgh, dintr-un birou de-acolo, timp de câteva săptămâni, dar bineînțeles, el nu era spion profesionist şi autoritățile sistemului Bondi se făcuseră simțite prea îndeaproape într-o împrejurare, sau două. Abia avusese timp să organizeze o biată rețea rudimentară şi, grozav de descurajat, era pe punctul de a pleca în Anglia, când pe neaşteptate li se ivi un prilej favorabil. Lui Tesco i se dăduse ca asistent fiul lui William Torrance şi, datorită lui, au prins a curge şuvoi informațiile.

— Încă le mai primim. O grămadă de material. Toate hârtiile Consiliului de Miniştri, prevederile economice şi politice, în sfârşit toate lucrurile importante, continuă să

spună Tesco plin de mândrie.

— Dar cum de-a ajuns fiul lui Torrance aici? am întrebat eu. Mi-am amintit cum îmi vorbea taică-său de dânsul, în timpul zborului nostru spre New York.

— Martin a intrat în legătură cu el şi astfel s-a organizat canalul încă în funcţiune. Torrance Junior acţionează în calitate de curier pentru noi, interveni Ealasaid.

— Cine-i Martin?

— Martin Guthrie.

— *Guthrie.* Dar cum de el...? Eram copleşit de asemenea veste.

— Lucrează pur şi simplu mai departe, aşa cum a lucrat şi mai înainte. Acum e secretarul particular al lui Campbell.

— De necrezut.

— ...dar adevărat. Cu toate că e extrem de primejdios. Ar avea de pătimit dacă l-ar descoperi.

— Şi Guthrie e singura voastră sursă de informaţii?

— Nu, nu. Mai avem şi Biroul Sarcini Speciale răspunse Tesco.

— Cum dracu' de-aţi aflat de ei? Existenţa lor a fost menită să nu fie cunoscută decât câtorva, foarte puţini la număr şi... am început eu să spun. Acum presupun că nu mai contează.

— Ba contează, continuă Tesco, ca şi cum ar fi fost implicat de ani de zile. Vă amintiţi că erau o unitate foarte mică... abia vreo treizeci de oameni cu totul. Nu aveau răspundere decât faţă de dumneavoastră, de Secretarul Consiliului de Miniştri şi de Primul Ministru. Dar Primul Ministru e un neghiob bătrân şi ramolit şi, evident, uitase până şi de existenţa lor, aşa că cei din mecanismul Bondi i-au omis pur şi simplu în operaţia de preluare; nici n-au ştiut că există.

— Şi Biroul Sarcini Speciale s-a menținut, de când cu lovitura, fără de statut legal? am întrebat eu.

— Au dus-o aşa o bucată de timp. Dar şeful Biroului nu s-a pierdut cu firea şi-a ieşit din încurcătură după puțin timp. A luat legătura cu tatăl Ealasaidei, care a fost ținut tot timpul la Cartierul General al celor din Bondi, casa în care ați fost dus la început. A fost o treabă relativ uşoară să capete acces acolo; doar sunt profesionişti mai la urma urmei. Sir Alexander le-a dat cheia celor ce se întâmplaseră şi le-a dat sarcina să caute şi să sprijine orice mişcare ce s-ar fi putut organiza în afara țării, cu scopul de a răsturna regimul Bondi. Ne-am trezit astfel cu un *mini intelligence service* foarte experimentat.

— Şi acum?

— Acum întreprindem o acțiune de eliberare de proporție uriaşă şi, sper, şi sincronizată, în curs de efectuare. Tocmai am aflat că Sir Alexander a fost salvat. Trebuie să sosească aici din clipă în clipă. Mai sunt vreo doisprezece alții în aceeaşi situație, cei mai mulți, foştii dumneavoastră colegi, explică Tesco.

— Suntem pe calea cea bună, explică Ealasaid cu însuflețire. Aproape că e mai pasionant decât însăşi campania pentru independență. Opoziția şi unioniştii nu ne-au boicotat. Dar acum avem într-adevăr de-a face cu câteva specimene funeste, gata să acționeze. Quislingii[7] sunt cei mai primejdioşi. Într-un fel marii afacerişti americani nu sunt chiar atât de răi. Ei fac doar ceea ce au făcut de când sunt ei: practica obişnuită comercială.

---

[7] Trădătorii, aluzie la norvegianul Quisling care, trădând interesele Norvegiei, a făcut jocul naziştilor devenind şeful marionetă al Norvegiei sub nazişti.

— Care vă sunt planurile? Ce-aveți de gând să faceți?

Tesco şedea jos, liniştit, ciopârțind un creion.

— Până ieri, răspunse el, totul s-a ținut strict secret. Campbell, Carlyle, de Laski şi ceilalți din banda lor aproape că n-aveau habar de ceea ce făceam noi, de cele ce se întâmpla. Vedeți, câtă vreme ei înregistrau, după cum ştiți, succese importante în preluarea eşaloanelor de frunte ale guvernului, armatei şi poliției, nici vorbă să fi reuşit să câştige pe de-a întregul serviciile administrative, serviciul de informații şi securitatea. Asta, în afara Biroului Sarcini Speciale. Lealitatea e un lucru ciudat. Astea sunt găurile din eficiența Corporației Bondi. Când are loc o schimbare într-un guvern democratic venit la putere în virtutea unor alegeri normale, funcționarii administrativi îşi schimbă cu uşurință părerile, după cum bate vântul. Cu aceiaşi oameni şterşi procedezi la naționalizare şi apoi la denaționalizare, vinzi arme regimurilor fasciste şi-apoi, cu aceeaşi conştiinciozitate, instituieşti sancțiuni împotriva aceloraşi guverne. De data aceasta, însă, lucrurile stau altfel. Poate că nu vom mai fi atât de uşor gata să strângem din umeri când vom citi în viitor despre acele *coups d'état* efectuate în țările din Africa sau Asia.

— Şi acum? am întrebat eu.

— În cursul ultimelor douăzeci şi patru de ore, aşa cum spuneam, vreo douăsprezece persoane din cele mai importante sub vechiul regim au fost scoase la iveală, urmă Tesco. Aşa ceva a fost, sigur, destul ca să-i facă pe Campbell şi pe ceilalți să transpire. Acum păşim în faza a doua: întoarcerea. Dar trebuie să acționăm repede.

— Şi eu ce rol am?

— V-ați restabilit pe deplin? Aud că astă-noapte erați aproape de nerecunoscut. Soții Ingram erau grozav de îngrijorați, iar dumneavoastră cât pe ce să stricați toată

combinația, termină Tesco.

Eu m-am strâmbat, iar Ealasaid a zâmbit.

— Ideea era ca dumneavoastră să preluați conducerea.

— Conducerea?

— Ei bine, noi știam că vei fi de acord, interveni Ealasaid dulce.

— Dacă ați vrea să stați la acest pupitru și să vă pregătiți din nou pentru ocupațiile și obligațiile dumneavoastră, veți fi într-o situație mai potrivită ca să preluați fotoliul prezidențial la întrunirea de după-amiază.

Tesco luă un aer energic.

— Ce întrunire?

Eram uluit. Se auzi soneria unui telefon și Tesco se întrerupse ca să răspundă.

— Spune-i „Guvernul din exil”, dacă vrei, explică Ealasaid ridicându-se.

— Vă rugăm să ne scuzați. Tesco își isprăvise convorbirea telefonică. Trebuie să pregătim primirea celorlalți. Apropo tatăl dumneavoastră a trecut granița. Chiar acuma mi-au comunicat.

Ultimele vorbe. Tesco le adresase Ealasaidei.

Au ieșit din bibliotecă și m-au lăsat singur. M-am instalat ca să m-apuc serios de lucrul destinat mie. Dar mai înainte, m-am sculat în picioare și, ținându-mă de pupitru, am făcut câțiva pași înainte și apoi câțiva îndărăt. Era greu și dureros.

OPTSPREZECE

Ştiu că cei mai mulţi dintre dumneavoastră aţi avut încă mai puţin timp decât mine ca să vă veniţi în fire, ca să vă readaptaţi la reîntoarcerea în circulaţie. Trebuie să spun că arătaţi cu toţii destul de bine pentru un grup de foşti ocnaşi.

Şedeam toţi în jurul unei mese acoperită cu un postav verde decolorat, în sufrageria imobilului. În zilele ei bune, fusese ca şi bibliotecă, o încăpere elegantă. Acum avea grozavă nevoie de un zugrăvit.

Eram doisprezece cu toţii. Cel puţin doi, ba s-ar putea chiar trei, lipseau. Încercarea de-a face o glumă s-a soldat cu un fiasco. Toţi, inclusiv eu, eram prea încordaţi şi tulburaţi ca să mai avem timp şi de altceva decât de acţiunea în perspectivă. Sir Alexander MacDowall era aşezat la dreapta mea, Tesco şedea în stânga. Ceilalţi din grup numărau o serie de figuri cunoscute: funcţionarii vârstnici, câteva personalităţi politice din propria mea grupare precum şi din alte culori ale spectrului, incluzând pe Matthews, ieri Ministrul Comerţului şi pe dr. McKinnon, fostul lider al grupului Naţionalist-extremist, un om cu care nu m-am înţeles niciodată nici în problemele politice, nici în cele sociale, dar căruia i-am admirat dinamismul fără rezervă. La o masă alăturată şedeau Ealasaid, Torrance Junior şi alţi trei bărbaţi care activaseră din culise. Cu excepţia lui Tesco, toţi din jurul mesei eram uniţi

printr-un factor comun, întrucât ne petrecuserăm ultimele luni în felurite genuri şi specii de detenţiuni, cu inevitabila concentrare a spiritului pe un scop unic, spre care fuseserăm siliţi să ne-ndreptăm.

— Noi datorăm şi ţara datorează o enormă recunoştinţă domnilor Tesco, Guthrie, Torrance, domnişoarei MacDowall precum şi prietenilor noştri Lindsay şi MacPake din Statele Unite ale Americii şi, în acelaşi timp, şi celorlalţi care…

Am început cu nişte termeni de apreciere formali, dar sinceri şi cinstiţi. Era o încercare banală, dar a găsit ecou în sufletele tuturora. După câteva minute, ne-am apucat de treabă.

Mi se părea, şi am şi spus-o, că oricât de mari ar fi eforturile noastre, forţa principală care va aduce schimbarea trebuia să ne vină din afara graniţelor. Deşi eram atât de bine ţinuţi la curent cu informaţiile de către Guthrie, şi aveam şi Biroul Sarcini Speciale la care să apelăm, mijloacele reale de a forţa schimbarea din interior lipseau cu desăvârşire, după cum şi posibilitatea de-a face să parvină mesajele noastre cu privire la adevărata stare de lucruri din ţară. Fără îndoială că oamenii la ei acasă ştiau sau bănuiau în mare parte cum stau lucrurile. Eu şi aflasem că alegătorii n-au votat ca oile; numeroase demonstraţii, greve şi manifestaţii politice avuseseră loc, dar controlul guvernului Bondi opera cu pricepere de expert prin intermediul unei cenzuri absolute. Iar răspândirea informaţiilor prin vorbe, de la om la om, este, în chip notoriu, inexactă, înceată şi primejdioasă.

La sugestia lui Guthrie, Tesco încercase mai din timp să obţină acordul guvernului britanic ca să înfiinţeze un post de emisie pe un vapor, în afara apelor teritoriale, sau în Anglia. Dar primul proiect era prea greu de pus în

aplicare şi costisitor, iar pentru cel de-al doilea, guvernul britanic n-a dat aprobare. Ştiam că pentru englezi cele ce se petreceau în Scoția aveau foarte mare importanță, dar ei nu voiau să se amestece. De la independența Scoției, englezii s-au păzit ca de foc să adopte vreo politică ce s-ar fi sprijinit pe principiul intervenției în afacerile interne ale Scoției. Şi ca un critic constant al politicii britanice din trecut, n-am putut să-i blamez. Chiar şi Societatea de Radiodifuziune Engleză era destul de precaută şi atentă să nu difuzeze informații prea critice la adresa guvernului Bondi, aşa că, ascultând posturile de radio engleze, nici unui ascultător scoțian nu i s-ar fi înfățişat un tablou îndeajuns de complet al situației din țara lui. Am descoperit totuşi că guvernul din Londra făcuse ceva, şi anume, hotărâse să îngrădească cu legi drastice firmele cu capital străin ce operau pe teritoriul Angliei, în scopul de a împiedica o eventuală operație similară cu cea a guvernului Bondi la sud de frontiera Scoției.

Guvernul nostru în exil, cu toate că nu s-a întrunit într-o şedință de lucru dintre cele mai eficiente din câte am prezidat, ceea ce de altfel nu e de mirare, a încuviințat o anumită serie de acțiuni, orientate spre polarizarea opiniei internaționale. Trebuia să ne mai acordam un răgaz de câteva zile până ce să avem cu toții posibilitatea de a înțelege cele ce se petrecuseră, pentru ca timpul să ne îngăduie să cugetăm la rece. Apoi se intenționa ca eu să plec mai întâi la Londra şi apoi în Statele Unite ca să pot aprecia pe ce sprijin viitor ne putem bizui pentru cauza noastră. Trebuia să acționăm repede, mai înainte ca Guvernul Bondi – aşa cum am ajuns să-l numim – să ne-o ia înainte. Se pare că erau mânați de o slăbiciune pe care o puteam exploata cu succes în avantajul nostru. Afară de fireştile lor legături

comerciale foarte strânse cu Statele Unite, pierduseră din vedere să dea atenția cuvenită comunității şi opiniei internaționale. O țară nu se poate pune în asemenea situație pe-o perioadă atât de lungă, decât dacă e excepțional de puternică. Din dosarul cu extrase din presa întregii lumi, pe care Tesco le culesese luni de zile în şir, articolele de înfierare a celor ce se petrecuseră la Edinburgh erau cât se poate de potrivite pentru a fi exploatate. Aşa că ne-am întocmit planul desfăşurării forțelor. Doctorul McKinnon avea să facă o călătorie cu avionul în Australia şi Noua Zeelandă ca să influențeze şi să câştige opinia publică în favoarea Scoției; Matthews pleca în Canada cu o sarcină similară în rândurile vastei şi gălăgioasei comunități scoțiene de-acolo; iar eu, eu rămâneam cu Londra şi Statele Unite. Era o treabă grea. Totodată şi costisitoare iar fondurile nu prea mari, cu toate că MacPake, Lindsay şi grupul american devotat cauzei noastre adunaseră o sumă de bani destul de substanțială, într-un timp surprinzător de scurt. Ne rămânea nouă sarcina de a o folosi în chipul cel mai avantajos cu putință.

Săptămâna aceea fusese istovitoare. Îmi găseam îndemnul în uşurința relativă cu care îmi luasem şi-mi mențineam sarcina conducerii operației. Locuiam şi lucram cu toții în climatul unui cămin ofițeresc, la Ravenscliff, dormind, mâncând şi muncind la sediu. Împreună cu noi se mai afla o ceată de tineri voluntari, recrutați în special de Guthrie în decursul lunilor trecute, care slujeau acolo drept paznici ai securității noastre, ca să ne apere de vreo încercare a guvernului Bondi de a ajunge la noi în vreun fel oarecare. În stadiul acela, se crease ceva asemănător unui adevărat spirit de echipă, fără să fi avut la dispoziție răgazul necesar

pentru urzirea măruntelor gelozii şi rivalităţi. Au avut loc conflicte, fără îndoială. Dar MacDowall ne-a fost de un ajutor extraordinar. Din nou am putut să-i admir dexteritatea-i de a manevra şi de a controla situaţiile spre maximul de avantaj a celor interesaţi. Şi, pe când el ne ajuta pe noi toţi, fiica lui mă ajuta pe mine personal. Era, în toate privinţele, mâna mea dreaptă, sarcină pe care şi-o luase cu de la sine putere. Viaţa în comun ne-a fost de mare ajutor. M-am oprit din băutul fără de margini şi am început să umblu şi să trăiesc iarăşi.

Londra udă şi decolorată. Lespedea Preşedinţiei Consiliului de Miniştri, curăţită de curând, părea soioasă ca un prag de dugheană. Londra nu se schimbase prea mult în cursul celor şase ani din urmă; nu Londra oficială, nici Whitehall, nici Westminster. Costumele negre, protocolare, o supraabundenţă de umbrele negre; cât îmi părură de familiare toate acestea! Dacă era ceva schimbat, doar feţele oamenilor mai întunecate şi mai încruntate decât le ţineam eu minte.

Avea să fie o călătorie grea şi nici pe departe nu-mi era clar cum am să mă descurc şi cum au să poată argumentele mele, chiar în cele mai bune condiţii să aibă priză la guvernul englez. În definitiv, englezii se mărgineau, ca de-atâtea ori în trecut, să adopte pe faţă un rol totalmente pasiv. Totuşi, în spatele scenei, îşi clădeau destinul, cântărind rece şi apreciind clar încotro stau interesele lor capitale. Numai cu multă greutate voi reuşi să fac guvernul britanic să joace un rol mai activ, ajutându-ne să ne descotorosim de guvernul Bondi. După ce-au suferit fel de fel de afronturi şi ultragii din partea noastră, în aceşti câţiva ani din urmă, când au descoperit că nu mai guvernau Marea Britanie ci numai Mica Anglie, de atunci politica lor externă a avut cel mai

scăzut profil şi doar întrecerea cu politica unei Suedii sau unei Elveții a ajuns să fie forța stimulatoare în viața politică engleză. După ce ani de-a rândul am salutat cu bucurie faptul că Anglia adoptase asemenea atitudine, iată că mă aflu la Londra cerându-i Angliei să joace rolul opus. În afară de toate celelalte, Ministrul lor de Externe, cel ce avea să fie forța motrice a tuturor hotărârilor Consiliului de Miniştri luate în Downing Street, era cel mai extremist dintre partizanii Micii Anglii. Nu aveam cine ştie ce speranță.

Sosirăm cu trenul de noapte. Ealasaid MacDowall şi Walt Tesco veniseră cu mine. Tesco avea să plece mai departe în Statele Unite ca să prezinte lui MacPake un raport asupra situației şi să-mi deschidă calea, netezind-o. Folosindu-ne de camera mea de la hotel ca de un birou, toți trei ne-am petrecut dimineața cu întâlniri şi contacte nu prea satisfăcătoare, cu tot felul de grupuri şi indivizi de origine scoțiană stabiliți la Londra, care socotisem că ne-ar putea fi de folos. Am aranjat cu destulă greutate o întrevedere cu Ministrul lor de Externe pentru după-amiaza următoare. Presupuneam că în momentul acela n-avea niciun chef să mă vadă, pentru că nu mai aveam nicio situație legală (iar dacă aveam vreuna, aceea era negativă, ca fost deținut şi evadat, declarat în mod public drept politician corupt), şi mai era şi îngrijorat la gândul eventualelor proteste din partea regimului Bondi pentru că m-a primit. Dar mai exista şi un alt motiv să nu dorească să mă vadă, după cum aveam să descopăr mai târziu. Până la urmă l-am convins că erau destule posibilități ca să trag sforile, asigurându-l că va avea mai multă bătaie de cap dacă-mi refuză întrevederea.

A fost o zi obositoare şi cam pe la şapte seara le-am propus celorlalți doi o pauză, pe care o meritam. Le-am

sugerat să mergem la un restaurant mic, la care obişnuiam să mă duc în trecut, situat drept la capătul străzii Shaftesbury. Luarăm o gustare la hotel, comandarăm un taxi, după care am plecat. Eu mi-am luat şi căruciorul. Cu toate că făcusem un mare progres, nu puteam parcurge decât doisprezece paşi, cel mult, după care rămâneam complet sleit de puteri. Ealasaid rezervase o masă într-un colț. M-am hotărât pe moment să intru neajutat. Tesco lăsase la garderobă căruciorul meu pliat, împreună cu hainele, iar eu, încetişor dar țanțoş, m-am dus după ei la masă. Faptul că mergeam singur pe picioarele mele, că mă schimbasem ori îmbătrânisem, a ajutat poate să explice de ce nu am fost recunoscut. Dar eu abia cât mi-am aruncat ochii prin încăpere, şi-am rămas atât de uluit, încât n-am putut să scot niciun cuvânt.

— Nu te simți bine? m-a întrebat Ealasaid îngrijorată, pe când mă aşezam jos. Tesco mă împinse cu scaunul aproape de masă.

— Amintiri care m-au năpădit, atâta tot, am explicat cu respirația tăiată.

Aducându-mi aminte de timbrul unui glas. Auzit prin telefon cu atâtea luni în urmă, nu m-am simțit cuprins nici de mânie, nici de tristețe; eram doar transportat, ba chiar emoționat, atâta tot. Am comandat aperitive din belşug. Eram bucuros că îl convinsesem pe Tesco să vină cu noi. La început, mă gândisem să ies numai cu Ealasaid, şi Tesco îmi servise toate pretextele cu putință ca să nu-l includ şi pe el în proiectele mele, dar lucraserăm atât de bine cu toții în echipă şi mi-am dat seama că acele alte lucruri pot să aştepte. Acum se vădea că avusesem de două ori noroc că am procedat astfel.

M-am relaxat. Tesco şi Ealasaid trebuie să fi înțeles

din primele clipe că atenția îmi era împrăştiată. Amândoi şedeau cu spatele spre cele două persoane de la masa din fundul încăperii, iar eu eram în parte ascuns de-o lumânare aprinsă, înfiptă într-un sfeşnic de aramă ce sclipea de lustruit ce era.

Terminasem masa şi tocmai comandam cafelele, când am văzut că persoanele de la cealaltă masă se pregăteau să plece. M-am întors către Tesco:

— Dacă din întâmplare te uiți în spatele dumitale, se află un bărbat şi o femeie, aşezați lângă fereastra din dreapta. Sunt pe punctul de a pleca. Uită-te la fața bărbatului. Îl cunoşti?

Tesco se învârti încetişor şi cu grijă pe scaunul său şi privi cu atenție prin lentilele sale groase de miop.

— Da, cred că da, răspunse el. Nu sunt sută la sută sigur, dar cred că-i omul la care vă duceți mâine după-amiază. E Ministrul lor de Externe, nu-i aşa?

— Şi eu cred la fel. Dacă-i aşa, atunci suntem pe cale de a obține ceva, am zis eu. Mai ai încă o mulțime de legături în lumea gazetarilor indiscreți şi flecari de aici, nu-i aşa?

Tesco încuviință din cap.

— Bun. Atunci pregăteşte-te pentru o noapte activă. Şi ce crezi despre recrutarea unui detectiv particular, discret, pe care să ne putem bizui la această oră târzie? Poți aranja aşa ceva?

Tesco încuviință iarăşi.

— Dar şi eu sunt destul de bun pentru asemenea soi de lucru, se oferi el în mod voluntar. Am o practică vastă. Îmi amintesc cum odată am filat ceasuri de-a rândul o actriță de cinema celebră şi am descoperit-o...

— N-are a face asta, acum, i-am tăiat-o eu scurt. Ai timp până mâine după-amiază. La orele patru am întâlnire cu omul ăsta. Până atunci, doresc să ştiu

despre el oricât de multe poți afla. S-ar putea să ne fie de-un folos vital. Lucruri intime, şi altele de-asemenea soi. Murdării, ticăloşii, obscenități.

Am văzut fața Ealasaidei încrețindu-se de dezgust.

— O asemenea tactică nu se prea potriveşte cu stilul dumitale, Malcolm, izbucni ea. Oricum, de ce crezi c-ar exista ceva în defavoarea lui, destul de important ca să te poți sluji la nevoie, chiar dac-ai vrea s-o faci? Şi cine-ți poate spune că el nu-ți va răspunde în asemenea situație, distrugându-te? În orice caz, nu-i un punct de plecare fericit, să sapi în murdărie, urmărind un om cu soția lui, sau cu prietena lui, veniți să ia o masă liniştită.

— Tocmai aici e buba, am răspuns eu calm, ferindu-mi capul într-o oarecare măsură în dosul lumânării. Cele două persoane între timp plecaseră de la masă şi treceau prin fața noastră, spre uşă. Tocmai aici e buba, am repetat eu.

Femeia s-a oprit o clipă lângă noi, până ce le sosiră hainele, aduse de un chelner. Aruncă o privire absentă înspre mine. Nici urmă să mă fi recunoscut.

După ce Ministrul de Externe englez părăsi restaurantul, însoțit de soția mea, le-am spus celor doi toată povestea.

Aşa cum spusese Ealasaid în cursul serii de ieri, tactica adoptată nu se potrivea cu stilul meu. Dar, n-aş putea zice că a fost şantaj… mai mult actul unui soț scos din sărite. Şi din asta ne-am ales cu un rezultat extrem de favorabil.

NOUĂSPREZECE

Dedesubt, până departe, uniformitatea ondulată a unui peisaj de iarnă frumos; într-o continuă schimbare, neluat în seamă, pentru că, în realitate, nu era decât creştetul pufos şi fin al unei întinderi masive de nori, văzută de deasupra, de la o distanță de douăzeci şi trei de mii de picioare. Aproape tot drumul de la Londra-Heathrow la New York-Aeroportul Kennedy am beneficiat de albeața aceea strălucitoare şi neîntreruptă. Zburând spre vest, uriaşul Jumbo a înaintat aproape în pas cu soarele, aşa încât ziua părea că stă în loc şi că n-are să mai asfințească niciodată. Tot timpul, cât n-am dormit şi n-am mâncat, am lucrat la discursul ce-mi va fi îngăduit să-l rostesc, după cum speram, în fața Consiliului de Securitate.

Pe deasupra Noii-Scoții, s-a ivit o spărtură de scurtă durată şi am avut o viziune fugară a unor păduri, alternând cu întinderi sterile acoperite de muşchi, lacuri mici, coline cafenii turtite, şi nici urmă de om. Apoi avurăm iar senin pe deasupra coastei statului Maine, cu întinderile-i de un verde greoi şi monoton, un soi de introducere în Statele Americii. Drumurile apăreau trase geometric în lungul şi latul terenului. În sfârşit, urmă iarăşi întinderea de nori care nu se mai spulberă până la apariția înspre apus a turlelor şi turnurilor Manhattanului. Printre spărturile norilor am zărit şi Statuia Libertății. În timp ce ne roteam în jurul ei, am

putut vedea fascinantele desene pe care țițeiul şi alte substanțe poluante le înscriu pe suprafața apelor brațului Sound şi înăuntrul lor.

Sosirea într-un port sau aeroport american poate să însemne iadul sau paradisul, în funcție de Birourile de Vamă şi de Imigrare. În anii din urmă fusesem scutit de grozăvia şi umilința cozilor, fiind o personalitate destul de proeminentă ca să mă bucur de tratamentul P.F.I. adică al „Persoanelor Foarte Importante”, aşteptat şi luat de maşini la aerodrom, dispărut hocus-pocus cu destinația discretă a reşedințelor de odihnă P.F.I. – acel *dolce farniente* al P.F.I.-ului, întâmpinat şi tratat cu băuturi de la gheață şi însoțit şi condus de împuterniciți oficiali cu vorbirea extrem de politicoasă, părăsind secțiile prin uşi lăturalnice, neştiute de nimeni, ca să evit gloata de fotografi şi reporteri ai presei rezidențiale. De data aceasta, nu mă mai aşteptam la aşa ceva. Nu eram decât un cetățean particular, cel puțin într-un sens tehnic, un fost ministru al unei țări cândva independentă.

Dar Federația Americanilor Scoțieni, de curând fondată, lucrase din răsputeri. Iar călătorii destinați P.F.I.-ului sunt aleşi după două criterii: după statutul lor intrinsec, adică ambasadori, regi sau alții asemenea; şi cei a căror sosire e probabil să provoace neajunsuri şi tulburări în ritmul normal al mersului unui aeroport: actrițe, staruri de televiziune şi oameni ca mine, cu mari posibilități de a deveni oamenii zilei. N-am ştiut asemenea lucruri până ce n-am intrat, dar veşti despre sosirea mea şi câteva aluzii instigatoare, privind motivele vizitei mele, se şi răspândiseră. Aşa încât am fost destinat categoriei P.F.I. Numai că, de data aceasta n-au mai fost chiar atât de bănuitori cu mine ca să mă ferească de reporteri. Am refuzat să fac vreo declarație,

dar o mulțime de fotografii de-ale mele apăruseră în edițiile de seară, tocmai cam pe când şoferul enormului Cadillac ne transporta pe aşa-zisele rute directe cu mai multe benzi, prin hidoasele gâtuiri de trafic, către zgârie-norii impresionanți, învăluiți în ceață, din centrul Manhattanului.

Cinci după-amiază, ora New York-ului; zece seara ora Londrei. Sincronizarea mecanismului meu fiziologic îmi va lua o zi sau cam aşa ceva pentru reajustare. O serie nedesluşită de impresii încețoşate: MacPake şi Lindsay vorbindu-mi fără oprire; afară, patru culoare constante pentru maşini enorme cu viteză mică; puțină culoare şi murdărie cu grămada, mai cu seamă când am pătruns în centrul oraşului, îndepărtându-ne încet către acel mare simbol de sticlă care este chiar sediul Națiunilor Unite.

Consiliul de Securitate îşi ține întrunirile într-o încăpere mult mai mică decât Adunarea Generală. În centru se află o masă circulară, cu o deschizătură ca litera C, într-o parte; în mijloc, înăuntru, şade secretarul şi funcționarii respectivi. Membrii permanenți şi cei temporari ai Consiliului îşi au locurile jur-împrejur pe partea din afară. Fotoliile Delegaților sunt din piele, albastru închis la culoare. În spatele lor, patru fotolii albastru deschis sunt destinate membrilor delegației. În jur, situate sus pe pereții a numai trei laturi din sală, nişte firide futuristice, despărțite de încăpere prin paravane de sticlă, adăpostesc translatorii simultani, ziariştii şi echipele de televiziune. În a patra latură a camerei, pe scaune aşezate în raiduri, stă publicul obişnuit. Mulți din ei par că şi-au adus sandvişuri şi termosuri de acasă. Din pricină că au avut loc câteva incidente, gărzi de securitate în posturi fixate pe marginea exterioară a arenei Consiliului, stau în văzul

tuturor.

În completarea decorației interioare, o frescă mare, de tip 1950-1960 stă aşezată sus în spatele fotoliului preşedintelui. Înfățişează îndreptarea nedreptăților, oameni ce sunt eliberați din lanțuri, căi ce duc treptat în sus, către libertate, lumină şi fericire. Pe cât e de inexpresivă pe atât de demodată.

M-am aşezat într-o latură, aşteptând să fiu chemat, cu căruciorul pliat, lângă mine. Delegatul englez trebuia să propună audierea mea şi nu era de aşteptat să se ridice vreo voce împotrivă. Am zâmbit deschis unui olandez pe care-l cunoscusem vag, cândva în trecut, şi el mi-a întors zâmbetul cu căldură. Preşedintele japonez a început, în fine, să cheme adunarea la ordine. Feluriți diplomați umblau de colo până colo, foindu-se, aparent fără niciun scop, într-o vădită dezordine. În nişele de sticlă, translatorii îşi potriveau aparatele. Eram surprinzător de calm.

La dreapta şi la stânga, în jurul mesei, culoarea pielii delegaților nu trădează totdeauna identitatea țării pe care o reprezintă. La sediul Națiunilor Unite te afli antrenat într-un joc constant de-a ghicitul, dacă e să te iei după cei care cutreieră vestibulele şi coridoarele şi, de cele mai multe ori, nu ieşi din încurcătură decât când delegații îşi ocupă în sfârşit locurile, în dosul etichetei de pe masă, cu numele țării pe care o reprezintă. Expunerea la viața New York-ului şi constantul contact internațional de la Națiunile Unite pare să coloreze pigmenții pielei, dându-i o nuanță de negricios deschis universal. Poate că e numai imaginația mea, sau poate să fie ora înaintată… şapte seara aici, la Londra miezul nopții. Sau să fie oare strălucirea luminii lămpilor cu arc pe mocheta de culoarea noroiului, care produce asemenea efect? Nici îmbrăcămintea nu te poate călăuzi.

Ian Campbell, părând tras la faţă, încruntat şi obosit, intră în sală. În spatele lui, purtând cunoscuta valiză roşie pentru corespondenţă, şi documente, mergea Guthrie, rece, întunecat şi neschimbat. Am avut un şoc văzându-l acolo, mai ales ştiind ce ştiam, dar când îşi aruncă în treacăt privirile spre mine, căutătura lui era lipsită cu desăvârşire de orice soi de emoţie. În spatele acestor doi, veneau în ceată ajutoarele lui Campbell. Printre ei n-am recunoscut decât pe de Laski. Campbell, aflasem de la Guthrie, preluase amândouă portofoliile mele anterioare... ministerul de interne, poliţia, închisorile şi ordinea publică, precum şi responsabilităţile mele în domeniul afacerilor externe. Ştiam tot de la Guthrie că la New York va veni şi Campbell. Scoţia nu era actualmente membră a Consiliului de Securitate aşa încât el, ca şi mine, trebuia să se aşeze deoparte, cu acoliţii săi, până ce va fi strigat.

În urma numeroaselor presiuni din partea noastră şi a unei acţiuni puternice în bloc din partea Australiei şi a Canadei, aceasta precipitată mai ales de vizita mea cu două săptămâni mai înainte la ambasadorii din Londra a acestor două state, guvernul englez ieşise în sfârşit din neutralitate şi înaintase în faţa Consiliului de Securitate demersul său înscris pe Agenda Consiliului astfel: *Situaţia prezentată a Scoţiei: o problemă de un urgent interes internaţional.* Corporaţia Bondi avea suporteri puternici în rândurile Congresului, iar Statele Unite, pentru motive lesne de înţeles, adoptaseră, un rol foarte şters în întreaga problemă.

Dezbaterea s-a deschis într-o învălmăşeală de invective, de o putere covârşitoare, având o legătură vagă cu cauza Scoţiei. Delegaţii vorbeau repede sau şovăielnic, potrivit cu firile şi obiceiurile lor, dar engleza rară şi măsurată a translaţiei simultane pe canalul doi al

sistemului de şase benzi, era tot timpul egală. Şedeam, ascultând, cu casca mică de plastic prinsă peste urechea mea dreaptă. Vocea translatorului era desăvârşit de cultivată şi fără nicio afectare.

Eram implicat, atât de profund implicat în cele ce venisem să înfăptuiesc şi să spun! Întreaga dezbatere a acestui caz neprevăzut era pentru moment cel mai important lucru din viața mea. Totul se petrecea totuşi la un nivel atât de scăzut. Aspectul general de indiferentă camaraderie în Consiliul de Securitate şi, de fapt, peste tot la Națiunile Unite, m-a izbit ca dezolant şi şocant de sincer. De fapt, nu era decât o reflectare foarte nedramatică a problemelor reale de viață şi de Libertate, de pe toată suprafața globului, dezbătute continuu aici cu impasibilitate, ca să nu spunem cu plictiseală. Delegații îşi îngăduiau să strige şi să vorbească despre țările celorlalți în nişte termeni cumpliți, îngrozitori. Dar, ca o ironie a soartei, speranța autentică şi onestă pentru pacea viitoare a lumii se manifesta după aceea în numeroasele baruri din clădirea Națiunilor Unite, unde epitetele rostite la mânie erau uitate când se cinsteau rândurile internaționale de băutură. Se bucura de o favoare deosebită, după câte am descoperit, băutura celui mai *ne-rece-război*; *Bloody Mary*[8].

Am spus absolut totul în discursul meu şi mă mândresc la gândul ca a fost bine primit. Dar totul nu era decât o gigantică şaradă. De îndată ce-am terminat de vorbit, de îndată ce-am văzut cum se distribuiau jur-împrejur membrilor Consiliului de Securitate exemplarele multiplicate ale discursului meu şi de cum i-am observat cum stau fiecare alături cu câte un teanc cât un munte a celorlalte discursuri, mi-am dat seama

---

[8] Sângeroasa Mary. (engl.).

că toate sunt numai vorbe. Toți auziseră, dar nu ascultaseră. Asta face parte din joc. Emoțiile, mânia, mila, toate sunt izgonite din scenă. Dibăcia unuia sau altuia de a interpreta bine asemenea emoții e cel mult lăudată sau criticată ca în cronicile teatrale din ziare. Atâta tot. Singura mea satisfacție a fost că Ian Campbell, când fu chemat să răspundă, a vorbit prost, abia de-a reuşit să exprime prin comunicarea sa ideea că întreaga dezbatere nu-i decât un afront care n-are nimic de-a face cu Consiliul Securității, că nu-i decât o problemă internă, completamente şi totalmente de competența guvernului scoțian. A mai avut şi privilegiul de a vorbi numai în fața unui număr redus de membrii ai Consiliului, pentru că ceilalți părăsiseră sala în semn de protest. Şi-a încheiat cuvântarea distrus rău de tot. Dar nici asta mai că n-a contat. Rezoluția Consiliului de Securitate, condamnând guvernul Bondi, când s-a dat, a fost acelaşi joc al şaradelor. De altfel a fost formulată de către englezi, dar efectul ei s-a dovedit a fi insuficient şi deziluzionant, mergând doar până la limita la care ministrul lor de externe a fost sigur că poate, în circumstanțele respective, ieşi basma curată, fără a-şi atrage asupra capului său toată mânia şi duşmănia noastră. Numai după ce a fost supusă la vot am văzut şi eu în sfârşit Consiliul de Securitate trezindu-se la viață. Jocul prevede mai departe că voturile trebuie să fie unele pro şi altele contra; iată că zarurile sunt aruncate: diferitele tabere şi clici conspiră şi vorbesc în şoaptă; semne grăbite de activitate se văd în sânul fiecărei delegații, şi Primii Secretari se reped sau mai curând zboară de la delegație la delegație, aterizând la fiecare din ele ca muştele pe câte o floare sau pe câte o bucată de stârv, ca să influențeze sau să linguşească, sau măcar să-şi poată da cu părerea cam de ce parte o să fie

votul. Unele delegații aveau liste de control pe nişte foi mici de plastic care se pot şterge, pe care înregistrau intențiile posibile de votare: da, nu; da, îndoielnic, nu, îndoielnic; gata să se supună presiunilor; sincer nehotărât, şi aşa mai departe. Te izbeşte ca un şoc puternic când vezi cum îşi joacă diplomații partida privind soarta lumii.

În aşteptarea votului, totul cedează locul unei stări vecine cu apatia. Atmosfera de relaxare, reglată şi ea de răceala dozată cu precizie a aerului condiționat, începe să mă afecteze. Am observat cu indiferență pe un distins delegat al Africii Răsăritene, cum, după ce luase cuvântul cu un pronunțat accent scoțian, care vădea baza educației sale, şi dezbătuse problema primejdiei colonialismului, se lăsase apoi treptat furat de somn şi adormise în fotoliul său. Atitudinea lui era de înțeles. Nu s-a deşteptat nici când s-a anunțat votarea.

Am avut o majoritate destul de mare în favoarea noastră; au fost şi câteva abțineri. Dar din pricina unui veto dat pe motivul că rezoluția n-a fost formulată în termeni destul de tari, iată-ne îndărăt să potrivim una nouă. Dar ce contează o rezoluție în plus sau în minus? Asta n-avea să ne soluționeze problema. MacPake şi Lindsay erau totuşi mulțumiți. Publicitatea îşi are rosturile sale, mă încredințau ei, şi la ceasul acela al nopții eram mult prea obosit ca să mai discut.

Etajul al douăzeci şi treilea al hotelului Waldorf Towers oferă prilejul unei privelişti a prea puțin inspiratelor etaje douăzeci şi trei ale blocurilor înconjurătoare. Dacă mă apropiam cu căruciorul de fereastră, lipindu-mă de ea, aveam o vedere limitată a unei porțiuni de stradă, departe jos, învăluită în abur, cu luminile aprinse şi cu nelipsita maşină a chefliului

din miezul nopții care se repede ca fulgerul.

De felul meu nu sunt un om cheltuitor şi am protestat când mi s-a comunicat că voi descinde la Waldorf. Dar partizanii şi susținătorii mei, fiecare din ei părând mai mult decât atotştiutor în ceea ce priveşte importanța relațiilor publice, au stăruit să primesc şi m-am lăsat convins. I-au plătit, chiar şi lui Tesco o cameră alături de-a mea. Ministerul de Finanțe n-a îngăduit niciodată vreunuia dintre noi să descindem în asemenea hotel, pe când eram Ministru.

Camera mea era spațioasă şi bine mobilată, într-un stil ce voia să fie francez din secolul al optsprezecelea. Pe măsuța de lângă pat se afla o Biblie plasată de Societatea Gideon şi un exemplar al cărții lui Conrad Hillon cu titlul: *Fii oaspetele meu.* La asemenea preț, cine n-ar fi?

M-am deplasat cu căruciorul în camera de baie, o piesă toată în faianță, la fel de somptuoasă, şi recunosc că am rămas impresionat în fața celor trei robinete: fierbinte, rece şi rece ca gheața. Organizația de deservire Hilton dispune de un soi de stelaje cromate, adaptate special la băi. Care permit invalizilor ca mine să intre şi să iasă singuri din apă. M-am folosit cu prisosință de baie şi de stelajele respective, după care m-am rostogolit în pat.

Eram mult prea obosit. Chiar şi pentru ora New York-ului era târziu şi aveam un câştig de cinci ceasuri. La Edinburgh, curând se va lumina de ziuă. Totuşi eram agitat şi nu puteam dormi, drept care am aprins iarăşi lumina şi, stând lungit în pat, am început să privesc emisiunea televiziunii Americane, pentru prima oară după ani de zile. Timp de douăzeci şi patru de ore pe zi, în tot cuprinsul anului, cu un ciclu constant de filme vechi şi de reviste nocturne de ultimă oră, împestrițate la

intervale ridicol de scurte cu reclame ridicol de lungi, e bătută apa în piuă pe numeroasele canale ale televiziunii pentru cei de peste Atlantic care suferă de insomnie. Filmele western şi completările s-au dovedit somnifere şi, aproximativ după o jumătate de oră, eram gata să sting televizorul cu ajutorul tabloului de comandă de la distanță, când am auzit un zgomot uşor şi am băgat de seamă că mânerul aurit al uşii de la cameră se mişcă încetişor.

De când cu infirmitatea mea n-am mai încuiat niciodată uşile. M-am gândit că-i mai bine să fiu prădat decât să risc a ridica bariere între mine şi lumea de-afară, în cazul c-aş avea urgentă nevoie de un ajutor. De când mă ştiu, am suferit de o uşoară claustrofobie, dar acum, neputința-mi de-a mă mişca a generat temerea asta în mine. Dar pe moment mi-a străfulgerat prin minte gândul c-ar fi trebuit să fiu mai prevăzător la New York; s-au auzit atâtea poveşti despre actele de violență ce se petrec aici după fiecare colț. Totuşi, dispuneam de un telefon şi de o sonerie, şi unde mai pui că mă aflam la Waldorf.

Guthrie se strecură pe tăcute în cameră. Purta un halat de mătase albastră, dar am observat că pe dedesubt era îmbrăcat ca de oraş. Aproape că nu şi-a cerut scuze.

— Părea o ocazie prea bună ca s-o las să-mi scape, începu el, iar fața-i negricioasă s-a lățit într-un fel de-ai fi zis că îmi zâmbeşte.

Ne-am strâns mâinile.

— Noi locuim la etajul al douăzecilea şi după colțul camerei mele se află o scară. Waldorf e o construcție caraghioasă, continuă el, de parcă şi-ar fi petrecut toată viața în locul ăsta. Mai cu seamă în timpul Adunării Generale a Națiunilor Unite, toate camerele sunt luate

de delegațiile miniştrilor şi diplomaților din toate țările de sub soare. E un climat nemaiînchipuit de anonim.

Când Guthrie isprăvi de vorbit, uşa camerei se deschise din nou şi Tesco, cu o surprinzătoare dibăcie, veni repede, drept în spatele lui. Spre uimirea mea bruscă, îmi păru că are o armă în mână. Apoi îl recunoscu pe Guthrie.

— Scuză-mă, zise Tesco. Nu suntem niciodată îndeajuns de prudenți. Ai fi putut fi unul din oamenii lui Campbell.

Cu toții ne-am pornit pe un râs nervos. Mi-am dat seama încă o dată ce individ multilateral e Tesco şi cât de bine păzit eram. Mi-a venit să-l întreb de unde a luat arma.

— Îmi face plăcere că te văd, am zis eu, şi o spun sincer. Ceea ce faci e extraordinar.

— Nu-i decât începutul. Guthrie păru teribil de serios.

Dar întrevăd o răzleață licărire de lumină.

— Nu te-a văzut nimeni venind?

— Afară de domnul Tesco, aici prezent, toți dorm buştean. Campbell de epuizare nervoasă, iar de Laski e cu o prostituată antropofagă.

Uitasem televizorul deschis. Un program religios era în curs de desfăşurare; un episcop stătea de vorbă cu un cântăreț de „*blues*”. Părea să fie un spectacol pe viu şi mă întrebam cui puteau ei să-l dedice la vremea aceea a nopții. Am început să caut butonul ca să sting televizorul, dar Tesco m-a oprit

— E ceea ce în practica spionajului e cunoscut sub numele de acoperirea sunetului, nu-i aşa domnule Tesco? rânji Guthrie.

Părea că-i place situația. Nu-l mai văzusem niciodată aşa până atunci. Acum era un om mult mai încrezător în

sine decât ființa aceea care intra în camera mea, tăcut şi eficient în calitatea de secretar particular. Miniştrii prea adeseori cad în cursă, acceptându-şi şi tratându-şi funcționarii ca pe nişte roboți eficienți, lipsiți de personalitate. Totuşi, în nouăzeci şi nouă de cazuri dintr-o sută, şeful politic e înconjurat de oameni nu numai de un nivel intelectual infinit superior, dar şi cu vederi mai largi asupra vieții.

M-am apucat să-i pun întrebări lui Guthrie, deşi mort de oboseală. Mi-am dat seama că vorbeam ca şi cum aş fi privit situația de la mare distanță. El mi-a tăiat-o scurt.

— N-am timp. Trebuie să mă întorc înapoi. Am venit numai ca să vă înmânez aceasta.

Şi-mi dădu un plic mare sigilat.

— Ce-i asta?

— E un proiect. Într-un fel, este dezvoltarea tezei mele de doctorat de la Institutul Economic din cadrul Universității Harvard. Dar veți vedea că nu e numai o bază pur şi simplu teoretică: e un întreg plan de campanie.

Începusem să deschid plicul, dar el mi-a spus să las până a doua zi dimineață.

— E foarte complicat, domnule ministru, zise el. Puneți-l bine, poate că domnul Tesco, având o armă, ar putea să-l păzească în locul dumneavoastră. S-ar putea să fie dinamită, dacă aprindem fitilul albastru în locul unde trebuie şi la timpul care trebuie.

Abia după ce amândoi părăsiră camera şi după ce stinsesem lumina, mi-am dat în sfârşit seama că Guthrie îmi spusese *domnule ministru.*

DOUĂZECI

La Ravenscliff, nervii începuseră să se dezlănțuie de atâta încordare. Prea mult timp fără să se arate nimic la orizont. Întrunirea de azi-dimineață a fost un dezastru şi asta mai mult din vina mea. Doctorul McKinnon venise cu încă o platitudine: ceva ce suna cam aşa; să nu se renunțe la o servitute în schimbul alteia, fără de luptă. La care eu am făcut o remarcă disprețuitoare şi McKinnon mi-a întors riposta cu o droaie de invective îndreptate împotriva conducerii exercitate de mine, dintre care aproape că nu-mi amintesc niciuna, afară de ultima-i remarcă:

— Cum ar putea cineva să ia în serios pe un om pe care-l cheamă Mockingham[9]?

Şi a ieşit. A trebuit să râd şi mai mulți din cei de față au făcut la fel, dintr-asta dar se vede la ce nivel meschin ne coborâsem. Am reluat bunele raporturi cu McKinnon după aceea, dar lucrurile nu mai puteau merge aşa. Era nevoie să intrăm în acțiune.

Se împliniseră două săptămâni de la dezbaterea Consiliului de Securitate. Şi ce se realizase între timp? Prea puțin care să conteze. Eram un grup de intelectuali activi între două vârste, desprinşi de viețile noastre dinainte şi despărțiți de familiile noastre actuale, locuind într-o considerabilă lipsă de confort, într-o casă

[9] În limba engleză, *to mock* înseamnă: a lua în râs.

mare, la multe mile depărtare de orice punct. Era simbolic faptul că un timp din ce în ce mai mare era petrecut în simple acte de autogospodărire. Uneori aveam impresia că Ravenscliff seamănă mai mult cu o mănăstire decât cu o popotă de ofițeri şi, de fapt, Matthews se apucase să semene într-o bucățică de grădină semințe de lăptucă, ca şi cum s-ar fi aşteptat cu tot dinadinsul să culeagă recolta.

Aveam puține trăsături comune, afară de scopul pe care-l urmăream şi de experiența de absolvenți ai închisorii. Ne călcam pe nervi unii altora; nu slujea la nimic să vorbim despre asemenea lucru şi, mai primejdios decât toate, se iviră semne de neîncredere categorică, care creştea pe măsură ce ajungeam să ne dăm seama câți dintre foştii noştri colegi fuseseră mituiți de conducerea Corporației Bondi. Unii care fuseseră arestați ca şi noi, erau acum în libertate, în plină activitate şi reintegrați în posturile vechi. Nu puteam decât să presupunem că primiseră ceea ce li se oferise. Şi dacă li s-a putut întâmpla lor, nu se putea oare întâmpla, nu se putea cumva nimeri ca unii dintre noi să fie tentați de perspectiva reîntoarcerii la o viață aproape normală? Apelurile familiilor colegilor mei se infiltrau peste tot. Până şi MacDowall cu fiica sa erau îngrijorați. Aflaseră că doamna MacDowall era destul de bine, deoarece ştirile umblaseră clandestin de la unii la alții, dar asta nu putuse risipi neliniştea lor. Era ceva ce chiar şi eu am încercat să înțeleg. Oamenii se săturaseră.

Fapte, fapte. Aveam sprijin internațional. Dar în realitate sprijinul lor era fără sens. Noi eram oameni civilizați şi asasinatul aproape că nu intra în vederile noastre, chiar de-am fi avut mijloacele. A găsi sprijin pentru noi în Scoția era de asemeni îndoielnic, deoarece multe din numele noastre, ca al meu de pildă, fuseseră

cu eficiență discreditate în fața publicului, pentru fraudă şi corupție. Nu prea eram în situația de a fi întâmpinați ca oameni cinstiți, mai cu seamă într-o ambianță din ce în ce mai totalitară, în care mediul social şi condițiile de viață erau atât de strict controlate. Primeam ziarele scoțiene şi când numele noastre erau cumva menționate, lucrul acesta avea loc într-un context de ridiculizare mai curând decât de atac: cea mai bună armă psihologică. Dacă noi ne consideram un soi de guvern în exil, eram considerați de alții aproape ca o ceată de criminali de cel mai înalt grad, fugiți de frica justiției. Opinia publică străină, rezultatele unor acțiuni cum ar fi dezbaterea în Consiliul de Securitate, dacă erau vreodată publicate, erau prezentate în Scoția în lumina cea mai părtinitoare cu putință. Deplângeam faptul că oamenii pot fi atât de naivi ca să creadă toate acestea, fără să ținem seamă de o regulă elementară: anume că minciunile sunt consfințite prin constanta lor repetare.

Am întocmit o listă de prime țeluri şi sarcini. Pe ea figurau douăzeci şi patru de nume: Consiliul de Miniştri Bondi, şeful poliției, noul guvernator al Băncii Naționale şi aşa mai departe. Dintre aceştia, la o examinare mai profundă şi mai atentă, aproape jumătate erau de import, oamenii regimului Bondi sută la sută, cei mai mulți dintre ei luați la întâmplare cu paşapoarte americane în buzunar. Rămâneau destul de puțini oameni cu care să poți avea de-a face, şi nu eram chiar atât de naivi încât să credem că înlăturarea acestora ar lichida problema. Întreaga suprastructură a noului Stat era bine oțelită în spatele lor. O contralovitură, uzarea de forță, nici vorbă de-aşa ceva, dar cum altfel ai putea ajunge la fondul, la rădăcina problemei?

Târziu într-o după-amiază. Ploaia slăbise schimbându-se într-o burniță fină şi Ealasaid, împreună cu mine, ne hotărârăm să facem o scurtă plimbare. Spunând cele de mai sus, subînțeleg că ea avea să umble, împingându-mă pe mine cu căruciorul. Terenul era prea accidentat ca să încerc să umblu şi eu şi, pe lângă asta, mersesem prea mult în ultimul timp şi un specialist, pe care îl consultasem în lipsa forțată a profesorului Taller mă sfătuise din toate puterile să nu forțez nota prea mult şi prea curând. Uneori, muşchii pulpelor şi ai coapselor mă dureau cumplit.

Am pornit pe aleea lungă şi ne-am întors printr-un loc ce fusese cândva o grădină înconjurată de ziduri. Acum era atât de năpădită de buruieni că te prindea mila; numai într-un colț al grădinii erau câteva straturi cultivate din primăvară, cu nişte răsaduri de varză, aproape mâncate de viermi, plantate de bătrânul care trecea drept grădinar. Nu suferea nicio comparație cu îngrijirea şi ordinea care mă întâmpinaseră la sediul Bondi din provincie, unde fusesem depus, după răpire, cu câteva luni mai înainte.

Din capătul depărtat al grădinii, se făcea o cărare care mergea pe malul râului. Copacii dădeau în frunză şi ploaia stârnise un miros plăcut şi înviorător. Ealasaid şi cu mine discutam despre problemele noastre. O dată sau de două ori, nu de mult, încercasem să fiu cât mai intim şi familiar, încercasem să mă întorc la firescul şi simplitatea convorbirilor noastre de pe vremea când ne-am văzut pentru întâia oară. Dar ea-mi păru că ezită, ca şi cum s-ar fi ținut cumva în rezervă. Văzând asta, n-am silit nota.

— Nu ți-a venit niciodată pofta să renunți? m-a întrebat ea pe neaşteptate.

M-am întors în cărucior şi mi-am aruncat privirile în

sus spre ea. Se uita serios la mine.

— Toată lumea asta de-aici, dumneata, eu. Ce căutăm noi cu toții aici? Nu ți se pare că e extrem de nefiresc?

— Ba foarte adesea.

— Cât timp avem s-o mai ducem aşa? Cu toții am început să simțim tensiunea. La început a fost foarte bine, pentru voi toți. Ați găsit în locul de-aici libertatea atât de binevenită. Dar acum? Văd dezamăgirea ce a început să-l mineze până şi pe tata. În primul rând, n-are aproape nimic de făcut şi e îngrijorat grozav pentru mama. Planuri şi aşa mai departe, toate bune, dar nu există pentru el niciun lucru concret de care să s-apuce; nu există nici pentru vreunul dintre noi ceilalți. N-ar fi oare timpul să-i punem capăt?

— De, nu ştiu, am răspuns eu printre dinți. Dar la ce bun să tot repetăm...

M-am oprit. Se vede că până şi ea mă enerva acum.

— Îmi pare rău. E atât de limpede... N-ar fi trebuit să spun cele de mai sus, răspunse ea.

— Era nevoie să le spui.

M-am cufundat în tăcere un timp. Avea dreptate. Fără îndoială că avea dreptate. Ne dădeam într-un spectacol ridicol, făcând pe Guvernul în Exil, când ar fi trebuit să ne întoarcem acasă ca să culegem resturile şi să facem pace cu cei de la putere. Mai la urma urmei, nu era oare vorba de invidie? Ne dăduseră afară şi-acum eram invidioşi din cauza puterii pe care o avusesem şi n-o mai aveam. Să fi fost oare ceva mai mult decât atât? Doar nu toți cetățenii din țară protestaseră că se schimbase regimul. De ce-am fi protestat noi? Oare muncitorii o duceau mai rău? Să fie oare acum mai puține greve? Ori mai mulți şomeri decât au fost când eram cu ministru? Cifrele, desigur, nu arătau aşa ceva, cu toate că ele ar fi

putut fi falsificate. Nu erau, oare, părerile noastre prea străine de realitate, şi subiective? Dacă poporul n-are nimic împotrivă că are asemenea guvern, de ce ne-am pierde noi somnul pentru o chestie ca asta? De ce să nu facem şi noi cum au făcut alţii: să ne întoarcem şi să ne împăcăm cu lan Campbell şi cu clica lui? *Campbell.* Numele mi-a rămas ca un nod în gât.

Ealasaid a băgat de seamă că alunecasem într-o stare posomorâtă şi a schimbat subiectul.

— Păcat că încă nu poţi urca sus pe colină, în spatele casei, acolo sus, spuse ea. De acolo vine răul. Am urcat în vârful colinei, chiar în ziua când am sosit aici. Era o zi grozav de rece şi un îngheţ zdravăn. A fost tare frumos. Am dat peste un izvor care alimentează râul, lângă un lac mic, acolo sus, tocmai peste culme. Apa îşi croise drum prin pământ şi îngheţase în nişte forme splendide. Se opri, iar eu am pus frâna la cărucior. Mai târziu, spuse ea, am să te iau acolo sus, să-ţi arăt de unde vine. Când ai să te simţi iarăşi tare pe picioare.

Îmi zâmbi, uitându-se la mine şi eu i-am întors zâmbetul. Mă simţeam tare fericit.

Stăturăm locului câteva clipe, fără să ne mişcăm, apoi ceva din cele ce-mi spusese îmi veni în minte. „De unde vine... Fără îndoială... Ce prostie!” Zâmbetul mi se schimbă repede într-un rânjet tâmpit şi-am început să râd. Ealasaid se uită la mine ciudat.

— Poate ar fi mai bine să ne întoarcem, spuse ea îngrijorată.

— Nu, stai! Ascultă! i-am răspuns eu. Am să le dau de lucru.

Îmi aruncasem privirile în grabă prin „proiectul” lui Guthrie, în avion, când mă întorceam de la New York, după care i-l înmânasem, iarăşi lui Tesco, spunându-i

că îl vom studia mai târziu. De fapt nu-i refuzasem soluția, doar că părea inaplicabilă în situația în care ne găseam. În orice caz, ne întorsesem la Ravenscliff îmbătați de victoria dubioasă a dezbaterii din Consiliul de Securitate, plini de încredere şi convinşi că va fi uşor să convertim națiunea iarăşi pe o cale democratică. Abia acum, după două săptămâni, cu cruda realitate a încercărilor noastre inutile de a înlătura guvernul Bondi, aruncată atât de eficient în obraz, abia acuma, zic, ideea lui Guthrie de a da lovitura la sursă prinsese viață cu adevărat. Până acum nu făcusem altceva decât să risipesc două săptămâni prețioase.

Departe de a fi ceva uşor de realizat, dar cel puțin ne oferea şansa unei acțiuni reale, ceea ce orice alt soi de complot nu reuşea să facă. Entuziasmul meu de după plimbarea cu Ealasaid m-a însoțit la întrunirea pe care am convocat-o de îndată ce ne-am întors în casă. În cele din urmă, planul era destul de firesc ca să-i cucerească şi pe ceilalți. Avură îndoieli cu grămada, dar cu toții le-am fi avut în diferitele stadii ale pregătirii planului.

La început a pornit-o prost. Cu toții şedeau în jurul mesei celei mari din bibliotecă aşteptându-mă să le explic. Am început cerându-mi scuze că nu studiasem ansamblul situației în amănunt. Guthrie imaginase o bază excelentă, dar o punere la punct minuțioasă şi cel mai strict secret vor fi necesare dacă vrem să sperăm în succes. Am dezvoltat proiectul lui Guthrie.

— Am căzut de acord în repetate rânduri, ori de câte ori a venit vorba în timpul ultimelor luni, asupra dificultăților de a converti opiniile politice ale publicului. De asemeni, ne-am înțeles că forța... o lovitură... care ar putea reuşi, este cu desăvârşire nepractică şi inaplicabilă. În concluzie, nu puteam spera să schimbăm *status quo.* Dar stupiditatea situației e că

ne-am concentrat privirile prea stăruitor asupra produsului final, adică chiar asupra guvernului Bondi.

M-am uitat aprig jur-împrejur la colegii mei. S-au uitat şi ei la mine fix dar indiferenţi, cu privirile absente. L-am surprins pe doctorul McKinnon înăbuşindu-şi un căscat şi m-am întrebat o clipă dacă nu cumva imaginam şi debitam absurdităţi.

— Noi trebuie să mergem direct la sursă, am spus triumfător.

Din nou feţele colegilor se vădeau a fi absente şi indiferente. Numai în expresia lui Sir Alexander MacDowall am descoperit o nuanţă de interes stârnit de spusele mele.

— E greu de creat o clătinare serioasă a încrederii într-un guvern oarecare atâta timp cât lucrurile nu merg într-adevăr prost. Dar s-a dovedit şi se ştie bine că e chiar foarte uşor de pus la cale o zdruncinare a creditului în lumea comercială internaţională, şi asta avem noi de făcut cu Corporaţia Bondi.

— Dar e un consorţiu multimilionar. Sigur şi solid ca Banca Angliei, mormăi protestând McKinnon.

Majoritatea celor din cameră păru să fie de acord cu el.

— E adevărat. Şi probabil că va rămâne adevărat şi pe viitor. Dar ceea ce trebuie să născocim noi, ceea ce trebuie să încercăm să facem e să creăm, măcar pe-un termen scurt, o scădere bruscă, o depreciere a respectabilităţii Corporaţiei Bondi în lumea afacerilor. Bursa din Londra şi Wall Street-ul în New York vor face restul pentru noi.

McKinnon fornăi pe nas, se sculă şi porni să se uite afară pe fereastră. M-am ridicat şi eu pe picioare, păstrându-mi echilibrul. Cu toate că acum nu mai ţineam secret, mulţi dintre ei nu mă văzuseră încă stând

pe picioare. Cu asta am reuşit să le câştig atenţia.

— Cât timp mai port răspunderea conducerii, vom căuta să facem încercarea.

Am privit încruntat jur-împrejurul încăperii. Se făcuse tăcere. Nu eram sigur cum aveau să primească propunerea mea. Cu coada ochiului l-am zărit pe MacDowall mişcându-se ca şi cum ar fi vrut să spună ceva. Apoi se opri. Doctorul McKinnon se întoarse în cadrul ferestrei. Era cu faţa spre mine.

— Foarte bine, s-auzim mai departe despre ce e vorba, făcu el. E o şansă. Poate că e singura.

M-am aşezat mulţumit iarăşi pe scaun.

Am întocmit un plan ca pentru o operaţie militară. În săptămânile care urmară, fură întocmite liste cu toţi redactorii şefi şi corespondenţii celor mai importante gazete din Statele Unite şi Europa, vreo douăsprezece de toate, din cele mai importante oraşe. Ca să pregătim terenul am studiat planul, până în cele mai mici amănunte, cu specialişti în afaceri, agenţi de bursă şi directori de investiţii, demni de încredere. Cu sarcini similare de investigaţie în Statele Unite, i-am învestit pe MacPake şi pe americanii fideli cauzei noastre. Într-un termen de trei săptămâni, lucrând după proiectul lui Guthrie, eram în posesia unei scheme cât mai complete cu putinţă a întregii structuri Bondi, chiar până la cele mai amănunţite diagrame a organizării societăţii, pe care le-am fixat în ţinte pe pereţii bibliotecii. Am repartizat fiecăruia dintre noi anumite sectoare ale organizaţiei, făcând investigaţii şi cercetând cât mai detaliat materialul pe care-l aveam la îndemână, privind modalităţile şi stilul lor în materie de tranzacţii comerciale şi investiţii.

Ziua declanşării atacului avea să fie luni, 2 mai. Cu

trei zile înainte, Matthews şi alţi doi şi-au luat zborul spre New York. McKinnon plecă a doua zi la Basel, iar Sir Alexander MacDowall se duse să trateze la Frankfurt şi Düsseldorf. Cu toţii aveau listele persoanelor cu care să ia contact. Cu toţii se înarmaseră cu unicul echipament de care aveau să aibă nevoie: un program, o agendă şi un telefon. La Ravenscliff noi aşteptam.

Eficacitatea întregii poveşti a constat în simplitatea ei. La data prestabilită au început telefonările: Corporaţia Bondi se află în stare de insolvabilitate: faliment. Cauza: grave greşeli administrative.

Zvonurile s-au răspândit dintr-odată. În fiecare ţară am pornit-o chiar de la ora deschiderii Bursei. Dar numai zvonurile nu puteau fi de ajuns pentru precauţii agenţi de bursă şi pentru prudenţii redactori şefi ai secţiilor comerciale. Ei sunt la fel de obişnuiţi cu răspândirile intenţionate a informaţiilor false, ca şi vânzătorii de ponturi la cursele de cai. Ca atare se apucară să cerceteze fondul poveştii şi dovezile. Dovezile, de asemeni fabricate cu grijă şi dibăcie, erau puse la îndemână pentru cei interesaţi. Scara geografică pe care se întindea reţeaua noastră de inducere în eroare începu să-şi producă dividendele.

— Dacă nu mă crezi, li se spunea misiţilor şi ziariştilor neîncrezători de la Londra, verifică şi controlează la colegii dumitale, la colaboratorii dumitale comerciali de pe Wall Street, sau printre informatorii din Zürich, Basel, Frankfurt, sau la Bursa din Paris.

Cu ajutorul lui MacPake, americanii plasaseră un om până şi la Tokio. Era aproape convingător. Colegilor şi colaboratorilor li se spunea aceeaşi poveste şi erau serviţi cu aceleaşi mărturii. Era din cale afară de mult. Ruinări colosale se mai întâmplaseră în trecut şi era mai prudent şi mai sigur să te fereşti de ele. Şi e o situaţie cu

totul specială, în care publicul, dacă e vorba de buzunarul său, de investițiile, beneficiile şi dividendele sale, pleacă urechea la zvonuri chiar mai mult decât atunci când e vorba să-şi schimbe crezul politic.

A fost o reuşită colosală. Pe parcursul câtorva ore, acțiunile Bondi au înregistrat scăderi în valoare de milioane de dolari, pe piețele burselor din lume. Prețurile acțiunilor au scăzut vertiginos. Bineînțeles, directorii Corporației Bondi au formulat rapid o declarație combătând şi dezmințind cu vehemență zvonurile. Dar comitetele de conducere emit de obicei asemenea declarații fie că faptele corespund sau nu. În cazul de față, s-ar fi putut să capete oarecare crezare la protestele lor că sunt complet solvabili, dar noi eram gata pregătiți pentru asemenea caz cu un al doilea val de zvonuri. De data aceasta, povestea noastră avea să născocească cum că declarația comitetelor de conducere a întreprinderilor Bondi n-a fost decât o acoperire menită să ascundă nişte deficiențe cu mult mai serioase, ce puneau în joc viabilitatea Corporației. Am făcut să se strecoare la redactorii comerciali şi la firmele principale ale agenților de bursă din oraşe, amănunte privind atmosfera în care membrii şi afiliații Bondi se sincronizau în acțiunea lor de camuflare. Erau folosite fapte suficiente pentru a da pondere elementelor fictive. Se concretizau fiind colportate fie anonim, fie strict confidențial, ceea ce sporea valoarea informației. Căderile vertiginoase a valorii acțiunilor erau aduse la cunoştință pe Wall Street sau la Londra în cartierul City.

În etapa a treia am păşit la specularea aspectului scoțian. Legenda relatată se înlănțuia cu dezbaterea din Consiliul de Securitate în care guvernul Bondi fusese condamnat de lumea întreagă, ceea ce era un fapt consumat, incontestabil pentru speculanții vicleni şi

practici de la Bursă. Extrase de presă, completate în chip abil cu rezumatele confidențiale ale relatărilor unor ziarişti aleşi pe sprânceană, alimentau procesul complex. Făcusem apel la toate sistemele. Scandalul politic ieşi la iveală şi alimentă scandalul comercial, făcându-l mai eficace. Cel dintâi îl justifica pe cel din urmă. Dări de seamă de la Basel, Frankfurt şi Paris veneau şuierând pe firele telefonice, arătând că germenii falimentului firmei Bondi... cel mai mare concern multinațional ce s-a năruit de la marele crah economico-financiar din 1929 – aşa îl anunța titlul germenii falimentului, după cum spuneam, fuseseră implantați cu prilejul extinderii firmei peste măsură, prin înglobarea Scoției.

Totuşi, chiar pe baza unor zvonuri atât de bine pregătite, noi ştiam prea bine că un faliment comercial nu poate fi dus până la capăt în mod nefiresc. Consorțiul Bondi se sprijinea, după câte ştiam, pe o bază solidă şi trainică şi nu putea fi decât o chestiune de timp până ce directorii întreprinderii aveau să risipească panica. Ba chiar ar putea trage şi foloase din ea. Trebuia să acționăm repede pe frontul patriei.

Evoluția procesului a decurs de la sine. Miercuri, 4 mai, cam pe la zece dimineața, un Chevrolet mare negru o apucă pe drum înspre Ravenscliff şi se opri la uşa principală. În afară de şoferul în uniformă nu mai era decât o singură persoană în el: Dobbs, individul care mă răpise.

Ealasaid îl întâmpină la uşă; el îşi declină numele şi ceru să mă vadă imediat. Mai adăugă în grabă că n-a venit în numele său propriu, ci că are o misiune personală pentru mine din partea lui Ian Campbell, ca şi cum asemenea explicație s-ar fi dovedit suficientă ca să obțină liberă trecere. Am refuzat să-l primesc la început,

spunându-i că dacă are o misiune pentru mine, poate s-o lase în scris. După câteva minute, Ealasaid se întoarse şi-mi spuse că Dobbs refuză totuşi să plece, şi toate acestea, combinate cu argumentele ei, plus curiozitatea mea, m-au decis să-i îngădui să intre.

Dacă m-aş fi aşteptat să-l văd cumva jenat sau încurcat la reînnoirea cunoştinţei noastre, aş fi fost dezamăgit. Intră părând la fel de înfumurat, dar şi la fel de anost corect, cum mi-l aminteam. Am băgat de seamă o uşoară mişcare a mâinii drepte; se întreba, probabil, dacă îi voi refuza mâna în cazul în care mi-ar întinde-o. Până la urmă se arătă înţelept, hotărându-se să fie prudent. Eu am stat jos, privindu-l cu răceală, în timp ce el se apropia de masa la care mă aflam.

— Am fost trimis de domnul ministru cu un mesaj la dumneavoastră… Începutul fusese prost şi Dobbs îşi dădu seama imediat… De domnul Campbell, se corectă el.

— Atunci dă-mi-l.

— E un mesaj verbal. Strict confidenţial numai pentru dumneavoastră, între patru ochi.

Dobbs se întoarse încetişor şi se uită la Ealasaid, care făcea o mişcare dând să plece.

— Nu. Stai te rog pe loc, domnişoară MacDowall. Acum, domnule Dobbs, te poftesc să spui ce ai de spus. Avem o mulţime de lucru în curs, aşa cum ai să-ţi dai seama de altfel.

Ochii lui Dobbs licăriră stânjeniţi, în timp ce se întreba poate, dacă să ia loc. Până la urmă, rămase în picioare.

— Ar dori să aibă o întâlnire cu dumneavoastră.

— Locuiesc şi lucrez aici. El ştie unde să mă găsească.

— I-ar fi foarte greu să vină la sud de Border, în

momentul de faţă.

— Ghinionul lui.

Începusem să fiu din ce în ce mai iritat de ţinuta fostului locţiitor al Secretarului meu particular.

— Doreşte să vă facă o propunere. Vă garantează că dacă veniţi la Edinburgh pentru o întrevedere cu el, nu veţi avea nimic de suferit. Nu se va face nicio încercare ca să fiţi reţinut.

— În asemenea caz, ar fi trebuit să trimită un emisar în care să fi putut avea încredere, mai ales în privinţa reţinerii.

Dobbs s-a înroşit, a ezitat o clipă, apoi a continuat.

— Ar dori să vă întoarceţi şi să vă alăturaţi lui; să intraţi în guvernul lui. Doreşte să veniţi ca să vă întâlniţi şi să discutaţi condiţiile.

Preţ de câteva clipe am fost pus complet în încurcătură de cuprinsul de necrezut al mesajului adus de Dobbs.

— Înţeleg că nominal mai există încă şi un Prim Ministru, am răspuns eu încet. Titlul lui Campbell sigur că e doar cel de Ministru al Afacerilor Interne. În orice caz, trebuie să presupun că invitaţia a fost emisă de guvernul Bondi.

Mi-am întors căruciorul şi m-am depărtat de masă. Pe geam l-am văzut pe şoferul lui Dobbs necăjindu-se să cureţe noroiul de pe Chevrolet. M-am întors iarăşi cu faţa la el şi atunci am zărit-o pe Ealasaid cu coada ochiului. Şedea în colţul cel mai depărtat al camerei, uitându-se atent şi concentrat la noi.

— Iată motivul principal: domnul Ministru, domnul Campbell are nevoie de ajutorul dumneavoastră. Mi-a spus să vă comunic şi să vă încredinţez că totul a scăpat din frâu. Primul Ministru e cu totul dat la o parte. E ca şi cum n-ar fi şi în ultimele luni a îmbătrânit enorm. Dar

dumneavoastră ştiţi doar aceasta. Sigur că trebuie să ştiţi, de asemeni, că domnul Campbell nu-i liber pe acţiunile sale şi că directorii Corporaţiei Bondi, Carlyle şi de Laski şi ceilalţi, conduc totul. Ei îl au la mână şi domnul Campbell vrea să scape din strânsoarea lor, să se întoarcă înapoi iarăşi ca la început.

— Vrei să spui că domnul Campbell n-a ştiut ce face? Asta vrei, Dobbs? am repetat scos din fire. Dacă asta-i tot ce ai de spus nu mai pierde timpul, nici pe-al dumitale, nici pe-al meu. Dumneata... el... voi toţi cu grămada aţi păşit în povestea asta cu ochii larg căscaţi şi v-aţi ales cu buzunarele pline. Acum treaba merge prost şi daţi fuga după ajutor.

Eram furios de-a binelea. Curajul impertinent al individului aproape că-mi tăiase vorba.

— Am venit să vă ofer din partea domnului ministru liberă trecere în Scoţia şi un portofoliu de ministru în guvern... a repetat Dobbs rigid, cu încăpăţânare.

Dintr-odată mi-am dat seama că n-am să mai pot suporta şi că voi fi silit să-l lovesc pe individul ăsta dacă nu pleacă numaidecât.

— Pleacă, Dobbs, am spus eu printre dinţi. Du-te naibii, până ce nu...

Am strâns tare braţele căruciorului şi m-am împins la margine până am văzut că mă pot ridica pe picioare. Încheieturile degetelor de la mâini se făcuseră albe. Totuşi, ceva m-a reţinut în loc şi-am rămas ţintuit. Dobbs s-a uitat fix la mine de parcă i-ar fi fost aproape frică.

A mai trecut o clipă-două de tăcere, după care am răcnit:

— *Ieşi afară!*

Am văzut-o pe Ealasaid că se scoală şi vine spre mine, ca şi cum ar fi vrut să mă potolească. Nici nu m-am uitat

la ea.

— Domnul Guthrie a spus…

Dobbs era în clipa aceea alb ca varul. Trupu-i durduliu tremura.

Din nou mi-am aruncat privirile spre el şi un licăr de nesiguranță pe care mi-o strecurase trebuie să fi ieşit la iveală, pentru că numaidecât îşi recăpătă încrederea.

— Mi-a spus să vă comunic că e de cea mai mare importanță.

— Ceea ce a putut sau n-a putut spune Guthrie nu mă interesează şi nu mă priveşte absolut deloc, am spus intenționat.

Speram să nu fi arătat nici urmă de entuziasm, dar poate c-am răspuns un pic prea repede ca să pară sincer. Dobbs întrezări altă ieşire şi o folosi.

— Zicea să vă spun că el sprijină cererea domnului ministru. Aveți să înțelegeți, zicea el.

M-am văzut pus într-o dilemă instantanee. În niciun caz nu trebuie să-l las cumva să creadă că Guthrie era pentru mine altceva decât un secretar particular transfug. Dar pe de altă parte îmi dădeam destul de bine seama ce semnificație putea să aibă mesajul: ori că Dobbs era sincer… ori că Guthrie fusese descoperit şi că numele lui era folosit pentru cine ştie ce motive încă ascunse mie.

Nu puteam face nimic. Nu mă puteam încrede în mine ca să răspund mai departe fără să dau în vileag că mă aflam în încurcătură, aşa că, cedând unui impuls, am învârtit roțile căruciorului, întorcându-mă cu spatele la Dobbs.

— Ieşi afară, am mai spus o dată încet.

Pândeam chipul lui reflectat în geamul ferestrei. L-am văzut aşteptând preț de o clipă-două, el însuşi pus în încurcătură de felul în care reacționasem. Apoi strânse

din umeri, ca şi cum ar fi fost singur, se întoarse brusc şi părăsi repede camera.

Tesco intră şi veni la noi îndată după ieşirea lui Dobbs.

— Am ascultat de-afară, începu el să spună. Un adevărat eveniment.

— Nu cred niciun cuvânt din toate acestea, am intervenit eu brusc. Cu toate că trebuie să recunosc că, aducând numele lui Guthrie pe tapet, Dobbs m-a luat prin surprindere.

— Şi ce înseamnă asta? întrebă Ealasaid.

— Eu cred că am răspunsul, strigă Tesco ca şi cum aproape ar fi dezlegat problema. Uitaţi-vă ce ne-a expediat tânărul Torrance din Edinburgh. Şi-mi înmână un teanc de pagini dactilografiate, pătate şi pline de greşeli. De la Biroul Sarcini Speciale îmi spuse el. S-au pus iarăşi pe lucru. Le-a luat o bucată de timp, dar lucrează acum în nişte condiţii teribil de dificile, nemaifiind în stare să prelucreze şi să convingă lumea prin telefon cum făceau înainte.

Se aşeză liniştit într-un fotoliu, scoase un pachet boţit de ţigări şi aprinse una.

— Până acuma încă nu te-am văzut fumând Walt, am spus eu, cumva străin de subiect.

Tesco se încruntă şi nu zise nimic. Apoi am început să citesc.

Punctuaţia textului era lăsată pe seama lectorului, deoarece timpul fusese lucrul cel mai esenţial din toate, dar după prima pagină am înţeles expresia îngrijorată a lui Tesco. Era stenograma convorbirii a trei oameni. Unul era Campbell, cei cu care vorbea, după cum limpede se văzu nu puteau fi decât de Laski şi Carlyle.

Campbell — Vreţi să vorbiţi cu mine?

De Laski — Stai jos, Campbell. Nu prea avem timp.

Campbell — Am auzit de zvonurile de pe Wall Street şi din City. E adevărat ce se spune?

De Laski — Sigur că nu-i adevărat, prostule.

Campbell — Foarte bine, foarte bine, dar nu-i nevoie să mă insultaţi. Am întrebat doar. Şi ce aveţi de gând să faceţi?

De Laski — Probabil că vom putea face faţă. Dar ne-au luat prin surprindere. Cine a făcut-o ştie cam prea multe. Bănuiala noastră e că din spate lucrează Mockingham şi MacDowall, dar ei trebuie să capete informaţiile de undeva. Ai vreo idee despre aşa ceva?

Urmează o pauză.

Campbell — Nu, n-am niciuna; de ce să am? Eu n-am de a face decât cu latura politică. Dumneavoastră sunteţi experţii în materie comercială. Ştiţi doar, eu n-am cap pentru asemenea soi de probleme... Şi ce propuneţi?

De Laski — Nu te monta aşa, Campbell. Carlyle şi cu mine am putea crede că ţi-e conştiinţa încărcată.

Campbell — Nu ştiu despre ce vorbiţi.

De Laski — Despre secretarul dumitale particular...

Campbell — Dobbs?

De Laski — Nu, celălalt.

Campbell — A, da, Guthrie. E foarte capabil.

De Laski — El vede tot ce faci dumneata?

Campbell — Bineînţeles. Asta e atribuţia lui. Ştiţi, e cu mult mai priceput şi iniţiat în atribuţiile lui decât Dobbs.

De Laski — Aşa cum am bănuit. Aşa că dacă dumneata înţelegi sau nu toate hârtiile care-ţi vin în legătură cu Corporaţia Bondi, Guthrie poate să le înţeleagă?

Campbell — Ei asta-i! Ce vreţi să spuneţi? Guthrie e un băiat foarte bun, să ştiţi.

De Laski — Guthrie a fost văzut ieşind din camera lui Mockingham la Waldorf în New York. Era pe la miezul nopţii, Campbell. Nici asta nu te izbeşte ca ceva cam ciudat?

Iarăşi urmează pauză.

Campbell — E chiar aşa? Chiar da?

De Laski — E chiar aşa, Campbell. Acuma ce ai de gând să faci în privinţa asta?

Campbell — Ce am de gând să...? Dar, dar dumneavoastră trebuie să vă fi gândit la ceva. Şi pe dumneavoastră vă priveşte. Spuneţi-mi ce vreţi. Eu voi...

De Laski — Lasă-mă să-ţi explic încetişor, Campbell, în termeni comerciali. Ştii, când o asociaţie de mărimea Concernului Bondi e declarată în faliment pe pieţele Bursei din întreaga lume, ceva trebuie să se fi întâmplat, ceva trebuie să fi ieşit în vileag.

Campbell — Dar sunteţi o... enormă, multinaţională, tot atât de solidă... tot atât de sigură...

De Laski — Din punct de vedere financiar poate, şi chiar şi aşa aud că e cam dubios; dar politiceşte nu suntem siguri deloc. Acel fiasco de la Consiliul de Securitate al Naţiunilor Unite, în care dumneata, Campbell, *dumneata* ţi-ai dat cărţile pe faţă atât de prosteşte, ne-a băgat într-o mulţime de încurcături. Încrederea în noi s-a dus şi pe deasupra chiar şi Departamentul de Stat începe să fie neliniştit. Mă întrebam când o să se întâmple asta. Toate au mers bine cât timp nu s-a făcut nicio zarvă şi cât timp America n-a fost implicată direct, dar acum au început să se formeze grupuri care să influenţeze Congresul şi aşa mai departe. E foarte bine când Biroul Central de Securitate îşi desfăşoară activitatea într-o ţară în curs de dezvoltare, ţinându-i pe revoluţionari în frâu şi păstrând nişte marionete ca dumneata la putere, dar aici e cu

totul altceva. Directorii Corporației Bondi, la sediu, în Dallas, sunt hărțuiți de o anchetă a Congresului. Şi ştii dumneata, Campbell, ce înseamnă asta? Asta înseamnă un convoi de necazuri.

Urmează încă o pauză.

Campbell — Dar ce trebuie să fac eu? (Pauză) Vai, Doamne!

De Laski — Foarte simplu. Trebuie s-aduci iarăşi la putere un guvern democratic; unul mai presus de orice bănuială, curat, cinstit şi demn de tot respectul pe plan internațional. Asta e tot. Noi avem să ne ținem un timp departe. Evident, va trebui să vezi pe cine poți găsi să ți se alăture, de vreme ce numele dumitale e împroşcat de noroi, Campbell. Numeşte-l guvern de Reconstrucție Națională dacă-ți place. De fapt asta-i o idee foarte bună. Gândeşte-te la ea. Ai câteva minute de gândire.

Pauză.

Campbell — Şi dacă nu pot?

De Laski — Atunci e foarte simplu, Campbell. Luăm lucrurile aşa cum sunt, Bondi se retrage, şi te lasă pradă lupilor.

Stenograful a însemnat pe stenogramă că în acel moment Campbell a rămas ca trăsnit. După câteva minute, în cursul cărora au fost aduse băuturi întăritoare, convorbirea a continuat.

Campbell — Am să-l iau pe Mockingham. El are să se întoarcă.

De Laski — Crezi? Eu nu.

Campbell — Am să încerc.

De Laski — Timpul e foarte scurt.

Campbell — Şi ce-i cu Guthrie?

De Laski — Asta e altă problemă. Ea pune în joc siguranța Concernului Bondi. Eu cred că trebuie...

Aici se încheia stenograma.

— Ce s-a întâmplat? l-am întrebat liniştit pe Tesco.

— Cineva din sala de ascultare a întors butonul care nu trebuia. Eroare umană. Sunt tare necăjiți.

DOUĂZECI ŞI UNU

Am încercat o senzaţie unică în felul, ei, când am ajuns în sfârşit deasupra culmei Soutra şi am văzut aburul acela cenuşiu, atât de familiar, al Edinburgh-ului, ce se întindea până departe spre Nord, apoi silueta neagră a colinei Arthur's Seat şi a Piscului Salisbury care se înălţau luminoase şi clar conturate deasupra pâclei de dimineaţă. Am trăit un moment emoţionant şi cu toţii eram tulburaţi, plini de îngrijorare şi încordare. N-aveam nicio idee precisă de ceea ce ne aşteaptă.

Tesco era la volan, Ealasaid lângă el în faţă iar eu şedeam cu MacDowall în fund. M-am opus dorinţei ei de a ne însoţi, dar Ealasaid a insistat şi, până la urmă, tatăl ei a cedat. Am ajuns la Edinburgh în mai puţin de trei ore de mers în viteză, singurele opriri fiind una scurtă la Border pentru formalităţile de vamă şi alta în Jedburgh ca să cumpărăm gazeta „Scotsman" din dimineaţa aceea. Mi-am aruncat ochii prin ea şi mi-a făcut impresia că am descoperit după semne, că cenzura se ridicase. Pentru prima oară de la eliberarea mea şi de la reluarea contactului cu ziarele, principalul articol de fond critica guvernul. Pe prima pagină era publicat, la loc de frunte, un titlu despre îngrijorarea sindicatelor muncitoreşti cu privire la şomajul masiv pe care prăbuşirea posibilă a vastei reţele industriale Bondi l-ar putea aduce odată cu apariţia evenimentului.

Hotărârea noastră nu fusese luată decât după ce discutasem şi argumentasem ceasuri de-a rândul; până la urmă, nici unul dintre noi nu era sigur că făcuserăm ceea ce era bine. Dar perspectiva unei acțiuni s-a dovedit mai convingătoare decât nesiguranța pe care o prevestea continuarea şederii prelungite la Ravenscliff. Aşa că ne întorceam acum înapoi, eu împreună cu consilierii mei, hotărâți să împingem lucrurile până la ultima limită, într-un fel sau altul. Existau multiple şi diverse rațiuni. N-aveam nicidecum intenția să răspund solicitării lui Campbell dar, ținând seama de situația revelată de convorbirea interceptată, şi în plus şi de cuprinsul informațiilor, că oamenii concernului Bondi. Plănuiseră să se țină deoparte pentru o bucată de vreme, mă întorceam ca să-i trag pe sfoară cu propriile lor mijloace. Eram pregătit să-mi asum toate riscurile implicite, pretinzând că sunt de acord să cooperez cu Campbell în conformitate cu oferta lui, şi apoi, folosindu-mă de poziția mea să încerc să-l distrug. Nu sunt de felul meu nici vindicativ, nici sadic, dar asta doream s-o fac.

Vestea că Departamentul de Stat începuse să se îngrijoreze, şi perspectiva unei anchete a Congresului, oferea posibilități vaste de a zdrobi guvernul Bondi. Dar mai presus de orice, Guthrie trebuia înştiințat că e urmărit şi încă era de văzut de nu-i prea târziu. Aşadar graba era vitală.

Am trecut prin cartierele mărginaşe, apoi prin fața Universității, apoi am luat-o la stânga pe Strada Principală spre noul edificiu al Adunării Naționale de pe vârful The Mound. Am socotit că la ceasul ăsta al zilei îl voi găsi pe Campbell la birou. Intrând pe porți, am traversat curtea din față, şi Tesco opri maşina la intrarea principală, cam prea sigur de sine. Prin geamul maşinii am recunoscut chipurile familiare a doi uşieri plini de

fireturi, de la Adunarea Națională, care ieşiră pe uşile mari de sticlă ca să se uite la noi. În timp ce Tesco şi MacDowall se căzneau să-mi pună pe roate căruciorul şi să mă aşeze în el, cei doi se apropiară curioşi, poate ca să dea o mână de ajutor, poate ca să ne întrebe ce căutăm într-o zonă interzisă. Apoi m-au recunoscut. Am văzut cum uimirea s-a aşternut pe rând pe fețele vârstnice şi milităroase ale celor doi bărbați. Şi-au îndreptat după aceea ochii spre MacDowall şi unul dintre ei îşi ridică încetişor mâna ca să facă un salut prompt. După o clipă de ezitare, şi celălalt îi urmă exemplul.

— Să trăiți Excelență, domnule Mockingham, Excelență, spuse unul într-un răsuflet, alb la față ca varul.

Consternarea lui fu ca un tonic pentru nervii mei şi i-am răspuns c-un salut distant, binevoitor zâmbindu-i ca şi cum ieri ar fi fost ultima oară că ne-am văzut.

Tot el îşi luă inima-n dinți şi întrebă febril:

— Îmi dați voie să v-ajut, Excelență, sau domniei voastre Sir Alexander, Excelență?

Cuvântul Excelență se poticnea în năvalnica-i repetare din dorința omului de a rosti ceea ce se cuvenea.

— Am venit să-l vedem pe domnul Campbell, am spus eu scurt. Cred că e aici.

— Vai, da, Excelență, este. A stat aici toată noaptea. A fost tare ocupat zilele astea din urmă. Vă aşteaptă, Excelență?

N-am răspuns la întrebare, ignorând-o.

— Să mă duc să-l înştiințez... să-i spun?

Portarul se întoarse gata să intre în clădire. Colegul său se codea, nehotărât, lângă el.

— Nu.

— Cum ați spus, vă rog, Excelență?

— Nu, am repetat eu. O să am nevoie de ajutorul vostru ca să mă urcați cu căruciorul sus pe scări.

Nu doream să fiu anunțat mai devreme decât era nevoie.

Am urcat scările, apoi, trecând spre lifturi prin atât de binecunoscutul vestibul, ne-am dus direct la primul etaj. Întreaga clădire era pustie. Iată-ne de-a lungul coridoarelor austere către fostul meu birou. Iată şi cuiul bătut în perete, lângă uşa biroului, de care stătuse cândva agățat portretul meu.

MacDowall păşi înainte şi deschise larg uşa de la anticamera biroului. Dobbs se ridică, clătinându-se, în timp ce eu am pătruns înăuntru cu căruciorul. Tesco şi Ealasaid, urmați de-aproape de cei doi uşieri, veneau din urmă.

— Spune-i că am venit, m-am răstit eu poruncitor.

Dobbs se năpusti spre uşa dublă ce da din anticameră în biroul lui Campbell şi o deschise larg. Mai înainte de a fi avut timp să scoată un cuvânt, eu m-am repezit cu toată puterea înăuntru, încât Dobbs a fost silit să sară într-o parte din calea mea, ferindu-se să nu-l izbesc cu căruciorul.

— Bună dimineața, Campbell, am început eu.

El se ridică în picioare dindărătul biroului mare de lemn de trandafir, la care lucra. În spatele lui, ferestrele lungi încadrau minunat vederea asupra oraşului care strălucea în bătaia soarelui blând de mai. Campbell arăta palid şi schimonosit la față, dar mai mult am presupus că era aşa fiindcă sub înfățişarea asta putu să ascundă senzația de şoc pe care o încercase la sosirea noastră.

— Mă bucur că, în cele din urmă, ați venit, totuşi, spuse el după un moment. Păşi nesigur de după birou şi

se îndreptă spre mine. Îmi întinse mâna ca să mă salute, dar eu m-am făcut că nu-l văd. El şovăi puțin, apoi se întoarse şi spuse:

— Bună dimineața, Sir Alexander.

MacDowall, posomorât, cu ochelarii în semilună aşezați ca de obicei pe jumătatea nasului, dădu uşor din cap în semn de răspuns dar nu scoase niciun cuvânt.

— Vreți să luați loc, domnilor. A!... domnişoara MacDowall, presupun, şi domnul...

Am băgat de seamă că Dobbs dispăruse, se vede că plecase să aducă ajutoare. Şedeam într-un soi de semicerc, cu fața la Campbell. Era evident neliniştit. Preț de o clipă mi-a fost milă de el şi eram gata să-i spun ceva ca să îndulcesc situația, când, de-odată, ca un potop a țâşnit din el, rostogolindu-se într-un crescendo isteric, înspăimântător:

— Am dat de dracu! În ce bucluc am intrat... E groaznic. M-au legat de mâini şi de picioare şi nu pot mişca un deget fără voia lor. Am nevoie de ajutorul dumneavoastră. Putem scăpa de ei împreună, Mockingham. Dumneata şi cu mine putem scăpa de ei. De Laski şi cu Carlyle m-au băgat în comedia asta. M-au şantajat. O mică indiscreție financiară care s-a petrecut cu ani în urmă, dar ei au fost nişte experți în a mă face să-mi compensez greşeala prin compromis. Trebuie să mă credeți. *Trebuie să mă credeți.*

Cuvintele țâşneau din el ca nişte strigăte.

I-am tăiat-o scurt.

— Unde sunt acum?

— Cine?... Carlyle... de Laski?

— Da.

— Pleacă chiar azi de dimineață în Statele Unite, la Dallas. Are loc o întrunire neprevăzută a Comitetului de Conducere. Încearcă să pună la cale ce au de făcut pe

viitor. I-ați pus în grea încurcătură. Nu se întorc decât peste trei zile, cel puțin. Dumneata şi cu mine, Mockingham, îi putem împiedica să se mai întoarcă înapoi în țară. Putem...

Campbell stătea în picioare cu fața spre noi. Noi şedeam cu spatele spre uşă. L-am văzut deodată amuțind de spaimă. M-am întors pe jumătate în căruciorul meu, tocmai când de Laski şi Carlyle, urmați de Dobbs şi Guthrie, intrau în cameră. Guthrie mergea cu un pas mai în față. Dobbs îl urmărea cu pistolul din spate.

— Bună dimineața, domnule Mockingham. *Doamne Sfinte!* Sir Alexander, domnişoara MacDowall, şi dumneata trebuie să fii domnul Tesco. Prea bine, prea bine! Iată o bonificație, curat neaşteptată.

De Laski îşi scoase pipa din gură şi zâmbi radios în vreme ce se îndreptă încetişor spre centrul încăperii.

După o oră, încă mai şedeam cu toții ca într-un comitet: MacDowall, Ealasaid, Tesco şi cu mine aşezați de o parte a mesei; de Laski, Carlyle, Campbell şi Dobbs de cealaltă parte. Numai Guthrie părea să fi fost strămutat la un capăt de masă. Pistolul lui Dobbs dispăruse, dar se iviseră doi agenți americani în uniforme, care stăteau pe loc repaus, lângă uşă, iar nouă ni se pusese în vedere că sunt mai mulți afară.

De Laski, care nu părea să ştie că amicul Campbell se afla în toiul încercării de a se descotorosi de lanțurile care-l legau de Bondi, începu prin a ne informa fățiş că îl prinseseră pe fiul lui Torrance la întoarcerea lui din ultima-i călătorie la Ravenscliff. Îl pândiseră câteva zile după suprimarea tuturor legăturilor lui Guthrie. Avea încă asupra lui un exemplar al conversației transcrise, Aşa ceva era mai mult decât o simplă neglijență.

— Dac-am fi plănuit-o noi, şi n-ar fi putut ieşi mai bine, spuse de Laski. Dumneavoastră ştiaţi ce intenţionam noi; aţi venit din proprie voinţă, nesiliţi de nimeni. Acum va trebui să rămâneţi aici, vrând, nevrând, şi să ne gândim iarăşi ce-i de făcut. Ştiţi, noi eram gata să ne prezentăm la raport directorilor din Dallas... nu chiar căzuţi în dizgraţie, înţelegeţi dumneavoastră, dar, la drept vorbind, nici n-aveau de ce fi mulţumiţi. Acum că vă avem aici, orice s-ar întâmpla, avem mijloacele de a arăta că, în ceea ce priveşte opinia mondială, guvernul e gata să se prefacă iarăşi într-unul democratic. Cum te-ar aranja preluarea din nou a portofoliului Ministerului de Interne, domnule Mockingham? De Laski zâmbea şi pe toată faţa i se aşternuse o încântare. O situaţie fictivă, înţelegi dumneata. Ne dai numele ca să-l folosim în public, iar noi vom lucra efectiv. Presupun că ramolitul nostru de Prim Ministru nici n-are să observe.

— Ce naiba vrei să spui? scheună Campbell jalnic.

— Taci, Campbell. Pe dumneata te facem ministrul lucrărilor publice, sau cam aşa ceva, zbieră sarcastic de Laski. A! Pe deasupra, dumneata, domnule Mockingham vei pune capăt campaniei pe care ai întreprins-o. Trebuie să te felicit pentru încercarea dumitale de a ruina Corporaţia Bondi. Nu cred c-ai fi reuşit până la urmă.

— Păreai a vorbi altfel în stenogramă, când îl terorizai pe Campbell, am spus eu.

Apoi, fiindcă socoteam că n-ar fi rău să încerc să adâncesc dezbinarea din rândurile lor, am început a da în vileag cum Campbell încercase să încheie o trampă cu mine înainte de venirea lor. Campbell, alb ca varul la faţă de frică, începu a se miorlăi, zicând că toate-s minciuni, dar de Laski ridică doar din umeri trecând cu

vederea asupra celor aflate, cu un remarcabil *sang froid*[10] şi fără nici măcar o urmă de surprindere.

— Să nu uiți, domnule Mockingham că eu şi Carlyle suntem oameni de afaceri. Acest Campbell, de altfel ca şi dumneata, e un pretins politician, deşi ți-o recunosc, nu sunteți de acelaşi soi. Dar niciunul dintre dumneavoastră nu aveți nevoia obligatorie de a vă ține de cuvânt. Politica, de altfel ca şi diplomația, este arta măiestrită a vicleşugului şi răspundeți de minciunile pe care le proliferați în fața credulilor şi naivilor alegători, numai din cinci în cinci ani. Asta e tot ce-aştept de la Campbell. Noi, pe de altă parte, trebuie să răspundem în fața Comitetului de direcție şi, prin el, în fața acționarilor, în termeni precişi monetari şi materiali. Noi n-am intrat în joc pe propria noastră răspundere, decât indirect prin faptul că urmărim buna stare şi prosperitatea Corporației Bondi. Răsplata noastră stă în rezultate.

— Orice se explică cu asemenea scuză.

Mai mult m-am amuzat decât m-am înfuriat de felul forțat şi exagerat în care de Laski descria cinstea şi integritatea negoțului mondial.

— Făcându-ți datoria față de statul tău, ca şi față de patronul tău, poți justifica o mulțime de lucruri, am continuat eu. Aşa ceva poate oferi motivul acțiunii, dar în niciun caz nu poate scuza. Soldatul nazist lupta pentru el doar în al doilea rând. În primul rând venea Patria Mamă. Pentru dumneata Patria Mamă e Corporația Bondi. Nu văd nicio diferență.

— A, iată-te, domnule Mockingham, că iarăşi dramatizezi lucrurile. Dar într-un fel ai dreptate. Mijloacele şi metodele pentru mine sunt justificate de

---

[10] Sânge rece. (fr.).

scopuri. De data aceasta alegerea, scopul, e mai simplu, dar mai riguros. Dumneata ni te vei alătura, ne vei da sprijinul dumitale ca să construim felul nostru de democrație, de vreme ce alternativa nu poate fi decât domiciliul forțat. Nu putem, cred că înțelegeți, să vă lăsăm să ne scăpați, sau să riscăm să fugiți a doua oară. Prima oară a fost o neglijență; a doua greşeală ar întâmpina o mustrare severă de la Consiliul de Administrație Bondi. Carlyle şi cu mine nu putem risca aşa ceva. Aici, în primul rând vin interesele noastre, după cum vedeți.

— Aşadar ce ne propuneți acum? am întrebat eu.

— Vă dăm cele trei zile, cât suntem noi plecați, ca să vă obişnuiți cu ideea. Cred că cel mai bun lucru ar fi pentru dumneavoastră să fiți duşi iarăşi la sediul nostru din provincie.

De Laski părea mai curând să gândească pentru el cu voce tare, decât să ni se adreseze nouă sau lui Carlyle.

— Ne putem bizui pe toți de acolo. Şi, cred, domnule ministru Campbell, că dumneata ar fi mai bine să le ții tovărăşie. Am toată încrederea că-i vei supraveghea bine, că de nu, ai s-o plăteşti scump de tot, de asta poți să fii sigur. Poate că în fierbințeala clipei vei fi uitat, dar noi te putem nimici de tot. De aceea, vezi bine, mai pot avea încredere în dumneata. Acum, *trebuie* să plecăm. Avionul ne aşteaptă şi avem nouă ore de zbor cu acest avion cu reacție al consorțiului.

De Laski s-a întors şi a început să dea ordine lui Dobbs şi unuia dintre agenții de securitate americani. Am ascultat ca fascinat. Era o listă de instrucțiuni precise, clare şi, după părerea mea, atât de bine orânduite că nu puteau da naştere nici unei confuzii.

Trecuseră patru ceasuri şi noi tot mai aşteptam în

biroul lui Campbell. Din agitaţia şi iureşul înconjurător am dedus că avionul cu reacţie al consorţiului Bondi avea un defect tehnic şi mare parte din tot acest timp fusese afectat reparaţiei lui. Nerăbdarea şi tensiunea în care se aflau personajele principale mi-au dezvăluit foarte multe lucruri din cele întâmplate, iar noi, cei patru, fuseserăm între timp mai mult sau mai puţin ignoraţi. Ni se interzisese să vorbim între noi, dar, slavă Domnului, ni s-a adus cafea şi o mulţime de sandvişuri învelite în foiţă de hârtie, pentru un întârziat mic dejun. Eu am cerut un whisky şi mi s-a dat unul mare, nediluat şi călduţ. Mi-a fost de mare ajutor ca să trec cu uşurinţă într-o transă de neîncredere indiferentă. Poate că pentru Ealasaid şi Tesco să fi fost mai greu decât pentru noi, ceilalţi doi, care până de curând experimentasem din plin o inactivitate forţată. Din nou Guthrie şedea încruntat, retras într-un colţ al camerei.

Ceasurile treceau încet. De Laski şi Carlyle dispăruseră primii. Apoi a plecat şi Dobbs cu Campbell. Evident, Dobbs era şi el trup şi suflet cu cei din Dallas. Acum apăruseră trei gardieni înarmaţi. Făceau cu rândul ca să ne escorteze la toaletă, trecându-ne prin anticameră.

Cam pe la şase fără un sfert, Campbell s-a întors singur. Am cam mirosit o nouă stare de lucruri. Părea că-şi recâştigase ceva din încrederea în sine, din felul în care a ordonat unuia dintre gardieni să telefoneze şi să-i aducă la cunoştinţă dacă avionul îşi luase zborul. Aproape în aceeaşi clipă, i se aduse ştirea că cei doi plecaseră.

De îndată ce află vestea, Campbell luă situaţia în mână. Ordonă celor trei gardieni să-şi continue obligaţiile de asigurare a securităţii afară din birou. Cei

trei părăsiră încăperea în silă: era contra instrucțiunilor pe care le primiseră. Dar se potoliră când Campbell le explică limpede că niciunul dintre noi n-ar putea să fugă din moment ce gardienii stau de pază afară, în fața biroului El are nişte negocieri importante şi delicate de purtat cu noi, l-am auzit spunând în şoaptă comandantului agenților de securitate americani. Domnul de Laski n-ar fi încântat dacă n-ar ajunge la niciun rezultat cu negocierile din cauza amenințării vizibile şi a prezenței forței polițieneşti.

De îndată ce agenții de securitate părăsiră camera Campbell încuie uşa, se întoarse şi trecu repede la birou său. Deschise sertarul principal.

Ați observat cât e de extraordinar, începu el să spună, că lucrurile cele mai fundamentale sunt ignorate în momentele de criză şi de tensiune?

Scoase un pistol, izbi cu putere sertarul, închizându-l şi se întoarse cu fața la noi. În cealaltă mână ținea un amortizor de zgomot; îl fixă la armă în timp ce ne supraveghea. Era limpede că-l mai încercase.

— Nimeni să nu mişte; nu mă opreşte niciun scrupul să mă folosesc de armă şi dacă o fac am toate scuzele.

— Ce-ai de gând, Campbell? am întrebat eu scurt. Încetează cu jocul ăsta şi lasă-ne să plecăm.

Campbell se întoarse, arătându-şi colții, şi mă înfruntă.

— Sunteți cu toții legați la ochi, spuse el dintr-odată. Mai ales dumneata, Mockingham. Ai pretins tot timpul că nu-s decât o marionetă ce oscilează aşteptând pe alții să tragă sforile. Dar te-ai înşelat, te-ai înşelat grozav, Mockingham. Nici măcar de Laski şi Carlyle n-au aflat cât de bine am tăiat eu sforile acelea şi încă de câtă vreme. M-am uitat lung la el, fără să-l înțeleg.

Din colțul cel mai depărtat în care se afla, Tesco ridică

mâna ca să-şi mascheze un strănut, dar făcu o mişcare cam prea bruscă şi Campbell se răsuci spre el cu pistolul, gata să tragă. Se vedea că era nervos, dar dobândise agerimea omului ieşit din minţi. Campbell cel incapabil, dar bine-crescut, cu vocea piţigăiată şi cu bărbia teşită, dispăruse. Tensiunea îi contractase muşchii feţei încât părea o mască a încordării.

— *Am spus să nu vă mişcaţi*, se răţoi el scurt printre dinţii încleştaţi. Nu uitaţi că puţin îmi pasă care cade primul. Poate credeţi că-s un prost, dar ştiu să folosesc arma destul de bine.

Încetişor, Tesco îşi lăsă mâna în jos, la loc pe şold.

Trecuse câtva timp până ce-am băgat de seamă cum îşi arunca privirile amicul Campbell spre ceasul fixat pe peretele biroului. Arăta şase fără două minute, ceea ce păru să aibă asupra lui efectul unei uşoare relaxări, pentru că se aşeză oarecum nepăsător pe marginea biroului, bălăngănindu-şi picioarele suspendate de parcă n-ar fi avut nicio grijă pe lume, fie cât de mică. Numai pistolul era încleştat în mâna-i dreaptă, gata să se descarce. Preţ de câteva clipe, nimeni nu scoase o vorbă.

— Hai, Campbell, renunţă cât nu-i prea târziu, până nu răneşti pe cineva cu drăcia aceea.

MacDowall se aplecă în faţă pe scaunul său, punând liniştit capăt tăcerii, ca un bătrân ce-ar da sfat unui copil. Campbell nu dădu niciun semn c-ar fi auzit, dar se opri din legănatul picioarelor, uitându-se din când în când la ceasul din perete.

— Merge înainte cu cinci minute, ştii asta, Mockingham? începu el în sfârşit să vorbească. De săptămâni de zile merge aşa, dar astăzi după-masă am controlat în special şi am avut grijă ca nimeni să nu-l îndrepte. Doream să mă asigur că veţi înţelege.

— Să te asiguri de ce? am întrebat eu.

Eram uluit de comportarea lui care fluctua cu repeziciune, trecând prin toată gama spectrului, de la isterie până la beatitudinea încremenită dinaintea morții.

— Acum e şase fără două minute, să ştiți, cu toate că ceasul arată şase şi trei minute. Aşa că a cam venit timpul.

Şedeam cu toții uitându-ne țintă la el. Înnebunise de-a binelea. Îşi zâmbea prosteşte sieşi. Apoi făcu un efort, şi deveni iarăşi vigilent şi ager. Se ridică în picioare şi începu să se mişte lateral către fereastră, mereu cu fața spre noi, cu pistolul ținut strâns în mâna-i încleştată.

— Mockingham, am o treabă pentru dumneata. Treci la birou şi ridică receptorul telefonului cu oraşul. Am să te pun să telefonezi cuiva în numele meu şi-atunci ai să vezi cine-a fost prostul, cine-a fost marioneta.

M-am uitat țintă la el, neînțelegându-l.

— Haide, acuma! Repede! N-avem timp de pierdut! Şi începu să agite pistolul cu violență în direcția mea. Vreau s-aud ultimele sfori plesnind.

Supus, am pornit cu căruciorul spre birou şi am ridicat receptorul.

— A venit tonul?... Aşa, bine. Acum formează numărul pe care-l vezi scris pe blocul din fața dumitale. Când îți răspunde centrala aeroportului Turnhouse, cere turnul de control. Comunici numele meu în baza căruia ceri să vorbeşti cu cine e de serviciu.

Am făcut cum mi s-a spus, şi am primit numaidecât legătura cu comandantul şef.

— Întreabă-l dacă mai e în contact prin radio cu avionul special care tocmai şi-a luat zborul cu Carlyle şi de Laski.

Am comunicat întrebarea şi, după o clipă, comandantul mi-a răspuns cu amabilitate că este încă.

— Spune-i să se pună din nou în contact cu avionul, acum, cât aşteptăm. Să-i comunice pilotului că are de transmis un mesaj lui de Laski din partea mea, continuă să spună Campbell.

— Ce mesaj? am întrebat. Nu prea gustam asemenea joc copilăresc.

— Comunică doar atât: Campbell îi spune adio.

— Ce? am întrebat eu neîncrezător.

— Ai auzit. Dă-i drumul, că altfel va fi prea târziu.

Campbell urlă şi izbi din toate puterile cu patul pistolului în biroul îmbrăcat în piele.

În silă, am transmis mesajul. L-am auzit pe comandantul şef din turnul de control, cerându-mi cu oarecare ezitare să repet mesajul. M-a întrebat dacă-i pot confirma că un asemenea mesaj monden e important. N-am mai avut chef să discut cu Campbell în acest sens, aşa că am spus: „Da, este”. I se va comunica mai târziu de ce e important, i-am explicat eu. Nu ştiam nimic, dar am avut dreptate.

— Rămâi pe fir până ce auzi că mesajul a fost transmis, îmi porunci Campbell.

Docil, i-am spus comandantului că aştept la telefon. Mi-am dat seama că omul trebuie să fi crezut că eu sunt cel nebun. M-am uitat la ceasul meu. Era exact şase. Ceasul din perete arăta şase şi cinci.

Adevărul mi s-a dezvăluit în momentul în care am auzit vocea nedumerită şi zăpăcită a comandantului din turnul de control spunând că intrase în contact cu avionul, dar când era gaia să transmită mesajul, contactul a fost întrerupt. Era prea curând ca să afirme, dar avionul părea să fi dispărut de pe ecranul radar.

Am pus încetişor receptorul în furca telefonului şi

m-am uitat fix la Campbell.

— A! S-a întâmplat deci, exclamă el. O văd pe fața dumitale. Sper că de Laski mi-a primit mesajul la timp. Abia aşteptam clipa de față. Ştii, se opri o clipă ca dus pe gânduri, m-am temut ca nu cumva Dobbs să pună pe careva să cerceteze cu de-amănuntul toate bagajele. Dar şi el s-a dovedit un dobitoc. Da, şi el a fost un dobitoc.

Poate vreo cinci minute am rămas cu toții tăcuți, uitându-ne țintă la Campbell, în vreme ce el îşi bălăngănea fericit picioarele, lovindu-le de birou. Fredona ceva încetişor, ca pentru el, dar la cea mai mică mişcare de-a noastră, pistolul se ațintea asupră-ne cu o precizie de expert. La un moment dat, cineva veni şi bătu în uşa încuiată a camerei în care ne aflam, şi Campbell s-a agitat o vreme până ce să strige că suntem încă în conferință şi nu trebuie să fim deranjați.

Când în sfârşit rupse tăcerea, începu să vorbească limpede. Pielea feței i se întinsese iarăşi pe muşchii încordați.

— Mai am şi-o a doua valiză, bineînțeles. De data asta am s-o aranjez pentru şase şi jumătate, sau şase şi treizeci şi cinci dacă vă luați după ceasul din perete. Dumneata ai ştiut, Mockingham, că mi-am făcut armata la pionieri. Acum când mă gândesc, pot spune că m-am dovedit un element foarte bun. M-au decorat chiar şi cu Crucea Militară. Totuşi nu sunt curajos din fire, Mockingham. Nu, nu mai sunt. După ce sergentul meu şi copilul acela au fost ucişi, ei zic că mi-am pierdut capul şi că am fugit şi m-am ascuns. Curtea Marțială a fost o farsă. Fusesem decorat şi reputația regimentului era în joc, aşa că nu m-au putut pune sub acuzare. Dar a fost adevărat, Mockingham, că am fugit şi m-am ascuns. Am fugit pentru că voiam să trăiesc. Se punea problema ori ei ori eu şi ce însemnătate aveau pentru

mine un orfan francez şi un oarecare nespălat de sergent din Glasgow.

În vreme ce vorbea, am băgat de seamă că ochii lui Campbell erau roşii de parcă ar fi plâns. Dar n-aveau nici urmă de lacrimi.

— Da, mai este o valiză şi valiza e plină cu exploziv. O vezi, Mockingham, sub biroul meu? O valiză de piele cafeniu închis, cu monograma mea deasupra.

Ignora pe toți ceilalți din cameră şi continua să mi se adreseze numai mie. Puținele lui cuvinte trădau o poveste grozavă. A urmat aceeaşi tăcere.

Campbell s-a întors încetişor ca să se uite afară pe fereastră la peisajul ce începuse a se întuneca repede şi atunci Guthrie s-a pus în mişcare. Repezindu-se de pe scaun, se aruncă asupra lui Campbell şi în parte reuşi. Dar numai în parte nu era de ajuns. A urmat o plesnitură din pistolul cu amortizor şi Guthrie se clătină şi se prăbuşi, zvârcolindu-se pe parchet. Ealasaid se năpusti spre el şi se aplecă deasupra rănitului ce gemea.

— Dă-te la o parte, strigă Campbell, spaima licărindu-i în ochi.

Dar Ealasaid, după ce-şi ridică privirea în fugă spre el, fără să-l mai ia în seamă, porni să-i dea o mână de ajutor lui Guthrie. Cu o groază neputincioasă, priveam cum degetul lui Campbell începu să se încleşteze pe trăgaci, dar după un timp ce-mi păru cât un secol, slăbi strânsoarea degetului, ridică din umeri şi, în felul lui de schizofrenic cu care ne şi deprinsesem, păru că a şi uitat de ei.

— Trebuie să-i aducem un doctor, spuse Ealasaid. Sângerează rău de tot.

Campbell se sculă în picioare.

— Nu cred că mai e timp, spuse el ca şi cum ar fi vorbit cu sine. Cinci minute sunt de ajuns, să ştiți.

Zâmbi dulce, dar ochii îi priveau în gol. M-am uitat la ceas. Era şase şi treizeci de minute. Atunci telefonul de pe birou începu să sune. Cu mâna stângă, Campbell ridică receptorul. Cineva întreba ce a fost cu împuşcătura.

— A sărit dopul la o sticlă de şampanie, răspunse Campbell vesel şi trânti receptorul în furcă. Mai rămăseseră patru minute şi n-aveam niciun motiv să cred că amicul Campbell nu-şi va executa planul la timp.

— Să vă spun ce-am să fac, zise el. În trei minute, cu precizie, am să plec din camera asta după ce pun mecanismul în funcție, lucru pe care-l fac trăgând sârmulița pe care o vedeți acolo, pornind de la valiză la birou. Odată pus în funcțiune, nu-l mai poți opri. Am calculat sarcina de exploziv cu foarte multă precizie şi am mai adăugat un plus ca să fiu sigur. De îndată ce am încuiat uşa, nu veți mai fi în stare s-o zbughiți afară într-un minut. Nu, de vreme ce dumneata, Mockingham, şi Guthrie nu sunteți în stare să dați o mână de ajutor. Odată ieşit de-aici, am să mă adăpostesc în dosul lăzilor cu cantități abundente de sârmă de metal pe care generosul meu guvern le-a aşezat în anticameră. Nici n-ai putea dori o mai bună armură blindată împotriva exploziei. Iar după aceea va fi cam greu să găseşti vinovatul pentru explozii. O bucată de vreme ați complotat împotriva guvernului, ceea ce e uşor de demonstrat, şi la fel şi sărmanii de Laski şi Carlyle… ați avut un plan bine urzit care în parte a dat greş, nu-i aşa?

Campbell s-a sculat şi s-a întins spre firul subțire de sârmă de cupru.

Ceva neprevăzut şi necontrolat a încolțit în mine.

— Astâmpără-te, Campbell, am spus eu c-o voce poruncitoare cum niciodată n-am avut. S-a întors plin

de uimire ca să se uite la mine. Apoi a izbucnit în râs.

Am pornit cu căruciorul, îndreptându-mă spre el şi am pus frâna la roţi drept în faţa lui, pregătindu-mă.

— Eşti un prost, Mockingham, zise Campbell. Un schilod nenorocit şi-un prost. Şi când te gândeşti că odată mă temeam de dumneata!

Şi se apucă iarăşi să caute să pună mâna pe sârma de cupru.

— Dă-mi pistolul, Campbell, am repetat eu, şi lasă-ţi bomba în pace. Nu-ţi dai seama că eşti un om pierdut? Prea multă lume ştie ce faci, Campbell. Ai să fii urmărit.

Am văzut că pleoapele îi tremurară şi un pic de ezitare îmi arătă cum i se înfăţişase pentru o clipă realitatea. Asta îmi dădu curaj.

— Nu eşti decât un biet schilod nenorocit, zise el iarăşi.

— Te înşeli, Campbell, am răspuns eu răspicat. Eşti nebun sau visezi. Nu sunt schilod Campbell. *Trebuie să fii nebun.*

M-am uitat ţintă la el, fixându-l în ochi. Nici n-am cutezat să clipesc.

El izbucni iar în hohote de râs. Atunci încet, foarte încet, m-am sculat în picioare. Şi-a întors ochii spre mine îngrozit, în timp ce eu am întins mâna spre el.

— Dă-mi pistolul, Campbell.

Mai nutream încă speranţa că el nu ştie. Şi, într-adevăr, nu ştia.

— Dă-mi pistolul, am repetat şi-am început să păşesc către el, încet dar ferm, cu mâna întinsă ca să-l ajung şi să-i iau arma.

— *Dă-mi pistolul.*

Gâfâia tare, cu ochii ţintă la mine, ieşiţi din cap, când m-a văzut mergând. Dar pistolul lui stătea încă îndreptat spre pieptul meu. Eram aproape gata să pun

mâna pe el. Apoi, cu groază, mi-am dat seama că şocul de a mă fi văzut umblând, precum şi încercarea mea de amator de a-l hipnotiza se destrămau în grabă. Era prea mult şi le încercasem prea târziu. Nu fusese îndeajuns de tulburat ca rezistența să-i slăbească pe un timp mai îndelungat.

Dar îi slăbise totuşi atât cât a trebuit ca Tesco să vină pe la spate şi să-l lovească cu o lampă de masă în cap. L-a lovit al dracului de tare.

DOUĂZECI ŞI DOI

A trecut o oră de când au venit şi au ridicat cufărul vechi. Acum stau şi-aştept, având în juru-mi câteva valize, pardesiul, servieta şi o pereche de cârje de aluminium, ce strălucesc de noi ce sunt. Ingram trebuie să sosească din moment în moment.

Sunt singur, dar îi aştept să vină în salonul Persoanelor Foarte Importante, ca să mă conducă la plecare. N-aştept cu plăcere asemenea clipă.

Când eşti singur, ultimele momente înainte de plecare îți par ca în pragul iadului. Dar în clipa de fața sunt în stare să-mi adun limpede gândurile, cu toate că durerea din picioare e prezentă încă şi, ca de obicei, încearcă să-mi cuprindă spiritul. Vor fi cu toții acolo. Va fi şi Ealasaid ca să-şi ia rămas bun. Ceilalți nu ştiu că ea are să vină să stea cu mine după ce se va încheia campania alegerilor pentru tatăl ei. Şi Sir Alexander va fi de față. A expus amănunțit un program politic de o grandoare egală cu înalta-i reputație de *factotum* al Consiliului de Miniştri. Mă aştept ca la timpul oportun să rămână succesorul nu numai al circumscripției electorale a fostului Prim Ministru, ci să-i ocupe şi fotoliul din Adunarea Națională, fiindcă Matthews, oricât de puternic e, nu poate fi decât un deținător temporar al locului celui mort.

M-au rugat să nu plec, să intru iarăşi în guvern. Dar le-am spus că doresc să mai aştept. Nu toate calomniile

cu care am fost onorat pot fi spulberate peste noapte. Aşa că am primit oferta Universității Harvard ca profesor invitat pentru catedra de relații internaționale. Îndatoririle mele sunt mai curând onorifice, încât voi avea timp să-mi termin de redactat materialul asupra lui John Law. Am aranjat să primesc regulat prin avion ziarele scoțiene, aşa că voi fi în măsură să văd şi să constat progresul, împuținarea grevelor, mersul încet dar sigur al legislației în Parlament şi în justiție în problema naționalizării bunurilor deținute de Corporația Bondi. Nu-i va fi uşor doctorului McKinnon, ministrul de resort, şi nici lui Matthews nu-i va fi.

Mulți din ei au să vină să mă conducă. Sigur va fi şi Tesco cu gura lui ce-i miroase îngrozitor. Ce păcat! Altfel e un om dibaci şi plăcut, dar cu lipsuri de comportare în societate. Nu pot să cred că s-ar stabili aici; preferă confortul american. Şi Guthrie va veni, datorită unei scurte învoiri medicale, de la spitalul de convalescenți de pe colinele Cheviot, unde se află.

Am uitat unde-l țin pe Campbell. Se crede că are să trăiască, chiar în cazul unei afectări grave şi serioase a creierului. Walt Tesco s-a întristat când a auzit, pentru că de felul lui nu-i deloc o fire violentă. Când stă să se gândească, se simte mai puțin vinovat decât noi toți, în privința rămăşițelor lui de Laski, Carlyle şi Dobbs, risipite cine ştie unde deasupra estuarului Clyde. Şi tocmai mi-am adus aminte că MacManus, individul din închisoarea Peterhead, care m-a sortit să stau încremenit în cărucior, se întoarce astăzi la soție şi la copii, iar eu măcar în privința asta mă pot lăuda c-am fost indulgent şi caritabil.

Va fi pentru mine şi pentru ei o luptă lungă. O bătălie într-un război de durată, fără niciun învingător fățiş.

Şi, la drept vorbind, pe Angela de ce s-o mai

pomenesc? Angela, fosta mea soție.

Mă întind spre sticla de whisky de pe etajera din hol ca să-mi torn o porție înainte de plecare şi să sparg paharul. E gol. Se crapă, dar nu se sparge. Şi sticla e aproape goală. De câteva zile stau pe un scaun obişnuit, mai scund decât căruciorul, şi poate că el e de vină de stângăciile mele. Ridic paharul crăpat de sub scaunul meu şi-mi torn o porție bună. Îmi potoleşte durerea, dacă nu şi nervii. Îmi las capul pe spate şi închid ochii preț de-o clipă şi, deodată, încep a vedea valuri şi iar valuri şi un castel de nisip al unui copil, aproape şters de pe fața pământului. Dar nisipul, pietricelele albe şi scoicile au rămas.

De-afară, s-aude motorul unei maşini.

SFÂRŞIT